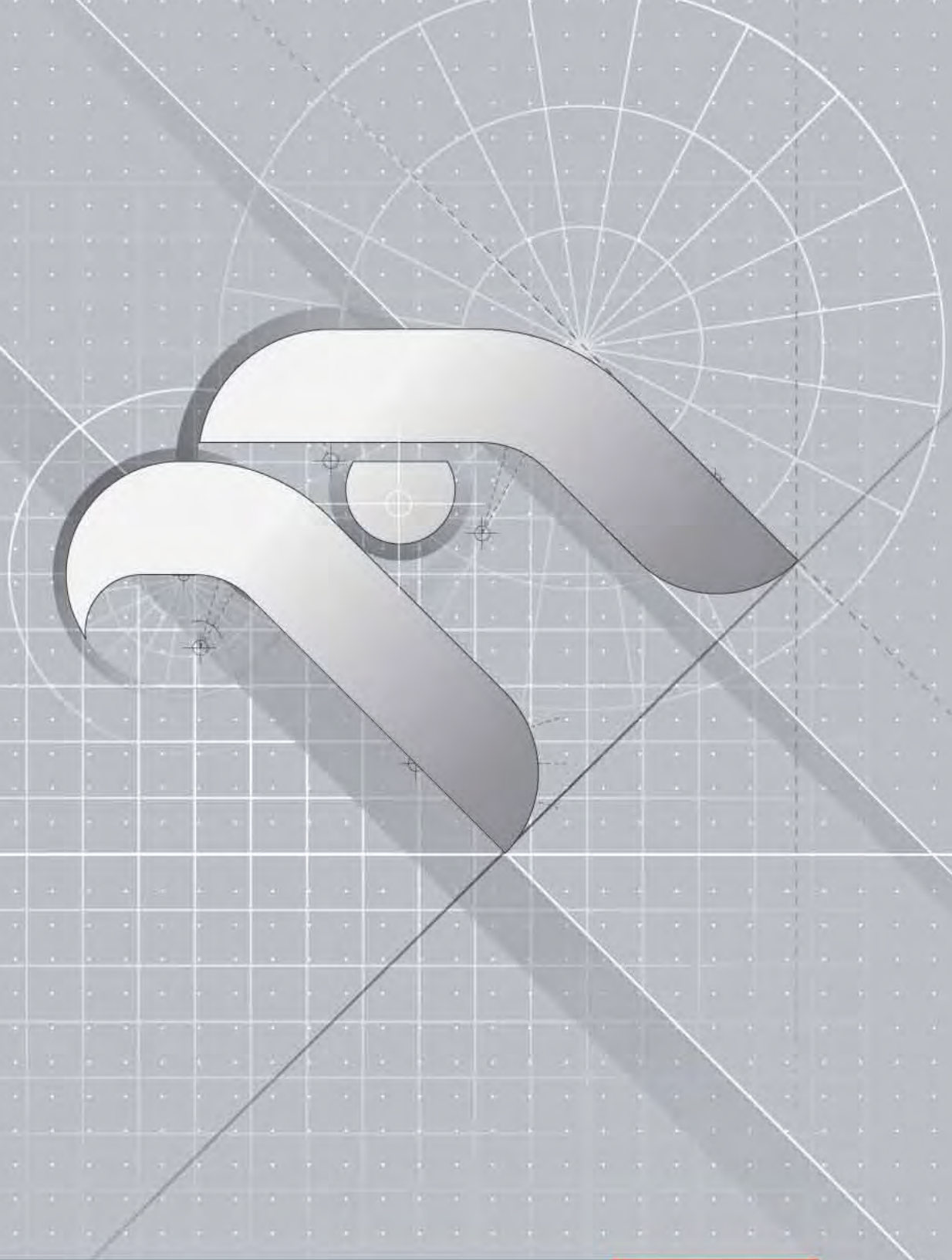

Raport Roczny 2009

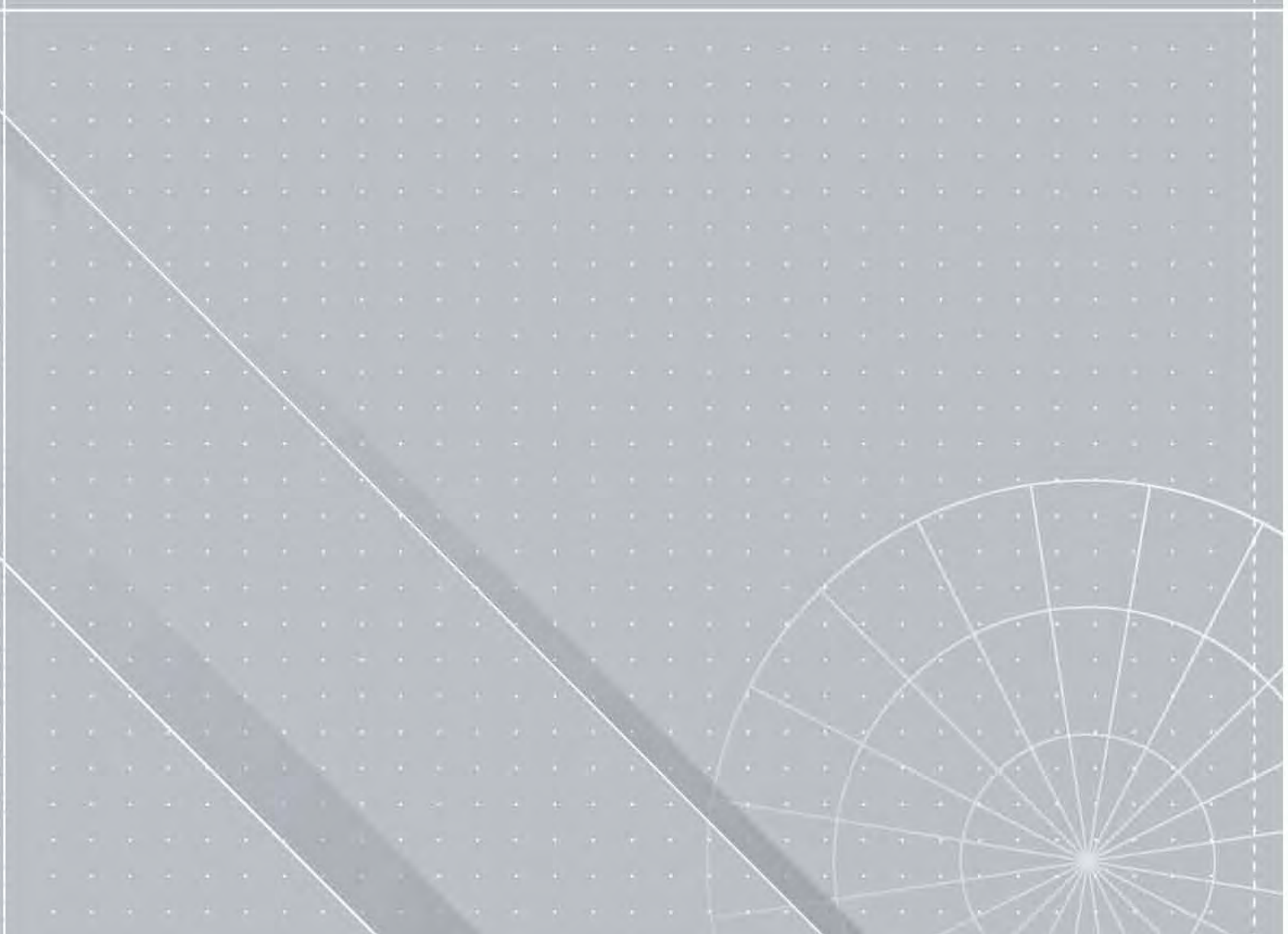
Nasza misja

Dążąc do uzyskania pozycji regionalnego lidera, chcemy zapewnić naszym akcjonariuszom długofalowy wzrost wartości firmy poprzez oferowanie naszym klientom najwyższej jakości produktów i usług.

Jako firma transparentna, wszelkie działania realizujemy z zachowaniem zasad ładu korporacyjnego i społecznej odpowiedzialności biznesu, troszcząc się o rozwój naszych pracowników i dbając o środowisko naturalne.

Credo

Zawsze, gdy nas potrzebujesz.

Najważniejsze nagrody i wyróżnienia przyznane spółkom Grupy ORLEN w 2009 roku

PKN ORLEN

- Marka ORLEN uznana najcenniejszą polską marką w zorganizowanym przez dziennik „Rzeczpospolita” Rankingu Najcenniejszych Polskich Marek MARQA 2009.
- Dwa wyróżnienia dla Raportu Społecznego PKN ORLEN w konkursie „Raporty Społeczne 2009” zorganizowanym przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu.
- Nagroda „Best investor relations in Poland 2009” za najlepsze relacje inwestorskie w konkursie organizowanym przez „IR Magazine”.
- „Laur Królowej Sportu” w kategorii „Sponsor” przyznany przez Polski Związek Lekkiej Atletyki.
- „Laur Konsumenta” i statuetka „Budowniczy Rynku Flotowego” jako wyraz uznania konsumentów i środowiska branżowego dla działalności PKN ORLEN.
- Tytuł „Produkt Flotowy Roku” dla kart flotowych w ogólnopolskim plebiscycie „Fleet Awards 2009” organizowanym przez „Magazyn Flota” oraz Fleet Management Institut Central-Eastern Europe.
- 1. miejsce w rankingu „WarsawScan” w kategorii stron internetowych poświęconych relacjom inwestorskim.
- ORLEN Team na podium Rajdu Dakar: Jakub Przygoński – 11. miejsce, Jacek Czachor – 20. miejsce, a załoga samochodowa Hołowczyc /Fortin 5. miejsce w klasyfikacji generalnej.
- Sukcesy motocyklistów ORLEN Team: Jakub Przygoński – 2. miejsce, Jacek Czachor – 3. miejsce w Mistrzostwach Świata FIM.
- Prestiżowa nagroda „Abu Dhabi Spirit of the Rally” dla załogi ORLEN Team: Krzysztof Hołowczyc i Łukasz Kurzeja wyróżnieni za znakomitą jazdę i bardzo dobry wynik sportowy podczas ORLEN Platinum 66. Rajdu Polski, ósmej eliminacji Rajdowych Mistrzostw Świata (WRC).
- Wyróżnienie dla ORLEN MONSTER JAM w konkursie „Golden Arrow” w kategorii „Event Marketing”.
- 1. miejsce w kategorii „Przyjazność, Branża, Przemysł” V Edycji Ogólnopolskiego Rankingu Pracodawców KOMPAS.

- 3. miejsce w plebiscycie „Pracodawca dla Inżyniera”.
- Wyróżnienie „Lider Branży: paliwa i oleje” w badaniu „Universum Student Survey 2009”.

UNIPETROL

- 5. miejsce na czeskiej „Liście 100” w rankingu najważniejszych pod względem dochodów firm w Republice Czeskiej.
- 8. miejsce na czeskiej „Liście 100” za najlepszy Raport Roczny za 2008 rok wśród firm w Republice Czeskiej.
- „Złoty Strednik 2008” – narodowa nagroda czeska za najwyższą jakość Raportu Roczego.
- 22. miejsce w międzynarodowym rankingu firmy Deloitte „Central Europe top 500”.
- 2. miejsce w kategorii „Sektor Energetyczny” w prestiżowym rankingu „Najlepsze Firmy Europy Centralnej i Wschodniej” organizowanym przez magazyn „Euro-money” z Londynu.
- Nagroda dla BENZINY w kategorii „Aktywność, działalność publiczna i zawodowa” za publikację „Benzina transformacja na przełomie wieków”.
- Nagroda dla Ceskiej Rafinerskiej w kategorii „Technologia i Produkty” za modernizację jednostki LPG w rafinerii Kralupy.

ORLEN Lietuva

- Certyfikat „Authorised Economic Operator's” (AEO).
- Międzynarodowy Certyfikat ISO 9001.

ORLEN Deutschland

- 4. miejsce w niemieckim rankingu ulubionych stacji benzynowych organizowanym przez „Tankstelle-Magazin”.

Rafineria Trzebinia

- Certyfikat „Firma Bliska Środowisku” w III edycji konkursu ekologicznego organizowanego przez Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej.
- Tytuł „Partnera Polskiej Ekologii” w ramach X edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego „Przyjaźni Środowisku”.
- Godło „Liderzy Społecznej Odpowiedzialności – Dobra Firma” przyznane przez Forum Biznesu Gazety Prawnej.
- Tytuł „EUROMARKA” w kategorii „Produkt” za glicerynę farmaceutyczną w ramach konkursu organizowanego pod patronatem Ministra Gospodarki oraz Ministra Rozwoju Regionalnego.
- Nagroda dla BIOESTERÓW produkowanych przez Rafinerię Trzebinia w konkursie „Panteon Polskiej Ekologii 2009”.

ORLEN Oił

- Prestiżowe godło promocyjne „Teraz Polska” dla Produktów i Usług za oleje marki Platinum.
- „Laur Klienta” za najpopularniejszy produkt w kategorii „Oleje Silnikowe”.
- Tytuł „Perły Polskiej Gospodarki” w kategorii „Perły Duże”.
- Certyfikat Izby Przemysłowo Handlowej potwierdzający wpis do Honorowej Księgi Nagród i Wyróżnień.

ANWIL

- Tytuł „Firma Bliska Środowisku” otrzymany w konkursie organizowanym przez Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej „Firma Bliska Środowisku”.
- Certyfikat CSR24/7Rating za trzecie miejsce w rankingu wiarygodności działań odpowiedzialnego biznesu (CSR3).
- Ósmy Diament do Złotej Statuetki w konkursie „Lider Polskiego Biznesu”.
- Nagroda Ministra Środowiska za szczególne osiągnięcia naukowo-badawcze w 2009 roku.

- Nagroda „EUROPOWER 2009” w kategorii „Rozwiązania Energetyczne w Przemysle” przyznana podczas Międzynarodowej Konferencji Energetycznej EUROPOWER 2009.

IKS „SOLINO”

- 2. miejsce w kategorii „Rentowność”, 10. – w „Efektywności Kapitału”, 19. – w „Przychodach” oraz 22. – w „Dynamice Wzrostu Przychodów” w „Złotej Setce Pomorza i Kujaw” – rankingu najlepszych firm i banków regionu Pomorza i Kujaw.

ORLEN Budonaft

- Certyfikat „Eurolider Rynku 2009” i „Lider Rynku 2009” w kategorii „Najlepsza Usługa – Budowa Stacji Paliw”.
- Certyfikat Zintegrowanego Systemu Zarządzania w zakresie następujących norm: EN-ISO 9001:2008, EN-ISO 14001:2004 oraz PN-N 18001:2004.

ORLEN Laboratorium

- Tytuł „Solidna Firma” za terminowe regulowanie wszelkich zobowiązań oraz poszanowanie ekologii i praw konsumenta.
- Tytuł „Mazowiecka Firma Roku 2009” – wyróżnienie w kategorii „Usługi dla Firm”.
- Tytuł „Najwyższa Jakość” – Firma Roku 2009.

ORLEN Ochrona

- „Gazeta Biznesu” przyznana przez redakcję prestiżowego pisma „Puls Biznesu” za dynamiczny rozwój.

ORLEN Petrocentrum

- 23. miejsce na „Liście 500” w rankingu „Rzeczpospolitej.”
- 123. miejsce w trzecim rankingu firmy Deloitte „Central Europe top 500”.

ORLEN

Polski Koncern Naftowy ORLEN
Spółka Akcyjna

Raport Roczny 2009

Spis treści

Rada Nadzorcza PKN ORLEN	4
List Przewodniczącego Rady Nadzorczej PKN ORLEN	5
Zarząd PKN ORLEN	6
List Prezesa Zarządu PKN ORLEN	8
Kim jesteśmy	12
Strategia Grupy ORLEN	22
Działalność wydobywcza (Upstream).....	26
Segment rafineryjny	30
Logistyka	40
Segment hurtowy	48
Segment olejowy	56
Segment detaliczny	62
Segment petrochemiczny	72
Segment chemiczny	80
Grupa ORLEN	86
Pracownicy	92
Ochrona środowiska	98
Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta	104
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe	108
Dane adresowe	207

Rada Nadzorcza PKN ORLEN*

Maciej Mataczyński

Przewodniczący Rady Nadzorczej

Niezależny Członek Rady Nadzorczej

Marek Karabuła

Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej

Angelina Sarota

Sekretarz Rady Nadzorczej

Grzegorz Borowiec

Członek Rady Nadzorczej

Krzysztof Kołach

Niezależny Członek Rady Nadzorczej

Jarosław Stanisław Ročławski

Członek Rady Nadzorczej

Piotr Wielowieyski

Niezależny Członek Rady Nadzorczej

Janusz Zieliński

Niezależny Członek Rady Nadzorczej

* Skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN z 2 czerwca 2010 roku.

List Przewodniczącego Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Szanowni Państwo,

rok 2009, trudny dla całej gospodarki, a w szczególności branży paliwowej, to dla PKN ORLEN czas konsekwentnej realizacji długofalowej strategii rozwoju Koncernu i budowania pozycji lidera branży paliwowej, nie tylko w kraju, ale także w skali europejskiej.

Mimo niesprzyjających wskaźników makroekonomicznych, które w naszej branży odniosły skutek w postaci bardzo wyraźnego obniżenia marży paliwowej oraz dyferencjału, PKN ORLEN wypracowywał zysk, obniżał zadłużenie, a co najważniejsze – kontynuował rozwój.

Okres ten zaowocował wprowadzeniem szeregu działań optymalizacyjnych, szczególnie w zakresie wydatków i inwestycji. Działania te były przedmiotem szczególnego zainteresowania Rady Nadzorczej. W ich realizacji współpracowaliśmy blisko z Zarządem Koncernu i z satysfakcją obserwujemy, że przyniosły korzyści w postaci zmniejszenia zadłużenia o 2,3 mld zł oraz wypracowania zysku 1,1 mld zł.

Oczywiście rok 2009 to także inwestycje, co ważne – będące realizacją założeń wynikających z długofalowych planów rozwoju PKN ORLEN. Koncern kontynuował inwestycje w kompleksie PX/PTA we Włocławku oraz w rozwój instalacji zakładu produkcyjnego w Płocku. Rozwijaliśmy także nasze kompetencje w obszarze wydobywczym, a także w ramach segmentu energetycznego. W ramach poprawy bezpieczeństwa energetycznego Firma podpisała kontrakty, które gwarantują dostawy ropy naftowej oraz zatwierdziła strategię rozbudowy posiadanej infrastruktury magazynowej. Konsekwentnie prowadziliśmy także przedsięwzięcia, zarówno inwestycyjne, jak i optymalizacyjne, mające na celu poprawę efektywności i rozbudowę naszych aktywów zagranicznych – rafinerii w Możejkach oraz czeskiego Unipetrolu.

Chciałbym serdecznie podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do osiągnięcia sukcesów w tym trudnym okresie. Pracownikom, Zarządowi, członkom Rady Nadzorczej. Tylko dzięki wspólnej ciężkiej pracy udało się osiągnąć dobre rezultaty. Dla nas wszystkich był to trudny czas, ale dzięki wysiłkom podjętym w roku 2009, w kolejny rok wchodzimy przygotowani na nowe szanse i możliwości.

Jestem przekonany, że rok 2010 będzie dla PKN ORLEN okresem jeszcze intensywniejszego rozwoju. Także w tym roku będziemy prowadzić działania optymalizacyjne i oszczędnościowe, ale wierzę, że lepsza sytuacja gospodarcza otworzy przed nami szanse, z których ORLEN będzie konsekwentnie korzystać.

Maciej Mataczyński

A handwritten signature in black ink, reading 'Maciej Mataczyński'.

Przewodniczący Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Zarząd PKN ORLEN*

Dariusz Jacek Krawiec – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny

Powołany na stanowisko Prezesa Zarządu, Dyrektora Generalnego z dniem 18 września 2008 r. Od 7 czerwca 2008 r. pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu PKN ORLEN. Ma 42 lata, jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.

W latach 1992–1997 był zatrudniony w Banku PEKAO SA, Ernst & Young SA oraz w PriceWaterhouse Sp. z o.o. W 1998 r. odpowiedzialny był za rynek polski w brytyjskim oddziale japońskiego banku inwestycyjnego Nomura plc Londyn.

W kolejnych latach 1998–2002 pełnił funkcję Prezesa Zarządu i Dyrektora Generalnego w Impexmetal SA. W 2002 r. objął stanowisko Prezesa Zarządu Elektrim SA. Od 2006 r. do 2008 r. zajmował stanowisko Prezesa Zarządu Action SA. Przewodniczył radom nadzorczym następujących firm: Huty Aluminium „Konin” SA, Metalexfrance SA Paryż, S and I SA Lozanna, ce-market.com SA oraz był członkiem rad nadzorczych następujących spółek: Impexmetal SA, Elektrim SA, PTC Sp. z o.o., Elektrim Telekomunikacja Sp. z o.o., Elektrim Magadex SA, Elektrim Volt SA oraz PTE AIG.

Obecnie pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Unipetrol a.s. oraz Członka Rady Nadzorczej Polkomtel SA.

Sławomir Jędrzejczyk – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKN ORLEN z dniem 7 czerwca 2008 r. Ma 41 lat, jest absolwentem Politechniki Łódzkiej. W 1997 r. ukończył The Association of Chartered Certified Accountants w Londynie, uzyskując tytuł Brytyjskiego Biegłego Rewidenta.

W latach 1992–1997 pracował w takich firmach jak: Telebud, ASEA Brown Boveri, Price-Waterhouse Sp. z o.o. Od 1997 r. do 2002 r. pełnił funkcję Członka Zarządu, Dyrektora Finansowego w Impexmetal SA. Był przewodniczącym i członkiem rad nadzorczych Spółek Grupy w Polsce, Europie, Singapurze i Stanach Zjednoczonych. W latach 2002–2003 zajmował stanowisko Dyrektora Finansowego w ORFE SA oraz Członka Zarządu Cefarm Śląski SA. W kolejnych latach (2003–2005) był Dyrektorem Pionu Kontrolingu Grupy Telekomunikacja Polska. Od 2005 r. do czerwca 2008 r. pełnił funkcję Prezesa Zarządu, Dyrektora Generalnego TPEniTel Sp. z o.o. należącej do Grupy Telekomunikacja Polska.

Obecnie pełni funkcję Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Unipetrol a.s., Członka Rady Nadzorczej Polkomtel SA oraz Członka Zarządu AB ORLEN Lietuva.

* Skład Zarządu PKN ORLEN z 2 czerwca 2010 roku.

Wojciech Kotlarek – Członek Zarządu ds. Sprzedaży

Powołany na stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN z dniem 7 czerwca 2008 r. Ma 48 lat, jest absolwentem Wydziału Wiertniczo-Naftowego Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W latach 1997–2002 ukończył podyplomowe studium w Szkole Głównej Handlowej „Zarządzanie Projektami” oraz podyplomowe studium „Strategia Zarządzania Przedsiębiorstwem”.

W okresie 1988–1999 zajmował kierownicze stanowiska w Polskim Górnictwie Naftowym i Gazownictwie, w Dora Sp. j.v. oraz Neste Polska Sp. z o.o. Od 1999 r. do 2006 r. związany był z PKN ORLEN, zajmując stanowisko Dyrektora Regionalnego Biura Handlu Hurtowego. W kolejnych latach (2006–2008) pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu ds. Operacyjnych w spółce Petrolot.

Obecnie pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej IKS „Solino” SA i ORLEN Transport SA.

Krystian Pater – Członek Zarządu ds. Rafinerii

Powołany na stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN z dniem 7 czerwca 2008 r. Ma 45 lat, jest absolwentem Wydziału Chemii na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Ukończył podyplomowe studium „Inżynieria i Aparatura Chemiczna” na Politechnice Warszawskiej (1989 r.), „Zarządzanie i Marketing” w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica (1997 r.), „Zarządzanie dla Sektora Naftowego” (1998 r.) i „Zarządzanie Wartością Firmy” (2001–2002) w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Od 1993 r. związany z Petrochemią Płock SA, a następnie z PKN ORLEN, gdzie od 2005 r. do 2007 r. pełnił funkcję Dyrektora Wykonawczego ds. Produkcji Rafinerijnej, a od 15 marca 2007 r. – Członka Zarządu PKN ORLEN.

Obecnie jest Członkiem Zarządu AB ORLEN Lietuva i Członkiem Rady Nadzorczej Unipetrol a.s. Ponadto pełni funkcje: Wiceprezesa Zarządu SITPniG, Członka Zarządu CONCAWE i Prezesa Stowarzyszenia Płockich Naftowców.

Marek Serafin – Członek Zarządu ds. Petrochemii

Powołany na stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN z dniem 7 czerwca 2008 r. Ma 40 lat, jest absolwentem Wydziału Budownictwa Lądowego Politechniki Poznańskiej. Ukończył studia MBA prowadzone przez London Business School w Szkole Biznesu Politechniki Warszawskiej.

W latach 1994–1998 zajmował stanowisko Konsultant – Doświadczony Senior w Arthur Andersen, następnie od 1998 r. do 1999 r. pełnił funkcję Dyrektora ds. Planowania Operacyjnego w Kompanii Piwowarskiej SA. W latach 1999–2002 związany z Grupą Impexmetal SA najpierw jako Dyrektor Operacyjny w Hucie Aluminium „Konin” SA, następnie Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Huty „Zawiercie” SA. Od 2002 r. zajmował stanowisko General Manager Grupy ArcelorMittal, równocześnie pełniąc funkcję Prezesa Zarządu Huta Warszawa oraz Prezesa Zarządu Silscrap Sp. z o.o.

Obecnie pełni funkcje Przewodniczącego Rady Nadzorczej ANWIL SA i Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. oraz Wiceprezesa Zarządu Unipetrol a.s.

List Prezesa Zarządu PKN ORLEN

Szanowni Państwo, Drodzy Akcjonariusze,

PKN ORLEN zakończył rok 2009 bardzo dobrymi wynikami finansowymi. Globalne spowolnienie szczególnie silnie dotknęło w tym roku gospodarki krajów Europy Środkowej. Dzięki wysiłkowi całej Korporacji nie tylko pomyślnie przeszliśmy przez ten trudny czas, ale wręcz wzmocniliśmy finansową pozycję Koncernu. Ten sukces osiągnęliśmy między innymi dzięki wypracowaniu środków w wysokości 6 mld zł oraz zmniejszeniu zadłużenia o 2,3 mld zł. Co istotne, równocześnie kontynuowaliśmy projekty prorozwojowe w obszarze rafineryjnym, petrochemicznym i segmencie wydobywczym, a wolumen sprzedaży naszej sieci detalicznej wzrósł o 6%.

W realizacji założonych na ten rok celów strategicznych nie przeszkodziło nam, że pod względem warunków makroekonomicznych był to najtrudniejszy okres w historii Koncernu. Poważnym wyzwaniem był m.in. znaczący spadek marży rafineryjnej i petrochemicznej oraz historycznie mały dyferencjał kształtujący się na poziomie poniżej 1 USD/bbl. Należy podkreślić, że niski poziom dyferencjału osłabia konkurencyjność rafinerii skonfigurowanych do przerobu rop kwaśnych (np. REBCO), czyli także rafinerii w Płocku i Możejkach. Uzyskane przez nas wyniki dowodzą, że okres tak silnie niesprzyjającego otoczenia wykorzystaliśmy, by wprowadzić z sukcesem programy racjonalizujące i proefektywnościowe.

Jednym z najważniejszych osiągnięć minionego roku było obniżenie zadłużenia netto o 2,3 mld zł do poziomu gwarantującego spełnienie wymagań umów kredytowych i bezpieczeństwo finansowe. Ten cel udało się osiągnąć mimo konieczności realizacji opcji wykupu 10% akcji Mažeikių Nafta za kwotę ponad 284 mln USD oraz zapłaty z tytułu arbitrażu z Agrofert Holding 106 mln EUR.

Sukces zawdzięczamy m.in. uruchomieniu już na początku roku pakietu programów proefektywnościowych, które pozwoliły znacząco ograniczyć negatywny wpływ kryzysu i wypracować 6 mld zł dodatkowych środków pieniężnych. Na podkreślenie zasługuje również fakt, iż w 2009 roku osiągnęliśmy zysk operacyjny w wysokości 1,1 mld zł, w porównaniu ze stratą 1,6 mld zł w 2008 roku. Zysk netto wyniósł 1,3 mld zł w porównaniu ze stratą za 2008 rok sięgającą 2,5 mld zł.

W drugiej połowie ubiegłego roku spełniliśmy jeden z najważniejszych z założonych celów strategicznych, jakim było zapewnienie rafineriom należącym do Grupy ORLEN bezpieczeństwa dostaw ropy naftowej. Po okresie intensywnych negocjacji zawarliśmy dwa korzystne długoterminowe kontrakty na dostawy dla Zakładu Produkcyjnego w Płocku około 10 mln ton ropy rocznie, o łącznej wartości około 45 mld zł. Tym samym zagwarantowaliśmy

na okres trzech lat zdywersyfikowane i optymalne z punktu widzenia możliwości przetwórczych dostawy surowca, pokrywające łącznie z wcześniej zawartymi umowami ponad 80% naszych potrzeb. Umowy gwarantują nam, że – w razie niedostarczenia surowca rurociągiem Przyjaźń – dostawy nastąpią po takiej samej cenie alternatywną drogą morską.

Bardzo dobre wyniki w ubiegłym roku wypracował segment detaliczny, co potwierdza słuszność przyjętych kierunków rozwoju na poszczególnych rynkach. Wolumen sprzedaży naszej sieci detalicznej wzrósł o 6%, a zysk operacyjny segmentu był o 37% wyższy niż rok wcześniej.

W tym okresie uruchomiliśmy 49 nowych stacji, a do użytku klientów oddaliśmy 44 obiekty zmodernizowane i zrebrandingowane. Odnotowaliśmy bardzo duże zainteresowanie nową ofertą gastronomiczną Stop Cafe, a nasza sieć wzbogaciła się w ubiegłym roku o 92 punkty Stop Cafe Bistro.

W zakresie dezinvestycji aktywów spoza działalności podstawowej, ubiegły rok był czasem intensywnych prac nad przygotowaniem sprzedaży akcji PKN ORLEN w spółkach Anwil i Polkomtel. W obydwu przypadkach udało się zrealizować ubiegłoroczne założenia harmonogramu dezinvestycji. Dzięki temu, na początku 2010 roku otrzymaliśmy trzy wiążące oferty na zakup akcji w spółce Anwil i rozpoczęliśmy ich analizę. W tym samym czasie przygotowaliśmy pakiet informacyjny o spółce Polkomtel dla potencjalnych inwestorów.

Kontynuowaliśmy również proces budowy kompetencji w obszarze wydobywczym. W ubiegłym roku nasza wspólna z Kuwait Energy Company spółka uzyskała koncesje na poszukiwania w łotewskiej strefie ekonomicznej Morza Bałtyckiego. Nawiązaliśmy również w ramach joint-venture bliską współpracę z PGNiG w zakresie wspólnego poszukiwania i wydobywania na obszarze złóż położonych w Wielkopolsce. Zainicjowaliśmy także nowatorski projekt zmierzający do zbadania możliwości wydobywania gazu ze złóż niekonwencjonalnych na terenach objętych naszymi koncesjami w regionie lubelskim.

W ramach budowy segmentu energetycznego, w roku 2009 skupiliśmy się nie tylko na poprawie efektywności operacyjnej, ale również na nowych projektach. Przeprowadziliśmy jeden z największych w historii Polski procesów zmiany dostawców energii w ramach TPA (Third Party Access) oraz pierwszy w naszej historii wspólny zakup energii dla PKN ORLEN i spółek Grupy Kapitałowej. Uruchomiliśmy program redukcji kosztów w Unipetrolu. Zakładamy, iż pierwsze pozytywne efekty tych działań uzyskamy już w 2010 roku. Natomiast w Możejkach rozpoczęliśmy szczegółowe analizy dotyczące przyszłości elektrociepłowni. Rozpoczęliśmy prace przygotowawcze do budowy bloku gazowego we Włocławku. Celem projektu jest dywersyfikacja przychodów dla PKN ORLEN. W Płocku rozpoczęliśmy prace związane z przygotowaniem realizacji programu inwestycji ekologiczno-energetycznych.

W ramach wzmacniania bezpieczeństwa energetycznego i wobec perspektywy zwiększających się potrzeb magazynowych Korporacji, opracowaliśmy i zatwierdziliśmy tzw. Strategię Kawernową, która zapewnia rozwój infrastruktury magazynowej Grupy Kapitałowej oraz zwiększa zdolności operacyjne IKS „Solino”. Prowadzimy też działania związane z budową rurociągów produktowych do rafinerii w Trzebini i Wrocławiu.

W minionym roku wszystkie rafinerie należące do Koncernu przerobiły łącznie 27,4 mln ton ropy naftowej, co daje o 3% mniej niż w 2008 roku z powodu przestojów remontowych i optymalizacji przerobu w okresie największych spadków marży rafineryjnej i popytu. Mimo trudnych warunków PKN ORLEN konsekwentnie realizował zadania wynikające ze strategii rozwoju segmentu rafineryjnego na wszystkich rynkach macierzystych.

W Płocku otwarta została Wytwórnia Wodoru, a projekt budowy Hydroodsiarczania Olejów Napędowych VII wszedł w ostatnią fazę, która zakończy się uruchomieniem instalacji w połowie roku 2010.

O nową instalację Wytwórni Wodoru i system odsiarczania oleju napędowego LK-1 wzbogaciła się również rafineria ORLEN Lietuva. W czeskiej spółce Unipetrol optymalizacji poddana została instalacja Fluidalnego Krakingu Katalitycznego (FCC), wdrożono w niej również program optymalizacji kosztów.

Działalność segmentu olejowego skupiona została pod marką ORLEN Oil. W ramach inwestycji w tym kierunku do użytku oddany został terminal nalewczy w Płocku.

W trudnych uwarunkowaniach ekonomicznych pracował segment petrochemiczny. Zarówno popyt, jak i notowania cen utrzymywały się na niskim poziomie. Ożywienie koniunktury odnotowaliśmy tylko w ostatnim kwartale minionego roku, gdy dynamika sprzedaży w stosunku do tego samego okresu 2008 roku sięgnęła 21%. W segmencie tym kontynuowaliśmy nasze kluczowe inwestycje związane z budową kompleksu instalacji do produkcji paraksyleny (PX) oraz kwasu tereftalowego (PTA), które przedłużą łańcuch tworzenia wartości i wzmocnią efektywność operacyjną segmentu.

Wyzwaniem dla Koncernu było spełnienie ubiegłorocznego podwyższonego Narodowego Celu Wskaźnikowego (NCW). Na początku roku zakończyliśmy program inwestycyjny obejmujący modernizację terminali nalewczych pod kątem blendowania estrów, a nasza sieć logistyczna osiągnęła optymalny poziom dostosowania do wymogów ustawy o biopaliwach. Zwiększyliśmy też dostępność biopaliwa dla klientów indywidualnych, uruchamiając 50 punktów sprzedaży Bioestru na stacjach BLISKA. W sumie PKN ORLEN wprowadził na rynek 510 tys. ton biokomponentów i biopaliw. Mimo nowych, korzystniejszych rozwiązań fiskalnych koszty spełnienia NCW wyniosły ponad 170 mln zł.

Poziom sprzedaży hurtowej paliw na wszystkich rynkach, na których operuje Koncern, sięgnął w ubiegłym roku blisko 15 mln ton paliw i był niższy od odnotowanego w roku 2008. Spadek wolumenu wynikał z niższego popytu

na paliwa, szczególnie w Czechach i w krajach nadbałtyckich. W sferze operacyjnej wzmocniliśmy pozycję Grupy na rynku słowackim i zwiększyliśmy zaangażowanie Koncernu w rynek ukraiński. W Polsce wdrożyliśmy z kolei system cen regionalnych, który poprawił naszą elastyczność i konkurencyjność na rynku.

Mimo niesprzyjających okoliczności rok zamykamy z poczuciem dobrze wykonanej pracy. Nie byłoby to możliwe bez udziału Pracowników i Współpracowników Koncernu, którym bardzo dziękuję za zaangażowanie i wysiłek. Dziękuję także Akcjonariuszom za zaufanie, jakim nas obdarzyli, a Członkom Rady Nadzorczej za strategiczne wsparcie w realizacji najważniejszych celów i projektów. Jestem przekonany, że nasza współpraca ułoży się równie pomyślnie w 2010 roku, przysługując się wszystkim interesariuszom Grupy Kapitałowej ORLEN.

Jesteśmy na dobrej drodze, a zaplanowane i konsekwentnie realizowane działania pozwolą nam na utrzymanie silnej pozycji rynkowej w 2010 roku.

Dariusz Jacek Krawiec

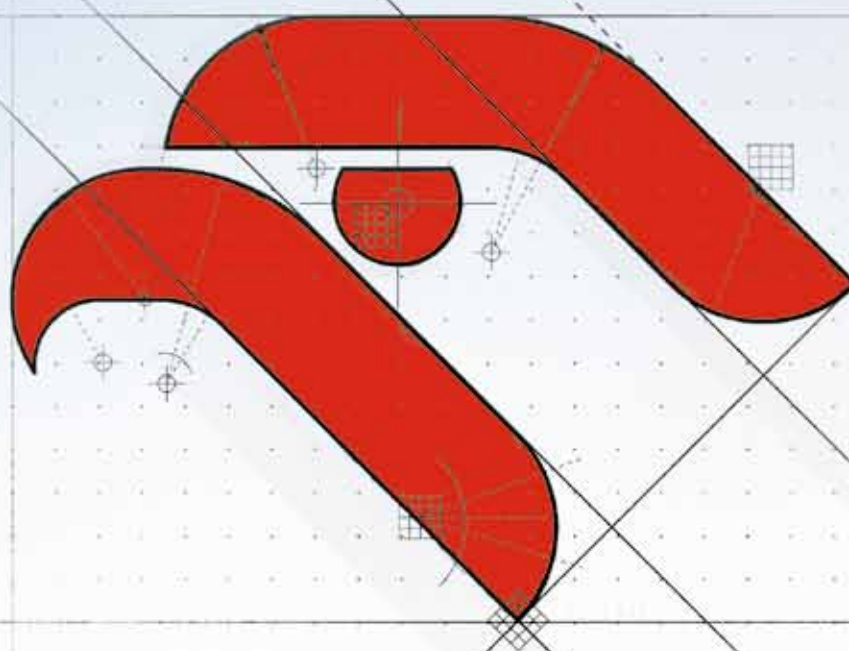
Prezes Zarządu PKN ORLEN

GENEZA NARODZIN LIDERA

W maju 1998 roku Rada Ministrów RP podjęła decyzję o utworzeniu, z połączenia CPN SA i Petrochemii Płock SA, narodowego koncernu naftowego. 7 września 1999 roku powołano Polski Koncern Naftowy SA. Wizerunek powstającego koncernu wymagał wykreowania nowej, silnej marki, która miała stać się wizytówką Spółki nie tylko na polskim rynku, ale także konkurować z markami międzynarodowych holdingów na rynkach europejskich. Jej zadaniem miało być otwarcie całkiem nowych perspektyw.

Tworząc nową markę, dążono do uzyskania skojarzenia z dominującymi w strategii wizerunku Koncernu pojęciami: światowy, naftowy, nowoczesny i narodowy. Uznano, że marka winna odzwierciedlać: polski rodowód firmy, jakość, siłę, moc, energię, charakteryzować producenta z branży paliwowej i petrochemicznej.

Kim jesteśmy

Kim jesteśmy

Nasza misja

Dążąc do uzyskania pozycji regionalnego lidera, chcemy zapewnić naszym akcjonariuszom długofalowy wzrost wartości firmy poprzez oferowanie naszym klientom najwyższej jakości produktów i usług.

Jako firma transparentna, wszelkie działania realizujemy z zachowaniem zasad ładu korporacyjnego i społecznej odpowiedzialności biznesu, troszcząc się o rozwój naszych pracowników i dbając o środowisko naturalne.

Credo

Zawsze, gdy nas potrzebujesz.

Jesteśmy liderem branży rafineryjno-petrochemicznej w regionie, wiodącym producentem i dystrybutorem produktów rafineryjnych i petrochemicznych. Zajmujemy się przerobem ropy naftowej na benzyny bezołowiowe, olej napędowy, olej opałowy, paliwo lotnicze, tworzywa sztuczne i wyroby petrochemiczne.

Posiadamy rafinerie w Polsce, Czechach i na Litwie. Kompleks rafineryjno-petrochemiczny zlokalizowany w Płocku (Polska) zaliczany jest do najnowocześniejszych i najefektywniejszych tego typu obiektów w Europie. Posiadamy największą w Europie Centralnej sieć stacji paliw zlokalizowaną w Polsce, Niemczech, Czechach i na Litwie. Zapleczem sieci detalicznej ORLENU jest efektywna infrastruktura logistyczna, składająca się z naziemnych i podziemnych baz magazynowych oraz sieci rurociągów dalekosiężnych.

Na koniec 2009 roku liczba pracowników zatrudnionych w Grupie ORLEN wynosiła 22 535* osób, z których w PKN ORLEN pracowało 4 482 osoby, w Grupie Unipetrol – 4 343 osoby, w Grupie ORLEN Lietuva – 3 025 osób, a w ORLEN Deutschland – 115 osób.

* W tym kontekście Grupa ORLEN oznacza Spółkę oraz jej skonsolidowane podmioty zależne, nie obejmuje podmiotów stowarzyszonych.

Grupa ORLEN na rynku kapitałowym

Akcje PKN ORLEN notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz w formie Globalnych Kwitów Depozytowych (GDR) na Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Obrót kwitami depozytowymi odbywa się również w USA na pozagiełdowym rynku OTC. Pierwsze notowanie akcji PKN ORLEN odbyło się w listopadzie 1999 roku.

Akcje Koncernu notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w systemie notowań ciągłych i wchodzi w skład indeksów największych spółek WIG20 oraz WIG, a także indeksu branżowego WIG-paliwa. Od 19 listopada 2009 roku akcje PKN ORLEN należą do indeksu spółek zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu – Respect Index. Kapitał akcyjny Spółki wynosi 534 636 326,25 zł i dzieli się na 427 709 061 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,25 zł każda akcja.

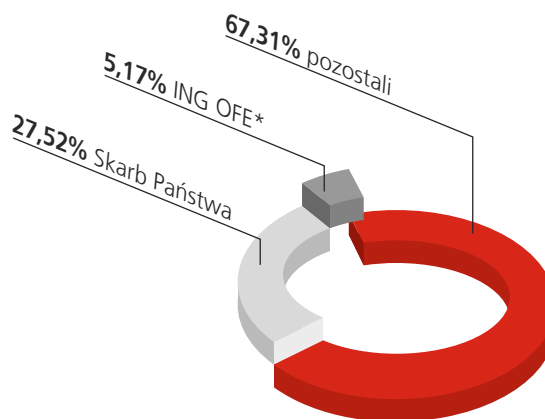
Depozytariuszem kwitów depozytowych Spółki jest The Bank of New York Mellon. Jednostką transakcyjną na giełdzie londyńskiej jest 1 GDR, na który przypadają dwie akcje Koncernu.

Na rynku kapitałowym obecna jest także jedna ze spółek zależnych PKN ORLEN, Unipetrol.

Akcje Unipetrolu notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Pradze oraz na rynku OTC (RM-SYSTÉM, a.s.). Kapitał akcyjny Spółki dzieli się na 181 334 764 akcji zwykłych o wartości nominalnej 100 CZK, z czego w obrocie znajduje się 67 108 265 akcji. Na Giełdzie Papierów Wartościowych w Pradze

notowane są także obligacje wyemitowane przez Unipetrol. W obrocie znajduje się 2 000 obligacji o łącznej wartości nominalnej 2 000 000 000 CZK.

Struktura akcjonariatu PKN ORLEN**
na dzień 31 grudnia 2009 roku.

*wg informacji otrzymanych przez Spółkę 20 lutego 2009 roku.

**W dniu 9 lutego 2010 roku PKN ORLEN otrzymał zawiadomienie, że Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK stał się posiadaczem 5,08% akcji Spółki.

Marka ORLEN

Po raz pierwszy wizerunek marki ORLEN został zaprezentowany w 2000 roku przy okazji drugiej emisji akcji Koncernu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Rynkową wizytówką firmy jest sieć stacji paliw o standardach zgodnych z wymogami określonymi w strategii marki korporacyjnej ORLEN. Logo ORLEN oznakowywane są również oleje silnikowe i płyny eksploatacyjne, smary samochodowe oraz bogata oferta produktów chemii motoryzacyjnej.

Wizerunek marki buduje także zespół rajdowy ORLEN Team reprezentujący firmę i kraj praktycznie we wszystkich najważniejszych imprezach rajdowych organizowanych w Polsce i na świecie.

O aktualnej wartości marki świadczy fakt, że w 2009 roku, już trzeci raz z rzędu, ORLEN został ogłoszony najcenniejszą rodzimą marką. W rankingu MARQA nasz korporacyjny brand uplasował się na pierwszej pozycji i został wyceniony na 3 648,3 mln zł. Zanotowaliśmy 27-proc. wzrost wartości marki w stosunku do 2008 roku, kiedy została wyceniona na 2 869,1 mln zł.

W Niezależnym Rankingu Reputacji Marek w Polsce „PremiumBrand 2009” marka ORLEN uzyskała tytuł Marki Wysokiej Reputacji, co oznacza, że jesteśmy oceniani jako wiarygodny i odpowiedzialny partner biznesowy.

Potwierdzeniem wysokiej pozycji marki ORLEN na krajowym rynku jest również tytuł Superbrands Polska. Tytuł ten zdobyliśmy już po raz czwarty.

Stacje ORLEN

Obecnie marka ORLEN firmuje sieć stacji paliw zlokalizowaną w Polsce i na Litwie, oraz w niewielkim stopniu, w Niemczech. To nowoczesne stacje benzynowe gwarantujące najwyższą jakość sprzedawanych paliw i usług, będące przyjaznym miejscem postoju i odpoczynku w drodze. Stacje ORLEN oferują programy lojalnościowe i obsługę flot samochodowych.

Nieprzerwanie od 2002 roku (w 2009 roku już 8. raz), stacje paliw marki ORLEN otrzymują Złote Godło European Trusted Brands w badaniu konsumenckim przeprowadzanym w całej Europie przez magazyn „Reader’s Digest”.

VERVA to marka paliw nowej generacji wzbogaconych pakietem dodatków zapewniających dynamikę pracy i moc silnika, lepsze przyspieszenie, mniejsze spalanie, a co za tym idzie obniżenie kosztów eksploatacji.

FLOTA to profesjonalny program flotowy oparty na zrozumieniu potrzeb klienta biznesowego. Oferuje partnerskie podejście i nowoczesne, zaawansowane technologicznie rozwiązania. Oferta kart flotowych została stworzona i dostosowana do potrzeb firm z różnych branż i o różnej wielkości. Atutem marki jest kompleksowość oferty skierowanej do różnych segmentów B2B.

Udział w tym programie zapewnia klientom bezpieczeństwo, komfort i wygodę w rozliczaniu zakupu paliw i usług oraz poczucie dobrego gospodarowania pieniędzmi poprzez większą kontrolę nad wydatkami paliwowymi firmy.

VITAY to brand największego programu lojalnościowego w Polsce stworzonego z myślą o klientach stacji ORLEN.

W programie jest bogata oferta nagród. Jego atuty to dostępność i łatwość korzystania, proste zasady zbierania punktów. Jedyną w swoim rodzaju specjalną, prestiżową ofertą w ramach programu lojalnościowego VITAY jest Super VITAY – program dla najbardziej lojalnych klientów.

Stop Cafe to miejsce, gdzie na podróżnych czeka dobra kawa oraz smaczne przekąski. Atutami marki są jej dostępność, która pozwala zaoszczędzić czas podczas podróży, oraz sprawna obsługa.

Ekoterm Plus to nowoczesny, spełniający europejskie normy lekki olej opałowy przeznaczony do ogrzewania w budownictwie. Jest to zarazem produkt ekologiczny o wysokich parametrach jakościowych. Dzięki wysokiej wartości opałowej charakteryzuje się dużą wydajnością, a co za tym idzie efektywnością ekonomiczną. Zapewnia długotrwałe ciepło, oferuje bezpieczeństwo i wygodę w procesie ogrzewania.

BLISKA to sieć stacji paliw zapewniająca produkty i usługi dobrej jakości w dobrej cenie. Sprawdzone, pewne i dostępne dla każdego miejsce, gdzie można dokonać zakupu paliw i innych produktów, będących w ofercie stacji oraz korzystać z optymalnie dobranego zakresu usług. Racjonalnie dokonany wybór pozwala też na oszczędność czasu i pieniędzy.

O sukcesie tej marki świadczy fakt, że w 2009 roku, już drugi raz z rzędu, BLISKA została odnotowana w Rankingu Najcenniejszych Polskich Marek MARQA. Brand BLISKA uplasował się na 15. pozycji i został wyceniony na 713,3 mln zł. Zanotowano 88-proc. wzrost wartości marki w stosunku do 2008 roku.

Spółeczna odpowiedzialność biznesu

Spółeczna odpowiedzialność biznesu w PKN ORLEN to takie podejście do codziennego zarządzania firmą, w którym bierzemy na siebie odpowiedzialność nie tylko za wyniki finansowe, ale także za nasz wpływ na interesariuszy i otaczające środowisko.

Szczególne znaczenie przywiązujemy do transparentności działań i wysokiej jakości ich komunikowania. W 2009 roku po raz pierwszy opublikowaliśmy raport odpowiedzialnego biznesu sporządzony według światowego standardu Global Reporting Initiative. Jego cennym uzupełnieniem jest interaktywna wersja dostępna na stronie www.orlen.pl.

Uczestniczymy w ważnych inicjatywach. Przystępując w 1997 roku do programu Responsible Care, świadomie i dobrowolnie zobowiązaliśmy się do działań na rzecz zmniejszania naszego wpływu na otaczające środowisko, poprawy stanu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia naszych pracowników, a także społeczności lokalnej. Rozpoczęliśmy także wdrażanie Ramowego Systemu Responsible Care będącego konsekwencją przyjęcia Światowej Karty.

Równie duże znaczenie ma dla nas udział w inicjatywie Global Compact, którą wspieramy od 2003 roku, stosując jej zasady, ale także prezentując własne, dobre praktyki. Udział w tej inicjatywie jest potwierdzeniem otwartości i transparentności Spółki. Stanowi także nasze publiczne zobowiązanie i poddanie weryfikacji ogłoszonych zasad i ich stosowania.

Znana jest działalność dobroczynna PKN ORLEN i powołanej przez Spółkę w 2001 roku Fundacji ORLEN Dar Serca. Fundacja opiekuje się od lat prawie trzystu rodzinnymi domami dziecka w całej Polsce. Konsekwentnie rozwija programy stypendialne, adresowane do różnych grup młodzieży. W 2009 roku uruchomiony został specjalny program adresowany do uczniów płockich szkół i liceów. Przedmiotem troski Fundacji są również kwestie bezpieczeństwa. Wśród działań z tego obszaru szczególne znaczenie ma prowadzony wspólnie przez PKN ORLEN i Fundację program pomocy zawodowym i ochotniczym strażom pożarnym z całego kraju.

Ważny element naszych społecznych inicjatyw to działalność lokalna. Kontynuujemy z powodzeniem projekt partnerstw międzysektorowych zainaugurowany w 2002 roku. Fundacja „Fundusz Grantowy dla Płocka” jest systematycznie wspierana przez Koncern, dzięki czemu mogą być realizowane kolejne, innowacyjne projekty, których celem jest podwyższanie jakości życia mieszkańców Płocka.

Ład korporacyjny

Zarząd PKN ORLEN dokłada wszelkich starań, aby wszystkie działania Spółki realizowane były zgodnie z zasadami ładu korporacyjnego. Jako spółka publiczna, której papiery wartościowe notowane są na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, przestrzegamy wszystkich zasad zalecanych do stosowania przez kodeks „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”.

Zgodnie z zasadami kodeksu „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” w obradach walnych zgromadzeń uczestniczą członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej PKN ORLEN. Na każde obrady Walnego Zgromadzenia Spółki zapraszani są także przedstawiciele mediów.

W skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN wchodzi dziewięciu członków, spośród których czterech jest niezależnych, dzięki czemu spełnione jest kryterium niezależności od Spółki określone w zbiorze zasad dobrych praktyk. W ramach Rady Nadzorczej Koncernu działają cztery komitety:

- Komitet Audytowy;
- Komitet ds. Ładu Korporacyjnego;
- Komitet ds. Strategii i Rozwoju;
- Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

W skład każdego z nich wchodzi przynajmniej jeden niezależny członek Rady Nadzorczej PKN ORLEN.

Podjęliśmy szereg działań usprawniających komunikację z otoczeniem. W celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców stosujemy nowoczesne technologie komunikacji z przedstawicielami rynku kapitałowego.

Organizujemy bezpośrednie transmisje internetowe, z symultanicznym tłumaczeniem na język angielski, z konferencji medialnych organizowanych po każdym ważniejszym wydarzeniu w życiu Spółki, takim jak: publikacja wyników kwartalnych, ogłoszenie strategii, a także z obrad Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN.

Nasza dbałość o komunikację z uczestnikami rynku kapitałowego w 2009 roku została kilkakrotnie doceniona. W kwietniu 2009 roku strona internetowa Koncernu otrzymała najwyższe noty niezależnych analityków i maklerów giełdowych w rankingu WarsawScan 2009. Natomiast w kategorii dobrej komunikacji z inwestorami zajęliśmy 2. miejsce w klasyfikacji w tym badaniu.

W czerwcu 2009 roku zwyciężyliśmy w kategorii najlepszych relacji inwestorskich w Polsce. Nagrodę „Best Investor Relations in Poland” przyznaje corocznie międzynarodowe czasopismo specjalistyczne „IR Magazine” w wyniku niezależnego badania przeprowadzonego wśród ponad 700 przedstawicieli międzynarodowego rynku kapitałowego.

W tej edycji zmagaliśmy się o nagrodę „Best investor relations in Czech 2009”, pierwszy raz w historii konkursu, nominowany był Unipetrol, należący do Grupy ORLEN. W marcu 2010 roku PKN ORLEN odebrał dwie nagrody w rankingu Giełdowa Spółka Roku organizowanym przez Puls Biznesu i Ośrodek Badawczy Pentor. Koncern został doceniony za najlepsze Relacje Inwestorskie i zajął 4. miejsce w ogólnej klasyfikacji spółek rozwijających się najszybciej.

Sponsoring społeczny

Jako największa polska firma skupiamy się głównie na promowaniu polskiej kultury i dziedzictwa narodowego. Dlatego też, najważniejszym projektem w obszarze kultury realizowanym w 2009 roku była kontynuacja dotychczasowej współpracy z Muzeum Narodowym w Warszawie, w którym objęliśmy mecenat nad Galerią Malarstwa Polskiego. Ukoronowaniem naszych wspólnych działań z Muzeum była wystawa prac Jacka Malczewskiego – „Moje Życie”, stanowiąca przegląd twórczości prac artysty.

Największej polskiej firmie nie mogło zabraknąć przy organizacji ważnych wydarzeń branżowych, w czasie których honorowane są najprężniej działające na rynku polskie przedsiębiorstwa. Przejawem aktywności w tym obszarze był udział w sponsorowaniu uroczystości ogłoszenia wyników „Rankingu Najcenniejszych Polskich Marek” dziennika „Rzeczpospolita” oraz wydania dodatku „Ranking Najcenniejszych Polskich Marek”; a także aktywny udział w kongresach i seminariach poświęconych problematyce rozwoju polskiego i europejskiego rynku chemicznego i energetycznego.

Jako firma odpowiedzialna społecznie, silnie związana z regionem, w którym działa, podjęliśmy szereg działań na rzecz płockiej społeczności lokalnej. Najważniejsze z nich to kontynuacja współpracy z Muzeum Mazowieckim w Płocku. Do kalendarza imprez sportowych na stałe wpisał się Rajd ORLEN, którego kolejna edycja została rozegrana w okolicach Płocka. Organizowana od lat impreza została doceniona nie tylko przez kibiców, ale również przez organizatorów, osiągając rangę

Rundy Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski oraz Rundy Pucharu Europy Strefy Centralnej.

Kontynuujemy współpracę z klubem sportowym „Wisła” Płock. Dbając o zaplecze dla drużyny seniorów i wychowanie kolejnych pokoleń szczypiornistów, zorganizowaliśmy kolejną edycję ORLEN Handball Mini Ligi – cyklu rozgrywek dla uczniów szkół podstawowych.

Istotnym uzupełnieniem lokalnych działań społecznych był zakup wyposażenia Oddziału Ratunkowego oraz Sal Operacyjnych Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Płocku, które znacząco poprawi jakość usług dla mieszkańców, ale i bezpieczeństwo naszych pracowników w przypadku zdarzeń na terenie Zakładu Produkcyjnego.

ORLEN. Bezpieczne drogi

Charakter zdecydowanie ponadlokalny mają działania związane z projektem „ORLEN. Bezpieczne Drogi” („OBD”), mające na celu edukację w zakresie zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Realizowany od trzech lat projekt „OBD” ulegał zasadniczym zmianom. W I i II edycji wspieraliśmy ogólnie pojęte działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez organizację Konkursu Inicjatyw. W 2009 roku skupiliśmy się na jednym, konkretnym problemie i wskazywaliśmy jego rozwiązania. III edycja Programu „OBD” została zrealizowana w nowej formule – pod hasłem przewodnim: „Rodzice wzorem dla dziecka”. Celem prowadzonych działań było budowanie w rodzicach świadomości na temat ważnej roli, jaką spełniają w codziennej edukacji dzieci.

Narzędziem edukacyjnym III edycji Programu była strona internetowa www.orlenbezpiecznedrogi.pl, na której we współpracy z psychologiem dziecięcym zostały umieszczone materiały oraz testy edukacyjne dla dzieci i rodziców.

Nasza kilkuletnia aktywność na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego zaowocowała przystąpieniem do inicjatywy Europejskiej Karty Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (BRD). Ceremonia przystąpienia odbyła się w dniu 16 października 2009 roku. Dzięki temu znaleźliśmy się w prestiżowym gronie firm działających w tym zakresie pod auspicjami Unii Europejskiej.

Sponsoring sportowy

W 2009 roku jeszcze wyraźniej niż w latach ubiegłych zaznaczyliśmy swoje zaangażowanie w rozwój polskiego sportu oraz podjęliśmy szereg aktywności przyczyniających się do umocnienia marki ORLEN nie tylko na rynku krajowym, ale i na arenie międzynarodowej. Strategię sponsoringu sportowego Spółki charakteryzują dwa

*Piotr Małachowski – rzut dyskiem
wicemistrz olimpijski – Pekin 2008
wicemistrz świata – Berlin 2009*

kierunki. Pierwszy to flagowy, kontynuowany od przeszło dziesięciu lat i budowany w oparciu o sporty motorowe projekt ORLEN Team. Świetne występy i sukcesy rajdowców: Jakuba Przygońskiego, Jacka Czachora, Marka Dąbrowskiego i Krzysztofa Hołowczyca znalazły uznanie w oczach Prezydenta RP. Wszyscy zawodnicy zostali uhonorowani odznaczeniami za zasługi dla polskiego sportu. Drugim głównym kierunkiem działań sponsoringowych stała się lekkoatletyka bazująca w głównej mierze na wizerunku zawodników z Grupy Sportowej ORLEN: Anity Włodarczyk, Tomasza Majewskiego i Piotra Małachowskiego, którzy w ubiegłym roku dominowali na lekkoatletycznych arenach. Oprócz tego, w minionym roku towarzyszyliśmy piłkarzom ręcznym Wisły Płock zdobywającym wicemistrzostwo Polski, a ponadto wspieraliśmy najważniejsze imprezy międzynarodowego formatu odbywające się na terenie kraju: Eurobasket oraz Mistrzostwa Europy Kobiet w Piłce Siatkowej. Nawiązaliśmy również współpracę z Polskim Komitetem Olimpijskim, stając się sponsorem Polskiej Reprezentacji Olimpijskiej.

*Anita Włodarczyk – rzut młotem
rekordzistka świata
mistrzyni świata – Berlin 2009*

*Tomasz Majewski – pchnięcie kulą
mistrz olimpijski – Pekin 2008
wicemistrz świata – Berlin 2009*

ORZEŁ I ENERGIA

W wyniku prac koncepcyjnych nad nazwą opracowano ponad 1000 propozycji. Po przeprowadzeniu badań lingwistycznych i skojarzeniowych (w języku polskim, angielskim oraz w językach najpopularniej używanych na świecie), a także badań opinii publicznej, za najlepszą uznana została nazwa ORLEN. Powstała z połączenia słowa ORZEŁ, które oddaje narodowy, polski charakter firmy i jest nawiązaniem do godła narodowego oraz słowa ENERGIA określającego siłę, energię i światowy charakter firmy.

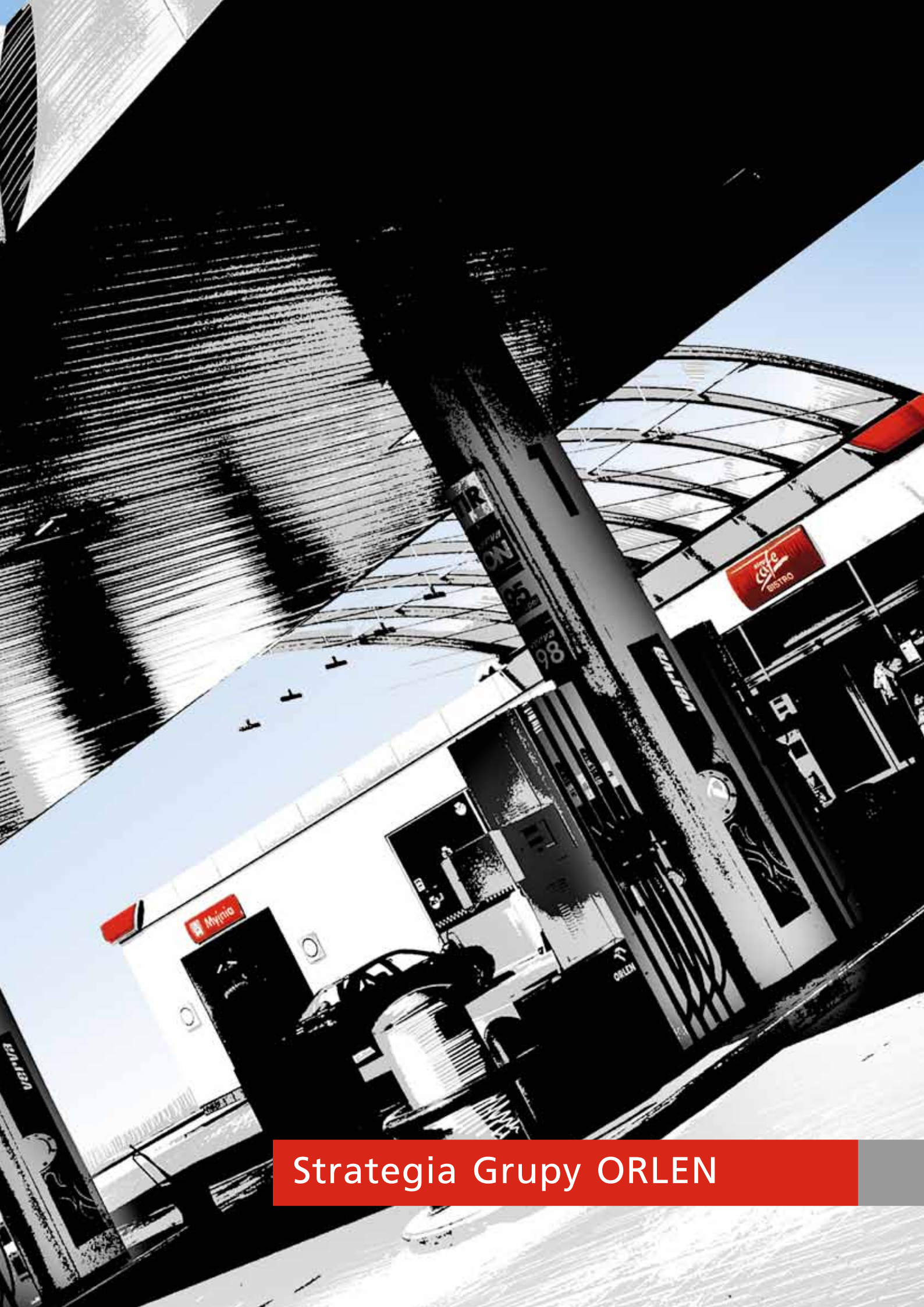
W opinii znanego popularyzatora piękna mowy polskiej, prof. Jerzego Bralczyka, nazwa ORLEN dobrze brzmi, jest krótka i łatwa do zapamiętania. Fonetycznie przekazuje sugestię energii i działania.

Ma pozytywne konotacje z orłem – symbolem energii życiowej, wszechwładzy, potęgi, wiary, długowieczności, odrodzenia, nieśmiertelności, majestatu, chwały, wznoszenia się, aspiracji, zwycięstwa.

3 kwietnia 2000 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o przyjęciu przez Polski Koncern Naftowy SA nazwy handlowej ORLEN.

ORLEN

Strategia Grupy ORLEN

Strategia Grupy ORLEN

Obecnie obowiązująca strategia Koncernu została przyjęta i zakomunikowana pod koniec 2008 roku. Był to początek obecnego kryzysu gospodarczego, dlatego też miała na celu m.in. zabezpieczenie Koncernu przed skutkami spowolnienia gospodarczego i jednocześnie wzmocnienie pozycji zapewniającej najlepszą, ale i bezpieczną pozycję startową do dalszego rozwoju.

Rok 2009 był pod względem uwarunkowań makroekonomicznych najtrudniejszym okresem w historii Koncernu. Jednym z największych wyzwań w tym okresie był znaczący spadek marży rafineryjnej i dyferencjału. Dzięki niezwłocznemu uruchomieniu – już na początku roku - pakietu programów mających na celu poprawę efektywności, negatywny wpływ kryzysu udało się znacząco ograniczyć i PKN ORLEN uzyskał 6 mld zł dodatkowych środków pieniężnych.

Pomimo trudnej sytuacji rynkowej PKN ORLEN w 2009 roku wypracował z działalności operacyjnej środki pieniężne w wysokości 5 mld zł, czyli o 1,5 mld zł więcej niż w 2008 roku. Dzięki temu w pełni zrealizowaliśmy przyjęte założenia, aby wpływy operacyjne były wyższe od nakładów inwestycyjnych. Obniżyliśmy zadłużenie netto o 2,3 mld zł do poziomu 10,3 mld zł.

W omawianym okresie nasze działania koncentrowaliśmy na trzech płaszczyznach:

- poprawie efektywności działalności podstawowej,
- dezinwestycji aktywów niezwiązanych z działalnością podstawową,
- przygotowaniach rozwoju działalności w nowych obszarach – segmencie energetycznym oraz upstream.

W ramach poprawy efektywności działalności podstawowej, w segmencie rafineryjnym jednym z kluczowych działań w 2009 roku były inwestycje, nakierowane na zwiększenie produkcji średnich destylatów w połączeniu ze zwiększonym przerobem ropy w rafinerii w Płocku oraz wsadu dla części petrochemicznej. Pełne efekty prowadzonych działań osiągniemy po uruchomieniu instalacji Hydroodsiarczania Oleju Napędowego (HON) oraz instalacji Paraksyleny (PX). Rok 2009 zakończyliśmy również wzrostem uzysku paliw o 3 p.p. w stosunku do 2008 roku dzięki optymalizacji przerobu ropy naftowej i wykorzystania instalacji.

Wraz z poprawą efektywności prowadziliśmy działania mające na celu dalsze wzmocnienie aktywów działalności podstawowej. W tym zakresie koncentrowaliśmy się m.in. na aktywach logistycznych, które są istotnym elementem naszej przewagi konkurencyjnej. W 2009 roku rozpoczęliśmy prace nad zwiększeniem efektywności operacyjnej istniejących podziemnych magazynów ropy i paliw oraz nad dalszym zwiększeniem pojemności magazynowych, dzięki którym możliwe będzie pełniejsze zaspokojenie potrzeb magazynowych.

Głównym celem strategicznym segmentu sprzedaży hurtowej w 2009 roku było utrzymanie pozycji lidera w poszczególnych krajach. Jednym z ważniejszych osiągnięć tego obszaru była sprzedaż ponad jednej trzeciej wolumenu poprzez własną sieć detaliczną.

W przypadku segmentu sprzedaży detalicznej paliw działania strategiczne koncentrowaliśmy na dalszym wzmocnieniu marki oraz zwiększeniu efektywności

sprzedaży na stację i marży w sprzedaży pozapaliwowej. Ważnym osiągnięciem w 2009 roku był wzrost wolumenów sprzedaży detalicznej o ponad 6% przy większej dynamice wzrostu w porównaniu do rynku, co doprowadziło do średniego wzrostu udziału we wszystkich rynkach o 1 p.p., w tym, w samej Polsce udział ten wzrósł do 31%. Zwiększyliśmy również marżę pozapaliwową o 20% dzięki konsekwentnej realizacji strategii detalicznej (gastronomia i sklep).

Równie dobre wyniki zostały odnotowane w zakresie sprzedaży segmentu petrochemicznego, która wzrosła o 2% w stosunku do 2008 roku. Naszą sytuację w segmencie petrochemicznym determinowały inwestycje w nowe produkty oraz prace nad dalszym wzrostem efektywności. Najważniejszą inwestycją w segmencie petrochemicznym była budowa kompleksu produkcyjnego paraksyleny (PX) oraz kwasu tereftalowego (PTA) w Płocku. Projekt realizowany jest zgodnie z harmonogramem – uzyskaliśmy zaawansowanie prac odpowiednio w 97% i 81% na koniec 2009 roku, planujemy zakończyć inwestycje w 2010 roku.

W minionym roku PKN ORLEN zrealizował strategiczny cel, jakim było zawarcie nowych kontraktów długoterminowych na dostawy ropy naftowej. W wyniku przeprowadzonych negocjacji, zawarte zostały korzystne finansowo umowy. Wartość kontraktów wyniosła około 45 mld zł, co jest historycznym wynikiem na polskim rynku. Całkowicie nowym i kluczowym elementem w porównaniu do wcześniej zawieranych umów jest fakt, że podpisane kontrakty gwarantują pełne bezpieczeństwo dostaw.

Koncentrując się na podstawowym biznesie w 2009 roku, prowadziliśmy proces dezinwestycji aktywów w segmencie chemicznym (ANWIL) i telekomunikacyjnym (Polkomtel). W zakresie inwestycji kapitałowych realizowaliśmy wykupy pakietów mniejszościowych w kilku spółkach niezwiązanych z naszą działalnością biznesową.

Świadomi wyzwań, jakim musimy sprostać – zapewnienia bezpieczeństwa i dywersyfikacji dostaw, oraz rosnących cen energii – kontynuowaliśmy prace w zakresie działalności wydobywczej. W 2009 roku rozpoczęliśmy realizację projektu wydobywczego na szelfie bałtyckim wspólnie z Kuwait Energy Company. Razem z PGNiG powołaliśmy do życia spółkę JV z w zakresie poszukiwań i wydobywania w Wielkopolsce.

Rozwijamy również segment produkcji energii elektrycznej, wykorzystując sprzyjające uwarunkowania na rynku energii elektrycznej. W ramach realizacji tego celu prowadzimy prace nad zaangażowaniem się w budowę zakładu produkcji energii we Włocławku. Dalsze działania, zarówno w obszarze działalności wydobywczej, jak wytwarzania energii, będziemy realizowali zarówno samodzielnie, jak i we współpracy z krajowymi i zagranicznymi partnerami branżowymi. Budowa Koncernu multi-utility, czyli o zdywersyfikowanym portfelu działalności, stanowi ważny krok integrujący łańcuch wartości Koncernu.

SYMBOL GRAFICZNY

Kolejnym etapem budowania marki korporacyjnej było stworzenie symbolu graficznego spójnego z nazwą. Do konkursu na symbol zaproszono najwybitniejszych polskich artystów grafików, laureatów konkursów krajowych i zagranicznych. Spośród nadesłanych prac jury najwyżej oceniło projekt prof. Henryka Chylińskiego, wykładowcy ASP w Warszawie, autora m.in. znaków fundacji Teraz Polska i Polskiego Radia.

Nagrodzony projekt przedstawiał stylizowaną głowę orła. W opinii autora orzeł jako symbol jest odczytywany podobnie w wielu różnych kulturach. Symbolizuje w nich mądrość, siłę i dostojeństwo. Daje to gwarancję, że podstawowy przekaz symboliki firmowej będzie dobrze rozumiany także poza Polską. Orzeł jest również godłem Polski, zatem symbol, wsparty dodatkowo białą-czerwoną kolorystyką, podkreśla polskość Koncernu.

Działalność wydobywcza (Upstream)

Działalność wydobywcza (Upstream)

Zgodnie ze strategią Grupy ORLEN oraz polityką zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju, planujemy kontynuację rozwoju działalności wydobywczej zapewniającej dostęp do własnego surowca. Dla zapewnienia silnej pozycji Grupy ORLEN w segmencie upstream zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy optymalizację obszaru wydobycia.

Głównym założeniem i celem procesu była integracja obszaru upstream w ramach spółki ORLEN Upstream, do której przekierowaliśmy całość realizowanych zadań, wraz z odpowiednimi zasobami kadrowymi.

Konsekwentnie realizowana polityka wzrostu organicznego, połączona z budowaniem kompetencji, daje efekt w postaci zespołu specjalistów zdolnych do kompleksowej oceny projektów wydobywczych pod względem zarówno ich technicznego, jak i ekonomicznego potencjału. Prowadzony na bieżąco monitoring rynku projektów wydobywczych na świecie umożliwia pełne rozeznanie pojawiających się możliwości akwizycyjnych. Utworzona i ciągle rozbudowywana baza danych tych projektów pozwala na właściwe ich selekcjonowanie i dopasowanie do możliwości i potrzeb Koncernu.

Głównymi zadaniami realizowanymi w 2009 roku w ramach rozwoju segmentu wydobywczego były:

- kontynuacja projektu poszukiwawczo-rozpoznawczego na szelfie Morza Bałtyckiego w łotewskiej strefie ekonomicznej,
- realizacja kolejnych etapów projektu poszukiwawczo-wydobywczego w rejonie basenu lubelskiego,
- przeprowadzenie studiów i analiz 67 projektów/aktywów poszukiwawczo-wydobywczych w różnych lokalizacjach geograficznych,

- przeprowadzenie pełnych analiz wybranych projektów zmierzających do zakupu aktywów wydobywczych lub akwizycji korporacyjnej poza granicami Polski,
- nawiązanie współpracy z partnerami posiadającymi aktywa na terenie Polski.

W trakcie realizacji znajdują się trzy projekty, które będziemy kontynuowali w kolejnych latach:

- Projekt na Lubelszczyźnie;
- Projekt na Morzu Bałtyckim;
- Projekt Sieraków.

Projekt na Lubelszczyźnie daje nam wyłączne prawo do poszukiwania i rozpoznawania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego przez okres 5 lat na obszarze 5 koncesji regionu lubelskiego. Jest to bardzo interesujący geologicznie obszar, w którego sąsiedztwie odkrywano już złoża węglowodorów. W 2009 roku przeprowadziliśmy reinterpretację historycznych danych sejsmicznych, której efektem będzie wytypowanie obszarów do polowej akwizycji danych, zaplanowanej na 2010 rok.

Projekt na Morzu Bałtyckim to projekt poszukiwawczo-wydobywczy realizowany wspólnie z partnerem Kuwait Energy Company (KEC). W październiku 2009 roku spółka Balin Energy, wspólne przedsięwzięcie PKN ORLEN oraz KEC, otrzymała drugą koncesję poszukiwawczo-wydobywczą w łotewskiej strefie ekonomicznej Morza Bałtyckiego. Powiększenie obszaru koncesyjnego pozytywnie wpłynie na ekonomikę prowadzonych prac poszukiwawczych, obniżając jednostkowe koszty. Dodatkowo przedsięwzięcie pozwala na budowanie unikalnych kompetencji i doświadczenia zespołu w działalności upstream na morzu.

Projekt Sieraków stanowi kontynuację wykonanych przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo wstępnych prac poszukiwawczo-rozpoznawczych na Niżu Polskim. Proponowany obszar współpracy położony jest w rejonie najbardziej perspektywnym dla poszukiwań węglowodorów w Polsce. Wstępnie rozpoznane nagromadzenie ropy naftowej w obrębie struktury Sieraków znajduje się w sąsiedztwie największych odkryć złóż ropy dokonanych w ostatnich latach przez PGNiG w Polsce. Realizacja wspólnego projektu z PGNiG jest kolejnym etapem budowy zdywersyfikowanego portfela projektów poszukiwawczo-wydobywczych PKN ORLEN.

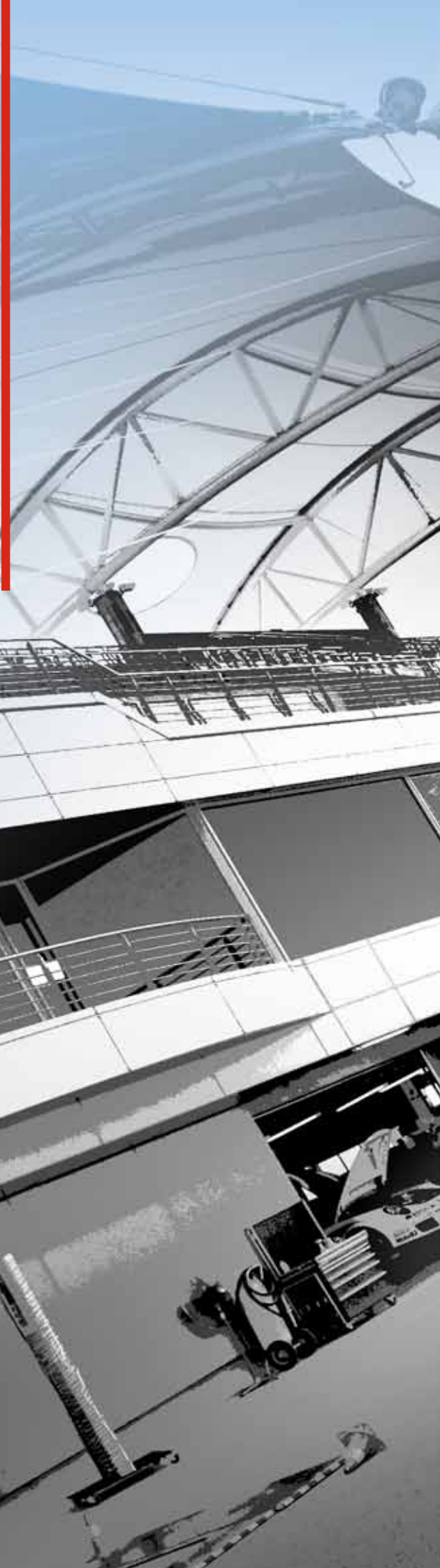
Zakładamy, że realizacja założeń strategii w zakresie poszukiwań i wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego przyczyni się do zwiększenia stabilizacji poziomu marży Koncernu. Budowanie zrównoważonego portfela aktywów wydobywczych pod względem stadium zaawansowania projektu, lokalizacji geograficznej i rodzaju surowca zapewni stabilny wzrost z akceptowalnym poziomem ryzyka.

ZNAK MARKI

Prace nad znakiem marki ORLEN rozpoczęły się od analizy wytycznych zawartych w misji i wizji Koncernu oraz uwarunkowań, w jakich funkcjonować będzie nowa marka. Biorąc pod uwagę fakt, iż Koncern jest wielkim organizmem gospodarczym, stale rozszerzającym pola swojej ekspansji i dywersyfikującym swoją działalność, analizie poddano również potencjalne obszary zastosowania nowej marki. Nie zapomniano także o określeniu pozycji wizerunku nowej marki na tle wizerunków marek konkurencyjnych. W ten sposób powstały szczegółowe założenia projektowe, jakie powinien spełniać projektowany znak. Następnie zrealizowano szereg prac koncepcyjno-projektowych, testów możliwości aplikacji oraz badań, w tym: preferencji, skojarzeniowych, ergonomicznych wspartych analizami zapamiętywalności. W wyniku tego procesu wyłoniono znak, na który składa się głowa orła – symbol wyłoniony w drodze konkursu oraz prostokątne pole z umieszczonym wewnątrz niego napisem ORLEN.

Po raz pierwszy wizerunek marki ORLEN został zaprezentowany w 2000 roku przy okazji emisji drugiej transzy akcji Koncernu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Segment rafineryjny

Segment rafineryjny

W 2009 roku segment rafineryjny Grupy ORLEN tworzyły: rafineria w Płocku, aktywa produkcyjne Rafinerii Trzebinia, Rafinerii Nafty Jedlicze, ORLEN Asphalt, ORLEN Eko (Polska), rafinerie Litvinov, Kralupy i Paramo (Republika Czeska) oraz rafineria ORLEN Lietuva (Litwa).

Przerób ropy naftowej

W 2009 roku w 7 rafineriach Grupy ORLEN przerobiśmy blisko 27,4 mln ton ropy, tj. o około 3% mniej niż w 2008 roku.

Produkcję we wszystkich rafineriach Grupy ORLEN prowadziliśmy w zdecydowanej większości w oparciu o rosyjską ropę REBCO, której udział w całkowitym przerobie stanowił 91,2%. Pozostałymi gatunkami ropy przerabianymi przez rafinerie były: Saldana, Sahara, Brent, Forties, Oseberg, Statfjord.

Polska

Produkcja paliw

W 2009 roku kontynuowaliśmy działania na rzecz spełnienia Narodowego Celu Wskaźnikowego (NCW) w zakresie biopaliw. Postawiony przed PKN ORLEN cel NCW został zrealizowany i wyniósł 4,623% energetycznego.

Łącznie w 2009 roku do realizacji NCW wprowadziliśmy:

- 2 845 tys. t. benzyn;
- 6 228 tys. t. olejów napędowych;
- 134 tys. t. etanolu w benzynach;
- 290 tys. t. estrów w olejach napędowych;
- 91 tys. t. estrów stanowiących samoistne paliwo – Bioester B-100.

Płock

W listopadzie 2009 roku uruchomiliśmy kolejną wytwórnię wodoru WW II. Instalacja ta została zaplanowana jako docelowo zamykająca gospodarkę wodorową po uruchomieniu instalacji Hydroodsiarczania Olejów Napędowych VII i Paraksylenu. Obecnie (do czasu uruchomienia wspomnianych jednostek) WW II stabilizuje sieć wodorową i zapewnia jej efektywne wykorzystanie. W przypadku awarii jednej z Wytwórni Wodoru znacznie ograniczone będą straty z tytułu konieczności obniżania obciążania innych jednostek produkcyjnych. Większa dostępność wodoru to większa elastyczność w prowadzeniu procesów konwersyjnych pod względem możliwości i ich intensyfikacji.

W Zakładzie Produkcyjnym w Płocku realizujemy również projekt wdrażania systemów zaawansowanego

Przerób ropy naftowej Grupy ORLEN w poszczególnych krajach w latach 2008–2009 (mln ton)

	2008	2009	Dynamika 2009/2008
Rafinerie w Polsce	14,53	14,84	2%
Rafinerie w Czechach	4,53	4,11	-9%
Rafineria na Litwie	9,24	8,41	-9%
Razem	28,3	27,36	-3%

sterowania Advance Process Control (APC). Oczekujemy, że zastosowanie APC wyraźnie zwiększy uzyski najbardziej cennych produktów w zależności od aktualnej sytuacji marżowej.

W konsekwencji realizowanego Studium Paliwowego Solomona we własnym zakresie opracowaliśmy narzędzia do monitoringu kluczowych parametrów, takich jak: zużycie mediów energetycznych, liczba oraz przyczyny zatrzymań instalacji produkcyjnych, parametry jakościowe produktów. Dane z monitoringu wykorzystujemy do obliczeń kluczowych parametrów (KPI) instalacji produkcyjnych oraz rafinerii dla bieżącej oceny konkurencyjności Firmy. Stanowią one także wytyczne dla bieżących i przyszłych decyzji operacyjnych.

W obszarze produkcji realizowaliśmy program poprawy zysku (NCM3) przy współudziale branżowej firmy konsultingowej – Solomon Associates. Efektem tego programu było wypracowanie szeregu inicjatyw, których zadaniem była poprawa efektywności instalacji w Płocku w stosunku do najlepszych na świecie. Efekty

ekonomiczne wypracowane w 2009 roku z tytułu realizacji inicjatyw kształtowały się na poziomie 23 mln zł.

W 2009 roku rozpoczęliśmy również przygotowania do przeprowadzenia pilotażowych testów energochłonności na instalacjach DRW III oraz Olefiny II, ze szczególnym uwzględnieniem analizy efektywności energetycznej łącznie z propozycjami działań oraz modernizacji w kierunku obniżenia energochłonności.

W dniu 8 lipca 2009 roku podpisaliśmy kontrakt z firmą Rafako na zaprojektowanie, dostarczenie i budowę (inwestycja „pod klucz”) nowoczesnego kotła odzyskowego na instalacji FKKII, którego zadaniem będzie schładzanie gazów technologicznych. Odzyskana w ten sposób energia zostanie wykorzystana do produkcji pary technologicznej o ciśnieniu 4 MPag i maksymalnej ilości do 40 ton/godz. Włączenie kotła do eksploatacji przewidywane jest na jesień 2010 roku.

Ponadto, na początku lipca wznowiliśmy inwestycję obejmującą zabudowę nowego kotła nr 8 w Elektrociepłowni

Wielkość produkcji wybranych produktów rafineryjnych w latach 2008–2009 (Płock; tys. ton)

	2008	2009	Dynamika 2009/2008
Przerób ropy naftowej	14 218	14 526	2,17%
Benzyny razem	2 800	3 055	9,11%
Oleje napędowe razem	5 078	5 330	4,96%
Olej grzewczy Ekoterm Plus	840	790	-5,98%
Paliwo lotnicze	418	291	-30,38%
Frakcja propano-butanowa	221	210	-4,98%
Paliwa ogółem	9 358	9 676	3,4%
Uzysk paliw (%)	65,82	66,61	1,2%
Uzysk produktów białych (%)	77,98	78,08	0,13 p.p.

Zakładu Produkcyjnego w Płocku. Zadaniem tego kotła jest poprawa ogólnego bilansu pary technologicznej oraz umożliwienie realizacji programu modernizacyjnego istniejących jednostek kotłowych Elektrociepłowni. Program ten jest niezbędny do dostosowania wymogów ochrony środowiska w zakresie emisji tlenków azotu i pyłu, które zaczną obowiązywać od początku 2016 roku. Kocioł ten wytwarzać będzie do 420 ton pary/godz. o ciśnieniu 13,6 MPa_g i temperaturze 540 °C. Uruchomienie kotła nr 8 przewidujemy na koniec czerwca 2012 roku.

Trzebinia

Wyniki 2009 roku w obszarze produkcji biopaliw są potwierdzeniem, że Rafineria Trzebinia jest pionierem w produkcji biopaliw na rynku polskim i doświadczonym graczem na rynku alternatywnych źródeł energii, oferując najwyższej jakości estry metylowe. Jakość

produkowanych w Trzebini biopaliw wynika z doboru najlepszych dostawców wysokogatunkowego surowca, posiadania nowoczesnej instalacji do produkcji biokomponentów oraz doświadczenia wysoko wykwalifikowanych pracowników. Od stycznia do końca grudnia 2009 roku instalacja BIO wyprodukowała blisko 94 tys. ton metyloestrów w postaci RME (przy maksymalnych zdolnościach produkcyjnych instalacji na poziomie 100 tys. ton rocznie).

W obszarze przerobu ropy naftowej w 2009 roku Rafineria Trzebinia wykorzystywała swoje zdolności produkcyjne na poziomie około 65%. Spółka kontuuje współpracę z PGNiG realizując zawarty w grudniu 2009 roku kontrakt na dostawy ropy naftowej pochodzącej z kopalni Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa w zachodniej i północno-zachodniej części Polski.

Wielkość produkcji wybranych produktów rafineryjnych w latach 2008–2009 (Trzebinia; tys. ton)

	2008	2009	Dynamika 2009-2008
Przerób ropy	238,7	246,1	3,1%
Zakład produkcji biopaliw	111,5	111,7	0,2%
Estry metylowe oleju rzepakowego	93,3	93,8	0,56%

Jedlicze

W 2009 roku 75% ropy przerobionej w Rafinerii Nafty Jedlicze pochodziła ze złóż krajowych. Spadek wolumenu przerobu ropy o około 16 tys. ton w porównaniu do 2008 roku spowodowany został niższym o 23,5 tys. ton przerobem ropy z importu.

Rafineria Nafty Jedlicze swoją produkcję opiera głównie na czterech grupach wyrobów, którymi są: oleje opałowe, oleje bazowe, rozpuszczalniki oraz benzyny specjalne. Największą grupą produktów uzyskiwanych w Rafinerii Nafty Jedlicze są oleje opałowe wykorzystywane do produkcji ciepła, w tym oleje opałowe ciężkie wykorzystywane m.in. przy produkcji mas bitumicznych.

Wielkość produkcji wybranych produktów rafineryjnych w latach 2008–2009 (Jedlicze; tys. ton)

	2008	2009	Dynamika 2009/2008
Przerób ropy naftowej	80,0	67,6	-15,6%
Przerób olejów przepracowanych	33,3	35,4	6,4%
Olej Napędowy Grzewczy	82,9	61,2	-26,2%
Rozpuszczalniki	10,4	15,3	47,6%

Czechy

W 2009 roku w czeskich rafineriach Grupy ORLEN (Litvinov, Kralupy, Paramo) przerobiliśmy łącznie ponad 4,11 mln ton ropy, tj. o 9% mniej niż w roku poprzednim. Główną przyczyną mniejszego przerobu była sytuacja gospodarcza oraz niższe zapotrzebowanie na produkty rafineryjne, jak również 2-miesięczny planowany postój remontowy rafinerii w Kralupach.

Udział lekkich/średnich/ciężkich destylatów kształtował się w 2009 roku na tym samym poziomie, co w 2008 roku. Spadek popytu przełożył się zarówno na zmniejszenie produkcji benzyn, jak i olejów napędowych.

W Kralupach podczas planowanego postoju remontowego, przeprowadzonego w II kwartale 2009 roku, zakończyliśmy modernizację instalacji Krakingu Katalitycznego. Celem prac było zwiększenie rentowności jednostki krakingowej poprzez usunięcie „wąskich gardeł” prowadzące do poprawy rozdziału frakcji oraz zwiększenia uzysków LPG i propylenu.

Litwa

W 2009 roku rafineria przerobiła łącznie ponad 8,4 mln ton ropy, tj. o 9% mniej niż w roku poprzednim. Główną przyczyną mniejszego przerobu była sytuacja gospodarcza oraz zmniejszony popyt na produkty rafineryjne.

Wiosną 2009 roku w litewskiej rafinerii wymieniliśmy reaktor hydroodsiarczający, dzięki któremu uzyskaliśmy możliwość produkcji pełnej puli olejów niskosiarkowych zgodnie z wymaganiami UE w zakresie zawartości siarki w olejach napędowych do 10 ppm. Nowy reaktor pozwoli na znaczne zwiększenie zdolności produkcyjnych instalacji. W tym samym okresie zakończyliśmy budowę nowej wytwórni wodoru rozpoczętej jeszcze w 2007 roku. Nowo oddana jednostka ustabilizuje gospodarkę wodorową rafinerii oraz zapewni wodór dla obydwu ciągów hydroodsiarczania. Realizując zadanie zapewnienia ciągłej i bezpiecznej pracy, kontynuowaliśmy modernizację instalacji rafineryjnych. Wysokość nakładów poniesionych na ten cel kształtowała się na poziomie 30 mln USD.

Wielkość produkcji wybranych produktów rafineryjnych w latach 2008–2009 (Unipetrol; tys. ton)

	2008	2009	Dynamika 2009/2008
Przerób ropy naftowej	4 533	4 110	-9%
Benzyny razem	821	760	-8%
Oleje napędowe razem	1 910	1 741	-9%
Lekki olej opałowy	82	35	13%
Paliwo lotnicze	91	76	-16%
Gaz płynny	151	146	-9%
Paliwa ogółem	3 055	2 758	-9%
Uzysk paliw (%)	67,4	67,1	0,4 p.p.

Wielkość produkcji wybranych produktów rafineryjnych w latach 2008–2009 (ORLEN Lietuva; tys. ton)

	2008	2009	Dynamika 2009/2008
Przerób ropy naftowej	9 241	8 407	-9,0%
Inne wsady	338	325	-3,8%
Wsady razem	9 579	8 731	-8,9%
Benzyny razem	2 827	2 724	-3,6%
Oleje napędowe	3 197	3 165	-1%
Lekki olej opałowy	7	7	0%
Paliwo JET	483	228	-52,7%
LPG	396	273	-31,1%
Paliwa razem	6 910	6 396	-7,4%
Uzysk paliw (%)	72,0	73	-1,8%
Uzysk produktów białych (%)	72,0	73	-1,8 p.p.

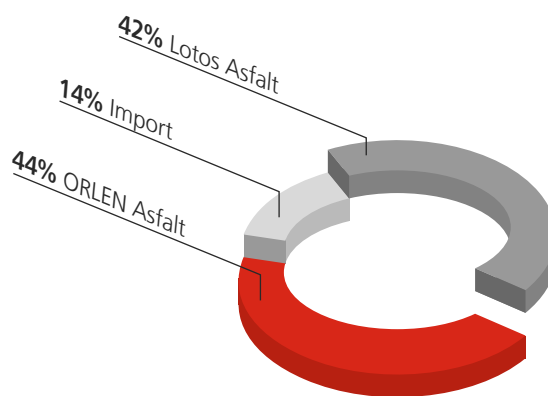
Asfalty

Polska

W 2009 roku odnotowaliśmy wzrost produkcji asfaltów drogowych, modyfikowanych i przemysłowych w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost ten był wynikiem zwiększonego zapotrzebowania rynku.

W 2009 roku w ofercie ORLEN Asphalt pojawiły się asfalty modyfikowane wg PN-EN 14023:2009, które zastąpiły asfalty modyfikowane wg Aprobataj Technicznej IBDiM. Asfalty przemysłowe produkowaliśmy wg nowego dokumentu odniesienia PN-EN 13304:2009. Norma dla asfaltów drogowych także uległa zmianie i produkcję wykonywaliśmy wg PN-EN 12591:2009.

Udziały w krajowym rynku asfaltów w 2009 roku (1,58 mln t)

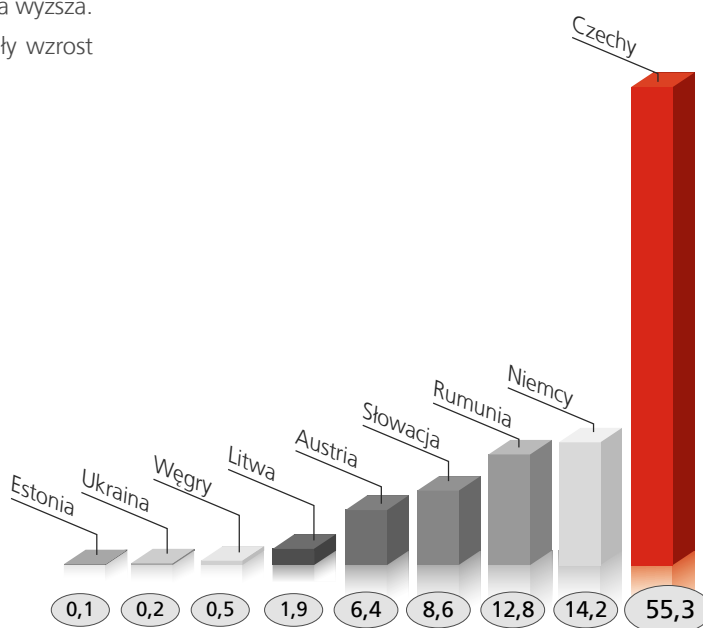
Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z rynku.

Wielkość produkcji w ORLEN Asfalt w latach 2008–2009 (tys. ton)

	2008	2009	Zmiana wolumen	Zmiana
Asfalty drogowe	692,36	741,67	49,31	7%
Asfalty przemysłowe	17,07	21,70	4,63	27%
Specyfiki	0,38	0,18	-0,20	-53%
Razem	709,80	763,54	53,74	8%

W 2009 roku o 21% wzrosła sprzedaż asfaltów w kraju; sprzedaż eksportowa zmalała ilościowo, natomiast rentowność eksportu w relacji do 2008 roku była wyższa. Niezrealizowane ilości eksportowe umożliwiły wzrost sprzedaży sezonowej w kraju.

Struktura geograficzna eksportu ORLEN Asfalt w 2009 roku (%) – łączna sprzedaż 41,453 Mg

Czechy

Spowolnienie gospodarki dotknęło również rynek asfaltów, przyczyniając się do 2-proc. spadku sprzedaży.

Wielkość produkcji asfaltów w zakładach Litvinov i Paramo w latach 2008–2009 (tony)

	2008	2009	Dynamika 2009/2008
Asfalty drogowe	193 012	194 276	0,65%

Wielkość sprzedaży asfaltów w Paramo w latach 2008–2009 (tony)

	2008	2009	Dynamika 2009/2008
Asfalty drogowe	203 000	198 621	-2,0%
Asfalty modyfikowane	8 500	11 029	29,8%
Asfalty przemysłowe	39 000	35 218	-9,7%
Razem*	251 000	257 461	2,6%

* Asfalty i pozostałe produkty.

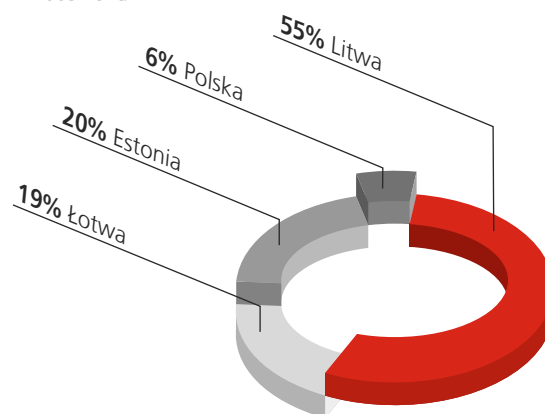
Litwa

Wielkość produkcji asfaltów w ORLEN Lietuva w latach 2008–2009 (tony)

	2008	2009	Dynamika 2009/2008
Asfalty drogowe	140 084	109 214	-22%
Lepiki dachowe	9 376	8 117	-13%

W 2009 roku wyprodukowaliśmy 22% mniej asfaltów niż w roku poprzednim. Główną przyczyną mniejszego przerobu była sytuacja gospodarcza oraz niższe zapotrzebowanie na produkty.

Struktura sprzedaży asfaltów przez ORLEN Lietuva w 2009 roku

KOLORY KORPORACYJNE

Na system tożsamości wizualnej, obok nazwy, symbolu graficznego w postaci głowy orła, oraz znaku marki (logo), łączącego nazwę z godłem, składa się także kolorystyka firmowa.

Dobór kolorów znaku marki oparty został o barwy funkcjonujące w powszechnej świadomości jako charakterystyczne dla branży paliwowej: srebrny, szary i grafitowy oraz biały i czerwony nawiązujące do barw narodowych. Paleta ta powstała w oparciu o analizę istniejących kolorów firmowych konkurencji. Szczególnie dobór kolorystyki dla stacji paliw marki ORLEN wymagał określenia zestawu kolorów, nie kojarzącego się w owym czasie, bezpośrednio z żadną istniejącą siecią stacji paliw. Stąd też za sukces należy uznać wyniki badań opinii społecznej przeprowadzone w 2000 roku. Osoby, którym zaprezentowano wizerunek i kolorystykę nowej marki, nie wiedząc jaką firmę symbolizuje, określały ją jako markę firmy z branży rafineryjno-petrochemicznej lub nową sieć stacji paliw.

Logistyka

Logistyka

Grupa ORLEN do sprawnego i efektywnego przepływu surowców oraz wyrobów gotowych wykorzystuje infrastrukturę, w skład której wchodzi: Terminale Paliw, lądowe i morskie bazy przeładunkowe, sieć przesyłowych rurociągów surowcowo-produktowych oraz transport samochodowy i kolejowy.

Najistotniejszymi wydarzeniami w obszarze logistyki w 2009 roku były:

- uruchomienie projektu „Samoobsługa”, mającego na celu zwiększenie procesu automatyzacji odbioru paliw na własnych terminalach Koncernu;
- proces restrukturyzacji w terminalach, obniżający koszty ich funkcjonowania;
- powstanie w obszarze logistyki komórki zajmującej się minimalizacją ubytków – Loss Management;
- rozbudowa Terminala Paliw we Wrocławiu z 12,5 tys. m³ do ponad 50 tys. m³ pojemności w 2011 roku związana z budową rurociągu do Wrocławia;
- budowa rurociągu do przesyłu produktów paliwowych Ostrów Wielkopolski – Wrocław, której zakończenie planowane jest na 2010 rok.

Zapasy obowiązkowe

Zapasy obowiązkowe ropy naftowej w 2009 roku magazynowaliśmy w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku, w podziemnych magazynach (kawernach) spółki IKS „Solino” oraz w rafinerii w Możejkach. Paliwa gotowe przechowywaliśmy w 24 lokalizacjach w Polsce oraz w kilku terminalach wynajmowanych na Litwie.

Całkowita wartość powyższych zapasów na koniec 2009 roku wyniosła blisko 5,5 mld zł (Polska) oraz około 200 mln USD (Litwa).

Polska

W 2009 roku PKN ORLEN utrzymywał zapasy obowiązkowe na poziomie 76 dni dobowego zużycia krajowego, natomiast utrzymanie zapasu na poziomie kolejnych 14 dni pozostało w gestii Agencji Rezerw Majątkowych

Jesteśmy zaangażowani w prace konsultacyjne nad założeniami do nowej ustawy zwiększającej zaangażowanie państwa w przechowywanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej. W PKN ORLEN opowiadamy się za rozwiązaniami, które spowodują:

- poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez zwiększenie kontroli państwa nad zapasami obowiązkowymi,
- zdjęcie z podmiotów gospodarczych obowiązku finansowania zapasów obowiązkowych.

Czechy

Zapasy obowiązkowe paliw i ropy naftowej, zgodnie z ustawodawstwem Republiki Czeskiej, utrzymywane są przez dedykowaną do tych celów agencję rządową.

Litwa

Na koniec 2009 roku poziom zapasów obowiązkowych na Litwie wynosił 90 dni z czego ORLEN Lietuva zabezpieczała poziom 60 dni (zapasy 30-dniowe utrzymywane były przez Litewską Agencję Państwową). Zapasy ropy utrzymywaliśmy w rafinerii w Możejkach i w morskim terminalu przeładunkowym w Butyndze, natomiast zapasy produktów gotowych – w trzech wynajmowanych na Litwie terminalach.

Rurociągi

W 2009 roku Grupa ORLEN w Polsce, Czechach i na Litwie do przesyłu surowcowo-produktowego wykorzystywała sieć rurociągów własnych i dzierżawionych o łącznej długości ponad 2 tys. km.

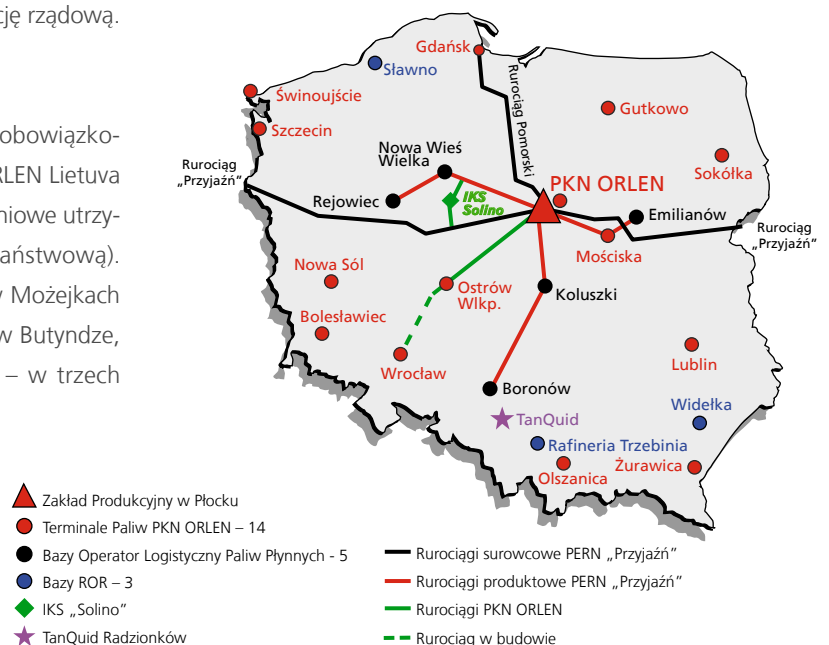
Polska

W działalności logistycznej w 2009 roku korzystaliśmy z 274 km rurociągów własnych oraz 570 km rurociągów produktowych należących do państwowego operatora PERN „Przyjaźń”.

Struktura wysyłek paliw płynnych z Płocka w 2009 roku (benzyny, olej napędowy, Ekoterm, JET A-1):

- rurociąg 64%,
- kolej 29%,
- autocysterny 7%.

Infrastruktura logistyczna PKN ORLEN

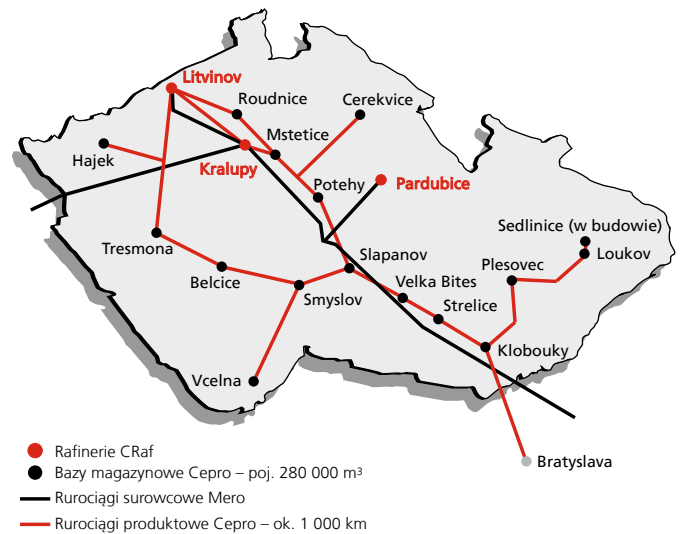
Czechy

Podobnie jak w latach poprzednich, także w 2009 roku Grupa Unipetrol korzystała z 1 100 km rurociągów należących do państwowego operatora CEPRO.

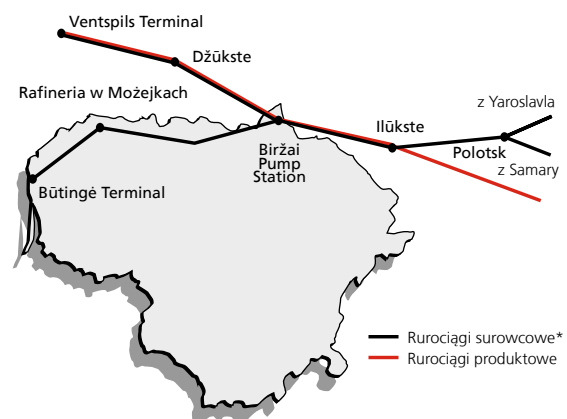
Litwa

Rurociąg przesyłowy „Przyjaźń”, którym do lipca 2006 roku dostarczano ropę do rafinerii w Możejkach, pozostaje nieczynny. ORLEN Lietuva w 2009 roku wykorzystywała eksploatowany odcinek rurociągu produktowego z Białorusi do Ventspils na Łotwie, którym transportowany był olej napędowy z rafinerii białoruskich.

Sieć dystrybucji paliw w Czechach

Sieć rurociągów na Litwie

*Rurociąg wyłączony z eksploatacji.

Bazy magazynowe

Jako Grupa ORLEN korzystaliśmy z około 30 baz magazynowych w Polsce i na Litwie, w tym z 14 własnych Terminali Paliw oraz z baz podmiotów zewnętrznych. W Czechach wykorzystywaliśmy 11 magazynów państwowego operatora CEPRO oraz 2 bazy wynajmowane od podmiotów zewnętrznych.

Polska

Na potrzeby operacyjne w zakresie przyjęcia, magazynowania, wydania i przeładunku paliw, logistyka Grupy ORLEN w 2009 roku na terenie Polski wykorzystywała łącznie 25 obiektów (własne Terminale Paliw i bazy podmiotów trzecich). Pojemności magazynowe dla produktów gotowych w IKS „Solino” na koniec 2009 roku stanowiły około 1,1 mln m³. Spółka dysponowała również możliwością magazynowania 3,76 mln m³ ton ropy naftowej. Łączna pojemność kawern to 5,1 mln m³.

Czechy

W 2009 roku Grupa Unipetrol na terytorium Czech korzystała z baz w sieci magazynowo-dystrybucyjnej państwowego operatora CEPRO oraz z 2 baz magazynowych wynajmowanych od podmiotów trzecich. Na terenie Słowacji spółka-córka (Unipetrol Slovakia) korzystała z 2 terminali.

Litwa

W roku ubiegłym, na terytorium Litwy na potrzeby ORLEN Lietuva korzystaliśmy z trzech terminali do prowadzenia operacji logistycznych.

Przewozy kolejowe

Polska

PKN ORLEN przewiózł koleją około 8,1 mln ton produktów, w tym 6,3 mln ton paliw silnikowych, co w porównaniu z 2008 rokiem daje wzrost odpowiednio o 2,0 mln ton i 1,7 mln ton.

Czechy

Łączny wolumen sprzedanych produktów dostarczonych transportem kolejowym w Czechach wyniósł około 850 tys. ton, w tym około 660 tys. ton to paliwa. Wolumen produktów sprzedanych, a przewiezionych przez spółkę kolejową Unipetrol Doprava, wyniósł 410 tys. ton.

Litwa

Łączny wolumen przewozów kolejowych wyniósł około 7,4 mln ton, z czego około 4,8 mln ton zostało załadowane na statki i wyeksportowane poza granice Litwy.

Transport samochodowy

Obsługą dostaw paliw do naszych stacji na terytorium Polski w 2009 roku zajmował się ORLEN Transport – spółka z Grupy ORLEN.

W Czechach transport paliw do stacji Benzina realizowaliśmy przez spółkę Grupy Unipetrol – Petrotrans.

Na Litwie realizację dostaw paliw do stacji ORLEN Lietuva zlecaliśmy zewnętrznej spółce UAB Simeon wybranej w przetargu przeprowadzonym w 2007 roku. Transport paliwa lotniczego JET A-1 do odbiorców na terenie Litwy i Łotwy odbywał się środkami własnymi ORLEN Lietuva.

Przeładunek morski

Łącznie w 2009 roku w Polsce i na Litwie przeładowaliśmy blisko 6 mln ton produktów, utrzymując poziom zbliżony do poziomu z 2008 roku.

Polska

Logistycznie wykorzystywaliśmy porty morskie w Gdyni i Świnoujściu, w których przeładowano ponad 1 mln ton produktów, głównie ciężki olej opałowy przeznaczony na eksport (0,67 mln ton).

Litwa

Wolumen produktów ORLEN Lietuva przeładowanych w portach morskich wyniósł w 2009 roku około 4,8 mln ton.

Inwestycje

W 2010 roku w obszarze logistyki będziemy kontynuować wdrażanie rozwiązań mających na celu:

Polska

- zamknięcie III etapu restrukturyzacji obszaru przez znaczną optymalizację zatrudnienia i zwiększenie automatyzacji procesów w Terminalach Paliw, który przełoży się na wzrost efektywności kosztowej logistyki. Na bieżąco redefiniowane będą obszary organizacji i zarządzania logistyką celem dostosowania do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych;
- zamknięcie projektu „Samoobsługa”, którego przedmiotem jest znaczące zwiększenie automatyzacji obsługi operacji w Terminalach Paliw;

- rozpoczęcie wdrażania opracowywanej „Strategii kawernowej”, w szczególności w odniesieniu do zainicjowania długofalowych działań dla trwałego zwiększenia operacyjności i bezpieczeństwa eksploatacji istniejących podziemnych magazynów ropy i paliw IKS „Solino” oraz ewentualnej budowy nowego podziemnego magazynu węglowodorów.

W 2010 roku planujemy uruchomienie rurociągu produktowego o długości 105 km na trasie Ostrów Wielkopolski – Wrocław.

Czechy

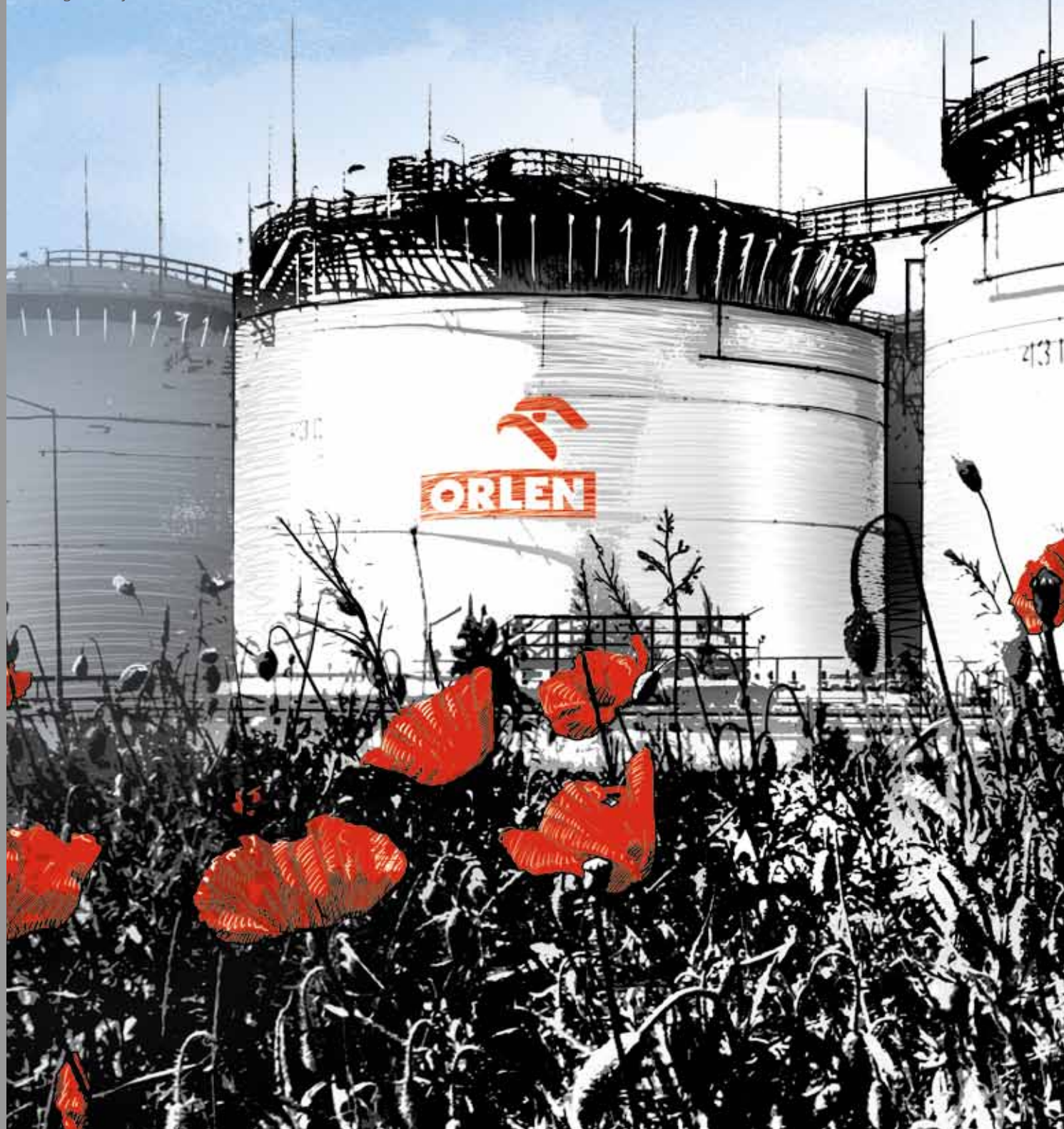
- umocnienie pozycji Grupy Unipetrol na Słowacji;
- przemodelowanie kolejowych urządzeń przeładunkowych w Litwinowie;
- zabezpieczenie dostaw paliw silnikowych do Unipetrol Slovakia.

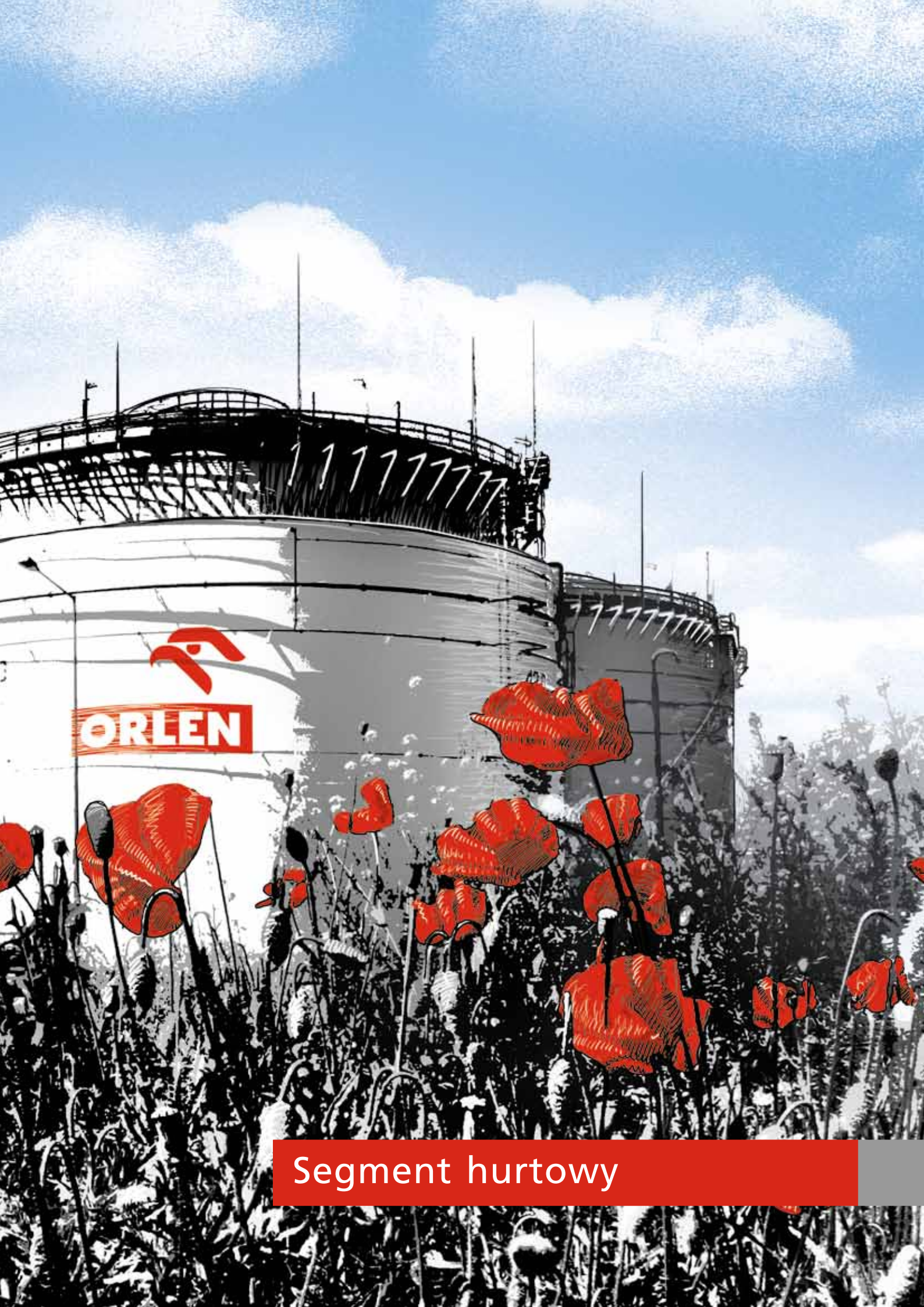
Litwa

- otwarcie magistrali kolejowej w kierunku Łotwy i Estonii;
- redukcja kosztów oraz obniżenie stawek kolejowych i portowych dla ORLEN Lietuva;
- obniżenie kosztów utrzymywania zapasów obowiązkowych.

CZCIONKA WYRAŻA MARKĘ

Tworząc wizerunek marki ORLEN, zadbano również o to, aby określona została czcionka (typografia korporacyjna), która używana będzie w komunikacji i dokumentach firmy. Przyjęto, że czcionka firmowa powinna nawiązywać do symbolu firmowego i założeń projektowych znaku marki korporacyjnej. W logo zastosowano krój pisma Futura Bk Pl, który został specjalnie przystosowany dla potrzeb znaku marki ORLEN. Indywidualnie zmodyfikowany krój jest odpowiedzią na pożądane cechy marki ORLEN. Pisany wersalikami podkreśla stabilność oraz wielkość całej organizacji. Natomiast pozbawiony ozdobników krój pisma z rodziny FUTURA używany w komunikacji marketingowej oraz jego zamiennik systemowy krój Arial (dostępny w każdym powszechnym edytorze tekstu) eksponują nowoczesność organizacji.

Segment hurtowy

Segment hurtowy

W 2009 roku w Grupie ORLEN prowadziliśmy hurtową sprzedaż paliw i produktów pozapaliwowych na terenie Polski, Republiki Czeskiej, Niemiec, Słowacji oraz Litwy. Podmiotami wchodzącymi w skład segmentu hurtowego Grupy były jednostki sprzedaży hurtowej PKN ORLEN, 5 Regionalnych Operatorów Rynku, Petrolot, ORLEN Gaz (Polska), Uniraf Slovakia (Słowacja), Unipetrol BUI (Czechy), ORLEN Lietuva (Litwa, Ukraina, Polska, sprzedaż morska).

Grupa ORLEN – paliwa

Całkowity wolumen paliw sprzedanych przez Grupę ORLEN w 2009 roku był o blisko 6% (tj. 1,0 mln ton) mniejszy niż w poprzednim roku. Ponad połowę oferowanych przez nas paliw stanowiły oleje napędowe, których sprzedaż w porównaniu z 2008 roku spadła o około 5%.

Wysoką dynamikę wzrostu sprzedaży benzyn w Polsce osiągnęliśmy głównie dzięki realizacji wyższej sprzedaży w grupie klientów kluczowych, czyli koncernów polskich oraz zagranicznych. Dodatkowym elementem wspierającym sprzedaż były okresowe promocje w bazach magazynowych polegające na obniżeniu ceny SPOT o wartość promocji dla wybranych produktów.

Największy wpływ na spadek wolumenu sprzedaży miała niższa konsumpcja paliw, której dynamika na Litwie wyniosła -16% zaś na rynku czeskim -4%. Pomimo niekorzystnych uwarunkowań rynkowych spadek sprzedaży Grupy (-12% dla Litwy i -2% dla Czech) kształtował się powyżej średniego trendu rynkowego w każdym z państw.

Paliwa Grupy ORLEN, oprócz nabywców na rynkach macierzystych (Polska, Czechy, Słowacja, Niemcy, kraje bałtyckie), znajdowały także odbiorców na Ukrainie, w Nigerii, Mołdawii oraz Wielkiej Brytanii.

Polska

Konsumpcja paliw silnikowych (benzyny, olej napędowy, LPG) w Polsce w 2009 roku wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o około 2%⁽¹⁾. Czynnikiem sprzyjającym krajowemu zużyciu paliw było przede wszystkim wysokie tempo wzrostu gospodarczego na poziomie 1,7% PKB, stymulujące m.in. zapotrzebowanie na usługi transportowe. Wpływ na wzrost konsumpcji miał również dynamiczny wzrost liczby rejestrowanych samochodów.

Konsumpcja benzyn w 2009 roku utrzymała się na poziomie zbliżonym do 2008 roku, co oznacza kontynuację obserwowanej od kilku lat stabilizacji tego rynku. Podobnie jak w latach poprzednich, także w 2009 roku, odnotowaliśmy wzrost krajowej konsumpcji oleju napędowego. Dodatkowym, po wysokim PKB czynnikiem wzrostu zużycia oleju napędowego pozostawała zmiana struktury krajowego parku samochodowego na rzecz pojazdów napędzanych silnikami wysokoprężnymi. W przypadku lekkiego oleju opałowego konsumpcja tego paliwa w 2009 roku spadła o około 2%. Wynik ten jest efektem wprowadzenia ustawy ograniczającej zakup tego produktu przez rolników.

W 2009 roku import benzyn stanowił 13%⁽²⁾ konsumpcji benzyn w Polsce i był o około 3 p.p. niższy niż rok wcześniej. Udział importu oleju napędowego spadł z 33% w 2008 roku do 30% w 2009 roku. Wzrostowi uległ natomiast udział importu w konsumpcji lekkiego oleju opałowego z 19% w 2008 roku do 23% w 2009 roku.

¹ Źródło: Agencja Rynku Energii SA, POGP.

² Źródło: Raport POPIHN 2009.

Wielkość sprzedaży paliw Grupy ORLEN na rynkach macierzystych (tys. ton)

	2008					2009					zmiana
	spółki polskie	spółki czeskie	spółki litewskie	pozostałe*	razem	spółki polskie	spółki czeskie	spółki litewskie	pozostałe*	razem	
Benzyny	1 624	545	2 801	195	5 165	1 714	542	2 770	186	5 212	1%
Oleje napędowe	3 943	1 088	3 160	370	8 561	4 017	1 066	2 669	344	8 096	-5%
Lekki olej opałowy	921	25	8	286	1 240	807	22	7	268	1 103	-11%
JET A-1	482	88	480	–	1 050	293	75	227	–	595	-43%
LPG	263	98	187	–	548	209	94	131	–	434	-21%
Razem	6 970	1 746	6 448	851	16 015	6 830	1 705	5 673	798	15 005	-6%

* Sprzedaż hurtowa na Słowacji i w Niemczech.

Udziały Grupy ORLEN w krajowych rynkach sprzedaży paliw w latach 2008–2009

	2008	2009	Dynamika
Polska – PKN ORLEN*	61,60%	61,90%	0,30 p.p.
Czechy – Unipetrol**	30,90%	31,40%	0,50 p.p.
Litwa – ORLEN Lietuva**	89,10%	90,30%	1,20 p.p.

* Udział w sprzedaży hurtowej i detalicznej benzyn, oleju napędowego oraz lekkiego oleju opałowego.

** Udział w sprzedaży hurtowej i detalicznej benzyn, oleju napędowego oraz JET A-1.

Konsumpcja paliw w Polsce w latach 2008–2009 (tys. ton)

	2008	2009	Dynamika
Benzyny	4 273	4 257	-0,4%
Oleje napędowe	10 475	10 958	4,6%
Lekki olej opałowy	1 204	1 184	-1,7%
Autogaz	1 774	1 681	-5,2%
Razem	17 726	18 080	2,0%

Wielkość importu paliw do Polski w latach 2008–2009 (tys. ton)

	2008	2009	Dynamika
Benzyny	666	492	-26%
Olej napędowy	2 248	2 149	-4%
Lekki olej opałowy	7	15	126%
Razem	2 920	2 657	-9%

Kierunki importu paliw do Polski w 2009 roku

Kraj	Benzyny	ON	LOO
Niemcy	50%	52%	100%
Słowacja	46%	11%	–
Litwa	–	25%	–
Białoruś	–	5%	–
Czechy	–	4%	–
Finlandia	–	1%	–
Rosja	–	1%	–
Szwecja	–	1%	–
Węgry	4%	1%	–
Razem	100%	100%	100%

Zdecydowanie największą ilość paliw silnikowych zaimportowano z Niemiec, a w dalszej kolejności ze: Słowacji, Litwy i Białorusi. W przypadku lekkiego oleju opałowego, cały wolumen importu pochodził z Niemiec.

Czechy

W 2009 roku konsumpcja paliw silnikowych w Czechach ukształtowała się na niższym poziomie niż w roku poprzednim, a największy, bo aż 5,5% spadek

odnotowaliśmy wśród konsumentów oleju napędowego. Pomimo tak niesprzyjającego otoczenia rynkowego udało się nam nieznacznie (0,5 p.p.) zwiększyć udziały w czeskim rynku paliw.

Całkowity import paliw w 2009 roku stanowił 16% ich konsumpcji, z czego import oleju napędowego wyniósł 20%, a import benzyn tylko 12% konsumpcji.

Konsumpcja paliw w Czechach w latach 2008–2009 (tys. ton)

	2008	2009	Dynamika
Benzyny	1 951	1 923	-1,4%
Oleje napędowe	4 157	3 934	-5,4%
Razem	6 108	5 857	-4,1%

Litwa

Konsumpcja paliw na Litwie w latach 2008–2009 (tys. ton)

	2008	2009	Dynamika
Benzyny	429	379	-11,7%
Oleje napędowe	1 126	992	-11,9%
JET A-1	77	39	-49,4%
Autogaz	252	172	-31,7%
Razem	1 555	1 371	-11,8%

Grupa ORLEN – produkty pozapaliwowe

Całkowita sprzedaż hurtowa produktów pozapaliwowych, którą zrealizowaliśmy w Grupie ORLEN w 2009 roku wyniosła 5 674 tys. ton i była o 7% niższa niż w 2008 roku.

Głównymi konsumentami surowców petrochemicznych będących w ofercie PKN ORLEN byli producenci: tworzyw sztucznych (PE, PP, PVC, PET), kauczuków syntetycznych, etoksylatów (wykorzystywanych do produkcji środków

Wielkość sprzedaży produktów pozapaliwowych Grupy ORLEN w latach 2008–2009 (tys. ton)

	2008					2009				
	spółki polskie	spółki czeskie	spółki litewskie	razem	wzrost/ spadek	spółki polskie	spółki czeskie	spółki litewskie	razem	wzrost/ spadek
Olej opałowy III	961	146	1 798	2 905	29%	930	85	1 466	2 482	-15%
Frakcje P	338	–	–	338	13%	315	–	–	315	-7%
Siarka	130	34	76	241	26%	135	31	70	236	-2%
Rafineryjne	60	232	178	470	-23%	70	375	169	614	31%
Etylen	–	153	–	153	-1%	–	143	–	143	-6%
Propylen	6	27	–	33	-32%	14	36	–	50	54%
Benzen	95	179	–	274	-1%	83	182	–	265	-3%
Glikole	88	–	–	88	-14%	84	–	–	84	-4%
Toluen	103	–	–	103	-14%	91	–	–	91	-11%
Paraksylen	25	–	–	25	-22%	1	–	–	1	-97%
Ortoksylen	21	–	–	21	-19%	21	–	–	21	-1%
Butadien	55	–	–	55	-7%	57	–	–	57	2%
Frakcje C	–	211	–	211	24%	–	168	–	168	-20%
Poliolefiny	–	482	–	482	21%	–	500	–	500	4%
Amoniak	–	195	–	195	11%	–	234	–	234	20%
Alkohole OXO	–	56	–	56	4%	–	18	–	18	-68%
Oleje przemysłowe	–	21	–	21	-27%	–	18	–	18	-12%
Petrochemiczne	186	225	–	411	-6%	186	192	–	378	-8%
Pozapaliwowe	2 069	1 960	2 052	6 080	12%	1 987	1 982	1 705	5 674	-7%

powierzchniowo czynnych) i polioli, TDI (wykorzystywanych do produkcji poliuretanów), kaprolaktamu, Bisfenolu A, żywic fenolowych, płynów chłodniczych, bezwodnika ftalowego oraz nawozów sztucznych. Największy udział w strukturze odbiorców mieli producenci tworzyw sztucznych.

Pierwszy kwartał 2009 roku nosił jeszcze znamiona kryzysu światowego odczuwalnego od IV kw. 2008 roku. Dalsze pogorszenie koniunktury w przemyśle motoryzacyjnym i budownictwie, spowodowało znaczące ograniczenie rynku wszystkich rodzajów tworzyw sztucznych (polietylen, polipropylen, PVC, polistyren, poliuretany). Notowania produktów petrochemicznych w krótkim okresie czasu wykazywały rekordowe spadki cen, nawet do 60%; a ograniczenia w przetwórstwie petrochemikaliów (wskutek redukcji obciążeń instalacji lub ich czasowego wyłączania) nie pozostały bez wpływu na wielkość sprzedaży w 2009 roku, zarówno w ujęciu ilościowym i wartościowym.

Począwszy od II kwartału 2009 roku popyt na poszczególne produkty petrochemiczne zaczynał stopniowo wzrastać. Po znacznym spadku cen w I kwartale 2009 roku nastąpił wzrost notowań kontraktowych większości produktów petrochemicznych. Wciąż jednak widoczne było dążenie producentów do elastycznego dostosowywania swoich mocy produkcyjnych do zapotrzebowania na rynku. Szczególną uwagę zwracano również na minimalizowanie poziomu zapasów. Produkcja i sprzedaż petrochemikaliów zostały dostosowane

do zmienionej sytuacji rynkowej, ale też utrzymaliśmy współpracę z najważniejszymi partnerami.

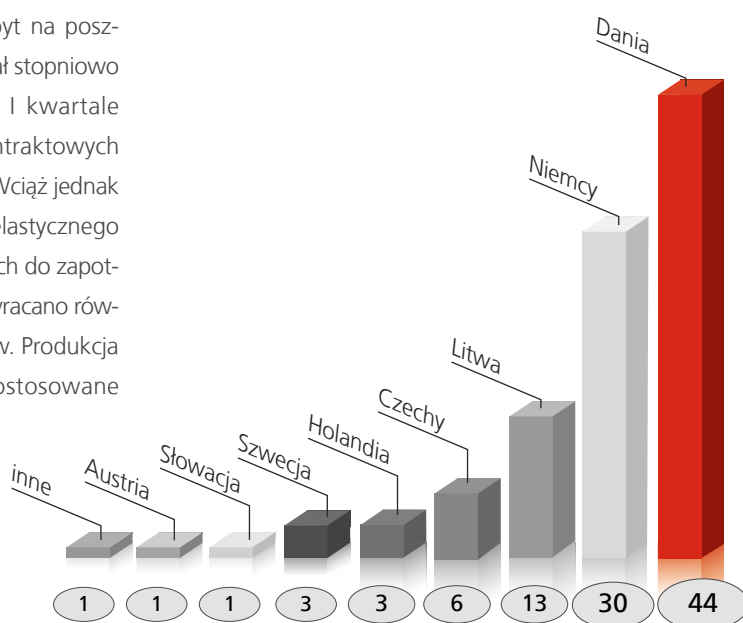
Polska

Do głównych kierunków importu poliolefin do Polski należały, takie kraje jak: Niemcy, Holandia, Węgry, Słowacja, Francja, Belgia. Pozostałe produkty petrochemiczne importowane były przede wszystkim z Niemiec, Słowacji, Czech, Węgier, Belgii, Białorusi oraz Finlandii.

Czechy

W 2009 roku sytuacja na czeskim rynku petrochemikaliów nie odbiegała od sytuacji na pozostałych rynkach europejskich doświadczających spadku popytu. Do połowy II kwartału ceny kształtowały się na wyjątkowo niskim poziomie, po czym zaczęły wykazywać tendencję wzrostową. Począwszy od II kwartału odczuwalny był również wzrost popytu, którego dynamika była jednak

Kierunki eksportu produktów pozapaliwowych w 2009 roku (%)

Alokacja sprzedaży głównych petrochemikaliów w 2009 roku (%)

	Etylen	Propylen	Benzen	Oxo	Amoniak	Mocznik	HDPE	PP
Sprzedaż krajowa	84	60	97	51	96	49	25	57
Eksport	16	40	3	49	4	51	75	43

na niższym poziomie niż rok wcześniej. Największy spadek odnotował obszar olefin – mniejsze było zainteresowanie klientów polietylenem i polipropylenem.

Rynek agrochemiczny w 2009 roku był bardzo niestabilny, a ceny amoniaku i mocznika spadły odpowiednio do poziomu sprzed 2008 i 2007 roku. Sprzedaż, zwłaszcza w pierwszej połowie 2009 roku, była pochodną zastoju na rynku nawozów. Pomimo niesprzyjających warunków utrzymaliśmy zarówno poziom udziałów rynkowych, jak i portfolio klientów.

Odbiorcami produktów były głównie takie kraje, jak: Niemcy, Polska, Austria i Ukraina. Do Czech petrochemikalia importowane były głównie z Niemiec, Polski, Węgier i Słowacji.

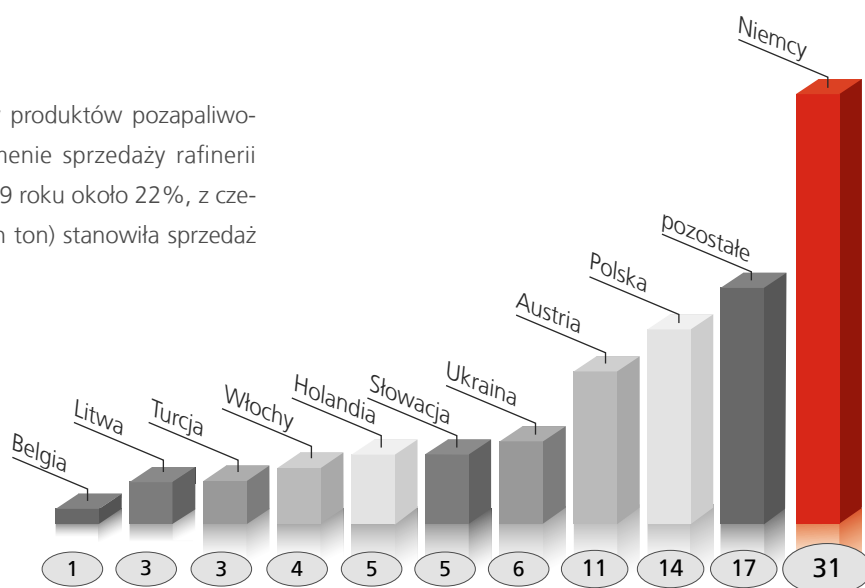
Litwa

Udział wolumenu sprzedaży produktów pozapaliwowych w całkowitym wolumenie sprzedaży rafinerii w Możejkach wyniósł w 2009 roku około 22%, z czego większość (około 1,5 mln ton) stanowiła sprzedaż

ciężkiego oleju opałowego. Produkt ten eksportowaliśmy drogą morską głównie do nabywców w Holandii, Danii, Norwegii.

W 2009 roku kontynuowaliśmy realizację projektów mających na celu poprawę jakości obsługi klientów hurtowych (Contact-center, e-faktura, e-hurt), zautomatyzowanie wszystkich procesów spedycyjnych związanych z wydawaniem paliw (CBOK), a także wdrożenia taboru dedykowanego dla hurtu, co polegało na wydzieleniu autocystern do obsługi klientów hurtowych.

Kierunki eksportu petrochemikaliów Unipetrol w 2009 roku (%)

PRODUKTY ORLENU

Od chwili swoich narodzin w 2000 roku, marka ORLEN stała się osią działań marketingowych Koncernu, co umożliwiło firmie stworzenie spójnego wizerunku.

Logo ORLEN oznakowywane są zarówno stacje paliw segmentu Premium, jak również oleje silnikowe, płyny eksploatacyjne, smary samochodowe oraz środki smarne dla przemysłu, a także szeroka gama produktów chemii motoryzacyjnej oferowanych przez spółkę ORLEN Oil. Są to produkty wytwarzane w oparciu o najnowocześniejsze technologie, dedykowane szerokiej grupie użytkowników, poczynając od kierowców samochodów osobowych, ciężarowych, użytkowników sprzętu rolniczego i ciężkiego sprzętu budowlanego, po motocyklistów i motorowodniaków, na transporcie morskim kończąc. Najwyższą jakość produktów oferowanych pod marką ORLEN Oil potwierdzają aprobaty znanych producentów samochodów oraz maszyn przemysłowych.

Segment olejowy

Segment olejowy

W 2009 roku segment olejowy Grupy ORLEN tworzyły spółki ORLEN Oil (Polska) oraz Paramo (Czechy).

Wielkość sprzedaży całego segmentu olejowego w 2009 roku w Grupie ORLEN wyniosła ponad 404,7 tys. ton i była mniejsza w porównaniu z 2008 rokiem o około 7,6%. Sprzedaż olejów bazowych i środków smarnych wyniosła około 215,6 tys. ton, co stanowi spadek o ponad 6% w porównaniu z 2008 rokiem.

Polska

Spadek wielkości produkcji o około 14% w 2009 roku spowodowany był w głównej mierze sytuacją gospodarczą kraju. Drugą ważną przyczyną mniejszej produkcji było przeprowadzenie planowanego postępu remontowego na instalacji – bloku olejowego. Wielkość produkcji środków smarnych w 2009 roku była dostosowana do kurczącego się na nie popytu.

Rok 2009 był rokiem dużego natężenia prac w obszarze Badań i Rozwoju. Zrealizowaliśmy 42 projekty, wynikiem których było wprowadzenie nowych produktów na rynek oraz modyfikacja technologii pod kątem wymagań klienta, jak i standardów europejskich i światowych. Wdrożyliśmy do stosowania prace mające na celu poprawę efektywności instalacji Mektol poprzez zastosowanie modyfikatora krystalizacji. W celu uniezależnienia Spółki od dostawców zewnętrznych przeprowadziliśmy próbę przemysłową uzyskania oleju bazowego typu Brighstock z surowca z Paramo oraz próbę poprawy stabilności termooksydacyjnej olejów II grupy z Paramo na instalacji HROS w Płocku

Wielkość sprzedaży segmentu olejowego Grupy ORLEN w latach 2008–2009 (tony)

	2008	2009	Dynamika
Środki smarne i oleje bazowe	229 642	215 639	-6,1%
Pozostałe produkty	208 624	189 132	-9,3%
Razem	438 276	404 771	-7,6%

Sprzedaż

ORLEN Oil jest jednym z liderów branży środków smarnych w Polsce z ponad 20-proc. udziałem w rynku. Mimo trudnych warunków rynkowych i niższego zapotrzebowania na środki smarne Spółka utrzymała silną pozycję dzięki podjętym w połowie 2009 roku projektom, związanym między innymi z rozwojem oferty produktów oraz reorganizacją sieci dystrybucji i systemów logistycznych mających na celu ciągle doskonalenie jakości obsługi klienta.

W 2009 roku kontynuowaliśmy realizację najważniejszej i zarazem największej, jak do tej pory, inwestycji w historii ORLEN Oil, jakim była budowa w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku terminala ekspedycyjnego do autocystern. Terminal został oddany do użytkowania w sierpniu 2009 roku. Ponadto prowadziliśmy prace modernizacyjne mające na celu unowocześnienie i odnowienie istniejącego majątku trwałego, takie jak: modernizacja systemu DCS na instalacji MEKTOL w Zakładzie w Płocku, modernizacja linii konfekcjonujących w zakładach produkcyjnych, implementacja APC na instalacji Furfurol w Zakładzie w Płocku.

Wielkość produkcji ORLEN Oil w latach 2008–2009 (tony)

	2008	2009	Dynamika
Środki smarne, oleje bazowe i procesowe	226 682	195 461	-13,8%
Pozostałe produkty	226 852	204 978	-9,6%
Razem	453 534	400 439	-11,7%

Wielkość sprzedaży ORLEN Oil w latach 2008–2009 (tony)

	2008	2009	Dynamika
Środki smarne i oleje bazowe	157 463	151 992	-3,5%
Pozostałe produkty	198 065	182 184	-8%
Razem	355 528	334 176	-6%

Czechy

Produkcja

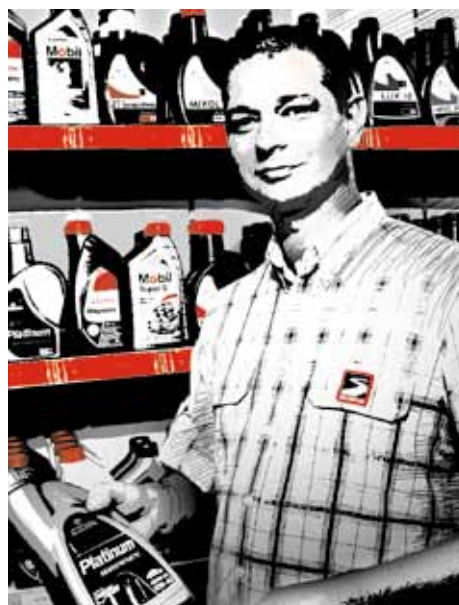
Całkowita wielkość produkcji olejów i środków smarnych w Paramo wyniosła niespełna 38,4 tys. ton, tj. o 9% mniej w porównaniu z 2008 rokiem.

Spółka odnotowała 30-proc. spadek produkcji olejów procesowych i 34-proc. spadek w segmencie produktów ubocznych i gaczy.

Wychodząc naprzeciw wymaganiom rynkowym, Paramo poszerzyło w 2009 roku ofertę środków smarnych. Należą do nich oleje dedykowane do drugiej najlepiej sprzedającej się marki samochodów w Czechach, tj. Ford oraz oleje do silników spełniające normę Euro 5. Spółka wprowadziła na rynek oleje procesowe PRESS 80 i PRESS 10 oraz poszerzyła swoją ofertę produktów o olej do hartowania TK 180 i olej do urządzeń grzewczych TERM 32.

Sprzedaż

Sprzedaż olejów i smarów na rynku czeskim w 2009 roku była niższa o około 12% w stosunku do 2008 roku. W obszarze sprzedaży środków smarnych spółka Paramo musiała się zmierzyć nie tylko z konkurencją, ale i ze spadkiem zapotrzebowania na oleje i smary w związku ze światową recesją. Spadek sprzedaży był częściowo zrekompensowany podjęciem aktywnych działań w poszukiwaniu nowych odbiorców.

Wielkość produkcji segmentu olejowego Paramo w latach 2008–2009 (tony)

	2008	2009	Dynamika
Oleje i środki smarne	42 341	38 335	-9%
Oleje bazowe	13 405	13 799	3%
Oleje procesowe	16 443	11 513	-30%
Pozostałe produkty	10 559	6 948	-34%
Razem	82 748	70 595	-14,7%

Wielkość sprzedaży Paramo w latach 2008–2009

	2008	2009	Dynamika
Środki smarne i oleje bazowe i procesowe	72 189	63 647	-12%
Pozostałe produkty	10 559	6 948	-34%
Razem	82 748	70 595	-15%

RYNKOWA WIZYTÓWKA

Wizerunek stacji paliw ORLEN oparto o standardy określone w strategii marki korporacyjnej. Przyjęto, że wszystkie obiekty tworzonej sieci otrzymają jednakowe, zestandaryzowane elementy wizualizacji. Decyzja taka gwarantowała spójny obraz sieci i jej pozytywne postrzeganie w świadomości odbiorców. Otwarcie pierwszego obiektu poprzedziły prace projektowe oraz program prototypowy i pilotażowy. 10 listopada 2000 roku na osiedlu „Orlim” w Jeleniej Górze oddano do użytku pierwszą stację paliw marki ORLEN. Obiekt, który zapoczątkował sieć stacji paliw koncernu przykuwał uwagę swoją srebrno-czerwono-grafitową kolorystyką.

Dziś, czerwono-srebrne stacje paliw stały się w Polsce elementem lokalnego krajobrazu od Pomorza do Podhala. W 2009 roku PKN ORLEN zarządzał krajową siecią 940 stacji paliw marki ORLEN. Stacje spod znaku orła są także wizytówką naszej marki na litewskim i niemieckim rynku stacji paliw.

ORLEN

POWER
inspiration

Segment detaliczny

Segment detaliczny

W 2009 roku Grupa ORLEN prowadziła sprzedaż detaliczną w Polsce, Niemczech, Czechach i na Litwie. Podmiotami zarządzającymi działalnością handlową na poszczególnych rynkach były: PKN ORLEN, ORLEN Deutschland, Benzina oraz Ventus Nafta.

Odnotowaliśmy wysoką dynamikę sprzedaży paliw, głównie za sprawą przyrostu sprzedaży w PKN ORLEN (7,3%) oraz ORLEN Deutschland (2,2%), a także znaczący przyrost sprzedaży w segmencie pozapaliwowym w Polsce (19,1%) i w Niemczech (12,2%). Na koniec 2009 roku Grupa ORLEN dysponowała 2 640 stacjami paliw, za pośrednictwem których sprzedała blisko 8,1 mld litrów paliw. Około 40% wszystkich obiektów stanowiły stacje premium, charakteryzujące się najwyższym standardem obsługi oraz najbogatszą ofertą paliw, produktów pozapaliwowych i usług gastronomicznych. Stacje segmentu premium w Polsce i na Litwie oznaczone są logo ORLEN, natomiast w Czechach logo BENZINA Plus.

Ekonomiczna oferta Grupy ORLEN dostępna jest na stacjach oznaczonych markami BLISKA (Polska), Star (Niemcy) oraz BENZINA (Czechy). Kierowcy korzystający

z tych stacji mają zawsze gwarancję zakupu paliw o sprawdzonej jakości oraz podstawowych produktów i usług niezbędnych w podróży. Dzięki atrakcyjności oferty handlowej w Polsce, Czechach, Niemczech i na Litwie kolejny rok z rzędu zwiększyliśmy udziały w rynkach detalicznych.

Polska

Rok 2009 był bardzo udany. W ciągu 12 miesięcy w polskiej sieci detalicznej sprzedaliśmy ponad 5,4 mld litrów paliw silnikowych. Dzięki konsekwentnej realizacji strategii rozwoju sieci detalicznej zwiększyliśmy udziały w polskim rynku detalicznym do poziomu 31,2%. Pomimo znacznego ograniczenia nakładów inwestycyjnych w 2009 roku osiągnęliśmy 8,2-proc. wzrost sprzedaży paliw na stacjach własnych oraz o 26,3-proc. na stacjach franczyzowych. Tak dobry wynik zawdzięczamy dalszemu umacnianiu pozycji marki ORLEN na rynku stacji paliw oraz wysokiej dynamice sprzedaży na stacjach ekonomicznych BLISKA.

W 2009 roku do 467 zwiększyliśmy liczbę punktów gastronomicznych Stop Cafe funkcjonujących na stacjach

Udział w macierzystych detalicznych rynkach paliw spółek należących do Grupy ORLEN w latach 2008–2009

	2008	2009	Dynamika
Polska*	29,5%	31,2%	1,7 p.p.
Niemcy**	4,6%	4,7%	0,1 p.p.
Czechy	13,7%	13,8%	0,1 p.p.
Litwa	3,6%	4,0%	0,4 p.p.

*Udział w rynku detalicznym szacowanym na podstawie danych o konsumpcji ARE.

**Całkowita sprzedaż (wszystkie kanały).

segmentu premium, także w formacie Bistro. Obie propozycje są odpowiedzią na zmiany upodobań polskich kierowców, którzy coraz chętniej łączą zakup paliwa z odpoczynkiem na stacji. Dodatkowo wdrożyliśmy nowy system operacyjny sklepów zbudowany na bazie SAP Retail, który pozwoli na bardziej efektywne zarządzanie sklepem, poziomem stanów magazynowych, usprawni sposób składania zamówień, obsługi dostaw, obniży koszty finansowo-księgowe. Umożliwi także wprowadzanie nowatorskich rozwiązań w zakresie mechanizmów promocyjnych i – co najważniejsze – dostarczy szerokiego spectrum wiedzy o naszych klientach i ich upodobaniach zakupowych. Wiedza ta stanowić będzie bazę dalszego rozwoju oferty pozapaliwowej.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku sieć detaliczna PKN ORLEN w Polsce liczyła 1 747 stacji, z czego 1 330 było stacjami własnymi, 336 franczyzowymi, a 81 działało w formule patronackiej⁽¹⁾, obejmującej obiekty funkcjonujące pod markami Petrochemia Płock i CPN.

W 2009 roku wzrosło zainteresowanie klientów zakupem paliw wzbogaconych VERVA ON i VERVA 98. Udział VERVY w ogólnej sprzedaży paliw na stacjach premium wzrósł z 16,6% w 2008 roku do poziomu 17,6% w 2009 roku.

Wzrost efektywności sprzedaży paliw, rozwój oferty pozapaliwowej oraz konsekwentnie realizowany program optymalizacji kosztów stacji paliw przełożyły się na bardzo dobre wyniki finansowe segmentu sprzedaży

Liczba stacji Grupy ORLEN w poszczególnych krajach w latach 2008–2009

	2008	2009
Polska	1 803	1 747
Niemcy	509	521
Czechy	334	337
Litwa	35	35
Razem	2 681	2 640

Liczba stacji PKN ORLEN w Polsce w podziale na strukturę własnościową w latach 2008–2009

	2008	2009
Stacje własne	1 339	1 330
Stacje franczyzowe	318	336
Stacje patronackie	146	81
Razem	1 803	1 747

Liczba stacji w Polsce w podziale na marki w latach 2008–2009

	2008	2009
ORLEN	924	940
BLISKA	406	424
Petrochemia Płock/CPN	473	383
Razem	1 803	1 747

¹ Koncern całkowicie zrezygnował z umów patronackich na rzecz rozwijania segmentu franczyzowego. Oznacza to systematyczne wycofywanie z rynku marek Petrochemia Płock i CPN.

detalicznej w 2009 roku. W kolejnych latach planujemy dalszy rozwój sieci własnej i franczyzowej z naciskiem na optymalizację kosztów operacyjnych oraz doskonalenie standardu obsługi klienta.

W 2009 roku na polski rynek wprowadziliśmy łącznie 510 tys. ton biokomponentów i biopaliw, spełniając Narodowy Cel Wskaźnikowy na poziomie 4,62% energetycznego (wymagany poziom na 2009 rok to 4,6%). W omawianym okresie wykorzystaliśmy ponad 130 tys. ton bioetanolu do produkcji benzyn oraz ponad 290 tys. ton estrów do oleju napędowego. Zwiększyliśmy również o około 50% (do ponad 90 tys. ton) sprzedaż Bioestru (stanowiącego samoistne paliwo), który był dostępny w sieci hurtowej i detalicznej. Konsekwentnie zwiększaliśmy dostępność Bioestru dla klientów indywidualnych, oferując paliwo na 324 stacjach BLISKA.

Rok 2009 charakteryzował się wzrostem aktywności uczestników programu Vitay. Do programu liczącego ponad 2,3 mln aktywnych klientów w samym tylko 2009 roku przystąpiło ponad 500 tysięcy nowych, a liczba odebranych nagród znacznie przekroczyła 1,5 mln sztuk. W omawianym okresie ponad 500 tys. uczestników programu spotkało się z nową formą spersonalizowanych ofert promocyjnych drukowanych na paragonie Vitay lub wysyłanych SMS-em.

W sierpniu 2009 roku wdrożyliśmy nowy Program Kartowy BiznesTank dedykowany dla małych i średnich przedsiębiorstw. Program BiznesTank to kolejny – obok FLOTY, produkt kartowy PKN ORLEN oparty na wykorzystaniu karty mikroprocesorowej. W przypadku BiznesTank niewielki chip na karcie nie tylko

chroni dane o firmie i służbowych autach, ale przede wszystkim skraca obsługę i fakturowanie na stacjach paliw. Karta BiznesTank umożliwia automatyczne dokonywanie transakcji na preferencyjnych warunkach na około 1 300 stacjach ORLEN i BLISKA w całej Polsce. Pozwala przedsiębiorcom oszczędzać na zakupach paliw. Jest to pierwsza na polskim rynku tak zaawansowana karta rabatowa, gwarantująca bezpieczeństwo, atrakcyjne ceny oraz szybką obsługę transakcji na stacjach paliw w całym kraju.

Podobnie jak w latach ubiegłych, również w 2009 roku rozwój oferty oraz osiągnięcia Programu FLOTA zostały zauważone oraz docenione zarówno przez klientów, jak i ekspertów rynku flotowego w Polsce. Najlepszym tego potwierdzeniem są takie nagrody jak:

- Produkt Flotowy Roku (kwiecień 2009 rok),
- Laur Klienta dla Programu FLOTA (grudzień 2009 rok) – Złote Godło,
- Budowniczy Polskiego Rynku Flotowego (grudzień 2009 rok).

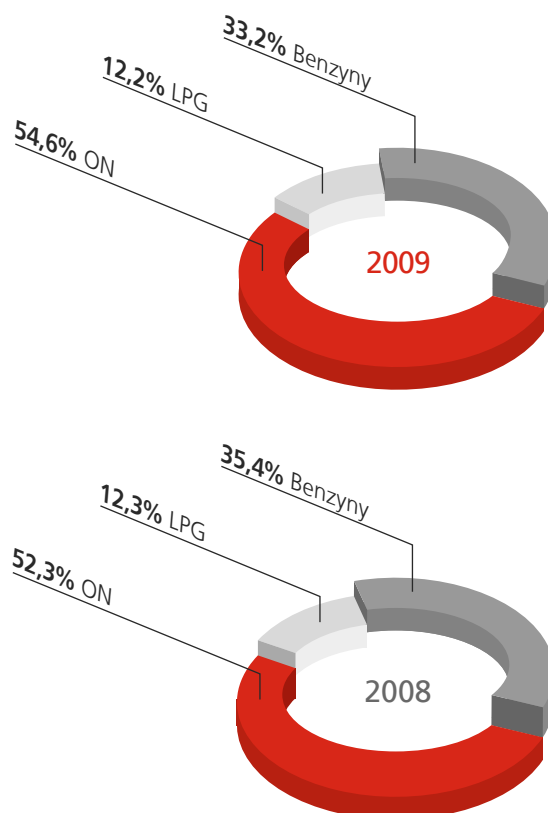
Działania wspierające sprzedaż

Rok 2009 był rokiem inicjacji nowej platformy komunikacyjnej – ORLEN Power Inspiration – która firmowała organizowaną po raz pierwszy w Polsce imprezę Monster Jam. Nowa jakość w działaniach marketingowych marek z naszego portfela została doceniona przez konsumentów i partnerów biznesowych, a także znalazła uznanie branży, która wyróżniła ją nagrodą Golden Arrow. Był to szczególnie ważny rok dla marek Stop Cafe i VERVA. Marka kącików gastronomicznych została przedstawiona konsumentom w kampanii medialnej i w bezpośrednich działaniach marketingowych (m.in. Mobilne Stop Cafe, promocje sprzedaży).

Marka paliw wzbogaconych VERVA napędzających najnowsze Porsche Panamera podczas oficjalnej prezentacji modelu, została przygotowana do wyzwań czekających ją w 2010 roku: Rajdu Dakar i serii zawodów Porsche Supercup rozgrywanych tuż przed wyścigami Formuły 1, w której zespół Verva Racing Team będzie rywalizował z zawodnikami z całego świata.

W 2009 roku jeszcze wyraźniej niż w latach ubiegłych nasze zaangażowanie w rozwój polskiego sportu służyło wsparciu sprzedaży paliw na stacjach.

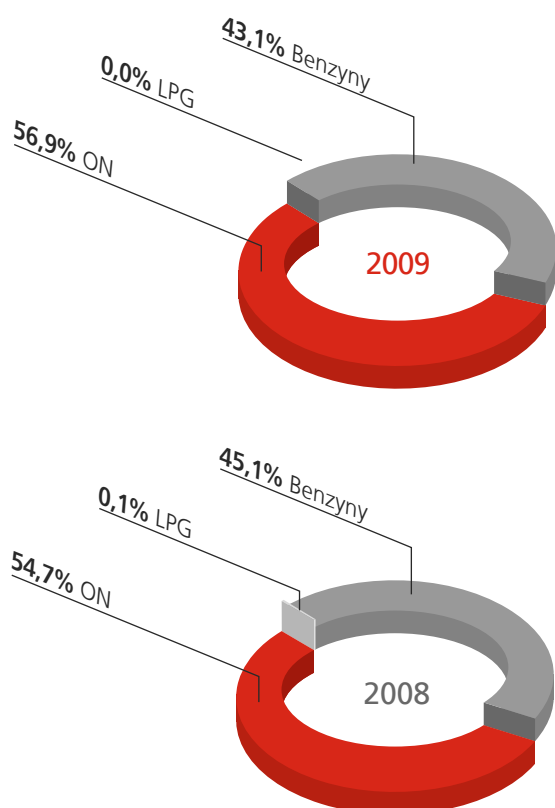
PKN ORLEN – struktura sprzedaży paliw w latach 2008–2009

Czechy

Spółka Benzina zarządzała na koniec 2009 roku siecią 337 obiektów, funkcjonujących w segmencie premium i ekonomicznym. Najwyższe wymagania marki premium BENZINA Plus, oferującej bogaty asortyment usług oraz produktów pozapaliwowych, spełniało w 2009 roku 107 stacji. Natomiast w skład segmentu ekonomicznego wchodziło 230 obiektów. 325 stacji funkcjonowało

Benzina – struktura sprzedaży paliw
w latach 2008–2009

* Dane Ministerstwa Finansów.

w formule CoDo (Company-owned Dealer-operated), a 12 w formule DoFo (Dealer-owned Franchise-operated).

Pomimo pogorszenia wskaźników makroekonomicznych skutkującego negatywną dynamiką rynku sprzedaży detalicznej paliw (-3,6%*), spółka Benzina wypracowała rekordową w swej historii wielkość zysku operacyjnego EBIT. Zaplanowana na 2009 rok kontynuacja procesu rebrandingu sieci dla zapewnienia najwyższego poziomu obsługi klientów, została zrealizowana w 90%, a niewątpliwym sukcesem Spółki, w świetle zeszłorocznych wyzwań, jest osiągnięcie 26-proc. wzrostu przychodów z oferty gastronomicznej stacji paliw.

Rok 2009 przyniósł dalszy wzrost popytu na paliwa premium. Spółka Benzina w 2007 roku wprowadziła na rynek benzynę premium VERVA 100, zaś w 2008 roku, w reakcji na rosnący popyt, zaoferowała klientom olej napędowy premium VERVA Diesel. W porównaniu z 2008 rokiem sprzedaż tego paliwa w ciągu 12 miesięcy 2009 roku wzrosła aż o 67,2%.

Rok 2009 cechowała kontynuacja działań zorientowanych na podnoszeniu standardów obowiązujących w segmencie premium i ekonomicznym poprzez intensywny rozwój oferty paliwowej i pozapaliwowej oraz wykorzystanie efektów synergii w ramach istniejących sub-brandów. Dla sprostania oczekiwaniom klientów wprowadzono paliwa VERVA Diesel na 29 obiektach marki BENZINA „standard”, które to ujęte są w planie kolejnej fazy rebrandingu celem dostosowania ich do wymagań segmentu premium.

Spółka Benzina w kooperacji z PKN ORLEN opracowała i wdrożyła nowatorski na rynku Czech produkt z sektora paliw premium – olej napędowy VERVA ON o liczbie cetanowej 60, uzyskując tym samym znaczącą przewagę kompletności oferty nad największymi konkurentami. Skutkiem zrealizowanych działań sprzedaż oleju napędowego VERVA ON uległa podwojeniu w porównaniu do 2008 roku. Dodatkowe wsparcie sprzedaży zapewniło uruchomienie kampanii promocyjnej „Drive on Brands” (Ujiždějte na značkách), która dodatkowo pozytywnie wpłynęła na sposób postrzegania marki BENZINA poprzez wykorzystanie efektu korelacji z prestiżowymi markami – partnerami promocji, takimi jak Rossignol i Diadora.

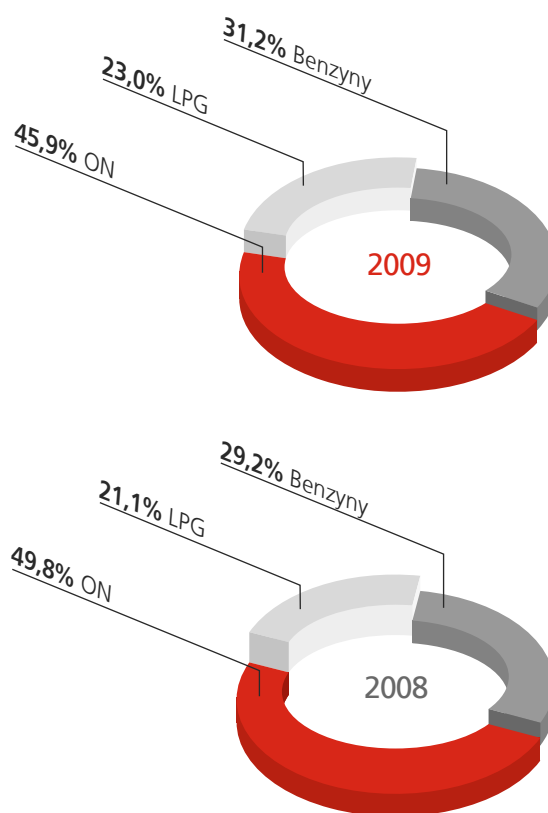
Litwa

Grupa ORLEN dysponowała na Litwie na koniec 2009 roku siecią 35 stacji zarządzanych przez spółkę Ventus Nafta. Większość z nich (26) działało w formule CoCo (Company-owned Company-operated), natomiast pozostałych 9 w formule DoFo (Dealer-owned Franchise-operated).

Na koniec 2009 roku 23 obiekty funkcjonowały w segmencie premium pod marką ORLEN Lietuva, charakteryzując się bogatą ofertą sklepową oraz skrojoną na potrzeby najbardziej wymagających klientów ofertą gastronomiczną w ramach formatu Stop Cafe Bistro. Pozostałych 12 stacji działało pod marką Ventus.

W 2009 roku marża na sprzedaży produktów pozapaliwowych i usług była o ponad 23% niższa niż w roku ubiegłym. Spadek ten spowodowany był przede wszystkim wejściem w życie ustawy zezwalającej na sprzedaż alkoholu na stacjach paliw tylko w porze dziennej.

Ventus Nafta – struktura sprzedaży paliw w latach 2008–2009

Negatywny wpływ spadku sprzedaży paliw i produktów pozapaliwowych na wielkość uzyskiwanej marży minimalizowaliśmy poprzez optymalizację kosztów zarówno na stacjach, jak i spółce Ventus Nafta.

Działania sponsoringowe

Ventus Nafta, w ramach sponsoringu przez ORLEN Lietuva narodowej drużyny Litwy, zorganizował ogólnokrajową akcję „Go Eagles” (Pirmyn Ereliai), wspierającą sprzedaż paliw VERVA. Udział paliw premium w sprzedaży paliw przekroczył w 2009 roku 17%.

Wraz z centrum handlowym Mega (Kowno) przeprowadzono latem akcję promocyjną dla klientów centrum i stacji VN, która mimo ograniczonego zasięgu geograficznego spowodowała 6-proc. wzrost sprzedaży w całej sieci podczas trwania akcji.

Litewski detaliczny rynek paliw w 2009 roku zmagał się ze skutkami postępującego pogorszenia wskaźników makroekonomicznych. Głównymi czynnikami kurczenia się rynku było ogólne spowolnienie gospodarcze (22-proc. spadek sprzedaży detalicznej względem 2008 roku*), recesja w sektorze transportowym, budowlanym i ich pokrewnym, przekładająca się na spadek wolumenów sprzedaży do odbiorców biznesowych.

Ogólnorynkowy trend spadkowy znalazł odbicie także w wynikach sprzedaży spółki Ventus Nafta, która odnotowała w 2009 roku zmniejszenie wolumenów o 5,6% w porównaniu do 2008 roku, przy jednoczesnej negatywnej dynamice całego litewskiego detalicznego

rynku sprzedaży paliw na poziomie 17,1%. Pomimo tego zanotowano wzrost sprzedaży ON i LPG na stacjach CoCo Spółki – odpowiednio o 3,6% oraz 4,7% w porównaniu do roku poprzedniego oraz zwiększenie udziału rynkowego Ventus Nafta do poziomu 4,1% (3,6% w 2008 roku).

W rankingu „500 największych przedsiębiorstw na Litwie” prowadzonym przez gazetę „Verslo Žinios” spółka Ventus Nafta uplasowała się na 69. miejscu, awansując o 8 pozycji względem 2008 roku.

Niemcy

Spółka ORLEN Deutschland zarządzała na koniec 2009 roku siecią 521 stacji, z tego 4 pod marką ORLEN, 485 – pod marką STAR oraz 32 stacjami „przymarketowymi”.

W roku 2009 poziom cen detalicznych na rynku niemieckim był niższy o około 10% niż w 2008 roku. Przy niższych cenach paliw klienci byli mniej skłonni do poszukiwania tańszego paliwa – pomimo tego ORLEN Deutschland zanotował dobre wyniki sprzedażowe. Świadczy to o umocnieniu się naszej sieci na rynku stacji ekonomicznych.

Zaobserwowany trend był jednak tylko jednym z czynników ubiegłorocznego sukcesu spółki ORLEN Deutschland, która osiągnęła całkowity wolumen sprzedaży na rekordowym poziomie niemal 2 mld litrów. Silne wzrosty sprzedaży paliw na stacjach STAR były bowiem spowodowane głównie konsekwentnym pozycjonowaniem

* wg danych Litewskiego Urzędu Statystycznego.

marki, realizacją dużych nakładów inwestycyjnych, udaną akwizycją pojedynczych obiektów oraz przeprowadzeniem szeroko zakrojonej kampanii marketingowej wspartej działaniami sponsoringowymi.

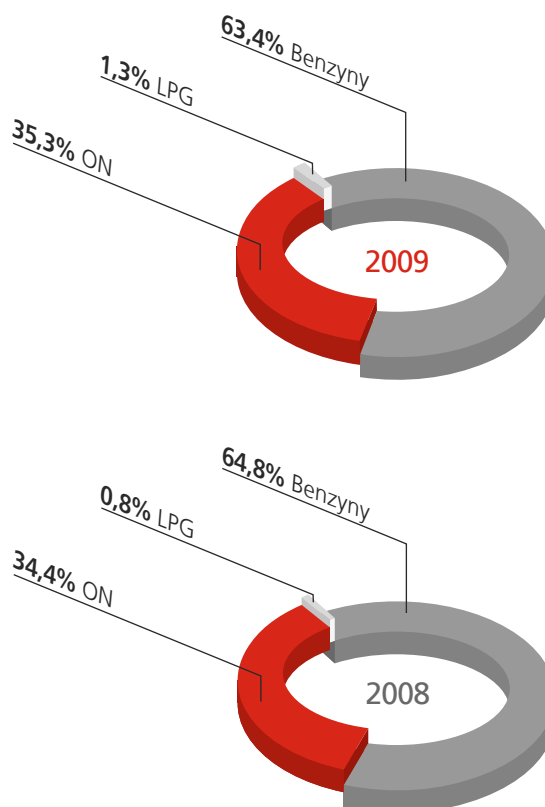
W 2009 roku ORLEN Deutschland przeprowadził 3 gruntowne przebudowy i modernizacje stacji paliw, natomiast 9 stacji poddał rebrandingowi. Kontynuowaliśmy proces wyposażania stacji w nowe pylony cenowe, które w 2009 roku zainstalowaliśmy na 28 stacjach. Na 2010 rok planujemy przeprowadzenie gruntownych modernizacji 8 stacji paliw, wymianę pylonów na kolejnych 40 obiektach oraz pełen rebranding 2 stacji.

Działania sponsoringowe

W 2009 roku ORLEN Deutschland kontynuował współpracę z trzema klubami piłkarskimi Bundesligi: Hertha Berlin, Hamburger SV, Bayer 04 Leverkusen. Współpraca ta będzie kontynuowana także w 2010 roku.

W 2010 roku ORLEN Deutschland będzie koncentrował się na zwiększeniu rozpoznawalności marki STAR oraz pozyskiwaniu zaufania klientów. Celem jest radykalne zwiększenie poziomu rozpoznania marki w porównaniu z latami ubiegłymi.

ORLEN Deutschland – struktura sprzedaży paliw w latach 2008–2009

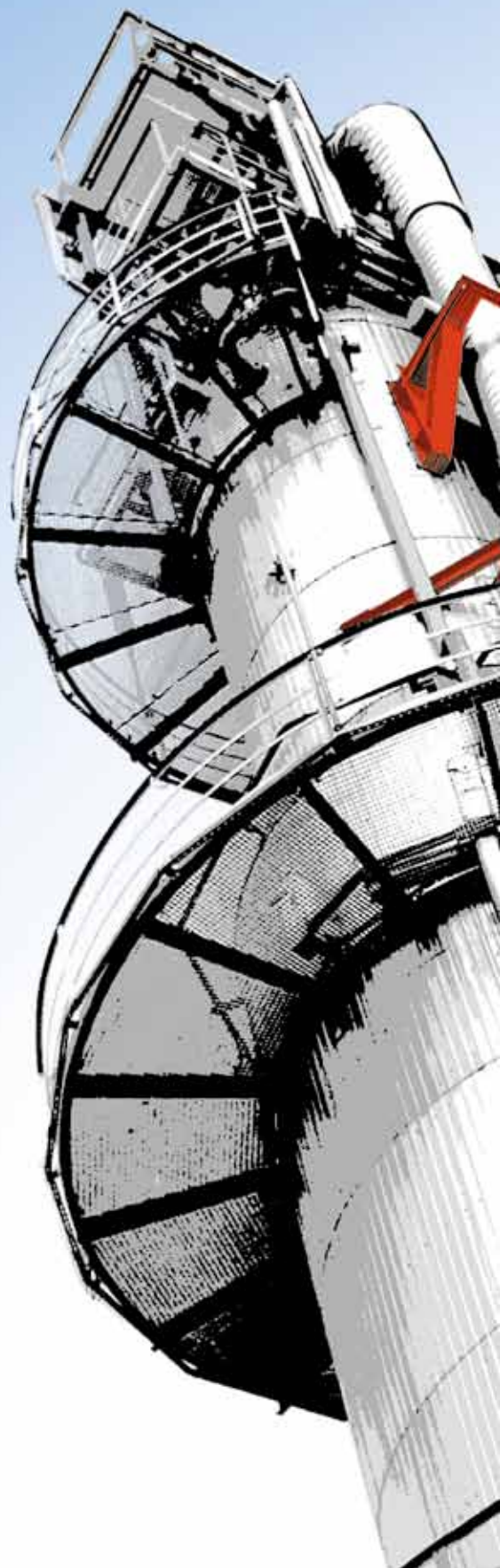

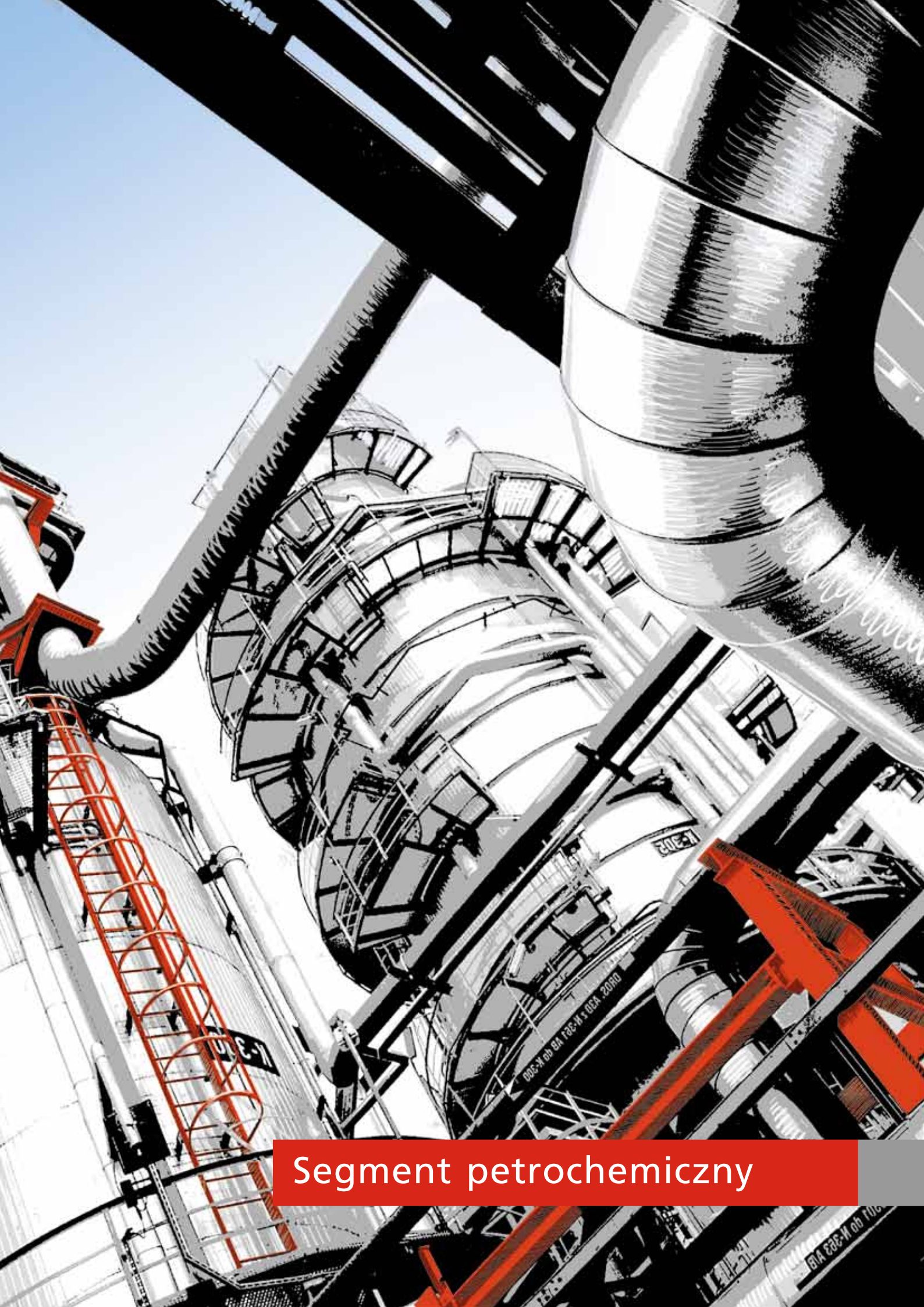
OCHRONA MARKI

Zanim marka ORLEN zadebiutowała na rynku w 2000 roku, nazwa, symbol graficzny i logo Koncernu, jako znaki towarowe: słowny i słowno-graficzny, zostały zgłoszone do ochrony w Urzędzie Patentowym RP i uzyskały stosowne świadectwa ochronne zgodnie z prawem polskim oraz międzynarodowym.

Obecnie znak marki ORLEN jest chroniony na rynku Unii Europejskiej oraz w wybranej grupie krajów na całym świecie. Ochronie podlegają również różnorodne wersje logo korporacyjnego, wizerunek stacji paliw marki ORLEN oraz nazwy i logotypy produktów oraz usług należące do PKN ORLEN.

W 2009 roku ochroną patentową objętych było ponad 20 znaków towarowych związanych z marką korporacyjną ORLEN, 20 sloganów reklamowych stworzonych na potrzeby Koncernu oraz ponad 130 znaków towarowych produktów i usług.

Segment petrochemiczny

Segment petrochemiczny

W 2009 roku segment petrochemiczny Grupy ORLEN tworzyły wybrane instalacje Zakładu Produkcji Petrochemicznej w Płocku oraz spółki: Basell Orlen Polyolefins i Unipetrol. Jesteśmy jedynym producentem olefin, poliolefin oraz większości petrochemikaliów w Polsce oraz Czechach. Dzięki wysokiej jakości oferowanych produktów i sprawnej sieci dystrybucji plasujemy się wśród najsilniejszych graczy rynkowych w tej części Europy.

Petrochemikalia⁽¹⁾

W pierwszej połowie 2009 roku nadal odczuwalne było załamanie gospodarcze z drugiej połowy 2008 roku. Popyt na petrochemikalia znacząco ograniczała słaba koniunktura w przemyśle samochodowym i budownictwie.

Sytuacja rynkowa miała także przełożenie na ceny produktów petrochemicznych, które zwłaszcza

w I i II kw. 2009 roku były na niskim poziomie. Koniec drugiego kwartału był okresem zauważalnego wzrostu cen, w warunkach ograniczonego popytu, głównie w obszarze poliolefin oraz olefin, w skutek czego obniżony został poziom obciążenia krakerów w całej Europie. Zmniejszeniu uległy także poziomy zapasów w całym łańcuchu dostaw.

W polskich i czeskich zakładach Grupy ORLEN wyprodukowaliśmy ponad 930 tys. ton etylenu, co oznacza około 7-proc. spadek w porównaniu z 2008 rokiem. Produkcja propylenu w omawianym okresie osiągnęła poziom 575 tys. ton i była o około 3% mniejsza od wielkości uzyskanej rok wcześniej.

Ograniczenie produkcji dwóch podstawowych produktów petrochemicznych było głównie efektem ograniczonego popytu na te produkty oraz optymalizacji pracy instalacji powiązanych w łańcuchu produkcyjnym.

Wielkość produkcji wybranych petrochemikaliów w PKN ORLEN w latach 2008–2009 (tony)

	2008	2009	Dynamika
Etylen	539 866*	516 288	-4%
Propylen**	356 079*	358 195	1%
Butadien	57 398	54 794	-5%
Benzen	141 004*	117 540	-17%
Toluen	127 436*	122 164	-4%
Paraksylen	24 148	–	-100%
Fenol	43 763	33 108	-24%
Aceton	27 796	21 052	-24%
Glikole	87 464	68 709	-21%
Płyny chłodnicze	10 072	11 666	16%
Rozpuszczalniki	10 486	7 021	-33%
Siarka	132 195	134 850	2%
Tlenek etylenu	12 409	17 689	43%

* Całkowita produkcja na sprzedaż i zużycia własne.

** Łączna produkcja propylenu w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku.

¹ Informacje o sprzedaży produktów petrochemicznych (pozapaliwowych) prezentujemy również w rozdziale – Segment hurtowy.

Polska

Najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na poziom produkcji petrochemicznej w 2009 roku były znaczne redukcje w odbiorze produktów ze strony producentów tworzyw sztucznych (polietylenu, polipropylenu, PCW, PET), kauczuków syntetycznych, etoksylatów (wykorzystywanych do produkcji środków powierzchniowo czynnych) i polioli, TDI (wykorzystywanych do produkcji poliuretanów), kaprolaktamu, Bisfenolu A, żywic fenolowych, płynów chłodniczych, bezwodnika ftalowego oraz nawozów sztucznych. Dodatkowo wpływ na ograniczenie produkcji miały problemy techniczne na Instalacji Olefin II w połowie roku.

Największymi odbiorcami etylenu i propylenu z zakładów w Płocku byli producenci tworzyw sztucznych, w tym głównie ANWIL oraz Basell Orlen Polyolefins. Pozostałe

produkty, poza rynkiem krajowym, znajdowały głównych nabywców w Danii, Niemczech, na Litwie i w Czechach. Całkowita wartość sprzedaży eksportowej produktów z Płocka w 2009 roku spadła o 34% w porównaniu z 2008 rokiem.

Wśród głównych kierunków importu poliolefin do Polski należy wskazać takie kraje, jak: Niemcy, Holandia, Węgry oraz Słowacja. Pozostałe produkty petrochemiczne importowane były przede wszystkim z Niemiec, Słowacji, Czech, Węgier, Belgii, Białorusi oraz Finlandii.

Przez cały 2009 rok nie pracowała instalacja paraksyleny, która została wyłączona z eksploatacji w ostatnim kwartale 2008 roku. W połowie 2009 roku wyłączyliśmy także z ruchu wyeksploatowaną i nieefektywną instalację Tlenku Etylenu I (TE I). W 2010 roku planujemy

Wielkość sprzedaży produktów pozapaliwowych Grupy ORLEN w latach 2008–2009 (tys. ton)

	2008					2009				
	spółki polskie	spółki czeskie	spółki litewskie	razem	wzrost/ spadek	spółki polskie	spółki czeskie	spółki litewskie	razem	wzrost/ spadek
Olej opałowy III	961	146	1 798	2 905	29%	930	85	1 466	2 482	-15%
Frakcje P	338	–	–	338	13%	315	–	–	315	-7%
Siarka	130	34	76	241	26%	135	31	70	236	-2%
Rafineryjne	60	232	178	470	-23%	70	375	169	614	31%
Etylen	–	153	–	153	-1%	–	143	–	143	-6%
Propylen	6	27	–	33	-32%	14	36	–	50	54%
Benzen	95	179	–	274	-1%	83	182	–	265	-3%
Glikole	88	–	–	88	-14%	84	–	–	84	-4%
Toluen	103	–	–	103	-14%	91	–	–	91	-11%
Paraksylen	25	–	–	25	-22%	1	–	–	1	-97%
Ortoksylen	21	–	–	21	-19%	21	–	–	21	-1%
Butadien	55	–	–	55	-7%	57	–	–	57	2%
Frakcje C	–	211	–	211	24%	–	168	–	168	-20%
Poliolefiny	–	482	–	482	21%	–	500	–	500	4%
Amoniak	–	195	–	195	11%	–	234	–	234	20%
Alkohole OXO	–	56	–	56	4%	–	18	–	18	-68%
Oleje przemysłowe	–	21	–	21	-27%	–	18	–	18	-12%
Petrochemiczne	186	225	–	411	-6%	186	192	–	378	-8%
Pozapaliwowe	2 069	1 960	2 052	6 080	12%	1 987	1 982	1 705	5 674	-7%

zwiększenie produkcji tlenu etylenu na modernizowanej instalacji TE II do poziomu rekompensującego utratę produkcji z wyłączonej jednostki. Również w 2010 roku zakładamy rozpoczęcie produkcji paraksylenu do produkcji PTA w nowobudowanym kompleksie PX/PTA.

Czechy

Sytuacja na czeskim rynku petrochemicznym w niczym nie odbiegała od sytuacji na pozostałych rynkach europejskich – dotyczy to zarówno ograniczonego popytu, jak i poziomu cen.

Rynek agrochemiczny charakteryzował się dużymi fluktuacjami cen, jak również ograniczeniami wielkości sprzedaży, wynikającymi z zastoju w przemyśle nawozowym – zwłaszcza w pierwszej połowie roku.

Petrochemikalia wytwarzane w Unipetrol RPA lokowane były głównie na rynku czeskim w ramach kontraktów długoterminowych. Głównymi odbiorcami produktów

z zakładów w Czechach były spółki: Spolana, Synthos, Agrobchemie oraz Deza. Pomimo spadku sprzedaży do Europy Centralnej, odbiorcy z takich krajów, jak Niemcy, Polska, Ukraina i Austria stanowili ważną pozycję w portfelu naszych klientów.

Głównym kierunkiem importu poliolefin do Czech były Niemcy, a także Ukraina i Rosja. Znaczące wolumeny polipropylenu pochodziły także z Polski. Pozostałe produkty petrochemiczne importowane były z Niemiec, Rosji, Słowacji, Węgier oraz Polski.

Spadek produkcji podstawowych olefin – etylen i propylen, poza ograniczeniami wynikającymi z uwarunkowań rynkowych, spowodowany był problemami technicznymi na instalacji Olefin w I połowie roku oraz nieplanowanym postojem instalacji Polipropylenu w II połowie roku. Pomimo niesprzyjających uwarunkowań dostępność mechaniczna instalacji była na poziomie wystarczającym dla zabezpieczenia potrzeb klientów.

Wielkość produkcji wybranych petrochemikaliów w Unipetrol RPA w latach 2008–2009 (tony)

	2008	2009	Dynamika
Etylen	464 727	416 094	-10%
Propylen	238 743	217 232	-9%
Benzen	179 381	181 666	1%
Mocznik	189 598	164 000	-14%
Amoniak	260 313	265 874	2%
Alkohole OXO	55 049	17 192	-69%

Alokacja sprzedaży głównych petrochemikaliów w 2009 roku (%)

	Etylen	Propylen	Benzen	Oxo	Amoniak	Mocznik	HDPE	PP
Sprzedaż krajowa	84	60	97	51	96	49	25	57
Eksport	16	40	3	49	4	51	75	43

Tworzywa sztuczne

Całkowity wolumen poliolefin wyprodukowany w 2009 roku przez Grupę ORLEN okazał się nieznacznie niższy od wielkości z 2008 roku. W omawianym okresie produkcję polietylenu na instalacjach w Polsce i Czechach utrzymaliśmy na poziomie 607 tys. ton, tj. o 6% mniejszym niż w 2008 roku. Wielkość produkcji polipropylenu w 2009 roku wyniosła ponad 535 tys. ton i była o około 2% mniejsza od wielkości, jakie uzyskaliśmy w Grupie ORLEN w 2008 roku.

Polska

Z instalacji Basell Orlen Polyolefins (BOP) uzyskaliśmy łącznie ponad 30 tys. ton mniej produktów niż w 2008 roku. Spadek produkcji zarówno w segmencie polietylenu, jak i polipropylenu, spowodowany był zmniejszonym popytem na tworzywa sztuczne, szczególnie ze strony producentów części samochodowych.

Ponad 37% sprzedaży zakładów Basell Orlen Polyolefins ulokowaliśmy na rynku polskim. Pozostałe wolumeny dystrybuowane były w ramach europejskiego systemu łańcucha dostaw firmy LyondellBasell. Głównymi zagranicznymi odbiorcami produktów z Płocka w 2009 roku byli klienci w Niemczech, Holandii, Francji, Włoszech, Hiszpanii i na Węgrzech.

Wszystkie produkty Basell Orlen Polyolefins są konfekcjonowane i wysyłane z nowoczesnej Platformy Logistycznej złożonej z 63 silosów o pojemności 400 ton każdy, zlokalizowanych w Płocku na powierzchni ponad 95 tys. m².

Wielkość produkcji poliolefin w BOP w latach 2008–2009 (tys. ton)

	2008	2009	Dynamika
Polietylen niskiej gęstości (LDPE)	102	92	-10%
Polietylen wysokiej gęstości (HDPE)	251	242	-3%
Polipropylen (PP)	341	327	-4%

Wielkość sprzedaży poliolefin BOP w latach 2008–2009 (tys. ton)

	2008	2009	Dynamika
HDPE	258,0	250,9	-3%
LDPE	106,8	91,3	-15%
PP	352,2	336,8	-4%
Razem	717	679,0	-5%

Czechy

Unipetrol poradził sobie stosunkowo dobrze w warunkach pogorszonej koniunktury, notując ograniczenie produkcji HDPE o 6%, zaś wzrost produkcji PP o 1%. Sprzedaż HDPE była niższa w 2009 roku o 1% w stosunku do 2008 roku.

Spadek popytu na poliolefiny w Czechach odczuwalny był już od 2008 roku. Największe spowolnienie widoczne było w segmencie folii i butelek, jak również w plastikach użytku codziennego. Nasilający się kryzys finansowy spowodował również znaczący spadek popytu ze strony przemysłu motoryzacyjnego i budowlanego.

Głównymi zagranicznymi odbiorcami polietylenu i polipropylenu z zakładów w Czechach są firmy z Niemiec. W porównaniu z 2008 rokiem eksport HDPE w 2009 roku ukształtował się na podobnym poziomie, a eksport PP był wyższy aż o 36%.

Inwestycje

Najważniejszymi realizowanymi projektami w 2009 roku była kontynuacja budowy instalacji PX (produkcja paraksylenu) oraz PTA (produkcja kwasu tereftalowego), które zostały rozpoczęte w 2007 roku.

Stan realizacji kontraktu dla instalacji PX na koniec 2009 roku wyniósł:

- 92,5% – zakresy rzeczowe instalacji podstawowej – na planowane 97,2%.

Uruchomienie w Płocku instalacji o rocznych zdolnościach 400 tys. ton produkującej surowiec do produkcji kwasu tereftalowego planowane jest w 2010 roku.

Wielkość produkcji poliolefin w Unipetrolu w latach 2008–2009 (tys. ton)

	2008	2009	Dynamika
HDPE	291,9	273,6	-6%
PP	205,7	208,6	1%
Razem	497,6	482,2	-3%

Wielkość sprzedaży poliolefin w Unipetrolu w latach 2008–2009 (tys. ton)

	2008	2009	Dynamika
HDPE	288,5	285,8	-1%
PP	196,4	213,8	9%
Razem	484,9	499,6	3%

Zaawansowanie instalacji PTA na koniec 2009 roku wyniosło:

- zakres rzeczowy dla całego zadania: 84,2% na planowane 80,9%;
- instalacja podstawowa (ISBL i OSBL1): 85,8% na planowane 82,2%;
- infrastruktura (OSBL2): 70% na planowane 92%.

Instalacja o zdolnościach produkcyjnych 600 tys. ton kwasu rocznie zostanie uruchomiona w 2010 roku na terenie przyległym do zakładów ANWIL we Włocławku.

W zakładach w Czechach kontynuowaliśmy projekt zwiększania wydajności instalacji polipropylenu. Zgodnie z planem w 2009 roku jednostka osiągnęła zdolność produkcyjną 285 tys. ton rocznie. Zrealizowaliśmy także prace na instalacji destylacji ekstrakcyjnej benzenu, dzięki którym zwiększyliśmy wydajność produktu w II kwartale 2009 roku o 20% w porównaniu z 2008 rokiem.

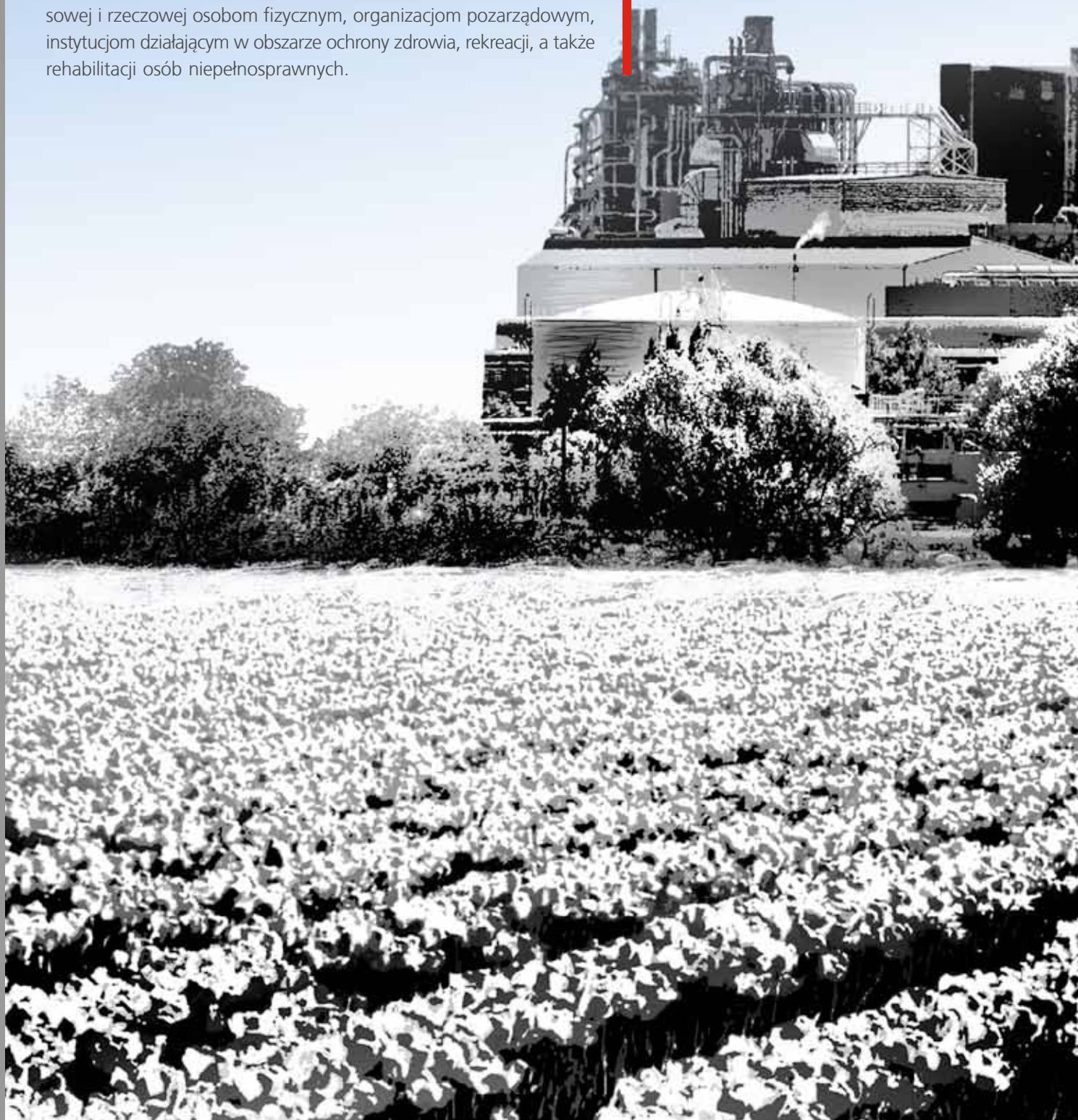
POD SKRZYDŁAMI MARKI

Wizerunek marki ORLEN buduje od przeszło dziesięciu lat flagowy projekt komunikacji marketingowej, zespół rajdowy ORLEN Team reprezentujący firmę i kraj w najważniejszych imprezach rajdowych organizowanych w Polsce i na świecie. Zespół szczególnie znany jest z udziału w ekstremalnie trudnym rajdzie Dakar.

Kolejnym projektem opartym o markę korporacyjną jest lekkoatletyczna Grupa Sportowa ORLEN, bazująca na wizerunku zawodników, którzy w 2009 roku dominowali na lekkoatletycznych arenach Mistrzostw Świata w Berlinie.

Spółka nawiązała również współpracę z Polskim Komitetem Olimpijskim, dzięki czemu marka ORLEN stała się sponsorem Polskiej Reprezentacji Olimpijskiej.

Marka korporacyjna to również Fundacja ORLEN Dar Serca, która opiekuje się Rodzinnymi Domami Dziecka oraz udziela pomocy finansowej i rzeczowej osobom fizycznym, organizacjom pozarządowym, instytucjom działającym w obszarze ochrony zdrowia, rekreacji, a także rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Segment chemiczny

Segment chemiczny

Segment chemiczny Grupy ORLEN w 2009 roku tworzyły ANWIL we Włodawku oraz jego spółka zależna Spolana z siedzibą w Neratowicach – Czechy (Grupa ANWIL).

Był to trzeci rok integracji operacyjnej polskiej i czeskiej firmy. W latach ubiegłych ANWIL był głównym dostawcą amoniaku dla Spolany. Spadek cen amoniaku, szczególnie w II połowie 2009 roku, wynikający ze spowolnienia na rynku nawozów azotowych, spowodował, że odbiorcy, w tym Spolana, poszukiwali tańszego surowca u wschodnich producentów.

Oslabiona koniunktura na rynku kaprolaktamu zaczęła poprawiać się pod koniec roku, w rezultacie czego wyprodukowaliśmy wolumen zbliżony do tego w 2008 roku. Uzysk siarczanu amonu w Spolanie, produktu powstającego równolegle w procesie pozyskiwania kaprolaktamu, był na poziomie wolumenu odnotowanego w roku poprzednim.

Produkcja nieprzetworzonego PCW w Spolanie spadła o ponad 5%, a jej poziom dostosowany był do panującego na rynku popytu. Zmniejszenie produkcji wodorotlenku sodu w Spolanie o ponad 21% wynikało z ograniczenia zapotrzebowania na powstający równolegle chlor (używany do produkcji PCW) oraz zmniejszenia popytu na sam wodorotlenek.

Ograniczenia popytu ze strony odbiorców PCW, a w szczególności w branżach materiałów dla budownictwa (m.in. produkcja kabli, produkcja profili okiennych i innych), spowodowały, że produkcja przetworzonego PCW w ANWILU zmniejszyła się o ponad 22%. Z kolei produkcja PCW nieprzetworzonego wzrosła o ponad

6%, do czego przyczyniła się przede wszystkim bardziej efektywna sprzedaż produktu na rynkach zagranicznych (w tym nowych – azjatyckich). Wzrost produkcji wodorotlenku sodu o ponad 3% był wynikiem większego zapotrzebowania na powstający w tym samym procesie chlor (wykorzystywany do produkcji PCW).

Nawozy azotowe

Globalny kryzys finansowy, którego skutki odczuło również rolnictwo, przełożył się na spadek cen większości produktów rolnych, a to z kolei na ograniczone możliwości nabywcze rolników.

W 2009 roku, w związku ze światowym kryzysem, kraje Europy Zachodniej odnotowały 70-proc. spadek sprzedaży saletrzaku. Bardzo znaczący spadek cen nawozów w porównaniu do ubiegłego roku (obserwowany w całej Europie), konieczność corocznego uzupełnienia dawki azotu oraz aktywna polityka prorynkowa (szczególnie na podstawowym dla nas rynku krajowym), pozwoliły na uzyskanie w 2009 roku rekordowej sprzedaży w kraju.

W ANWILU wyprodukowaliśmy mniej nawozów w porównaniu do 2008 roku (ponad 890 tys. ton w masie). W omawianym okresie łączna produkcja nawozów azotowych pozostałych polskich producentów spadła o 20%. W całym segmencie chemicznym produkcja wyniosła 1,068 mln ton nawozów azotowych (w masie).

W sezonie 2008/2009 segment chemiczny Grupy ORLEN osiągnął blisko 19-proc. udział w polskim rynku nawozów azotowych w przeliczeniu na azot. Na podstawie

danych EFMA udział segmentu w czeskim rynku nawozów azotowych w sezonie 2008/2009 wyniósł około 6% w przeliczeniu na azot.

Istotnym wydarzeniem z zakresu pozyskiwania funduszy pomocowych było podpisanie w czerwcu 2009 roku z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie umowy o dofinansowanie Projektu: „Zwiększenie energooszczędności i wzrost produkcji w Kompleksie Nawozowym ANWILU”; w ramach działania 4.2 „Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach”, priorytetu IV „Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska”, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007–2013.

Polichlorek winylu (PCW)

Po okresie bardzo słabej koniunktury na początku 2009 roku wywołanej kryzysem finansowym, w maju pojawiły się pierwsze oznaki ożywienia, szczególnie na rynku polskim. Czynnikiem, który miał duży wpływ na zaistniałą sytuację, były kłopoty techniczne w całej Europie w II i III kwartale. Zdecydowanie zachwiały one bilansem PCW na kontynencie, stwarzając możliwość

podniesienia cen. W drugiej połowie roku koniunktura była lepsza, jednak nie na tyle, aby mówić o powrocie do sytuacji z lat ubiegłych. Utrzymujące się wyhamowanie gospodarcze zarówno w Polsce, Czechach, jak i w innych krajach europejskich, miało przełożenie na mniejszy popyt na polichlorek winylu.

Zdolności produkcyjne PCW wyniosły w 2009 roku 435 tys. ton: 300 tys. ton we Włocławku (od stycznia 2010 roku zdolności wzrosły do 340 tys. ton) i 135 tys. ton w Neratowicach. W obszarze PCW kontynuowaliśmy wspólną politykę sprzedaży i dystrybucji, dzięki czemu możliwe było podzielenie produkcji poszczególnych gatunków PCW pomiędzy instalacje w Polsce i Czechach. W efekcie poprawiliśmy stopień wykorzystania instalacji, jak również usprawniliśmy dystrybucję PCW na rynkach krajowych (Polska i Czechy) i rynkach zagranicznych.

Udział firm segmentu chemicznego w polskim rynku PCW w 2009 roku wyniósł około 51%, co w porównaniu z poprzednim rokiem oznacza wzrost o około 7%. Udział ANWILU i Spolany w czeskim rynku PCW w omawianym okresie wyniósł około 33%, notując tym samym ponad dwukrotny wzrost w porównaniu do 2008 roku.

Wielkość produkcji najważniejszych produktów segmentu chemicznego w ANWILU w latach 2008–2009 (tony)

	2008	2009	Dynamika
Polichlorek winylu	241 475	257 330	6,6%
Przetwórstwo PCW	68 442	52 963	-22,6%
Wodorotlenek sodu (w przeliczeniu na 100% NaOH)	149 340	154 500	3,5%
Amoniak	501 750	407 150	-18,9%
Nawozy azotowe (w przeliczeniu na azot)	304 768	280 535	-8,0%

Jest to tym bardziej istotne, że zapotrzebowanie na PCW nieprzetworzone na obu tych rynkach zmniejszyło się o kilkanaście procent w stosunku do roku poprzedniego. Najważniejszą inwestycją w obszarze PCW było zakończenie przez ANWIL prac związanych ze zwiększeniem zdolności produkcyjnych wrocławskiej instalacji do 340 tys. ton. Oddanie do eksploatacji całości inwestycji nastąpiło pod koniec 2009 roku.

Szukając nowych możliwości rozwojowych, rozpoczęliśmy we Wrocławku inwestycję budowy instalacji PTA. Dodatkowe informacje na temat wspomnianego przedsięwzięcia prezentujemy w opisie segmentu petrochemicznego.

Równie ważną inwestycją ANWILU było kontynuowanie budowy instalacji tlenowni, która – po zastąpieniu dotychczasowej, wyeksploatowanej jednostki – zaspokoi zwiększone potrzeby zakładu we Wrocławku, jak również zapewni azot do wytwórni PTA. Zaawansowanie zadania zgodne jest z założonym harmonogramem.

W związku z ograniczoną synergią obszaru z działalnością podstawową PKN ORLEN, podjęliśmy decyzję o uwolnieniu zaangażowanego kapitału w PCW oraz nawozy azotowe, utrzymując jednocześnie rolę strategicznego dostawcy surowców dla przemysłu chemicznego.

Wielkość produkcji najważniejszych produktów segmentu chemicznego w Spolanie w latach 2008–2009 (tony)

	2008	2009	Dynamika
Polichlorek winylu	124 033	117 239	-5,5%
Wodorotlenek sodu (w przeliczeniu na 100% NaOH)	113 135	88 488	-21,8%
Przetwórstwo PCW	7 196	343	-95,2%
Kaprolaktam	37 572	38 801	3,3%
Siarczan amonu (w przeliczeniu na azot)	36 580	36 906	0,9%

Plany

Najważniejsze dla segmentu chemicznego w zakresie PCW w 2010 roku będą rynki polski oraz czeski. Na nich przede wszystkim koncentrowane będą działania segmentu zmierzające do intensyfikacji sprzedaży. Na 2010 rok patrzymy z umiarkowanym optymizmem. Prognozowana poprawa sytuacji gospodarczej, szczególnie w Niemczech (największy rynek PCW w Europie), w kraju – realizacja szeregu zadań inwestycyjnych, szczególnie o charakterze infrastrukturalnym, związanych z EURO 2012 oraz z wykorzystaniem funduszy unijnych, stanowią przesłanki do takiego poglądu. ANWIL zamierza utrzymać pozycję krajowego lidera rynku polichlorku winylu.

W sezonie 2009/2010 ANWIL zakłada pełne wykorzystanie zdolności produkcyjnych i utrzymanie udziałów w rynku nawozów azotowych w kraju na niezmiennym, w porównaniu do lat ubiegłych, poziomie.

W zakresie przedsięwzięć rozwojowych ANWIL w 2010 roku będzie kontynuował i zakończy realizację kolejnych zadań związanych z rozbudową infrastruktury energetycznej (doprowadzenie prądu, wód, gazów technicznych oraz budowę biologicznej oczyszczalni ścieków) potrzebnej do zasilania instalacji PTA. Nakłady na ten cel przewidywane na 2010 roku wynoszą 28,4 mln zł. W 2010 roku będą również zrealizowane kolejne etapy budowy nowej instalacji tlenowni i w IV kwartale zostanie ona oddana do eksploatacji.

GRUPA ORLEN

Założeniem monolitycznego systemu tożsamości wizualnej Koncernu było przyjęcie jednolitego systemu oznakowania firmy i spółek z Grupy Kapitałowej, pozwalającego spółkom na budowanie pozycji rynkowej poprzez korzystanie z wizerunku marki korporacyjnej i utożsamianie się z potencjałem największego Koncernu w Europie Środkowej. To także jasna i czytelna informacja dla klienta, że ma on do czynienia z jedną organizacją gospodarczą. Kryterium decydującym o używaniu w nazwie spółki oznaczenia ORLEN jest działalność w core business Koncernu, tworzenie wartości dodanej poprzez wzmacnianie kompetencji marki korporacyjnej, takich jak: nowoczesność, zaawansowanie technologiczne, postęp, innowacyjność, systemowość. Spółki działające poza core business i niewzmacniające kompetencji Koncernu, używają oznaczenia GRUPA ORLEN. W 2009 roku, na podstawie zawartych umów licencyjnych, 28 spółek używało oznaczenia ORLEN jako elementu nazwy spółki, a 7 używało obok swojego logo elementu znaku marki ORLEN w formie dopisku Grupa ORLEN.

HAMBURG

PRAGA

PŁOCK

MAŽEIKIŲ

Grupa ORLEN

Grupa ORLEN

Zarządzanie i nadzór nad spółkami Grupy ORLEN sprawujemy poprzez przypisanie ich do poszczególnych pionów funkcjonujących w PKN ORLEN oraz kilku segmentów biznesowych.

Na koniec 2009 roku PKN ORLEN bezpośrednio posiadał akcje lub udziały w 58 spółkach prawa handlowego, w tym:

- w 34 spółkach zależnych (z udziałem w kapitale powyżej 50%),
- w 2 spółkach współzależnych (z udziałem w kapitale wynoszącym 50%),
- w 2 spółkach stowarzyszonych (z udziałem w kapitale od 20% do 50%),
- w 20 spółkach mniejszościowych (z udziałem w kapitale poniżej 20%) oraz podmiotach objętych postępowaniami likwidacyjnymi i upadłościowymi.

W 2009 roku działania w zakresie projektów kapitałowych koncentrowały się na porządkowaniu struktury własnościowej w ramach grupy kapitałowej oraz dezinwestycjach aktywów spoza działalności podstawowej (ang. non-core business).

W kwietniu 2009 roku PKN ORLEN nabył od Rządu Republiki Litewskiej (RRL) pakiet 9,98% akcji Mažeikių Nafta. Transakcja została zrealizowana na podstawie umowy opcji sprzedaży zawartej pomiędzy PKN ORLEN i Rządu Republiki Litewskiej w dniu 9 czerwca 2006 roku. Po uzgodnieniu szczegółowych warunków płatności, PKN ORLEN nabył od Rządu Republiki Litewskiej pakiet 70 750 000 akcji zwykłych Mažeikių Nafta, tj. wszystkich akcji objętych opcją sprzedaży. Zgodnie z warunkami

umowy opcji cena za akcje będące przedmiotem transakcji wyniosła 284 450 375 USD (4,0205 USD za jedną akcję). W wyniku realizacji umowy opcji sprzedaży PKN ORLEN osiągnął 100-proc. udział w kapitale zakładowym Mažeikių Nafta. Z dniem 1 września 2009 roku decyzją PKN ORLEN – jedyne Akcjonariusza Mažeikių Nafta dokonano zmiany nazwy Spółki na ORLEN Lietuva. Z dniem 1 września 2009 roku, decyzją PKN ORLEN – jedyne Akcjonariusza Mažeikių Nafta dokonano zmiany nazwy Spółki na ORLEN Lietuva.

W ramach restrukturyzacji kapitałowej w 2009 roku prowadzono następujące projekty dezinwestycyjne:

- sprzedaż 84,79% akcji ANWIL,
- sprzedaż 24,39% akcji Polkomtel.

Zgodnie z przyjętą pod koniec 2008 roku strategią Grupy ORLEN, w grudniu 2008 roku zainicjowaliśmy przygotowania do procesu dezinwestycji posiadanego pakietu 84,79% akcji ANWIL. Po fazie przygotowań, w II połowie 2009 roku podjęliśmy kontakty z potencjalnymi inwestorami. Po podpisaniu umowy o zachowaniu poufności zainteresowani inwestorzy odebrali memorandum informacyjne. Oferty wstępne na zakup akcji ANWIL zostały złożone w październiku 2009 roku, natomiast oferty wiążące wpłynęły w styczniu 2010 roku. Proces sprzedaży będziemy kontynuowali w 2010 roku.

Jednocześnie PKN ORLEN prowadził działania mające na celu zbycie pakietu 24,39% akcji posiadanych w kapitale zakładowym Polkomtel. Prowadzone prace projektowe mają charakter dwutorowy. Przygotowana jest sprzedaż posiadanych akcji w drodze transakcji prywatnej

(ang. trade sale). Opcjonalnie brana pod uwagę jest również sprzedaż w ramach pierwszej oferty publicznej (ang. IPO). Pod koniec 2009 roku rozpoczęliśmy także prace związane z przeprowadzeniem finansowego i komercyjnego badania spółki (ang. vendor due diligence – VDD) Polkomtel przez sprzedającego. Obecnie finalizowane są prace nad pakietami informacyjnymi dla inwestorów. Na bieżąco odbywają się również konsultacje pomiędzy akcjonariuszami Polkomtel w zakresie ustalania zasad przyszłego ładu korporacyjnego.

W październiku 2009 roku nastąpiło finalne rozliczenie transakcji sprzedaży 3,7% akcji Paramo na rzecz Unipetrol przeprowadzonej w 2008 roku. Zgodnie z Umową sprzedaży z dnia 29 sierpnia 2008 roku ostateczna cena transakcyjna została skorygowana do poziomu ceny ustalonej dla przeprowadzonego przez Unipetrol przymusowego wykupu akcjonariuszy mniejszościowych Paramo wyższej o 22,5 CZK/akcję od pierwotnej ceny sprzedaży.

Inne zmiany właścicielskie w Grupie Kapitałowej

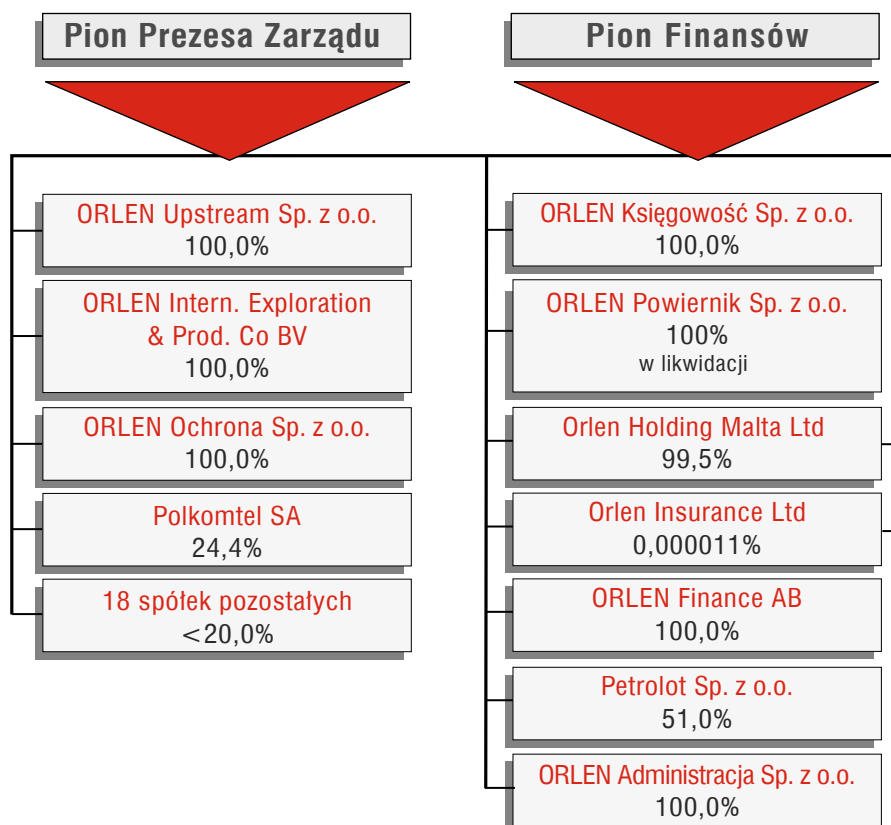
W sierpniu PKN ORLEN zwiększył swoje zaangażowanie kapitałowe w ORLEN Upstream z 50 do 22 500 tys. zł poprzez podwyższenie kapitału zakładowego Spółki i objęcie 44 900 nowych udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy. Kolejne podwyższenie kapitału zakładowego Spółki miało miejsce w 2010 roku o 2 450 tys. zł poprzez utworzenie 4 900 nowych udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy. Łączne zaangażowanie PKN ORLEN w Spółkę wynosi obecnie 24 950 tys. zł. Niezmiennie jedynym właścicielem Spółki jest PKN ORLEN.

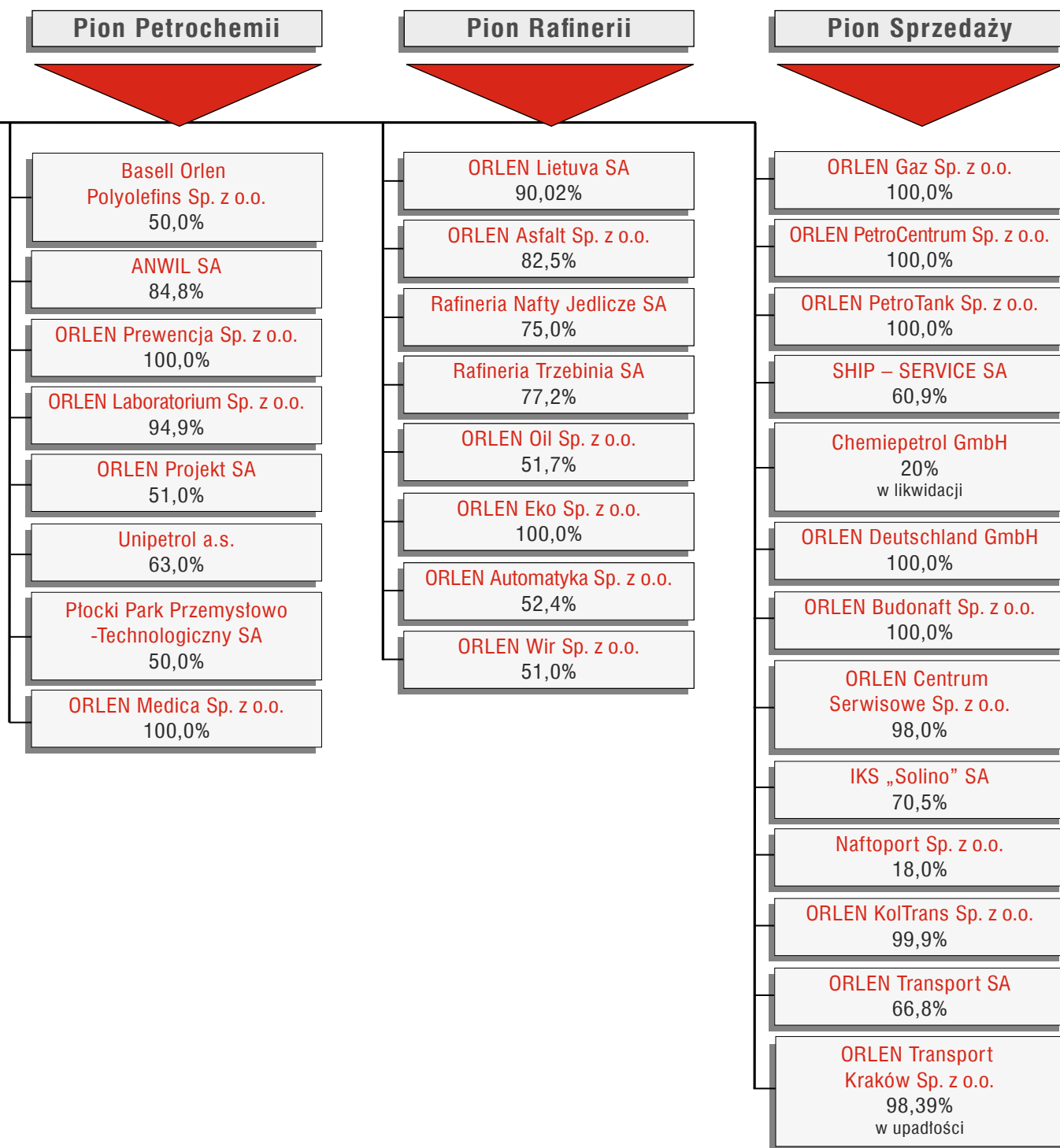
W dniu 17 grudnia 2009 roku ORLEN Transport nabył od PKN ORLEN 22 279 720 szt. akcji własnych w celu ich dobrowolnego umorzenia, za łączną cenę 31 860 tys. zł. Aktualnie właścicielem zakupionych akcji jest ORLEN Transport i będzie nim do chwili zakończenia procedury konwokacyjnej, co nastąpi do końca pierwszego półrocza 2010 roku. Po zakończeniu procesu umorzenia akcji, skutkującego obniżeniem kapitału zakładowego spółki ORLEN Transport, PKN ORLEN będzie miał 100% udziału w kapitale zakładowym Spółki.

Spółki bezpośrednio powiązane z PKN ORLEN SA

na dzień 31.12.2009 roku

NA STACJI ORLEN

VERVA jest marką paliw nowej generacji wzbogaconych pakietem dodatków zapewniających dynamikę pracy i moc silnika, lepsze przyspieszenie, mniejsze spalanie, a co za tym idzie obniżenie kosztów eksploatacji. VERVA to moc, dzięki której kierowca czuje smak zwycięstwa.

Marka VERVA znalazła się na Porsche 911 GT3 uczestniczącym w serii zawodów Porsche Supercup rozgrywanych tuż przed wyścigami Formuły 1, w której zespół VERVA Racing Team rywalizuje z zawodnikami z całego świata.

Stop Cafe to miejsce, gdzie na podróżnych czeka dobra kawa oraz smaczne i zdrowe przekąski, które dają możliwość zaspokojenia głodu. Atutem marki jest jej dostępność, która pozwala na oszczędność czasu podczas podróży. Marka Stop Cafe, odpowiadając na potrzeby i styl życia obecnych i potencjalnych klientów, oferuje wygodę miejsca i sprawność obsługi.

stop
cafe

Pracownicy

Pracownicy

Na koniec 2009 roku w Grupie ORLEN zatrudnialiśmy 22 535⁽¹⁾ osób, z czego w PKN ORLEN – 4 482 osoby, w Grupie Unipetrol – 4 343 osoby, w ORLEN Deutschland – 115 osób, a w Grupie ORLEN Lietuva – 3 025 osób.

W ramach restrukturyzacji obszaru logistyki w PKN ORLEN z Programu Dobrowolnych Odejść skorzystały łącznie 64 osoby. Z Programu Dobrowolnych Odejść Emerytalnych i Kompensacyjnych skorzystało 252 pracowników.

Struktura pracowników PKN ORLEN

W 2009 roku wśród wszystkich zatrudnionych w PKN ORLEN najliczniejszą grupę stanowili pracownicy z wykształceniem wyższym i średnim (łącznie 84,40% ogółu zatrudnionych), w Grupie Unipetrol osoby z wykształceniem zawodowym (co stanowi 40,41% ogółu zatrudnionych), natomiast w ORLEN Lietuva osoby z wykształceniem podstawowym i wyższym (łącznie 56%).

W PKN ORLEN najliczniejszą grupę pracowników stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 31 do 40 lat (30,61%), podobnie jak w ORLEN Lietuva, gdzie grupa ta stanowiła 33,62%, a w Grupie Unipetrol osoby w wieku od 41 do 50 lat, co wyniosło odpowiednio 33,72%.

W 2009 roku wśród wszystkich zatrudnionych w PKN ORLEN kobiety stanowiły 20,46%, natomiast mężczyźni 79,54%. W Grupie Unipetrol znaczną większość zatrudnionych stanowili mężczyźni (74,45%), natomiast kobiety 25,55%. Również w ORLEN Lietuva

w 2009 roku wśród zatrudnionych przeważali mężczyźni (68,73%), kobiety stanowiły 31,27% wszystkich zatrudnionych.

Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy

Konsekwencją podpisania Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy (ZUZP) było podjęcie w 2009 roku szeregu działań wdrożeniowych, które miały na celu sprawną i terminową implementację postanowień tego dokumentu.

Obszary objęte zmianą dotyczyły przede wszystkim:

- wewnętrznych aktów obojętnych oraz innych dokumentów mających swoją podstawę w ZUZP,
- wdrożenia postanowień ZUZP w indywidualnych stosunkach pracy,
- zmiany informatycznego systemu kadrowo-płacowego do nowych regulacji systemu zatrudniania i wynagrodzeń.

Jako wspierające wdrożenie ZUZP równolegle przebiegały: działania komunikacyjne skierowane do wszystkich pracowników PKN ORLEN oraz szkolenia dedykowane kadrze kierowniczej z zakresu systemu premiowania i oceny pracowniczej.

¹ W tym kontekście Grupa ORLEN oznacza Spółkę oraz jej skonsolidowane podmioty zależne, nie obejmuje podmiotów stowarzyszonych.

Polityka rekrutacji w PKN ORLEN

W 2009 roku głównym celem polityki rekrutacyjnej było:

- zapewnienie ciągłości działań dla procesów biznesowych,
- realizowanie działań w ramach strategii rekrutacji zgodnie z obowiązującymi procedurami, wartościami kultury korporacyjnej, zasadami ładu korporacyjnego i społecznej odpowiedzialności biznesu.

Kluczowymi procesami rekrutacyjnymi w PKN ORLEN w 2009 roku były procesy związane z pozyskaniem i zatrudnieniem:

- kadry kierowniczej oraz pracowników na stanowiska operacyjne do nowobudowanego Zakładu PTA – Wytwórni Kwasu Tereftalowego,
- pracowników na stanowiska operacyjne na nowo-budowaną instalację Paraksylen (PX).

Praktyki studenckie

Program Praktyk w PKN ORLEN trwa przez cały rok i obejmuje wszystkie obszary działalności Koncernu. Realizowany jest w siedzibie Koncernu oraz w jego strukturach terenowych i obejmuje:

- praktyki grupowe, realizowane we współpracy z uczelniami/szkołami;
- praktyki indywidualne;
- praktyki dyplomowe.

W 2009 roku w Programie Praktyk udział wzięło łącznie 270 uczniów i studentów z poniższych płockich szkół oraz uczelni według podziału:

- 114 studentów Politechniki Warszawskiej, filia w Płocku (Wydział Chemiczny, Mechaniczny, Ekonomiczny);
- 115 uczniów Zespołu Szkół Centrum Edukacji w Płocku (specjalność: technik chemik);
- 15 słuchaczy Policealnego Studium Zawodowego w Płocku (specjalność: technik chemik);
- 26 uczniów Zespołu Szkół Budowlanych nr 1 w Płocku (specjalność: technik ochrony środowiska).

Ponadto, w 2009 roku w ramach współpracy z Politechniką Warszawską w Płocku na praktyki długoterminowe, umożliwiające studentom realizację prac dyplomowych, przyjęliśmy 7 studentów ostatnich lat. Praktyka ta była realizowana z funduszy pozyskanych przez uczelnię z Programu Operacyjnego – Kapitał Ludzki (Europejski Fundusz Społeczny). W październiku 2009 roku w ramach kontynuowania dotychczasowej współpracy z Politechniką Warszawską w Płocku, PKN ORLEN podpisał Porozumienie o Współpracy na okres kolejnych 3 lat.

Program stażowy

Program Stażowy w PKN ORLEN realizowany jest od 2002 roku przy współpracy z Urzędami Pracy na terenie całego kraju, a przede wszystkim z Urzędami Pracy w Płocku, tj. Miejskim Urzędem Pracy i Powiatowym Urzędem Pracy. W Programie Stażowym skierowanym do absolwentów szkół średnich i wyższych uczestniczyło w 2009 roku 35 osób.

Szkolenia

Celem polityki szkoleniowej PKN ORLEN w 2009 roku było wspieranie obszarów biznesowych w realizacji celów poprzez dostarczanie niezbędnej wiedzy specjalistycznej i umiejętności praktycznych. Przeszkoliliśmy 7 067 pracowników. Liczba ta wynika z faktu, iż niektórzy pracownicy uczestniczyli w kilku szkoleniach.

Do najważniejszych działań zakończonych w 2009 roku należy zaliczyć zrealizowany w pierwszym kwartale 2009 roku projekt „Rola menedżera w zarządzaniu zespołem”, którego celem była budowa nowej kultury organizacyjnej pod kątem rozwiązań zawartych w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących roli menedżera w procesie zarządzania potencjałem ludzkim, motywowania współpracowników oraz ich oceniania i premiowania. Mając na uwadze zakres zmian wprowadzonych zapisami ZUZP, warsztaty szkoleniowe dedykowane były do wszystkich pracowników PKN ORLEN kierujących zespołami.

W 2009 roku zakończyliśmy także II edycję cyklu szkoleń pt. „Akademia Zarządzania Projektami PKN ORLEN”. Założeniem projektu opartego na standardach PMI było dostarczenie wiedzy i umiejętności niezbędnych w pracy projektowej, a także budowanie spójnej kultury organizacji w zakresie zarządzania projektami poprzez wprowadzenie jednej metodologii wykorzystywanej przez pracowników firmy podczas realizacji projektów. Ponadto, w 2009 roku zakończyliśmy „Program Rozwoju Systemów HR – Szkolenia Stacjonarne (LSO)”.

Podstawowym celem projektu była automatyzacja procesu rejestracji szkoleń i uczestników, kontrola budżetu szkoleniowego oraz ocena jakości szkoleń i dostawców.

Nagrody i wyróżnienia

W 2009 roku PKN ORLEN zajął 1. miejsce w kategorii Przyjazność Branża Przemysł w V edycji Ogólnopolskiego Rankingu Pracodawców „KOMPAS”. Stowarzyszenie Studentów BEST przyznało nam nagrodę za zajęcie 3. miejsca w plebiscycie „Pracodawca dla Inżyniera”. W badaniu Universum Student Survey 2009 PKN ORLEN otrzymał wyróżnienie Lider Branży: Paliwa i Oleje.

Management by Objectives (MBO)

Od 1 kwietnia 2009 roku w PKN ORLEN zaszły zmiany w zakresie premiowania. Rocznym systemem premiowania objęta jest wyłącznie kadra kierownicza średniego i wyższego szczebla. Natomiast stanowiska sprzedażowe i kadra kierownicza niższego szczebla objęte zostały kwartalno-rocznym systemem premiowania, a stanowiska specjalistyczne i inżynierskie systemem kwartalnym.

Na koniec 2009 roku rocznym systemem premiowania objętych było 356 pracowników.

W spółkach Grupy ORLEN rocznym systemem premiowania objęci są Członkowie Zarządu spółek oraz inni kluczowi pracownicy. Głównym zadaniem rocznego systemu premiowania opartego na MBO jest wsparcie realizacji strategii wzrostu wartości Grupy ORLEN.

Świadczenia socjalne

W ramach działalności socjalnej w PKN ORLEN zrealizowaliśmy takie świadczenia jak: dofinansowania do wypoczynku pracowników, dofinansowania do leczenia sanatoryjnego, dofinansowania do wypoczynku dzieci i młodzieży, dofinansowania do zajęć rekreacyjno-sportowych, rehabilitacyjnych oraz działalności kulturalno-oświatowej, bezzwrotne zapomogi w formie pieniężnej lub rzeczowej, zwrotne pożyczki na cele mieszkaniowe, zakup paczek świątecznych dla dzieci. W sumie zrealizowaliśmy ponad 36 tysięcy różnorodnych świadczeń socjalnych.

Polityka płacowa w Grupie ORLEN

W 2009 roku w PKN ORLEN ujednoliciłmy politykę płacową poprzez wprowadzenie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy. Nowy ZUZP umożliwia prowadzenie spójnej polityki płacowej dla poszczególnych stanowisk. Wyrównywanie stawek płac zasadniczych dla poszczególnych kategorii zaszerzegowania rozłożono na 5 lat.

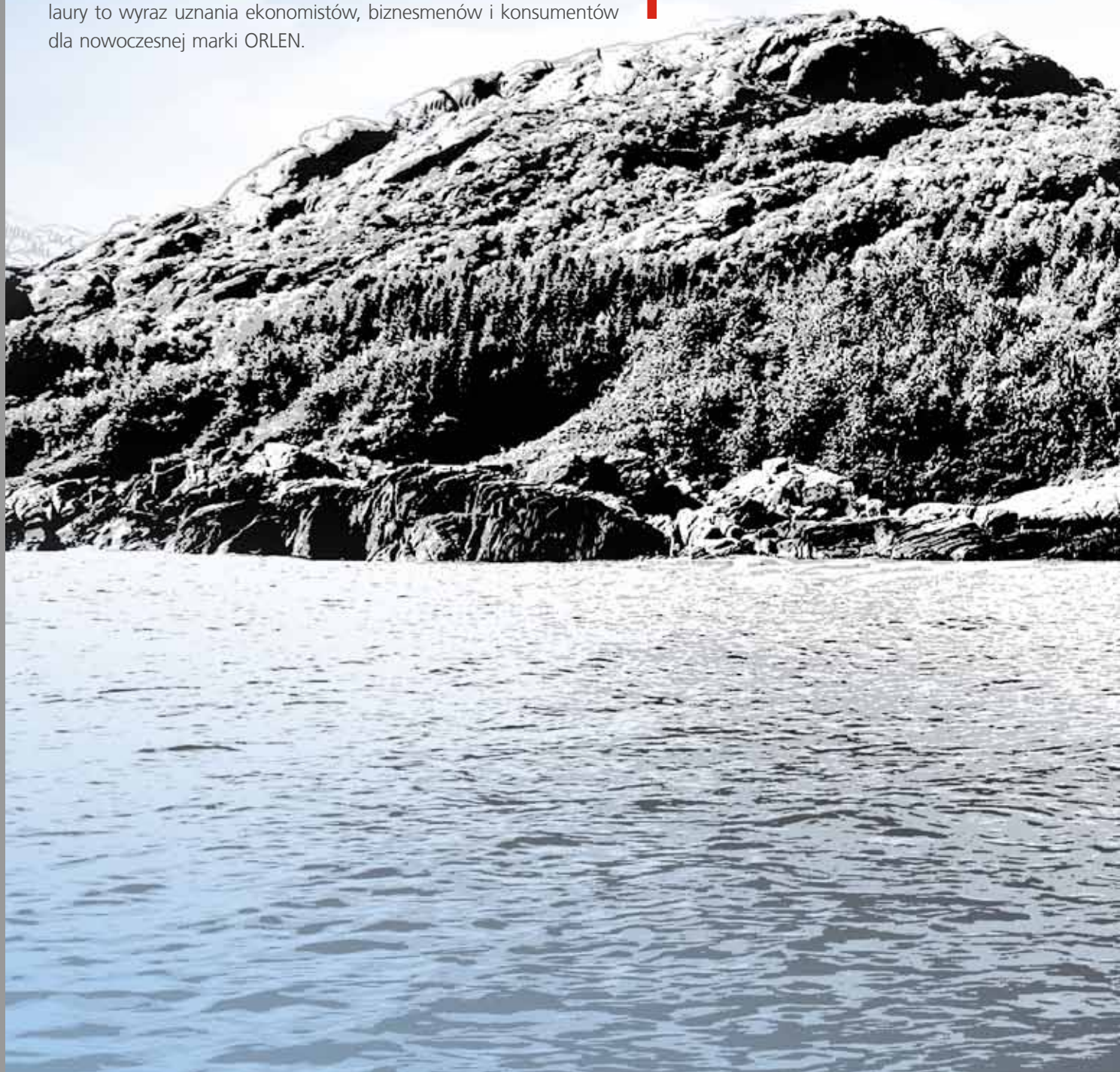
Z kolei wprowadzone przez ZUZP systemy premiowania zapewniają większą motywację pracowników. Szczególnie systemy: kwartalny, kwartalno-roczny i roczny, oparte na dotychczas funkcjonującym systemie MBO, pozwalają premiować pracowników za skuteczną realizację wyznaczonych zadań.

LAURY DLA MARKI

ORLEN to marka służąca ludziom w ich codziennym życiu, zgodnie z credo Koncernu: „Zawsze, gdy nas potrzebujesz”. Wyniki badań opinii publicznej w 2009 roku wykazują 99-procentową wspomaganą znajomość marki ORLEN i 72-procentową znajomość spontaniczną. W Niezależnym Rankingu Reputacji Marek w Polsce „Premium Brand 2009” marka ORLEN uzyskała tytuł Marki Wysokiej Reputacji. Reputacja marki to kluczowy czynnik motywujący do zakupu czy używania produktu, zatem tytuł dla ORLENU jest dowodem, że Koncern jest oceniany jako wiarygodny i odpowiedzialny partner biznesowy.

Potwierdzeniem wysokiej pozycji marki ORLEN na krajowym rynku jest również, przyznany Koncernowi już po raz czwarty, tytuł Superbrands Polska. Nieprzerwanie od 2002 roku (w 2009 roku już po raz ósmy), stacje paliw marki ORLEN otrzymują Złote Godło European Trusted Brands w badaniu konsumenckim przeprowadzanym w całej Europie przez magazyn „Reader’s Digest”. Konsumenci doceniają nasze stacje paliw za wysoki standard usług, konkurencyjną i bogatą ofertę produktową oraz szeroką gamę towarów pozapaliwowych. Osiągane laury to wyraz uznania ekonomistów, biznesmenów i konsumentów dla nowoczesnej marki ORLEN.

Ochrona środowiska

Ochrona środowiska

Wszelkie działania podejmowane przez PKN ORLEN w 2009 roku cechowało zachowanie możliwie najwyższej neutralności ekologicznej naszych procesów produkcyjnych oraz magazynowania i dystrybucji produktów.

Rok 2009 był trudnym rokiem dla gospodarki zarówno w skali globalnej, jak i lokalnej. Sytuacja makroekonomiczna nie wpłynęła jednak w sposób znaczący na działalność Koncernu w obszarze ochrony środowiska. Realizowaliśmy zadania wynikające z programów środowiskowych, jak i zdania inwestycyjne, do których należy zaliczyć budowę:

- instalacji Paraksylenu,
- HON VII,
- Wytwórni Wodoru II,
- Claus II,
- kotła K8 w Zakładowej Elektrociepłowni.

Nakłady inwestycyjne na zadania związane z ochroną środowiska tylko w Zakładzie Produkcyjnym ORLENU w Płocku w 2009 roku wynosiły ponad 191 mln zł. Realizacja tych zadań spowodowała konieczność zmiany pozwolenia zintegrowanego dla instalacji eksploatowanych na terenie Zakładu Produkcyjnego PKN ORLEN.

W lipcu 2009 roku uzyskaliśmy decyzję Marszałka Województwa Mazowieckiego wprowadzającą między innymi następujące zmiany:

- pozwoleniem objęto planowane nowe uruchomienia jednostek (co jest jednym z warunków oddania ich do eksploatacji),
- usankcjonowano planowany wzrost przerobu ropy do 16 mln Mg/rok,

- uzyskano akceptację zmiany sposobu monitorowania oddziaływania instalacji w zakresie hałasu poprzez odejście od pomiarów w środowisku na rzecz modelu matematycznego,
- przedłużono termin obowiązywania pozwolenia do 1.06.2015 roku.

Oprócz zmiany tego pozwolenia w 2009 roku w oparciu o nowe regulacje prawne dotyczące sposobu monitorowania emisji CO₂, uzyskaliśmy zmianę zezwoleń na uczestnictwo we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji CO₂ dla instalacji Rafinerii i Elektrociepłowni. Po raz pierwszy podobne zezwolenie uzyskano dla instalacji krakingu petrochemicznego – Olefiny II. Wszystkie instalacje objęte systemem uzyskały pozytywne weryfikacje raportów za 2009 rok i mieściły się w swoich średniorocznych przydziałach.

W 2009 roku odnotowaliśmy spadek łącznej emisji substancji emitowanych do powietrza atmosferycznego o około 0,5% w stosunku do roku ubiegłego przy jednoczesnym wzroście ilości przerobionej ropy o ponad 2%. Spadkowi łącznej emisji towarzyszył wzrost emisji zanieczyszczeń energetycznych, takich jak: SO₂, NO_x i CO przy jednoczesnym spadku emisji sumy węglowodorów i pyłu.

Zmniejszyła się również ilość pobranej wody z Wisły o 2,4% i ilość odprowadzanych ścieków o 8,3% w stosunku do roku ubiegłego. Możliwe to było dzięki zwiększeniu ilości wód zawróconych.

Zmniejszenie oddziaływania zakładu w Płocku odnotowaliśmy również w zakresie ilości wytworzonych

odpadów – spadek o 34% oraz masy opakowań wprowadzonych na rynek – spadek o 41%.

W 2009 roku zakończyliśmy realizację zadeklarowanego we wniosku o pozwolenie zintegrowane harmonogramu prac wyciszających na wytypowanych źródłach o dużej mocy akustycznej. W ostatnim etapie zamontowano wyciszenia na wentylatorach powietrza kotłów Elektrociepłowni. Realizacja tych zadań, obok zmiany sposobu monitorowania oddziaływania, pozwoliła na wyeliminowanie okresowych przekroczeń dopuszczalnych norm na terenach chronionych akustycznie.

Ważne działania środowiskowe realizowaliśmy również na stacjach paliw. Między innymi wdrożono program selektywnej zbiórki baterii i akumulatorów małogabarytowych oraz wprowadzono (w miejsce jednorazowych reklamówek) torby ekologiczne, papierowe, foliowe oxy-biodegradowalne oraz polipropylenowe wielokrotnego użytku. Torby zostały wprowadzone pod nową marką GO Eco.

Był to również bardzo ważny rok dla realizacji Programu Responsible Care (Odpowiedzialność i Troska – OiT). W 2009 roku rozpoczęliśmy proces wdrażania Ramowego Systemu Zarządzania Responsible Care, uzupełniającego istniejące systemy zarządzania w obszarze szeroko pojętego bezpieczeństwa.

O tym, że coraz większą popularnością wśród pracowników naszego Koncernu cieszy się organizowany przez OiT konkurs „Złap zająca” świadczy fakt, iż laureatem I nagrody ogólnopolskiego konkursu został nasz pracownik.

Ponadto, niewątpliwym sukcesem, choć bez naszego bezpośredniego udziału, są kolejne pisklęta sokoła, które przyszły na świat w budce lęgowej na kominie Clausa. W tym roku rozstrzygnięto konkurs „Imię dla sokoła” i dla 4 nowych piskląt wybrano następujące imiona: Orleńka, Petronela, Rafek i Naftek.

W 2009 roku na terenie Zakładu Produkcyjnego w Płocku, a dokładnie na terenie zbiornika „Moczary”, pojawiły się bobry. Choć ich działalność jest pożyteczna dla środowiska naturalnego, to bytowanie bobrów na terenie rafinerii było uciążliwe.

Przeprowadziliśmy dwuetapową akcję odłowienia tych zwierząt, do której zaangażowaliśmy jedyną w Polsce grupę specjalistów tego rodzaju. Odłowiono 3 osobniki dorosłe i 2 młode. Całą rodzinę bobrów przewieziono na teren środkowego biegu rzeki Osetnicy.

Ochrona powietrza

Kontrolne pomiary wykonane przez nas, jak i upoważnione do tego organy kontrolne, w 2009 roku w kompleksie rafineryjno-petrochemicznym w Płocku nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów emisji określonych przez Pozwolenie Zintegrowane.

Ochrona środowiska w działalności inwestycyjnej

Nakłady inwestycyjne na zadania związane z ochroną środowiska tylko w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku w 2009 roku wynosiły ponad 191 mln zł, co stanowiło 9,24% wszystkich wydatków inwestycyjnych w Płocku w 2009 roku.

Emisja zanieczyszczeń w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku w 2008–2009 roku [Mg]

	2008	2009	Wzrost/Spadek	
Dwutlenek siarki	20 444,59	20 975,23	530,64	2,59%
Tlenki azotu (w przeliczeniu na dwutlenek azotu)	6 821,48	7 124,27	302,79	4,44%
Tlenek węgla	812,16	1 010,87	198,71	24,47%
Suma węglowodorów	1 384,01	1 238,12	-145,89	-10,54%
Pył ze spalania paliw	453,34	399,75	-53,59	-11,82%
Dwutlenek węgla	6 158 959,11	6 126 894,42	-32 064,69	-0,52%
Pozostałe zanieczyszczenia	270,71	370,05	99,34	36,70%
Łączna emisja wszystkich zanieczyszczeń	6 189 145,40	6 158 012,71	-31 132,62	0,50%

Do najważniejszych zadań ograniczających wpływ naszego zakładu na poszczególne komponenty środowiska należy zaliczyć:

- budowę Instalacji HON VII wraz z infrastrukturą,
- budowę Instalacji Claus II wraz z infrastrukturą,
- wyciszenie hałasu wentylatorów powietrza na kotłach w zakładzie Elektrociepłowni.

Stacje paliw naszej sieci dostosowywaliśmy do obowiązujących przepisów środowiskowych, w ramach prowadzonych na tych obiektach prac modernizacyjnych stale podnosimy ich bezpieczeństwo ekologiczne. Nakłady inwestycyjne na zadania środowiskowe na stacjach paliw w 2009 roku wyniosły 32,38 mln zł.

Grupa ORLEN w 2009 roku prowadziła różnorodne działania ograniczające negatywny wpływ na środowisko naturalne. Wśród kilkudziesięciu zadań na uwagę zasługują:

ANWIL

- Realizacja projektu „Zwiększenie energooszczędności i wzrost produkcji w Kompleksie Nawozowym ZA ANWIL”. Projekt obejmował budowę nowych oraz przebudowę istniejących elementów instalacji produkcji amoniaku i instalacji produkcji kwasu azotowego, w tym m.in. budowę instalacji kotła pary 1,6 MPa, natrysk włókien ceramicznych na warstwę izolacyjną pieca reformingu B-1301, przebudowę sprężarek gazu syntezowego C-1501. Efekt to zmniejszenie zużycia energii elektrycznej oraz zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń emitowanych do środowiska: CO₂, NO_x, CO.
- Podgrzewanie wody wiślanej do dekarbonizacji wody chłodniczej, dzięki czemu możliwe jest wykorzystanie odpadowego ciepła wody chłodniczej A-2 w procesie dekarbonizacji wody rzecznej.
- Modernizacja ciągu uzdatniania kondensatów na Demi II. Dzięki realizacji projektu możliwe było zabezpieczenie podaży wody zdemineralizowanej dla zakładu oraz zapewnienie możliwości wykonania obróbki kondensatów. Osiągniętym efektem jest ograniczenie zrzutu kondensatów do kanalizacji oraz zmniejszenie poboru wody rzecznej.

- Realizacja zadań wynikających z udziału w Programie „Odpowiedzialność i Troska”.

Basell Orlen Polyolefins

- Opomiarowanie strumienia ścieków.
- Terminal nalewu wosku. Hermetyzacja procesu nalewu wosków do autocystern ograniczy jakiegokolwiek emisje i wycieki z tego źródła.
- Realizacja zadań wynikających z udziału w Programie „Odpowiedzialność i Troska”.

Inowrocławskie Kopalnie Soli „SOLINO”

- Uzyskanie Certyfikatu Uznania za modernizację kanalizacji na terenie KS i PMRiP „Góra”.
- Realizacja zadań wynikających z udziału w Programie „Odpowiedzialność i Troska”.

ORLEN Asphalt

- Wymiana izolacji na oksydatorach – prace remontowe. Osiągnięty efekt to zmniejszenie emisji ciepła do atmosfery.
- Realizacja zadań wynikających z udziału w Programie „Odpowiedzialność i Troska”.

ORLEN Centrum Serwisowe

- Modernizacja kotłowni. Efekt – zmniejszenie nośnika ciepłego oraz opłat emisyjnych.
- Zakup nowych samochodów spełniających wymogi EURO 4,5. Efekt to zmniejszenie emisji i opłat emisyjnych.

ORLEN Eko

- Roczna eksploatacja spalarni potwierdziła zakładany efekt ekologiczny związany z budową Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Niebezpiecznych.

- Rozbudowa składowiska odpadów niebezpiecznych. Osiągnięty efekt to unieszkodliwienie odpadów wytworzonych w procesie termicznego przekształcania w miejscu wytworzenia.
- Realizacja zadań wynikających z udziału w Programie „Odpowiedzialność i Troska”.

ORLEN Gaz

- Budowa kanalizacji deszczowo-opadowej na terenie Morskiego Terminalu LPG w Szczecinie. Efekt – oczyszczenie wód opadowych z powierzchni utwardzonych.

ORLEN Transport

- Najem leasingowy 20 ciągników siodłowych posiadających klasę EURO 5. Efekt to zmniejszenie emisji CO₂ do atmosfery.

Rafineria Nafty Jedlicze

- Dostosowanie zbiorników magazynowych do obowiązujących przepisów. Zabezpieczenie gruntu przed przenikaniem produktów naftowych poprzez wykonanie szczelnych tac przeciwrozlewcznych, wykonanie systemu zabezpieczeń wewnętrznych powierzchni zbiorników, wykonanie systemu ciągłego pomiaru napełnienia zbiornika, wykonanie systemu zabezpieczenia przed przepełnieniem.
- Modernizacja węzła energetycznego zakładu – efekt ekologiczny nastąpi z tytułu zastąpienia zużywanych na elektrociepłowni zasobów naturalnych (gazu ziemnego oraz węgla kamiennego i oleju opałowego) paliwem pochodzącym z ubocznych procesów produkcyjnych w Rafinerii Nafty Jedlicze (produkty uboczne), co spowoduje znaczną poprawę efektywności produkcji ciepła.

NAJCENNIJSZA POLSKA MARKA

Nowa marka została szybko zaakceptowana przez konsumentów i od 10 lat przyczynia się do wzrostu wartości firmy. Polski Koncern Naftowy ORLEN SA stał się jedną z najbardziej znanych i najlepiej rozpoznawanych firm w Europie Środkowej, a jego dzisiejszą pozycję na polskim rynku i ekspansję na rynki ościennie wspiera dobrze skonstruowany brand. O jego aktualnej wartości świadczy fakt, że w 2009 roku, już trzeci raz z rzędu, ORLEN został ogłoszony najcenniejszą rodzimą marką. W niezależnym rankingu MARQA organizowanym pod auspicjami dziennika „Rzeczpospolita”, korporacyjny brand Koncernu uplasował się na pierwszej pozycji i został wyceniony na 3.648,3 mln zł, przy czym zanotowano 27-proc. wzrost wartości marki w stosunku do 2008 roku.

Od 2000 roku ORLEN utrzymuje też najwyższą pozycję w rankingach „Rzeczpospolitej” – „Lista 100” i „Polityki” – „Lista 500”.

WARSZAWA

Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta

Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta

Dla Walnego Zgromadzenia Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN Spółka Akcyjna

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN Spółka Akcyjna z siedzibą w Płocku, ul. Chemików 7 („Grupa Kapitałowa PKN ORLEN SA; Grupa Kapitałowa”), na które składa się skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 r., które po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 49 160 375 tys. złotych, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujące całkowite dochody ogółem w kwocie 1 211 414 tys. złotych, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujące zwiększenie skonsolidowanego kapitału własnego o kwotę 1 175 564 tys. złotych, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych netto o kwotę 1 600 212 tys. złotych oraz informacje dodatkowe do skonsolidowanego sprawozdania finansowego o przyjętych zasadach rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Odpowiedzialność Zarządu

Zarząd Jednostki Dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie i rzetelną prezentację tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię

Europejską i innymi obowiązującymi przepisami. Odpowiedzialność ta obejmuje: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymanie kontroli wewnętrznej związanej ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją sprawozdań finansowych wolnych od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów, dobór oraz zastosowanie odpowiednich zasad rachunkowości, a także dokonywanie szacunków księgowych stosownych do zaistniałych okoliczności.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. nr 152, poz. 1223 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”), oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie finansowe jest wolne od istotnych nieprawidłowości.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości sprawozdania finansowego na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka, bierzemy pod uwagę kontrolę

wewnętrzną związaną ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją sprawozdania finansowego, w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedzialności stosowanych zasad rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PKN ORLEN SA przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2009 r., wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za rok obrotowy kończący się tego dnia, zostało spo-

ządzane, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz jest zgodne z wpływającymi na treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego przepisami prawa obowiązującymi Grupę Kapitałową.

Inne kwestie

Ponadto, zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości, stwierdzamy, że sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej uwzględnia, we wszystkich istotnych aspektach, informacje, o których mowa w art. 49 ustawy o rachunkowości oraz Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2009 r., nr 33, poz. 259) i są one zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Za KPMG Audyt Sp. z o.o.
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa
nr ewidencyjny 458

Biegły rewident nr 10268
Monika Bartoszewicz, Dyrektor

Biegły rewident nr 9451
Leszek Dubicki, Dyrektor

Warszawa, 29 marca 2010 r.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Grupy Kapitałowej Polskiego Koncernu Naftowego

ORLEN Spółka Akcyjna

za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE wraz z opinią audytora

Komisja Nadzoru Finansowego

SKONSOLIDOWANY RAPORT ROCZNY RS 2009 (ROK)

(zgodnie z § 82 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. – Dz. U. Nr 33, poz. 259)
(dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową)

za rok obrotowy 2009 obejmujący okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku, zawierający skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w walucie polskiej (PLN).

dnia 30 kwietnia 2009 roku
(data przekazania)

pełna nazwa emitenta:	POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
skrótowa nazwa emitenta:	PKN ORLEN
sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie:	CHEMICZNY (che)
kod pocztowy:	09-411
miejsowość:	PŁOCK
ulica:	CHEMIKÓW
numer:	7
telefon:	48 24 365 28 95
fax:	48 24 365 40 40
e-mail:	media@orlen.pl
NIP:	774-00-01-454
REGON:	610188201
www:	www.orlen.pl

KPMG AUDYT Sp. z o.o.
(Podmiot uprawniony do badania)

WYBRANE DANE FINANSOWE

	tys. PLN		tys. EUR	
	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
I. Przychody ze sprzedaży	67 927 990	79 533 225	15 649 447	18 323 095
II. Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej	1 097 076	(1 603 322)	252 748	(369 378)
III. Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	1 440 652	(2 915 403)	331 902	(671 659)
IV. Zysk/(Strata) netto akcjonariuszy jednostki dominującej	1 308 521	(2 505 242)	301 461	(577 165)
V. Zysk/(Strata) netto	1 300 167	(2 526 626)	299 536	(582 091)
VI. Całkowite dochody przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej	1 233 166	(1 419 748)	284 100	(327 086)
VII. Całkowite dochody ogółem	1 211 414	(1 137 168)	279 089	(261 984)
VIII. Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	5 161 793	3 616 760	1 189 188	833 240
IX. Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej	(2 539 997)	(4 384 957)	(585 172)	(1 010 219)
X. Środki pieniężne netto (wykorzystane)/otrzymane w działalności finansowej	(1 021 584)	612 573	(235 355)	141 126
XI. Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych	1 600 212	(155 624)	368 661	(35 853)
XII. Zysk/(Strata) netto i rozwodniony zysk/(strata) netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w złotych/euro na akcję)	3,06	(5,86)	0,70	(1,35)

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
XIII. Aktywa trwałe	29 727 329	29 280 856	7 236 096	7 127 417
XIV. Aktywa obrotowe	19 433 046	17 694 894	4 730 307	4 307 213
XV. Aktywa razem	49 160 375	46 975 750	11 966 403	11 434 631
XVI. Zobowiązania długoterminowe	13 242 204	4 634 178	3 223 359	1 128 031
XVII. Zobowiązania krótkoterminowe	14 210 960	21 809 925	3 459 169	5 308 876
XVIII. Kapitał własny	21 707 211	20 531 647	5 283 874	4 997 723
XIX. Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	19 037 903	17 813 091	4 634 123	4 335 984
XX. Kapitał zakładowy	1 057 635	1 057 635	257 445	257 445
XXI. Liczba akcji	427 709 061	427 709 061	427 709 061	427 709 061
XXII. Wartość księgowa i rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej (w złotych/euro na akcję)	44,51	41,65	10,83	10,14

Powyższe dane finansowe za rok 2009 i 2008 zostały przeliczone na EUR według następujących zasad:

- pozycje aktywów i pasywów – według średniego kursu określonego przez Narodowy Bank Polski na dzień 31 grudnia 2009 roku – 4,1082 PLN/EUR;
- pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów określonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego: od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku – 4,3406 PLN/EUR.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ SPORZĄDZONE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2009

(w tysiącach złotych)

	Nota	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	6	27 070 437	26 268 757
Nieruchomości inwestycyjne	7	71 487	71 757
Wartości niematerialne	8	690 376	644 681
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	9	96 043	99 247
Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	10	1 401 586	1 561 132
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	29	290 820	485 362
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	10	59 633	62 174
Długoterminowe pożyczki i należności	11	46 947	87 746
Aktywa trwałe razem		29 727 329	29 280 856
Aktywa obrotowe			
Zapasy	13	10 619 859	9 089 047
Należności handlowe oraz pozostałe należności	14	5 417 486	6 356 174
Krótkoterminowe aktywa finansowe	15	181 005	257 832
Należności z tytułu podatku dochodowego		34 032	392 042
Rozliczenia międzyokresowe		207 447	204 088
Środki pieniężne	16	2 941 039	1 344 224
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	17	32 178	51 487
Aktywa obrotowe razem		19 433 046	17 694 894
Aktywa razem		49 160 375	46 975 750
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	18.2	1 057 635	1 057 635
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	18.3	1 227 253	1 227 253
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		14 849	(99 793)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych		(266 789)	(76 792)
Zyski zatrzymane		17 004 955	15 704 788
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		19 037 903	17 813 091
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom mniejszościowym	18.4	2 669 308	2 718 556
Kapitał własny razem		21 707 211	20 531 647
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	19	11 610 532	2 610 651
Rezerwy	20	661 921	747 287
Rezerwy na podatek odroczonego	29	836 330	1 134 686
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	21	133 421	141 554
Zobowiązania długoterminowe razem		13 242 204	4 634 178

	Nota	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	22	11 494 542	8 377 167
Kredyty i pożyczki	19	1 593 695	11 282 114
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		24 169	35 454
Rezerwy	20	847 117	753 060
Przychody przyszłych okresów	23	133 963	149 521
Pozostałe zobowiązania finansowe	24	117 474	1 212 609
Zobowiązania krótkoterminowe razem		14 210 960	21 809 925
Zobowiązania razem		27 453 164	26 444 103
Pasywa razem		49 160 375	46 975 750

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2009

(w tysiącach złotych)

	Nota	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Przychody ze sprzedaży	25	67 927 990	79 533 225
Koszty własne sprzedaży	26	(61 848 701)	(73 999 322)
Zysk brutto ze sprzedaży		6 079 289	5 533 903
Koszty sprzedaży		(3 507 700)	(3 323 721)
Koszty ogólnego zarządu		(1 504 707)	(1 462 477)
Pozostałe przychody operacyjne	27	1 263 759	747 930
Pozostałe koszty operacyjne	27	(1 233 565)	(3 098 957)
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej		1 097 076	(1 603 322)
Przychody finansowe		1 094 275	702 800
Koszty finansowe		(1 023 074)	(2 281 414)
Przychody i koszty finansowe	28	71 201	(1 578 614)
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		272 375	266 533
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem		1 440 652	(2 915 403)
Podatek dochodowy	29	(140 485)	388 777
Zysk/(Strata) netto		1 300 167	(2 526 626)
Składniki innych całkowitych dochodów:			
Wycena instrumentów zabezpieczających		(4 491)	(120 954)
Rozliczenia instrumentów zabezpieczających		146 024	(108 125)
Różnice kursowe z konsolidacji		(203 395)	1 572 553
Podatek odroczony od składników innych całkowitych dochodów		(26 891)	45 984
Suma składników innych całkowitych dochodów		(88 753)	1 389 458
Całkowite dochody ogółem		1 211 414	(1 137 168)
Zysk/(Strata) netto przypadający na:			
akcjonariuszy jednostki dominującej		1 308 521	(2 505 242)
akcjonariuszy mniejszościowych		(8 354)	(21 384)
		1 300 167	(2 526 626)
Całkowite dochody przypadające na:			
akcjonariuszy jednostki dominującej		1 233 166	(1 419 748)
akcjonariuszy mniejszościowych		(21 752)	282 580
		1 211 414	(1 137 168)
Zysk/(Strata) netto i rozwodniony zysk/(strata) netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w złotych na akcję)		3,06	(5,86)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2009

(w tysiącach złotych)

	Nota	rok zakończony 31 grudnia 2009	rok zakończony 31 grudnia 2008
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk/(Strata) netto		1 300 167	(2 526 626)
Korekty o pozycje:			
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		(272 375)	(266 533)
Amortyzacja	26	2 567 646	2 491 383
(Zysk)/Strata z tytułu różnic kursowych		(122 715)	731 385
Odsetki i dywidendy netto		383 602	533 187
(Zysk)/Strata na działalności inwestycyjnej		(714 716)	2 310 714
Zmiana stanu należności	30	656 332	986 782
Zmiana stanu zapasów	30	(1 662 679)	1 778 832
Zmiana stanu zobowiązań	30	2 820 956	(1 409 397)
Zmiana stanu rezerw	30	(2 086)	(21 945)
Podatek dochodowy od zysku/(straty) przed opodatkowaniem	29	140 485	(388 777)
Podatek dochodowy otrzymany/(zapłacony)		19 255	(594 971)
Pozostałe korekty		47 921	(7 274)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		5 161 793	3 616 760
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		(2 670 628)	(3 969 409)
Sprzedaż składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		827 802	125 478
Sprzedaż akcji i udziałów		1 354	199 654
Nabycie akcji i udziałów		(1 019 488)	(736 860)
Odsetki i dywidendy otrzymane		423 922	199 269
Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek		(83 023)	(2 732)
Wpływy z tytułu spłaconych pożyczek		7 375	5 072
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym		(13 382)	(185 858)
Pozostałe		(13 929)	(19 571)
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej		(2 539 997)	(4 384 957)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy z otrzymanych kredytów i pożyczek		11 192 817	10 962 933
Emisja dłużnych papierów wartościowych		–	479 172
Spłaty kredytów i pożyczek		(11 461 010)	(8 714 481)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		–	(825 498)
Zapłacone odsetki		(666 133)	(563 576)
Wypłacone dywidendy		–	(692 888)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(80 384)	(35 682)
Pozostałe		(6 874)	2 593
Środki pieniężne netto (wykorzystane)/otrzymane w działalności finansowej		(1 021 584)	612 573
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych		1 600 212	(155 624)

	Nota	rok zakończony 31 grudnia 2009	rok zakończony 31 grudnia 2008
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(3 397)	1 616
Środki pieniężne na początek okresu	16	1 344 224	1 498 232
Środki pieniężne na koniec okresu	16	2 941 039	1 344 224
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	16	24 459	115 136

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2009

(w tysiącach złotych)

	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						
	Kapitał zakładowy oraz kapitał z emisji ak- cji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z tytułu stosowania rachunko- wości zabez- pieczeń	Różnice kursowe z prze- liczenia jednostek podporząd- kowanych	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitał własny akcjo- nariuszy mniejszo- ściowych	Kapitał własny razem
1 stycznia 2009	2 284 888	(99 793)	(76 792)	15 704 788	17 813 091	2 718 556	20 531 647
Całkowite dochody ogółem	–	114 642	(189 997)	1 308 521	1 233 166	(21 752)	1 211 414
Zmiana udziału mniejszości w kapitale	–	–	–	(8 354)	(8 354)	(16 702)	(25 056)
Dywidendy	–	–	–	–	–	(10 794)	(10 794)
31 grudnia 2009	2 284 888	14 849	(266 789)	17 004 955	19 037 903	2 669 308	21 707 211
1 stycznia 2008	2 284 888	83 302	(1 327 936)	18 895 081	19 935 335	2 637 425	22 572 760
Całkowite dochody ogółem	–	(183 095)	1 251 144	(2 487 797)	(1 419 748)	282 580	(1 137 168)
Zmiana struktury udziału mniejszości w kapitale	–	–	–	(9 608)	(9 608)	(6 056)	(15 664)
Dywidendy	–	–	–	(692 888)	(692 888)	(195 393)	(888 281)
31 grudnia 2008	2 284 888	(99 793)	(76 792)	15 704 788	17 813 091	2 718 556	20 531 647

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2009

(w tysiącach złotych)

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Podstawowa działalność Grupy, skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Jednostką Dominującą Grupy Kapitałowej Polski Koncern Naftowy ORLEN („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) jest Polski Koncern Naftowy ORLEN SA („Spółka”, „PKN ORLEN”, „Jednostka Dominująca”, „Emitent”) z siedzibą w Płocku przy ul. Chemików 7.

Zgodnie z brzmieniem tekstu jednolitego Statutu Spółki ustalonym uchwałą Rady Nadzorczej PKN ORLEN SA z dnia 22 września 2009 roku, uwzględniającym zmiany przyjęte przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN SA z dnia 15 lipca 2009 roku, zarejestrowane w rejestrze przedsiębiorców postanowieniem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 22 września 2009 roku sygn. akt 16333/09/929, przedmiotem działalności PKN ORLEN SA jest między innymi:

- Przerób ropy naftowej oraz wytwarzanie produktów i półproduktów ropopochodnych (rafineryjnych i petrochemicznych);
- Prowadzenie działalności handlowej w obrocie krajowym i zagranicznym na rachunek własny, na zlecenie i w komisie, a w szczególności: obrót ropą naftową, paliwami ropopochodnymi i innymi, sprzedaż pojazdów mechanicznych oraz części i akcesoriów do nich, sprzedaż artykułów przemysłowych i spożywczych;
- Prowadzenie działalności badawczej, projektowej, rozwojowej, budowlanej, produkcyjnej na własny rachunek i w komisie, w dziedzinach związanych z przetwarzaniem, magazynowaniem, konfekcjonowaniem i obrotem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi oraz pochodnymi produktami chemicznymi i transportem drogowym, kolejowym, wodnym i rurociągowym;
- Magazynowanie, składowanie i przechowywanie ropy naftowej i paliw płynnych oraz tworzenie i utrzymywanie zapasów paliw, na zasadach określonych właściwymi przepisami;
- Świadczenie usług związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności: dokonywanie przeładunków morskich i lądowych oraz uszlachetnianie paliw i gazów, w tym etylizacja, barwienie, dodawanie komponentów;
- Skup, obrót i przerób olejów przepracowanych oraz innych odpadów chemicznych;
- Wytwarzanie, przesyłanie i obrót energią ciepłą i elektryczną;
- Dokonywanie remontów urządzeń związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności instalacji rafineryjnych i petrochemicznych, zbiorników paliwowych, stacji paliw oraz środków transportu;
- Prowadzenie stacji paliw, barów, restauracji i hoteli oraz działalność cateringowa;
- Działalność holdingów finansowych;
- Pośrednictwo pieniężne, oraz pozostała działalność finansowa z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych;
- Górnictwo ropy naftowej;
- Górnictwo gazu ziemnego;
- Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego w formach podstawowych;
- Usługi na rzecz całego społeczeństwa, praktyka lekarska, ochrona przeciwpożarowa, edukacja;
- Produkcja wyrobów ze stali, metali szlachetnych, odlewnictwo metali wraz z naprawą i konserwacją metalowych wyrobów gotowych.

Ponadto w skład Grupy Kapitałowej wchodzi między innymi spółki zlokalizowane w różnych krajach, prowadzące działalność głównie w sektorze rafineryjnym, petrochemicznym i chemicznym.

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2009 roku kształtowała się następująco:

	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	147 137 745	27,52%
ING OFE	22 118 813	22 118 813	27 648 516	5,17%
Pozostali	287 880 052	287 880 052	359 850 065	67,31%
Razem	427 709 061	427 709 061	534 636 326	100,00%

Struktura akcjonariatu PKN ORLEN SA na dzień 19 marca 2010 roku:

	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	147 137 745	27,52%
ING OFE	22 118 813	22 118 813	27 648 516	5,17%
Aviva OFE*	21 744 036	21 744 036	27 180 045	5,08%
Pozostali	266 136 016	266 136 016	332 670 020	62,23%
Razem	427 709 061	427 709 061	534 636 326	100,00%

* wg informacji otrzymanych przez Spółkę 9 lutego 2010 roku

Skład Zarządu PKN ORLEN

Skład Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2009 roku był następujący:

- Dariusz Krawiec – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
- Sławomir Jędrzejczyk – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
- Wojciech Kotlarek – Członek Zarządu ds. Sprzedaży
- Krystian Pater – Członek Zarządu ds. Rafinerii
- Marek Serafin – Członek Zarządu ds. Petrochemii

Skład Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2009 roku był następujący:

- Maciej Mataczyński – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Marek Karabula – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Angelina Sarota – Sekretarz Rady Nadzorczej
- Grzegorz Borowiec – Członek Rady Nadzorczej
- Krzysztof Kołach – Członek Rady Nadzorczej
- Grzegorz Michniewicz – Członek Rady Nadzorczej (do dnia 23 grudnia 2009 roku)
- Jarosław Roślowski – Członek Rady Nadzorczej
- Piotr Wielowieyski – Członek Rady Nadzorczej
- Janusz Zieliński – Członek Rady Nadzorczej

1.2. Oświadczenie Zarządu

1.2.1. W sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku z późniejszymi zmianami, w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane

porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę Kapitałową zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy i wynik finansowy oraz że sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

1.2.2. W sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd PKN ORLEN zasadami ładu korporacyjnego, biegły rewident został wybrany przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 485/2005 z dnia 21 stycznia 2005 roku w sprawie wyboru biegłego rewidenta. Rada Nadzorcza dokonała powyższego wyboru mając na uwadze zagwarantowanie pełnej niezależności i obiektywizmu samego wyboru, jak i realizacji zadań przez biegłego rewidenta. W dniu 23 sierpnia 2007 roku Rada Nadzorcza przedłużyła umowę z KPMG Audyt Sp. z o.o. jako podmiotem uprawnionym do badania i przeglądu sprawozdań finansowych jednostkowych i skonsolidowanych PKN ORLEN oraz kluczowych spółek Grupy Kapitałowej PKN ORLEN za lata 2008–2009.

2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI

2.1. Zasady prezentacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE), obowiązujące na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz w zakresie wymaganym przez Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259) z późniejszymi zmianami i obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 roku.

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe odpowiada wszystkim wymaganiom MSSF przyjętym przez UE i przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Grupy na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień autoryzacji niniejszych sprawozdań finansowych nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, z wyjątkiem sprawozdania z przepływów pieniężnych, zostało sporządzone zgodnie z zasadą memoriału.

2.2. Wpływ zmian standardów i interpretacji MSSF na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie ze Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej przyjętymi przez Unię Europejską.

2.2.1. Obowiązujące zmiany MSSF

Na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe miały wpływ zmiany wymienionych poniżej Standardów i Interpretacji:

MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – zmiany opublikowane w dniu 5 marca 2009 roku i zatwierdzone przez UE w dniu 27 listopada 2009 roku. Zmiany obowiązują w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Celem wprowadzenia zmian do MSSF 7 jest podniesienie jakości ujawnianych informacji dotyczących instrumentów finansowych. Zmiany wprowadzają trzypoziomą hierarchię ujawnień dotyczących wycen wartości godziwej oraz wymóg ujawnienia dodatkowych informacji przez jednostki na temat relatywnej wiarygodności wycen wartości godziwej. Zmiany dodatkowo uściślają oraz rozszerzają istniejące wymogi ujawnień dotyczących ryzyka płynności.

Zmiany powyższego Standardu nie mają wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych, a jedynie na prezentację skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

MSSF 8 „Segmenty operacyjne” – Standard opublikowany w dniu 30 listopada 2006 roku i zatwierdzony przez UE w dniu 21 listopada 2007 roku. MSSF 8 stosuje się do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Standard zastępuje MSR 14 „Sprawozdawczość według segmentów działalności” i wymaga między innymi by segmenty operacyjne były określane na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących komponentów jednostki gospodarczej podlegających okresowym przeglądowi dokonywanym przez członka kierownictwa odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych, w celu alokacji zasobów do poszczególnych segmentów i oceny ich działania. Standard został zastosowany przez Grupę retrospektywnie, zgodnie z wymogami przejściowymi.

Zmiany powyższego Standardu nie mają wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych, a jedynie na prezentację sprawozdań finansowych.

MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – zmiany opublikowane w dniu 6 września 2007 roku i zatwierdzone przez UE w dniu 17 grudnia 2008 roku. Zmiany stosuje się do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Zmiany dotyczą nazewnictwa podstawowych sprawozdań finansowych oraz prezentacji sprawozdania z sytuacji finansowej, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w kapitale własnym. Grupa zastosowała do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego znowelizowany standard wprowadzając zmiany w sposób retrospektywny.

Zmiany powyższego Standardu nie mają wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych, a jedynie na prezentację skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego” – zmiany opublikowane w dniu 29 marca 2007 roku i zatwierdzone przez UE w dniu 10 grudnia 2008 roku. Zmiany stosuje się do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Zmiana standardu eliminuje dotychczasową możliwość ujmowania kosztów finansowania zewnętrznego bezpośrednio w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Grupa do poprzednich skonsolidowanych sprawozdań finansowych stosowała zasadę ujmowania kosztów finansowania zewnętrznego w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie ich poniesienia.

Od 1 stycznia 2009 roku Grupa stosuje zasadę kapitalizacji zgodnie ze znowelizowanym standardem. Zmiany wynikające z implementacji Standardu zostały przedstawione w nocie 28. Grupa zastosowała do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego znowelizowany standard wprowadzając zmiany w sposób prospektywny.

KIMSF 13 „Programy lojalnościowe” – Interpretacja opublikowana w dniu 28 czerwca 2007 roku i zatwierdzona przez UE w dniu 16 grudnia 2008 roku. KIMSF 13 stosuje się do skonsolidowanych sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Interpretacja daje wytyczne jednostkom przyznającym swoim klientom tzw. „punkty” lojalnościowe odnośnie wyceny ich zobowiązań wynikających z przekazania produktów lub wykonania usług darmowych lub o obniżonej cenie w momencie realizacji przez klienta przyznanych punktów.

Grupa zastosowała w/w Interpretację w sposób retrospektywny zgodnie z przepisami przejściowymi, a zmiany wynikające z jej implementacji zostały przedstawione w nocie 2.2.3.

Pozostałe zmiany MSSF, które weszły w życie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku nie mają wpływu na bieżące i uprzednio wykazane wyniki finansowe oraz wartości kapitałów własnych.

2.2.2. Standardy i Interpretacje jeszcze nie obowiązujące

Grupa zamierza przyjąć opublikowane, lecz nie obowiązujące do 31 grudnia 2009 roku zmiany MSSF, zgodnie z datą ich wejścia w życie.

MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy” – zmiany opublikowane w dniu 23 lipca 2009 roku i obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiana polega na dodaniu fakultatywnych zwolnień dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy w zakresie: i) ustalania kosztu domniemanego dla aktywów przemysłu paliwowo – gazowego; ii) Powtórnej oceny klasyfikacji umów leasingu; iii) Ustalania kosztu domniemanego dla działalności, w których wysokość cen sprzedaży jest regulowana.

MSSF 2 „Płatności w formie akcji własnych: warunki nabywania uprawnień oraz anulowania” – zmiany opublikowane w dniu 18 czerwca 2009 roku, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Najważniejszą konsekwencją zmian do MSSF 2 jest fakt, że jednostka otrzymująca dobra lub usługi w ramach transakcji płatności w formie akcji, która jest rozliczana przez inną jednostkę w grupie lub jednego z udziałowców tej jednostki w środkach pieniężnych lub w formie innych aktywów będzie zobowiązana do wykazywania otrzymanych dóbr i usług w swoim sprawozdaniu finansowym. Dotychczas transakcje w formie akcji własnych zawarte w ramach Grupy nie były uregulowane przez MSSF 2.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe” – Standard opublikowany w dniu 12 listopada 2009 roku, wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 roku z możliwością wcześniejszego zastosowania. Standard został wydany jako część kompleksowego przeglądu rachunkowości instrumentów finansowych. Nowy standard jest mniej kompleksowy w porównaniu z bieżącymi wymogami i zastąpi MSR 39 Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i Wycena. Nowy standard będzie dotyczył wyłącznie zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych.

MSR 17 „Leasing” – zmiany opublikowane w dniu 16 kwietnia 2009 roku i zatwierdzone przez UE w dniu 23 marca 2010 roku w ramach „Corocznych poprawek/ulepszeń do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej”. Zmieniony MSR 17 obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiana polega na tym, że leasing gruntów będzie wykazywany albo jako leasing finansowy albo leasing operacyjny, a nie jak dotychczas wyłącznie jako leasing operacyjny.

MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych” – zmiany opublikowane w dniu 4 listopada 2009 roku Zmieniony Standard obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiany dotyczą m.in. zwolnienia podmiotów znajdujących się pod wpływem państwa z obowiązku informacyjnego wynikającego z zakresu obowiązkowych ujawnień określonych w standardzie, a także definicji jednostek powiązanych.

MSR 32 „Instrumenty Finansowe: prezentacja” – zmiany opublikowane w dniu 8 października 2009 roku. Zmieniony Standard obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiany przewidują, że prawa, opcje i warranty spełniające kryteria klasyfikacji jako instrumenty kapitałowe zawarte w MSR 32.11, wyemitowane w celu nabycia określonej liczby własnych niepochoďnych instrumentów kapitałowych jednostki za określoną kwotę denominowaną w dowolnej walucie („ustalona liczba za ustaloną cenę”), klasyfikuje się jako instrumenty kapitałowe pod warunkiem, że ofertę złożono wszystkim właścicielom tej samej kategorii niepochoďnych instrumentów kapitałowych jednostki proporcjonalnie do liczby posiadanych przez nich instrumentów.

KIMSF 14 – „Przedpłaty z tytułu minimalnych wymogów finansowania” – Interpretacja opublikowana w dniu 26 października 2009 roku, obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku

lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zgodnie ze zmienionym KIMSF 14 wpłacona zaliczka w przypadku planu z minimalnymi wymogami finansowania powinna zostać ujęta jako składnik aktywów.

KIMSF 19 „Wygaśnięcie zobowiązań finansowych własnych w związku z wyemitowaniem instrumentów kapitałowych” – Interpretacja opublikowana w dniu 26 listopada 2009 roku, obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Interpretacja dotyczy zasad rachunkowości spółek emitujących instrumenty kapitałowe w celu uregulowania w części lub w całości zobowiązań finansowych.

Coroczne poprawki/ulepszenia do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej – opublikowane w dniu 16 kwietnia 2009 roku oraz zatwierdzone przez UE w dniu 23 marca 2010 roku. Wprowadzono 15 poprawek do 12 standardów. Większość poprawek obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Oszacowanie wpływu zmian w/w standardów i interpretacji MSSF na przyszłe skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy jest przedmiotem aktualnie prowadzonych analiz, których rezultat nie jest jeszcze znany.

W bieżącym rocznym okresie sprawozdawczym, w Grupie nie podjęto decyzji o dobrowolnym zastosowaniu zmian standardów i interpretacji.

2.2.3. Zmiany prezentacji

W Nocie uzupełniającej 26 Koszty według rodzaju za 2008 rok dokonano reklasyfikacji zmian stanu rozliczeń międzyokresowych z pozycji zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych do poszczególnych pozycji kosztów według rodzaju w wysokości 4 552 tysięcy złotych.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2009 i rok zakończony 31 grudnia 2008 zaprzestano prezentacji podatku akcyzowego i innych opłat w przychodach ze sprzedaży. Prezentacja rozbitcia przychodów ze sprzedaży w sposób analogiczny do zeszłego roku została zaprezentowana w nocie 25.

Z pozycji podatek akcyzowy i inne opłaty dokonano korekty reklasyfikacyjnej za 2008 rok w wysokości 347 757 tysięcy złotych do pozycji przychody ze sprzedaży.

W związku ze szczegółową analizą umów leasingu operacyjnego Grupa jako leasingobiorca zidentyfikowała umowy o charakterze nieodwołalnym, co poskutkowało zmianą danych porównywalnych w kwocie 1 053 825 tysięcy złotych (nota 32) w stosunku do informacji prezentowanych w raporcie rocznym 2008.

W związku z interpretacją w KIMSF 13 – Programy lojalnościowe w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa na 31 grudnia 2008 roku dokonała reklasyfikacji wartości programów lojalnościowych z rezerw krótkoterminowych oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych do przychodów przyszłych okresów w łącznej kwocie 72 845 tysięcy złotych.

W opinii Zarządu powyższe zmiany zapewniają lepszą prezentację efektów prowadzonej działalności.

2.2.4. Waluta funkcjonalna i waluta i waluta prezentacji sprawozdań finansowych oraz zasady przyjęte do przeliczenia danych finansowych

Walutą funkcjonalną i walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania finansowego Jednostki Dominującej jest złoty polski. Szczegółowe zasady przeliczenia zostały zaprezentowane w Nocie 2.3.30.

2.3. Polityka rachunkowości

2.3.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje dane PKN ORLEN SA, dane kontrolowanych przez PKN ORLEN SA jednostek zależnych oraz jednostek współkontrolowanych (wspólnych przedsięwzięć), sporządzone na ten sam koniec okresu sprawozdawczego, co jednostkowe sprawozdanie finansowe PKN ORLEN SA i przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach. Dane jednostek zależnych i jednostek współkontrolowanych (wspólnych przedsięwzięć), które nie wpływają istotnie na sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej mogą nie podlegać konsolidacji. W takim przypadku udziały w tych jednostkach wyceniane są metodą praw własności.

a) Jednostki zależne

Jednostki zależne są to jednostki, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę. Przyjmuje się, że Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką, jeżeli posiada zdolność do kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki w taki sposób, aby czerpać korzyści z jej działalności. W szczególności warunek ten jest spełniony, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 50% praw głosu w danej jednostce gospodarczej, które nie są w żaden istotny sposób umownie lub faktycznie ograniczone, a kierowanie polityką finansową i operacyjną jednostki jest faktycznie sprawowane.

Jednostki zależne (z wyłączeniem jednostek przeznaczonych do sprzedaży) podlegają konsolidacji metodą pełną. Metoda ta polega na sumowaniu wszystkich pozycji aktywów, pasywów, przychodów i kosztów sprawozdań jednostki dominującej i jednostek zależnych, a następnie zastosowaniu odpowiednich procedur konsolidacyjnych, w tym wyłączeń.

b) Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach to inwestycje gdzie Grupa sprawuje współkontrolę. Przyjmuje się, że Grupa sprawuje współkontrolę, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne wymagają jednomyślnej zgody stron współkontrolujących. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych konsolidowane są metodą proporcjonalną. Metoda ta polega na ujmowaniu proporcjonalnego udziału w aktywach, pasywach, przychodach i kosztach jednostki współkontrolowanej, które są indywidualnie sumowane z odpowiednimi pozycjami w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z zastosowaniem odpowiednich procedur konsolidacyjnych.

c) Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych (jednostkach, na które spółka wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli) ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, na podstawie danych finansowych pochodzących ze sprawozdań finansowych tych jednostek, sporządzonych na ten sam koniec okresu sprawozdawczego, co jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki dominującej i przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

Przyjmuje się, że Grupa wywiera znaczący wpływ na jednostkę, jeżeli posiada zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji w sprawach polityki finansowej i operacyjnej jednostki. W szczególności warunek ten jest spełniony, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 20%, a nie więcej niż 50% praw głosu w danej jednostce gospodarczej, a uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w sprawach polityki finansowej i operacyjnej jednostki nie jest umownie ani faktycznie ograniczone oraz jest faktycznie występuje.

d) Procedury konsolidacyjne

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzane przy zastosowaniu metod konsolidacji pełnej i proporcjonalnej. Do wyceny udziałów w spółce, na którą inwestor wywiera znaczący wpływ stosuje się metodę praw własności.

W celu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego stosuje się następujące procedury konsolidacyjne:

- wyłączenie na dzień nabycia wartości księgowej inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej,

- określenie udziału mniejszości w zysku lub stracie netto konsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- określenie i zaprezentowanie oddzielnie od kapitału własnego jednostki dominującej udziału mniejszości w aktywach netto konsolidowanych jednostek zależnych,
- wyłączenie rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy Kapitałowej,
- wyłączenie wszelkich niezrealizowanych zysków lub strat powstałych na transakcjach w obrębie Grupy Kapitałowej,
- wyłączenie przychodów oraz kosztów związanych z transakcjami wewnątrz Grupy Kapitałowej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest to sprawozdanie obejmujące działalność wszystkich jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej sporządzone w taki sposób, jakby było ono sprawozdaniem pojedynczej jednostki.

2.3.2. Połączenia jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek gospodarczych rozlicza się metodą nabycia. Zastosowanie tej metody polega na wykonaniu następujących czynności:

- identyfikacji jednostki przejmującej,
- wycenie kosztu połączenia jednostek,
- przypisaniu, na dzień przyjęcia, kosztu połączenia jednostek gospodarczych przejmowanym aktywom oraz branyom na siebie zobowiązaniom i zobowiązaniom warunkowym.

Wartość godziwą aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych dla potrzeb przypisywania kosztu połączenia jednostek gospodarczych ustala się zgodnie z zasadami określonymi w załączniku B do MSSF 3.

Różnicę między ceną nabycia a wartością godziwą aktywów netto ujmuje się jako wartość firmy.

Nadwyżkę wartości godziwej identyfikowalnych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad ceną nabycia ujmuje się jako pozostały przychód operacyjny okresu.

2.3.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują zarówno środki trwałe (aktywa, które są w stanie umożliwiającym ich funkcjonowanie zgodnie z zamierzeniem kierownictwa), jak też środki trwałe w budowie (aktywa, które są w trakcie budowy lub innego dostosowywania do funkcjonowania zgodnie z zamierzeniem kierownictwa).

Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych ustalana jest w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia lub koszt wytworzenia obejmują cenę zakupu oraz inne koszty bezpośrednio związane z przystosowaniem składnika rzeczowych aktywów trwałych do użytkowania. Na koszt wytworzenia lub cenę nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych składają się także szacunkowe koszty jego demontażu i usunięcia oraz koszty przywrócenia lokalizacji/gruntu do stanu, w którym się znajdował, do których jednostka jest zobowiązana w związku z jego nabyciem lub wytworzeniem.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzanym na dzień sprawozdawczy w wartości księgowej netto. Przez wartość księgową netto rozumie się wartość początkową, pomniejszoną o odpisy umorzeniowe i odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszty finansowe dotyczące zewnętrznych źródeł finansowania związanych z nabyciem lub wytworzeniem rzeczowych aktywów trwałych, np. odsetki, prowizje są elementem wartości początkowej.

Środki trwałe amortyzuje się począwszy od chwili, gdy są one dostępne do użytkowania, tzn. od miesiąca dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności z uwzględnieniem wartości rezydualnej. Środki trwałe amortyzuje się metodą liniową, a w uzasadnionych przypadkach metodą naturalną. Poszczególne części składowe środków trwałych, których wartość jest istotna w stosunku do wartości całego środka trwałego, amortyzowane są oddzielnie zgodnie z ich ekonomicznym okresem użytkowania. Stosowane stawki amor-

tyzacyjne są okresowo (nie rzadziej niż raz w roku) weryfikowane powodując w przypadku takiej potrzeby korektę odpisów amortyzacyjnych w latach następnych (prospektywnie).

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość rezydualną.

Stosowane są następujące typowe ekonomiczne okresy użytkowania środków trwałych:

Budynki i budowle	10–70 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	3–25 lat
Środki transportu i pozostałe	4–17 lat

Koszty istotnych remontów, napraw i okresowych przeglądów są zaliczane do rzeczowych aktywów trwałych i amortyzowane zgodnie z okresem ich ekonomicznego użytkowania. Koszty bieżącego utrzymania środków trwałych i ich konserwacji wpływają na wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione.

2.3.4. Nieruchomości inwestycyjne

Wartość początkowa nieruchomości inwestycyjnych ustalana jest w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia. Na cenę nabycia nieruchomości składa się cena zakupu powiększona o wszelkie koszty bezpośrednio związane z transakcją zakupu, takie jak: opłaty za obsługę prawną, podatek od zakupu nieruchomości i pozostałe koszty transakcji. Kosztem wytworzenia nieruchomości zbudowanej przez Grupę jest koszt ustalony na dzień zakończenia budowy i przystosowania do użytkowania, zgodnie z zasadami określonymi dla rzeczowych aktywów trwałych.

Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia wszystkie nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej odzwierciedlającej warunki rynkowe na koniec okresu sprawozdawczego. Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej wpływa na zysk lub stratę netto w okresie, w którym nastąpiła zmiana. Ustalając wartość godziwą nie uwzględnia się kosztów transakcji, które Grupa może ponieść w przypadku sprzedaży lub innej formy zbycia nieruchomości inwestycyjnej.

W przypadku braku możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne według ceny nabycia, zgodnie z zasadami wyceny dla rzeczowych aktywów trwałych.

Nieruchomość inwestycyjną wyśięgowuje się z ewidencji w momencie jej zbycia lub w przypadku trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści ekonomicznych.

2.3.5. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zalicza się aktywa możliwe do zidentyfikowania, niepieniężne i nie posiadające postaci fizycznej.

Za wyjątkiem spełniających kryterium aktywowania kosztów prac rozwojowych pozostałe wartości niematerialne wytworzone przez Grupę we własnym zakresie nie podlegają aktywowaniu, lecz są ujmowane w wyniku finansowym, w którym dotyczące ich koszty zostały poniesione.

Wartości niematerialne są ujmowane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ korzyści ekonomicznych, które mogą być powiązane z tymi aktywami oraz, gdy ich wartość można w sposób wiarygodny wycenić.

Początkowe ujęcie wartości niematerialnych następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Wartości niematerialne, które zostały rozpoznane w wyniku połączenia się jednostek gospodarczych początkowo ujmuje się według wartości godziwej.

Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla oraz prawa majątkowe dotyczące odnawialnych źródeł energii ujmuje się w księgach rachunkowych spółki pod datą ich zarejestrowania (objęcia kontroli), w wartości godziwej (rynkowej).

Wartości niematerialne wycenia się i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto. Przez wartość księgową netto rozumie się wartość początkową, pomniejszoną o odpisy umorzeniowe i odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszty finansowe dotyczące zewnętrznych źródeł finansowania związanych z nabyciem lub wytworzeniem wartości niematerialnych, np. odsetki, prowizje są traktowane jako element wartości początkowej.

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową, począwszy od chwili, gdy są one dostępne do użytkowania, tzn. od miesiąca dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Stosowane stawki amortyzacyjne są okresowo (nie rzadziej niż raz w roku) weryfikowane powodując w przypadku takiej potrzeby korektę odpisów amortyzacyjnych w latach następnych (prospektywnie).

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość rezydualną.

Stosowane są następujące typowe ekonomiczne okresy użytkowania wartości niematerialnych:

Nabyte koncesje, licencje, prawa do patentów i podobne wartości	2–15 lat
Nabyte oprogramowanie komputerowe	2–10 lat

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji. Ich wartość pomniejszana jest o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

a) Wartość firmy

Wartość firmy podlega przypisaniu do ośrodków (grup ośrodków) wypracowujących środki pieniężne na dzień połączenia jednostek gospodarczych.

Wartość firmy na dzień połączenia wycenia się według jej ceny nabycia, stanowiącej nadwyżkę kosztu połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych ustalonych na dzień przejęcia (wszystkie istotne dni wymiany w przypadku przejęć będących wynikiem kilku następujących po sobie transakcji).

Wartość firmy wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości oraz zmniejszenia z tytułu zbycia części udziałów, do których była ona uprzednio przypisana. Odpisy aktualizujące wartość firmy nie podlegają odwróceniu.

Wartość firmy poddawana jest testowi na utratę wartości na koniec okresu sprawozdawczego, w którym wystąpiły przesłanki utraty wartości.

b) Prawo wieczystego użytkowania gruntu

Nakłady na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu prezentowane są w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, otrzymane na mocy decyzji administracyjnej, jest ujmowane wyłącznie w ewidencji pozabilansowej.

2.3.6. Nadwyżka wartości godziwej identyfikowalnych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad ceną nabycia

Jeżeli udział jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych przewyższa koszt połączenia jednostek gospodarczych, jednostka przejmująca ponownie ocenia identyfikację i wycenę możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej oraz wycenę kosztu połączenia, a następnie ujmuje w wyniku finansowym okresu, w którym nastąpiło połączenie ewentualną nadwyżkę pozostałą po dokonaniu ponownej oceny.

2.3.7. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu kwalifikowanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Inne koszty wynikające z finansowania zewnętrznego są ujmowane w wyniku finansowym.

Przez kwalifikowany składnik aktywów rozumie się składnik aktywów, który wymaga znacznego okresu czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Podstawą do aktywowania kosztów finansowych są tzw. nakłady inwestycyjne netto, czyli pozycje majątkowe będące w trakcie realizacji, które nie są finansowane poprzez wykorzystanie zobowiązań inwestycyjnych, lecz za pomocą innych źródeł finansowania zewnętrznego.

Koszty finansowania zewnętrznego – są to odsetki oraz inne koszty poniesione przez jednostkę gospodarczą w związku z pożyczaniem środków. Koszty finansowania zewnętrznego mogą składać się z:

- odsetek z tytułu kredytu bankowego w rachunku bieżącym oraz odsetek od krótko- i długoterminowych pożyczek i kredytów,
- amortyzacji dyskont lub premii związanych z pożyczkami i kredytami,
- amortyzacji kosztów poniesionych w związku z uzyskaniem pożyczek i kredytów,
- obciążeń finansowych z tytułu umów leasingu finansowego, ujmowanych zgodnie z MSR 17 Leasing,
- różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej w stopniu, w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Kosztami finansowania, które można bezpośrednio przyporządkować, są koszty, których można byłoby uniknąć, gdyby nie zostały poniesione nakłady na kwalifikowany składnik aktywów.

Górną granicą dla aktywowania kosztów związanych z obsługą zadłużenia jest rzeczywista wartość poniesionych przez jednostkę kosztów finansowania zewnętrznego.

Rozpoczęcie kapitalizacji kosztów związanych z finansowaniem działalności inwestycyjnej może mieć miejsce, kiedy spełnione zostaną wszystkie trzy warunki:

- ponoszone są nakłady inwestycyjne;
- ponoszone są koszty związane z obsługą zadłużenia;
- dokonywane są czynności związane z doprowadzeniem składnika aktywów do docelowego miejsca i stanu użytkowego.

Zakończenie kapitalizacji ma miejsce, jeśli zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania składnika do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży zostały zakończone. Konieczność dodatkowych prac administracyjnych, wykończeniowych, przeróbek na życzenie kupującego lub użytkownika nie stanowią podstawy do dalszego aktywowania kosztów.

Po oddaniu składnika aktywów do użytkowania skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego, jako element ceny nabycia lub kosztu wytworzenia danego składnika aktywów, amortyzowane są przez okres ekonomicznego użytkowania tego składnika aktywów.

2.3.8. Leasing

Przez umowę leasingu rozumie się umowę, na mocy której w zamian za opłatę lub serię opłat, leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo do używania składnika aktywów przez uzgodniony okres. W szczególności umowami leasingu są umowy nazwane w kodeksie cywilnym oraz umowy najmu i dzierżawy zawarte na czas określony.

Aktywa używane na podstawie umowy leasingu finansowego, a więc umowy, która przenosi zasadniczo ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, zalicza się do aktywów leasingobiorcy. Aktywa używane na podstawie umowy leasingu operacyjnego, a więc umowy, która nie przenosi zasadniczo ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, zalicza się do aktywów leasingodawcy.

Jeżeli Grupa używa przedmiot leasingu na podstawie umowy leasingu finansowego, przedmiot ten ujmowany jest odpowiednio jako rzeczowe aktywo trwałe lub wartość niematerialna. Wycena przedmiotu leasingu odbywa się według niższej z dwóch wartości: wartości godziwej lub bieżącej (zdyskontowanej) sumy minimalnych opłat leasingowych, stanowiących bieżącą sumę opłat wnoszonych w trakcie okresu leasingu, do uiszczenia których leasingobiorca jest lub może być obowiązany.

Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych ujmowana jest jako zobowiązanie finansowe, z podziałem na część krótkoterminową (płatną do jednego roku) i długoterminową (płatną w okresie dłuższym niż jeden rok). Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz ich podział na część odsetkową oraz część dotyczącą spłaty zobowiązania odbywa się przy wykorzystaniu stopy procentowej leasingu a w przypadku, gdy jej ustalenie nie jest możliwe, przy wykorzystaniu krańcowej stopy procentowej.

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego oraz zasady ustalania odpisów z tytułu utraty wartości przez aktywa w leasingu finansowym są spójne z zasadami stosowanymi dla aktywów będących własnością Grupy.

Jeżeli Grupa oddała do używania innej jednostce składnik aktywów na podstawie umowy leasingu finansowego, wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości rezydualnej jest prezentowana jako należności, z podziałem na część krótkoterminową i długoterminową. Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości rezydualnej odbywa się poprzez zastosowanie stopy procentowej leasingu, tj. stopy, przy której wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, niegwarantowanej wartości rezydualnej oraz kosztów bezpośrednich zawarcia umowy jest równa wartości godziwej przedmiotu leasingu.

Jeżeli Grupa używa przedmiotu leasingu na podstawie umowy leasingu operacyjnego, przedmiot ten nie jest prezentowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, a opłaty leasingowe ujmowane są jako koszty w wyniku finansowym.

Jeżeli Grupa oddała innej jednostce składnik aktywów do używania na podstawie umowy leasingu operacyjnego, składnik ten jest ujmowany według takich samych zasad jak składnik wykorzystywany na własne potrzeby, a więc jako rzeczowe aktywo trwałe lub wartość niematerialna.

Przychody z leasingu operacyjnego ujmowane są jako przychody ze sprzedaży produktów.

2.3.9. Utrata wartości

Jeżeli zaistniały zewnętrzne lub wewnętrzne przesłanki, które wskazują na to, że istnieje ryzyko braku możliwości odzyskania wartości księgowej składnika aktywów, przeprowadza się testy sprawdzające pod kątem ewentualnej utraty wartości. Testy sprawdzające w odniesieniu do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie używania są przeprowadzane raz w roku.

Jeżeli wartość księgowa składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas jego wartość księgową netto obniża się do poziomu wartości odzyskiwalnej poprzez odpowiedni odpis z tytułu utraty wartości ujmowany jako koszt w wyniku finansowym. Wartością odzyskiwalną jest wyższa z dwóch wartości, tzn. wartości użytkowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Wartość użytkowa jest to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów środków pieniężnych, których oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów oraz jego likwidacji.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest to kwota możliwa do uzyskania ze sprzedaży składnika aktywów na drodze przeprowadzonej na warunkach rynkowych transakcji, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami, po potrąceniu kosztów likwidacji.

Aktywa, które samodzielnie nie generują przepływów pieniężnych grupuje się na najniższym poziomie, na jakim powstają przepływy pieniężne niezależne od przepływów z innych aktywów (tzw. ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Do ośrodka wypracowującego środki pieniężne przypisuje się:

- wartość firmy, jeżeli można założyć, że ośrodek uzyskał korzyści z tytułu synergii powstałej w wyniku połączenia z inną jednostką,
- aktywa wspólne, jeżeli można znaleźć rozsądne i spójne zasady takiego przypisania.

W przypadku wystąpienia odpisu z tytułu utraty wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, odpis ten rozlicza się w sposób następujący:

- w pierwszej kolejności obniża się wartości firmy, która została przypisana do ośrodka,
- następnie, obniża się wartość innych aktywów przypisanych do ośrodka, proporcjonalnie do udziału wartości księgowej netto każdego ze składników aktywów w wartości ośrodka.

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego dokonuje się weryfikacji, czy odpis z tytułu utraty wartości ujęty w okresach poprzednich nie powinien zostać częściowo lub w całości odwrócony. Przesłanki wskazujące na konieczność odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości w dużej mierze odzwierciedlają przesłanki utworzenia odpisów z tytułu utraty wartości w okresach poprzednich.

Nie dokonuje się odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości dla wartości firmy.

Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości ujmuje się w wyniku finansowym.

2.3.10. Instrumenty finansowe

Instrument finansowy jest to każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej jednostki i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej jednostki.

a) Ujmowanie i wyłączenie ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

Grupa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Grupa ujmuje standaryzowaną transakcję kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych na dzień zawarcia transakcji.

Grupa wyłącza składnik aktywów finansowych ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych albo
- przenosi składnik aktywów finansowych na inną jednostkę.

Grupa wyłącza ze swojego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, tzn. kiedy obowiązek określony w umowie został:

- wypełniony, lub
- umorzony, lub
- wygasł.

b) Długoterminowe aktywa finansowe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa finansowe zakwalifikowane do aktywów trwałych, których wartość księgowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, kwalifikuje się jako aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży i wykazuje w odrębnej pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej. Sytuacja taka ma miejsce, gdy składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna. Klasyfikacja ta nie powoduje zmiany zasad wyceny na szczególne zasady określone w MSSF 5 dla aktywów przeznaczonych do sprzedaży. Długoterminowe aktywa finansowe przeznaczone do sprzedaży wycenia się nadal według ogólnych zasad określonych dla aktywów finansowych.

c) Wycena aktywów finansowych

W momencie początkowego ujęcia, Grupa wycenia składnik aktywów finansowych według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych.

W przypadku zawarcia kontraktów opcyjnych może wystąpić, na dzień początkowego ujęcia, różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością instrumentu, jaka byłaby ustalona przy użyciu stosowanych w Grupie technik wyceny. W takim przypadku, Grupa, w momencie początkowego ujęcia, ujmuje składnik aktywów w cenie transakcji i na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąca) ustala zysk lub stratę wynikającą jedynie ze zmiany czynników, które byłyby uwzględniane przy ustalaniu ceny transakcyjnej.

Dla potrzeb wyceny na koniec okresu sprawozdawczego, lub na inny moment po początkowym ujęciu, Grupa kwalifikuje aktywa finansowe do jednej z czterech kategorii:

- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Niezależnie od cech i celu nabycia, Grupa, w momencie początkowego ujęcia, dokonuje klasyfikacji wybranych aktywów finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik aktywów finansowych klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu, gdy:

- został nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, lub
- jest częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków, lub
- jest instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi),
- został wyznaczony przez Grupę przy początkowym ujęciu jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, ponieważ prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać je w posiadaniu do upływu terminu wymagalności.

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone przez Grupę jako dostępne do sprzedaży lub nie będące pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

d) Wycena aktywów finansowych według wartości godziwej

Grupa wycenia aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące aktywami oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów.

Wartość godziwą aktywów finansowych ustala się:

- dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku w oparciu o ostatnie notowania dostępne na koniec okresu sprawozdawczego,
- dla instrumentów dłużnych nienotowanych na aktywnym rynku w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- dla terminowych instrumentów pochodnych (forward) i kontraktów swap w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe (akcje i udziały) nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, Grupa wycenia według kosztu, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczone podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, kwalifikowanego jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmują się w wyniku finansowym.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży ujmują się w innych całkowitych dochodach, z wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, które ujmują się w wyniku finansowym. W przypadku dłużnych instrumentów finansowych, odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane w wyniku finansowym.

e) Wycena aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa wycenia pożyczki i należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług, oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Grupa stosuje uproszczone metody wyceny aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w odniesieniu do których Grupa stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia w kwocie wymaganej zapłaty, a w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

f) Wycena zobowiązań finansowych

Grupa wycenia zobowiązania finansowe zakwalifikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (obejmujące w szczególności instrumenty pochodne niestanowiące instrumentów zabezpieczających) na koniec okresu sprawozdawczego lub inny moment po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Niezależnie od cech i celu nabycia Grupa, w momencie początkowego ujęcia, dokonuje klasyfikacji wybranych zobowiązań finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. Wartość godziwa zaciągniętego zobowiązania ustalana jest na podstawie bieżącej ceny sprzedaży dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku.

Grupa wycenia pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług, według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Grupa stosuje uproszczone metody wyceny zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Zobowiązania finansowe, w odniesieniu do których Grupa stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty.

W przypadku braku aktywnego rynku, wartość godziwą zobowiązań finansowych ustala się poprzez:

- wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych przeprowadzonych bezpośrednio pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi stronami, lub
- odniesienie do bieżącej wartości godziwej innego instrumentu, który jest niemalże taki sam, lub
- analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Kredyty i pożyczki otrzymane oraz zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zobowiązaniami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku.

Umowy gwarancji finansowych, tj. umowy zobowiązujące Grupę (wystawcę) do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego, niezakwalifikowane jako zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się w wyższej wartości:

- ustalonej zgodnie z zasadami wyceny rezerw,
- wartości początkowej pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o skumulowane odpisy amortyzacyjne.

g) Wbudowane instrumenty pochodne

Jeżeli Grupa zawarła kontrakt stanowiący instrument łączny, którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, to oddziela go od umowy zasadniczej i ujmuje jako samodzielny instrument pochodny, zgodnie z zasadami określonymi dla inwestycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy spełnia wszystkie poniższe warunki:

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwymi dla umowy zasadniczej,
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny, spełniałby definicję instrumentu pochodnego oraz
- łączny instrument nie jest wyceniany w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej nie są ujmowane w wyniku finansowym (tj. instrument pochodny, który jest wbudowany w składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, nie jest wydzielany).

Grupa dokonuje oceny konieczności oddzielenia wbudowanego instrumentu pochodnego od umowy zasadniczej i ujmowania go jako instrumentu pochodnego, gdy staje się po raz pierwszy stroną instrumentu łącznego. Ponowna ocena dokonywana jest jedynie w przypadku, gdy do umowy (instrumentu łącznego) wprowadzane są w terminie późniejszym zmiany w znaczący sposób modyfikujące przepływy pieniężne wymagane umową.

Instrument pochodny jest to instrument finansowy spełniający poniższe warunki:

- jego wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej, zmienna ta nie jest specyficzna dla strony kontraktu,
- nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych oraz
- jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

h) Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, ujmuje się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Grupę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na wynik finansowy,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W przypadku, gdy z umowy zasadniczej został wyodrębniony element ryzyka w postaci wbudowanego instrumentu pochodnego, Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących tego ryzyka.

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłoby wpływać na wynik finansowy. Za uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie Grupa przyjmuje wiążące porozumienie dotyczące wymiany ustalonej ilości zasobów, po ustalonej cenie, w ustalonym terminie lub terminach.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, Grupa:

- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w wyniku finansowym oraz
- koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmuje je w wyniku finansowym (również w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki wyceny odnoszone są w inne całkowite dochody).

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jeśli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez Grupę),
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub
- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłoby wpływać na wynik finansowy. Planowana transakcja jest to niewiążąca lecz przewidywana przyszła transakcja.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Grupa:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w inne całkowite dochody, natomiast
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w wyniku finansowym.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przenosi się do wyniku finansowego w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na wynik finansowy. Jednakże, jeśli Grupa oczekuje, że całość lub część strat ujętych w innych całkowitych dochodach nie będzie odzyskana w jednym lub więcej przyszłych okresów, ujmuje w wyniku finansowym kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego stosuje się zabezpieczenie wartości godziwej, Grupa wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jeżeli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się w wyniku finansowym.

W przypadku, gdy Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające, skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji.

2.3.11. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Jeśli istnieją obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, to Grupa ujmuje odpis aktualizujący w kwocie różnicy pomiędzy wartością księgową danego składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego.

Grupa stosuje uproszczone zasady ustalania utraty wartości w odniesieniu do należności handlowych – w szczególności dokonuje się odpisu z tytułu utraty wartości w kwocie równej wartości księgowej, jeżeli termin płatności należności minął co najmniej 6 miesięcy przed końcem okresu sprawozdawczego. Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się i ujmuje w wyniku finansowym.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalona strata z tytułu utraty wartości nie podlega odwróceniu.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to skumulowane straty powstałe na skutek ujemnej wyceny, ujęte w innych całkowitych dochodach, zgodnie z zasadami wyceny aktywów finansowych, wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w wyniku finansowym. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w wyniku finansowym, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w wyniku finansowym. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy, kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży, nie podlega odwróceniu w wyniku finansowym.

2.3.12. Zapasy

Zapasy są to aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji przeznaczonej na taką sprzedaż lub
- mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Na moment początkowego ujęcia materiały i towary są wyceniane w cenie nabycia.

Na koniec okresu sprawozdawczego materiały i towary wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty przydatności ekonomicznej. Przecenie do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania, podlegają zapasy materiałów i towarów, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność. Wartość netto możliwa do uzyskania jest to cena sprzedaży ustalona w toku zwykłej działalności gospodarczej pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wartości materiałów przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji zapasów nie odpisuje się do kwoty niższej od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, jeżeli oczekuje się, że wyroby gotowe, do produkcji których będą wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości nie niższej niż cena nabycia lub koszt wytworzenia. Jeżeli jednak spadek cen materiałów wskazuje na to, że cena nabycia lub koszt zastąpienia wyrobów gotowych będą wyższe od wartości netto możliwej do uzyskania, wartość materiałów odpisuje się do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania.

Rozchód materiałów i towarów ustalany jest według średnioważonych cen nabycia.

Wyroby gotowe i zapasy półfabrykatów wycenia się na moment początkowego ujęcia według rzeczywistego kosztu wytworzenia. Przez koszty wytworzenia należy rozumieć koszty wsadu i koszty przerobu produktów przypadających na okres ich wytworzenia.

Do kosztów wytworzenia nie zalicza się:

- kosztów będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych,
- kosztów ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzeniem zapasów do postaci i miejsca, w jakich się znajdują w momencie wyceny,
- kosztów magazynowania wyrobów gotowych i półproduktów, chyba że poniesienie tych kosztów jest niezbędne w procesie produkcji,
- kosztów sprzedaży.

Dla produktów gotowych koszt wytworzenia obejmuje alokację stałych i zmiennych pośrednich kosztów produkcji ustalonych dla normalnego poziomu produkcji.

Zapasy wyrobów gotowych i półfabrykatów na koniec okresu sprawozdawczego wycenia się według kosztów rzeczywistych wytworzenia, jednak nie wyższych od cen sprzedaży netto produktów.

Rozchody wyrobów wycenia się wg średnioważonego kosztu wytworzenia zarejestrowanego w danym okresie sprawozdawczym.

2.3.13. Należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności na dzień ich powstania są wykazywane w wartości bieżącej przewidywanej zapłaty i ujmowane w okresach późniejszych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej oraz pomniejszane o odpisy aktualizujące należności wątpliwe.

Grupa stosuje uproszczone metody wyceny należności, jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym, w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu spłaty należności nie jest długi. Należności, w odniesieniu do których Grupa stosuje uproszczenia, są wyceniane w momencie początkowego ujęcia w kwocie wymaganej zapłaty, a w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

2.3.14. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności (o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy), łatwo wymiernymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, jeżeli stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi.

Wycenę i rozchód środków pieniężnych w walutach obcych ustala się przy zastosowaniu metody FIFO (ang. *First In First Out*, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło).

2.3.15. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży są to aktywa spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- kierownictwo odpowiedniego poziomu złożyło deklarację sprzedaży,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji o zbyciu,

- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- prawdopodobieństwo wprowadzenia istotnych zmian do planu zbycia tych aktywów jest niewielkie.

Zmiana klasyfikacji zostaje odzwierciedlona w tym okresie sprawozdawczym, w którym kryteria kwalifikacji zostały spełnione. W przypadku spełnienia kryteriów uznawania aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży po zakończeniu okresu sprawozdawczego, nie dokonuje się zmiany klasyfikacji składnika aktywów według stanu na koniec roku obrotowego poprzedzającego zdarzenie.

Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do sprzedaży następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży, z wyłączeniem m.in. aktywów finansowych oraz nieruchomości inwestycyjnych, wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości księgowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku wzrostu w okresie późniejszym wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży ujmowany jest przychód, jednak w wysokości nie wyższej niż wcześniej ujęty odpis aktualizujący.

2.3.16. Kapitał własny

Kapitał własny ujmuje się z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Spółki.

a) Kapitał zakładowy

Wykazywany jest według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej ze statutem spółki oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, za wyjątkiem emisji sprzed 1996 roku, która została skorygowana przy zastosowaniu ogólnego indeksu cen zgodnie z MSR 29.

Zadeklarowane lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału. Akcje własne oraz należne wpłaty na poczet kapitału podstawowego pomniejszają wartość kapitału własnego.

b) Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z nadwyżki ceny emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji.

Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału podstawowego zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostała ich część prezentowana jest w zyskach zatrzymanych.

c) Zmiany wyceny wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie

Zmiany te ujmowane są w pozycji kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

d) Zyski (straty) zatrzymane

Zyski (straty) zatrzymane obejmują:

- kwoty powstałe z podziału zysku,
- przeniesienia kapitału z aktualizacji wyceny (na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnicę pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, aktywów dostępnych do sprzedaży, jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób),
- niepodzielony wynik z lat ubiegłych,
- wynik finansowy roku bieżącego,
- wypłacone zaliczki na poczet dywidendy oraz
- skutki błędów (zyski /straty) poprzednich okresów.

2.3.17. Pożyczki i kredyty

Pożyczki i kredyty bankowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej otrzymanych wpływów, pomniejszonych o koszty transakcyjne. Następnie wyceniane są po zamortyzowanej cenie nabycia przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Różnica pomiędzy wpływami netto, a wartością wykupu jest wykazywana w kosztach lub przychodach finansowych w okresie wykorzystywania kredytu lub pożyczki.

Grupa stosuje uproszczone metody wyceny pożyczki lub kredytu, które zwykle wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu uregulowania pożyczki lub kredytu nie jest długi. Pożyczki lub kredyty, w odniesieniu do których Grupa stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty.

2.3.18. Rezerwy

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty są niepewne.

Grupa tworzy rezerwy w przypadku, gdy na Grupie ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można wiarygodnie oszacować kwotę tego zobowiązania.

Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Odwrócenie rezerw następuje w przypadku, gdy przestało być prawdopodobne, że do wypełnienia obowiązku będzie konieczne wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Wykorzystanie rezerw następuje tylko zgodnie z przeznaczeniem, na które zostały pierwotnie utworzone.

W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wysokość rezerwy ustalana jest na poziomie bieżącej wartości spodziewanych przyszłych wydatków koniecznych do uregulowania zobowiązania. Zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu ujmuje się w ciężar kosztów finansowych w przypadku zastosowania metody polegającej na dyskontowaniu.

Rezerwy tworzy się m.in. na następujące tytuły (jeżeli spełnione są wyżej wymienione warunki ujmowania rezerw):

- ryzyko środowiskowe,
- nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe,
- restrukturyzacja,
- toczące się postępowania sądowe.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

a) Rezerwy środowiskowe

Grupa tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu kosztów rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego lub eliminacji szkodliwych substancji w przypadku występowania prawnego lub praktycznego obowiązku wykonania tych czynności. Wysokość rezerw na rekultywację podlega okresowej weryfikacji na podstawie oceny zanieczyszczenia obiektów dokonanych przez niezależnych ekspertów. Grupa na bieżąco dokonuje rekultywacji skażonych gruntów, co skutkuje wykorzystaniem utworzonych rezerw z tego tytułu.

b) Rezerwy na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe

Zgodnie z obowiązującymi systemami wynagradzania pracownicy mają prawo do nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych.

Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne (rentowe) są wypłacane jednorazowo w momencie przejścia na emeryturę (rentę). Wysokość odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Nagrody jubileuszowe zalicza się do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych, natomiast odprawy emerytalne i rentowe zalicza się do programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Rezerwę na zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych tworzy się w celu przy-
porządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Rezerwy odpowiadające wartości bieżącej tych zobowiązań na koniec każdego roku obrotowego są szacowane przez niezależnego aktuariusza i przeszacowywane w przypadku wystąpienia istotnych przesłanek mających wpływ na ich wysokość. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem m.in. rotacji zatrudnienia, planowanego wzrostu poziomu wynagrodzeń i dotyczą okresu do dnia kończącego rok obrotowy.

Skutki zmian wycen aktuarialnych ujmuje się w wyniku finansowym.

c) Rezerwa z tytułu restrukturyzacji

Rezerwa z tytułu restrukturyzacji jest tworzona, gdy jednostka zatwierdziła szczegółowy i formalny plan restrukturyzacji oraz proces restrukturyzacji został rozpoczęty lub został ogłoszony publicznie. Przy wycenie rezerwy na restrukturyzację uwzględnia się wyłącznie bezpośrednie koszty wynikające z restrukturyzacji, np. zwolnień pracowników (wypłacone odprawy i odszkodowania), rozwiązania umów dzierżawy, najmu, leasingu, demontażu posiadanego majątku.

d) Rezerwy na toczące się postępowania sądowe

Rezerwy na toczące się postępowania sądowe są tworzone po uwzględnieniu wszystkich dostępnych dowodów, w tym opinii prawników. Jeżeli na podstawie takich dowodów:

- występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest bardziej prawdopodobne niż jego brak, należy utworzyć rezerwę (pod warunkiem, że pozostałe kryteria ujęcia rezerwy zostały spełnione),
- występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest mało prawdopodobne, należy ujawnić informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba że możliwość rozchodu zasobów stanowiących korzyści ekonomiczne jest znikoma.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

2.3.19. Zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Grupa stosuje uproszczone metody wyceny zobowiązań, w tym również zobowiązań finansowych, które zwykle wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym, w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu uregulowania zobowiązania nie jest długi. Zobowiązania, w tym zobowiązania finansowe, w odniesieniu do których Grupa stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty.

2.3.20. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są wyceniane i ujmowane według wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji przychodowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana jako przychód przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów okresowych, odpisywana w przychody przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

2.3.21. Segmenty operacyjne

Segment operacyjny jest częścią składową jednostki:

- która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki);
- której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w spółce oraz wykorzystujący te wyniki przy decydowaniu o alokacji zasobów do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, a także
- w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Działalność operacyjną Grupy podzielono na:

- Segment Rafineryjny, który obejmuje produkcję i hurt rafineryjny, produkcję i sprzedaż olejów oraz produkcję pomocniczą
- Segment Detal, który obejmuje sprzedaż na stacjach paliw,
- Segment Petrochemiczny, który obejmuje produkcję i hurt petrochemiczny oraz produkcję i sprzedaż chemii oraz
- Funkcje korporacyjne stanowiące pozycję uzgodnieniową i obejmujące działalność związaną z zarządzaniem i administracją i innymi funkcjami wsparcia oraz pozostałą działalność nieprzypisaną do wyodrębnionych segmentów.

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami, które są wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów i dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów, którą w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu.

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów związanych ze sprzedażą zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów Grupy, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Wynik segmentu jest ustalany na poziomie wyniku operacyjnego.

Do kosztów segmentu nie zalicza się:

- kosztów podatku dochodowego,
- odsetek, łącznie z odsetkami z tytułu zaliczek lub pożyczek uzyskanych od innych segmentów, chyba że działalność segmentu ma przede wszystkim charakter finansowy,
- strat na sprzedaży inwestycji lub strat poniesionych na skutek wygaśnięcia zadłużenia chyba, że działalność segmentu ma charakter przede wszystkim finansowy,
- ogólnych kosztów administracyjnych oraz innych kosztów powstających na poziomie Grupy jako całości, chyba że koszty te dotyczą działalności operacyjnej segmentu i można je w oparciu o racjonalne przesłanki bezpośrednio przyporządkować lub przypisać do segmentu.

Aktywa segmentu są aktywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu. W szczególności do aktywów segmentu nie zalicza się aktywów związanych z podatkiem dochodowym.

Przychody, wynik, aktywa segmentów ustalone są przed dokonaniem wyłączeń transakcji pomiędzy segmentami, po eliminacji w ramach segmentu.

Ceny sprzedaży w transakcjach pomiędzy segmentami zbliżone są do cen rynkowych.

2.3.22. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe

Zobowiązania warunkowe nie są wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednak ujawnia się je w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Tego typu zobowiązania nie są ujawniane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, jeżeli prawdopodobieństwo wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest znikome.

Warunkowy składnik aktywów jest możliwym składnikiem aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy.

Aktywa warunkowe nie są wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się je w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, jeżeli wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny.

2.3.23. Przychody

a) Przychody ze sprzedaży

Ujmuje się, jeżeli kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz wszystkie współmierne koszty można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ujmuje się, gdy znaczące ryzyko i korzyści związane z ich własnością zostało przekazane nabywcy. Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych nabywcom produktów i towarów, pomniejszone o rabaty handlowe oraz podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy i opłatę paliwową. Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody uzyskane z tytułu rozliczenia transakcji instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne korygują wartość przychodów ze sprzedaży.

Przychody i koszty dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych, ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik z transakcji oraz jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z umowy i stopień realizacji umowy może być określony w wiarygodny sposób. W przypadku, gdy nie ma możliwości spełnienia tych warunków, przychody ujmuje się tylko do wysokości kosztów poniesionych do danego dnia, nie wyższych jednak od kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać w postaci przychodu.

b) Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego – ujmuje się stopniowo, odpowiednio do treści umów. Opłaty otrzymywane z góry, dotyczące umów zawartych przez Grupę w okresie bieżącym, są ujmowane jako przychody przyszłych okresów i rozliczane w okresach sprawozdawczych, w których Grupa uzyskuje korzyści ekonomiczne, zgodnie z treścią umów.

c) Przychody z tytułu franchisingu – ujmuje się odpowiednio do treści umowy, w sposób odzwierciedlający przyczynę obciążenia opłatami z tytułu franchisingu.

2.3.24. Koszty

Grupa ujmuje koszty zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów oraz zasadą ostrożności.

a) Koszt własny sprzedaży – obejmuje koszty własne sprzedaży wyrobów i usług, w tym usług działalności pomocniczej oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów.

b) Koszty sprzedaży – obejmują koszty pośrednictwa w sprzedaży, koszty handlowe, koszty reklamy i promocji oraz koszty dystrybucji.

c) Koszty ogólnego zarządu – obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Grupą jako całością.

2.3.25. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się przychody operacyjne, które w szczególności obejmują przychody z likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, nadwyżki składników majątku, zwrot opłaconych opłat sądowych, zasądzone kary na korzyść Grupy, otrzymane dotacje inne niż na cele środków trwałych w budowie, nabycie środków trwałych i wykonanie prac rozwojowych, nieodpłatnie otrzymane składniki majątkowe, rozwiązywanie odpi-

sów na należności i rezerw na zobowiązania, odszkodowania, przychody z wyceny bilansowej i zbycia nieruchomości inwestycyjnych.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zalicza się koszty operacyjne, które w szczególności obejmują koszty likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, niedobory składników majątku, opłaty sądowe, kary umowne oraz grzywny pieniężne, kary za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie ochrony środowiska, nieodpłatne przekazania pieniężnych i rzeczowych składników majątku, odpisy aktualizujące aktywa (z wyjątkiem tych, które są ujmowane w kosztach finansowych), odszkodowania, odpisanie środków trwałych w budowie, które nie dały zamierzonego efektu gospodarczego, koszty prac badawczych, koszty egzekucji należności i zobowiązań, skutki wyceny bilansowej nieruchomości inwestycyjnych, wartość sprzedanych nieruchomości inwestycyjnych.

3.3.26. Przychody i koszty finansowe

Do przychodów z operacji finansowych zalicza się w szczególności przychody ze sprzedaży udziałów, akcji i innych, papierów wartościowych, otrzymanych dywidend, uzyskanych odsetek z oprocentowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych, lokat terminowych, udzielonych pożyczek, wzrostu wartości aktywów finansowych oraz z dodatnich różnic kursowych.

Do kosztów operacji finansowych zalicza się w szczególności wartość sprzedanych udziałów, akcji i papierów wartościowych oraz kosztów z tą sprzedażą związanych, koszty spowodowane utratą wartości aktywów finansowych, takich jak akcje, papiery wartościowe i odsetki, ujemne różnice kursowe, odsetki od obligacji własnych i innych papierów wartościowych, odsetki z tytułu leasingu finansowego, prowizji od kredytów, pożyczek, gwarancji, koszty odsetek.

3.3.27. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony podatek dochodowy.

Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres.

Bieżący podatek dochodowy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony. Jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty, to nadwyżkę ujmuje się jako należność.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w związku z występowaniem ujemnych różnic przejściowych, nierozliczonych strat podatkowych oraz niewykorzystanych ulg podatkowych.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych.

Ujemne różnice przejściowe powodują powstanie kwot pomniejszających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Ujemne różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest niższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest wyższa niż jego wartość podatkowa. Ujemne różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieujętymi w księgach jako aktywa lub zobowiązania. Wartość podatkową ustala się odpowiednio do przewidywanego sposobu wykorzystania aktywów lub rozliczenia zobowiązań.

Dodatnie różnice przejściowe powodują powstanie kwot zwiększających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Dodatnie różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest niższa niż jego wartość podatkowa. Dodatnie różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieujętymi w księgach jako aktywa lub zobowiązania. Wartość podatkową ustala się odpowiednio do przewidywanego sposobu wykorzystania aktywów lub rozliczenia zobowiązań.

Nie ujmuje się aktywów ani rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań wskutek transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz nie wpływa w momencie przeprowadzania transakcji na wynik finansowy brutto ani na dochód

do opodatkowania (stratę podatkową). Nie ujmuje się rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości firmy, której amortyzacja nie stanowi kosztu uzyskania przychodu.

Wysokość aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się na koniec okresu sprawozdawczego przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego, posługując się w tym celu stawkami wynikającymi z ogłoszonych aktów prawnych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych (analiza pod kątem utraty wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu sprawozdawczego).

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku nie podlegają dyskontowaniu.

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji odnoszonych na inne całkowite dochody odnosi się również na inne całkowite dochody.

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe.

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jeżeli istnieje możliwość wyegzekwowania tytułu prawnego do przeprowadzania kompensat ujmowanych kwot. Zakłada się, że tytuł prawny istnieje, jeżeli ujmowane kwoty dotyczą tego samego podatnika (w tym podatkowej grupy kapitałowej), za wyjątkiem kwot dotyczących pozycji opodatkowanych ryczałtem lub w inny podobny sposób, jeżeli przepisy podatkowe nie przewidują możliwości ich potrącenia od podatku ustalonego na zasadach ogólnych.

2.3.28. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przysługującego akcjonariuszom akcji zwykłych przez średnią ważoną ilość akcji występujących w danym okresie.

Rozwodniony zysk na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres skorygowanego o zmiany zysku wynikające z zamiany potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe przez skorygowaną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych.

2.3.29. Działalność poszukiwań i wydobywania węglowodorów/soli

W działalności poszukiwań i wydobywania węglowodorów/soli Grupa stosuje zasady rachunkowości oparte na metodzie skutecznych wysiłków (*Successful Efforts Method*).

Przyjmuje się następującą klasyfikację faz projektów poszukiwań i wydobywania węglowodorów/soli:

- wstępne analizy,
- nabycie praw do poszukiwań i wydobywania,
- poszukiwanie złóż,
- rozpoznanie złóż,
- zagospodarowanie złóż,
- eksploatacja złóż.

Wszystkie nakłady poniesione w fazie wstępnych analiz ujmowane są w wyniku finansowym w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady związane z nabyciem praw do poszukiwań i wydobywania podlegają aktywowaniu w pozycji wartości niematerialne. Koszty ogólne, które można bezpośrednio przypisać do transakcji nabycia praw do poszukiwań/wydobywania, powinny podwyższać cenę nabycia składnika aktywów. W przypadku, gdy bezpośrednia alokacja kosztów do transakcji nabycia praw do poszukiwań/wydobywania nie jest możliwa, koszty pośrednie ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze

- Nakłady na poszczególne odwierty poszukiwawcze początkowo podlegają aktywowaniu w pozycji środki trwałe w budowie. Jeżeli prace poszukiwawcze zakończą się niepowodzeniem, początkowo aktywowane nakłady ujmuje się w wyniku finansowym.
- Nakłady na odwierty rozpoznawcze początkowo podlegają aktywowaniu w pozycji środki trwałe w budowie. Jeżeli prace rozpoznawcze zakończą się niepowodzeniem, nakłady ujęte początkowo jako aktywa (w tym nakłady aktywowane w fazie poszukiwań) ujmuje się w wyniku finansowym. Jeżeli rozpoznanie złoża zakończy się powodzeniem, nakłady na wszystkie odwierty rozpoznawcze (w tym również nakłady na nietrafione odwierty rozpoznawcze w ramach aktywowanego złoża węglowodorów/soli) ujmuje się w pozycji środki trwałe w momencie oddania do użytkowania.
- Pozostałe nakłady na etapie prac poszukiwawczych i rozpoznawczych początkowo podlegają aktywowaniu w pozycji wartości niematerialne w przygotowaniu lub w pozycji środki trwałe w budowie, w zależności od charakteru poniesionych nakładów. Jeżeli etap poszukiwania i rozpoznania złóż zakończy się niepowodzeniem, początkowo aktywowane pozostałe nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze ujmuje się w wyniku finansowym.
- W momencie stwierdzenia ekonomicznej i technicznej zasadności eksploatacji złoża, Grupa każdorazowo definiuje ośrodek wypracowujący środki pieniężne. Zakłada się, że ośrodek wypracowujący środki pieniężne zdefiniowany będzie jako złożo węglowodorów/soli.
- Koszty ogólne, które można bezpośrednio przypisać do etapu poszukiwań i rozpoznania złóż, powinny podlegać aktywowaniu w uprzednio wyznaczonym, docelowym ośrodku wypracowującym środki pieniężne. Jeżeli alokacja tych kosztów nie jest możliwa, koszty te ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady ponoszone na zagospodarowanie złóż podlegają aktywowaniu w uprzednio wyznaczonym, docelowym ośrodku powstawania kosztów. Koszty ogólne, które można bezpośrednio przypisać do etapu zagospodarowania złóż, powinny również podlegać aktywowaniu w uprzednio wyznaczonym, docelowym ośrodku powstawania kosztów. Jeżeli alokacja tych kosztów nie jest możliwa, koszty te ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym zostały poniesione.

Koszty bezpośrednio związane z wydobywaniem węglowodorów/soli ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty bieżącego okresu.

Amortyzacja aktywów trwałych w działalności poszukiwań i wydobywania obliczana jest proporcjonalnie do wielkości wydobywania węglowodorów/soli, przy zastosowaniu metody naturalnej opartej o jednostki wydobywania. Jeżeli zastosowanie metody naturalnej opartej o jednostki wydobywania jest niemożliwe (np. ze względu na brak danych dotyczących wielkości zasobów węglowodorów/soli lub wykorzystanie aktywów na wielu etapach działalności poszukiwań i wydobywania) można stosować inną metodę amortyzacji, która będzie możliwie najbardziej wiarygodnie odzwierciedlać zużycie ekonomiczne.

Grupa tworzy rezerwy na koszty likwidacji odwiertów i infrastruktury wspierającej. Wartość rezerwy na przyszłe koszty likwidacji/rekultywacji jest ujmowana w pozycji rezerwy oraz jako część wartości początkowej składnika aktywów w momencie, gdy są one zdadne do użytkowania.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Zmiany rezerw wynikające z upływu czasu (z tytułu odniesienia dyskonta) powiększają wartość księgową rezerwy i obciążają koszty finansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Natomiast zmiany rezerw wynikające ze zmiany szacunku kosztów, zmiany stopy dyskontowej oraz zmiany terminu likwidacji/rekultywacji korygują wartość księgową rezerwy oraz wartość księgową składnika aktywów.

Grupa dokonuje weryfikacji aktywów w działalności poszukiwań i wydobywania pod kątem ewentualnej utraty wartości zarówno dla aktywów/złóż nieudokumentowanych jak i udokumentowanych.

Weryfikację pod kątem ewentualnej utraty wartości dla aktywów/złóż nieudokumentowanych i złóż udokumentowanych Grupa wykonuje dla aktywów zgrupowanych na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, definiowanego jako złożo węglowodorów/soli.

2.3.30. Transakcje w walucie obcej

Transakcję w walucie obcej początkowo ujmuje się w walucie funkcjonalnej, stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą obowiązujący na dzień zawarcia transakcji.

Walutą funkcjonalną Grupy jest złoty polski.

Na koniec okresu sprawozdawczego:

- pozycje pieniężne w walucie obcej obejmujące posiadane przez Grupę waluty oraz należności i zobowiązania przypadające do otrzymania lub zapłaty, w ustalonej lub możliwej do ustalenia liczbie jednostek waluty, przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia, tj. kursu wymiany natychmiastowego wykonania na koniec okresu sprawozdawczego,
- pozycje niepieniężne wyceniane według historycznej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia wyrażonych w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

Różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu przeliczania pozycji pieniężnych po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia w danym okresie lub w poprzednich skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, Grupa ujmuje w wyniku finansowym okresu w kwocie netto, w którym powstają, z wyjątkiem pozycji pieniężnych stanowiących zabezpieczenie ryzyka walutowego, ujmowanych zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zasady przyjęte do przeliczenia danych finansowych:

Sprawozdania finansowe jednostek zagranicznych dla celów konsolidacji przeliczane są na walutę polską w następujący sposób:

Dane finansowe w EUR zostały przeliczone według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów i pasywów – według kursu na dzień 31 grudnia 2009 roku – 4,1082 PLN/EUR i na dzień 31 grudnia 2008 roku – 4,1724 PLN/EUR,
- poszczególne pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczone są kwartalnie. Średni kurs wymiany w okresie od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 roku – 4,3406 PLN/EUR. Za okres od 1 stycznia 2008 do 31 grudnia 2008 roku kurs ten wynosił 3,5321 PLN/EUR.

Dane finansowe w CZK zostały przeliczone według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów i pasywów – według kursu na dzień 31 grudnia 2009 roku – 0,1554 PLN/CZK i na dzień 31 grudnia 2008 roku – 0,1566 PLN/CZK,
- poszczególne pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów przeliczone są kwartalnie. Średni kurs wymiany w okresie od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 roku – 0,1639 PLN/CZK. Za okres od 1 stycznia 2008 do 31 grudnia 2008 roku kurs ten wynosił 0,1411 PLN/CZK.

Dane finansowe w USD zostały przeliczone według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów i pasywów – według kursu na dzień 31 grudnia 2009 roku – 2,8503 PLN/USD i na dzień 31 grudnia 2008 roku – 2,9618 PLN/USD,
- poszczególne pozycje z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów przeliczone są kwartalnie. Średni kurs wymiany w okresie od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 roku – 3,1236 PLN/USD. Za okres od 1 stycznia 2008 do 31 grudnia 2008 roku kurs ten wynosił 2,4115 PLN/USD.

2.3.31. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, jeżeli stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi.

Otrzymane dywidendy wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności inwestycyjnej. Wypłacone dywidendy wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności finansowej.

Zapłacone odsetki z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek, wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych oraz leasingu finansowego wykazuje się w przepływach z działalności finansowej. Pozostałe zapłacone odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

Otrzymane odsetki z tytułu leasingu finansowego, udzielonych pożyczek oraz krótkoterminowych papierów wartościowych wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej. Pozostałe otrzymane odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

Przepływy pieniężne z tytułu podatku dochodowego zalicza się do działalności operacyjnej.

2.3.32. Zmiany zasad, zmiany szacunków, błędy lat poprzednich

Zmianę zasad (polityki) rachunkowości dokonuje się w przypadku:

- zmiany przepisów prawnych dotyczących rachunkowości,
- gdy doprowadzi to do tego, iż zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym informacje o wpływie transakcji, innych zdarzeń i warunków na sytuację finansową, wynik finansowy czy też przepływy pieniężne, będą bardziej przydatne i wiarygodne.

W przypadku dokonania zmian zasad (polityki) rachunkowości zakłada się, że nowe zasady (polityka) rachunkowości były stosowane od zawsze. Korekty z tym związane wykazuje się jako korekty kapitału własnego – w pozycji zyski zatrzymane. Dla zapewnienia porównywalności danych należy dokonać odpowiednich zmian skonsolidowanych sprawozdań finansowych (danych porównywalnych) za lata poprzednie w taki sposób, aby sprawozdania te również uwzględniały dokonane zmiany zasad (polityki) rachunkowości.

Pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego ustalone na podstawie szacunku podlegają weryfikacji w sytuacji, gdy zmienia się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji, postępującego rozwoju wypadków czy zdobycia większego doświadczenia.

Korekty spowodowane usunięciem istotnych błędów poprzednich okresów odnosi się na kapitał własny – w pozycji zyski zatrzymane. Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego należy przyjąć założenie, że błąd został skorygowany już w okresie, w którym został popełniony. Oznacza to, że kwota korekty odnoszącej się do poprzedniego okresu sprawozdawczego powinna być uwzględniona w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów tego okresu.

3. SZACUNKI I ZAŁOŻENIA ZARZĄDU

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od zarządu dokonania profesjonalnych osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz różnych innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę profesjonalnego osądu, co do wartości księgowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

W istotnych kwestiach Zarząd dokonując szacunku opiera się na opiniach niezależnych ekspertów. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujmowana w okresie, w którym zostały one dokonane, jeżeli dotyczy to wyłącznie tego okresu lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeżeli zmiany dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych.

Osądy, które mają istotny wpływ na wartości ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały ujęte w następujących notach:

- Klasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych (nota 7),
- Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży (nota 17),
- Klasyfikacja instrumentów finansowych, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń, metody wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych, charakter i zakres ryzyk związanych z instrumentami finansowymi (nota 31),
- Klasyfikacja leasingu (nota 32).

Szacunki i założenia, które mają istotny wpływ na wartości ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały ujęte w następujących notach:

- Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, wartości firmy, zapasów, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności (noty 6, 8, 9, 11, 13, 14),
- Rezerwy oraz świadczenia po okresie zatrudnienia (nota 20),
- Aktywa i zobowiązania warunkowe i ryzyka (nota 38).

4. SPÓŁKI OBJĘTE KONSOLIDACJĄ METODĄ PEŁNĄ I PROPORCJONALNĄ

Niniejsze skonsolidowane sprawozdania finansowe za rok 2009 i 2008 obejmuje następujące jednostki zlokalizowane głównie w Polsce, Niemczech, Litwie i Czechach, wchodzące w skład Grupy:

Nazwa grupy/spółki	Udział w liczbie głosów ¹⁾				metoda konsolidacji	segment operacyjny
	spółka matka	31.12.2009	31.12.2008			
PKN ORLEN	jednostka dominująca					wielosegmentowy
ORLEN Deutschland GmbH	PKN ORLEN	100%	100%	pełna		detal
ORLEN Gaz Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna		rafineria
ORLEN PetroCentrum Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna		rafineria
ORLEN Medica Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna		FK
ORLEN Budonaft Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna		detal
ORLEN Powiernik Sp. z o.o. ²⁾	PKN ORLEN	–	100%	pełna		FK
ORLEN Koltrans Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna		rafineria
ORLEN Transport SA	PKN ORLEN	100%	100%	pełna		rafineria
ORLEN Asphalt Sp. z o.o. (dawniej Bitrex Sp. z o.o.)	PKN ORLEN	100% / (95,99%) ⁶⁾	100% / (95,99%) ⁶⁾	pełna		rafineria
ORLEN Laboratorium Sp. z o.o.	PKN ORLEN	95%	95%	pełna		FK
Grupa Kapitałowa ORLEN Oil Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100% / (88,87%) ⁶⁾	100% / (88,87%) ⁶⁾	pełna		rafineria
ORLEN Oil Cesko s.r.o.	ORLEN Oil	100%	100%	pełna		rafineria
Platinum Oil Sp. z o.o. (dawniej Petro-Oil Lubelskie Centrum Sprzedaży Sp. z o.o.)	ORLEN Oil	100%	100%	pełna		rafineria
Petro-Oil Pomorskie Centrum Sprzedaży Sp. z o.o.	PLATINIUM Oil	100%	100%	pełna		rafineria
Petro-Oil Śląskie Centrum Sprzedaży Sp. z o.o. ³⁾	PLATINIUM Oil	100%	–	pełna		rafineria
ORLEN Petrotank Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%	pełna		rafineria

Nazwa grupy/spółki	Udział w liczbie głosów ¹⁾				metoda konsolidacji	segment operacyjny
	spółka matka	31.12.2009	31.12.2008			
Grupa Kapitałowa ANWIL SA	PKN ORLEN	85%	85%		pełna	petrochemia
Przedsiębiorstwo Inwestycyjno-Remontowe Remwil Sp. z o.o.	ANWIL SA	100%	100%		pełna	petrochemia
Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Pro-Lab Sp. z o.o.	ANWIL SA	99%	99%		pełna	petrochemia
Przedsiębiorstwo Usług Specjalistycznych i Projektowych Chemeko Sp. z o.o.	ANWIL SA	56%	56%		pełna	petrochemia
Spolana a.s.	ANWIL SA	100%	100%		pełna	petrochemia
Grupa Kapitałowa Rafineria Trzebinia SA	PKN ORLEN	77%	77%		pełna	rafineria
Energomedia Sp. z o.o.	Rafineria Trzebinia SA	100%	100%		pełna	rafineria
Euronaft Trzebinia Sp. z o.o.	Rafineria Trzebinia SA	100%	100%		pełna	rafineria
Fabryka Parafin Naftowax Sp. z o.o.	Rafineria Trzebinia SA	100%	100%		pełna	rafineria
EkoNaft Sp. z o.o.	Rafineria Trzebinia SA	99%	99%		pełna	rafineria
Grupa Kapitałowa Rafineria Nafty Jedlicze SA	PKN ORLEN	75%	75%		pełna	rafineria
RAF-KOLTRANS Sp. z o.o.	Rafineria Nafty Jedlicze SA	100%	100%		pełna	rafineria
Konsorcjum Olejów Przepracowanych – Organizacja Odzysku SA	Rafineria Nafty Jedlicze SA	81%	81%		pełna	rafineria
Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino” SA	PKN ORLEN	71%	71%		pełna	rafineria
Grupa Kapitałowa Unipetrol a.s.	PKN ORLEN	63%	63%		pełna	wielosegmentowy
UNIPETROL TRADE a.s.	Unipetrol a.s.	100%	100%		pełna	petrochemia
CHEMAPOL (SCHWEIZ) AG	UNIPETROL TRADE a.s.	100%	100%		pełna	petrochemia
UNIPETROL Deutschland GmbH	UNIPETROL TRADE a.s.	100%	100%		pełna	petrochemia
UNIPETROL RPA s.r.o. (dawniej Steen Estates s.r.o.)	Unipetrol a.s.	100%	100%		pełna	rafineria
UNIPETROL SLOVENSKO s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%		pełna	rafineria
UNIPETROL DOPRAVA s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%		pełna	rafineria
BENZINA s.r.o.	Unipetrol a.s.	100%	100%		pełna	detal
PETROTRANS s.r.o.	BENZINA s.r.o.	100%	100%		pełna	detal
PARAMO a.s.	Unipetrol a.s.	100%	92%		pełna	rafineria
CESKA RAFINERSKA a.s.	Unipetrol a.s.	51%	51%	proporcjonalna		rafineria
BUTADIEN KRALUPY a.s.	Unipetrol a.s.	51%	51%	proporcjonalna		petrochemia
UNIPETROL SERVICES s.r.o.	Unipetrol a.s.	100%	100%		pełna	FK
Grupa Kapitałowa Ship-Service SA ¹⁾	PKN ORLEN	56%	56%		pełna	rafineria
ORLEN Automatyka Sp. z o.o.	PKN ORLEN	52%	52%		pełna	rafineria
Petrolot Sp. z o.o.	PKN ORLEN	51%	51%		pełna	rafineria
ORLEN Projekt SA	PKN ORLEN	51%	51%		pełna	FK
ORLEN Wir Sp. z o.o.	PKN ORLEN	51%	51%		pełna	rafineria
Grupa Kapitałowa Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o.	PKN ORLEN	50%	50%	proporcjonalna		petrochemia
Basell Orlen Polyolefins Sprzedaż Sp. z o.o.	BOP Sp. z o.o.	100%	100%		pełna	petrochemia
ORLEN Administracja Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%		pełna	FK
ORLEN Eko Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%		pełna	rafineria
Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny SA	PKN ORLEN	50%	50%	proporcjonalna		FK

Nazwa grupy/spółki	Udział w liczbie głosów ¹⁾				metoda konsolidacji	segment operacyjny
	spółka matka	31.12.2009	31.12.2008			
ORLEN Księgowość Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%		pełna	FK
ORLEN Prewencja Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%		pełna	FK
ORLEN Upstream Sp. z o.o.	PKN ORLEN	100%	100%		pełna	FK
Grupa Kapitałowa ORLEN Holding Malta Ltd.	PKN ORLEN	100%	100%		pełna	FK
ORLEN Insurance Ltd.	ORLEN Holding MALTA	100%	100%		pełna	FK
Grupa Kapitałowa ORLEN Lietuva (dawniej GK AB Mažeikių Nafta)	PKN ORLEN	100%	90% / (100%) ⁷⁾		pełna	wielosegmentowy
UAB Mažeikių naftos sveikatos priežiūros centras	OL	100%	100%		pełna	FK
UAB Uotas ²⁾	OL	–	100%		pełna	detał
UAB PASLAUGOS TAU	OL	100%	100%		pełna	rafineria
UAB EMAS ⁴⁾	OL	100%	–		pełna	rafineria
UAB Remonto mechanikos centras w likwidacji ⁴⁾	OL	100%	–		pełna	rafineria
AB Ventus-Nafta	OL	100%	99%		pełna	detał
Grupa Kapitałowa UAB Mažeikių naftos prekybos namai	OL	100%	100%		pełna	rafineria
SIA Mažeikių Nafta Tirdzniecības nams	UAB Mažeikių naftos prekybos namai	100%	100%		pełna	rafineria
OU Mažeikių Nafta Trading House	UAB Mažeikių naftos prekybos namai	100%	100%		pełna	rafineria
Mažeikių Nafta Trading House Sp. z o.o.	UAB Mažeikių naftos prekybos namai	100%	100%		pełna	rafineria
ORLEN Finance AB (dawniej Aktiebolaget Grundstenen 108770)	PKN ORLEN	100%	100%		pełna	FK
ORLEN International Exploration & Production Company BV	PKN ORLEN	100%	100%		pełna	FK
ORLEN Ochrona Sp. z o.o. ⁵⁾	PKN ORLEN	100%	–		pełna	FK
ORLEN Centrum Serwisowe Sp. z o.o. ⁵⁾	PKN ORLEN	99%	–		pełna	FK

¹⁾ Udział w ogólnej liczbie głosów jest zgodny z udziałem w kapitale zakładowym za wyjątkiem Grupy Kapitałowej Ship-Service SA, gdzie udział w kapitale wynosi 61%.

²⁾ Spółki zlikwidowane w IV kwartale 2009.

³⁾ Spółka konsolidowana metodą pełną od IV kwartału 2009.

⁴⁾ Spółki powstałe w I kwartale 2009.

⁵⁾ Spółki konsolidowane metodą pełną od II kwartału 2009.

⁶⁾ (%) udział w skonsolidowanych danych finansowych.

⁷⁾ (%) wpływ przyjęty na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PKN ORLEN po uwzględnieniu opcji wykupu ORLEN Lietuva w wysokości 842 485 tysięcy złotych do udziału Jednostki Dominującej w kapitale własnym.

5. SEGMENTY OPERACYJNE

W związku z nowymi wymogami dotyczącymi sprawozdawczości segmentowej wprowadzonymi z dniem 1 stycznia 2009 roku przez MSSF 8 – Segmenty Operacyjne, Grupa Kapitałowa PKN ORLEN prezentuje nowy podział segmentowy.

Działalność Grupy alokowana jest do:

- Segmentu rafineryjnego – produkcja i hurt rafineryjny, produkcja i sprzedaż olejów oraz produkcja pomocnicza
- Segmentu detali – sprzedaż na stacjach paliw
- Segmentu petrochemicznego – produkcja i hurt petrochemiczny oraz produkcja i sprzedaż chemii
- Funkcji Korporacyjnych.

Funkcje Korporacyjne stanowią pozycję uzgodnieniową (nota 2.3.21).

Alokacja spółek Grupy Kapitałowej PKN ORLEN do segmentów operacyjnych została zaprezentowana w Nocie 4.

Najistotniejsze zmiany w porównaniu do poprzednio prezentowanego podziału segmentowego:

- sprzedaż hurtowa i logistyka, poprzednio w całości prezentowane w segmencie rafineryjnym, zostały w odpowiedniej części przypisane do segmentu petrochemicznego,
- sprzedaż na stacjach paliw, poprzednio prezentowana w segmencie rafineryjnym, została pokazana jako odrębny segment,
- produkcja pomocnicza poprzednio prezentowana w segmencie pozostała działalność została alokowana do odpowiednich segmentów według rodzaju świadczonych usług,
- wyodrębniono Funkcje Korporacyjne obejmujące działalność związaną z zarządzaniem i administracją i innymi funkcjami wsparcia oraz pozostałą działalność nieprzypisaną do wyodrębnionych segmentów.

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach sprawozdawczych są takie same jak polityka rachunkowości Grupy opisana w Nocie 2.3. Zysk segmentów to zysk wygenerowany przez poszczególne segmenty bez alokacji kosztów administracji centralnej i wynagrodzenia zarządu, przychodów i kosztów finansowych oraz kosztów z tytułu podatku dochodowego. Informacje te są przekazywane osobom decydującym o przydziale zasobów i oceniającym wyniki finansowe segmentu.

Sprzedaż między segmentami realizowana jest na warunkach rynkowych. Przychody z transakcji z podmiotami zewnętrznymi przedstawiane zarządowi są wyceniane w sposób spójny ze sposobem zastosowanym w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Zarząd ocenia wyniki działalności segmentów na podstawie wyniku operacyjnego segmentu EBIT.

5.1. Przychody i wyniki segmentów

Dane dotyczące przychodów i wyników segmentu za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

	Segment Rafineryjny rok zakończony 31.12.2009	Segment Detal rok zakończony 31.12.2009	Segment Petrochemiczny rok zakończony 31.12.2009	Funkcje Korporacyjne rok zakończony 31.12.2009	Wyłączenia rok zakończony 31.12.2009	Razem rok zakończony 31.12.2009
Sprzedaż zewnętrzna	36 569 602	22 383 703	8 877 040	97 645		67 927 990
Sprzedaż między segmentami	13 525 606	92 372	4 178 774	181 375	(17 978 127)	–
Przychody ogółem	50 095 208	22 476 075	13 055 814	279 020	(17 978 127)	67 927 990
Koszty operacyjne ogółem*	(49 084 705)	(21 558 413)	(13 321 873)	(874 269)	17 978 152	(66 861 108)
Pozostałe przychody operacyjne	686 034	102 181	328 781	147 023	(260)	1 263 759
Pozostałe koszty operacyjne	(572 432)	(139 821)	(259 073)	(262 499)	260	(1 233 565)
Wynik segmentu	1 124 105	880 022	(196 351)	(710 725)	25	1 097 076
Przychody finansowe						1 094 275
Koszty finansowe						(1 023 074)
Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności	1 696	–	958	269 721		272 375
Zysk przed opodatkowaniem						1 440 652
Podatek dochodowy						(140 485)

	Segment Rafineryjny rok zakończony 31.12.2009	Segment Detal rok zakończony 31.12.2009	Segment Petrochemiczny rok zakończony 31.12.2009	Funkcje Korporacyjne rok zakończony 31.12.2009	Wyłączenia rok zakończony 31.12.2009	Razem rok zakończony 31.12.2009
Zysk netto						1 300 167
* w tym amortyzacja	1 289 258	354 444	807 676	116 268		2 567 646
Zwiększenia aktywów trwałych	991 779	304 196	2 356 255	124 095		3 776 325

Dane dotyczące przychodów i wyników segmentu za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

	Segment Rafineryjny rok zakończony 31.12.2008	Segment Detal rok zakończony 31.12.2008	Segment Petrochemiczny rok zakończony 31.12.2008	Funkcje Korporacyjne rok zakończony 31.12.2008	Wyłączenia rok zakończony 31.12.2008	Razem rok zakończony 31.12.2008
Sprzedaż zewnętrzna	46 033 371	22 479 537	10 934 614	85 703		79 533 225
Sprzedaż między segmentami	15 498 017	48 326	3 958 198	119 528	(19 624 069)	–
Przychody ogółem	61 531 388	22 527 863	14 892 812	205 231	(19 624 069)	79 533 225
Koszty operacyjne ogółem*	(61 330 028)	(21 910 109)	(14 309 676)	(859 776)	19 624 069	(78 785 520)
Pozostałe przychody operacyjne	166 732	159 681	88 489	333 028		747 930
Pozostałe koszty operacyjne	(2 525 751)	(137 182)	(109 148)	(326 876)		(3 098 957)
Wynik segmentu	(2 157 659)	640 253	562 477	(648 393)		(1 603 322)
Przychody finansowe						702 800
Koszty finansowe						(2 281 414)
Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności	(1 025)	–	1 040	266 518		266 533
Strata przed opodatkowaniem						(2 915 403)
Podatek dochodowy						388 777
Zysk netto						(2 526 626)
* w tym amortyzacja	1 268 975	355 848	765 283	101 277		2 491 383
Zwiększenia aktywów trwałych	1 846 195	557 287	1 510 093	104 719		4 018 294

Dane dotyczące przychodów i wyników segmentu za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku według MSR 14 – Segmenty działalności

	Segment Rafineryjny rok zakończony 31.12.2008	Segment Petrochemiczny rok zakończony 31.12.2008	Segment Chemiczny rok zakończony 31.12.2008	Pozostała Działalność rok zakończony 31.12.2008	Wyłączenia rok zakończony 31.12.2008	Razem rok zakończony 31.12.2008
Sprzedaż zewnętrzna	68 072 961	8 393 542	2 575 855	492 847		79 535 205
Sprzedaż między segmentami	8 815 180	3 904 535	195 042	1 377 813	(14 292 570)	–
Przychody ogółem	76 888 141	12 298 077	2 770 897	1 870 660	(14 292 570)	79 535 205
Koszty operacyjne ogółem*	(76 120 236)	(12 053 583)	(2 504 646)	(1 810 798)	14 288 665	(78 200 598)
Pozostałe przychody operacyjne	380 911	68 278	28 145	150 162	(391)	627 105
Pozostałe koszty operacyjne	(2 775 564)	(37 813)	(80 806)	(69 163)	–	(2 963 346)
Wynik segmentu	(1 626 748)	274 959	213 590	140 861	–	(1 001 634)
Nieprzypisane przychody całej Grupy						120 825
Nieprzypisane koszty całej Grupy						(722 513)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej						(1 603 322)
Przychody finansowe						702 800
Koszty finansowe						(2 281 414)
Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności	(1 025)	–	1 040	266 518		266 533
Strata przed opodatkowaniem						(2 915 403)
Podatek dochodowy						388 777
Zysk netto						(2 526 626)
* w tym amortyzacja	1 411 221	629 643	147 657	255 128		2 443 649
Nieprzypisane						47 734
						2 491 383
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	2 088 810	1 235 821	255 563	311 259		3 891 453
Nieprzypisane						56 301
						3 947 754

Skonsolidowane przychody segmentu nie uwzględniają korekty z tytułu programów lojalnościowych (KIMSF 13).

W 2008 roku pozycja dotycząca zwiększenia aktywów trwałych obejmowała jedynie wartości dotyczące poniesionych w okresie nakładów z zakupów bezpośrednich na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne, zgodnie z MSSF 8 par 23b) rozszerzono zakres ujawnień o wszystkie pozostałe pozycje zwiększeń aktywów trwałych innych niż instrumenty finansowe, aktywa z tytułu podatku odroczonego, aktywa z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia i praw wynikających z umów ubezpieczeniowych.

5.2. Pozostałe informacje segmentowe

a) Aktywa w podziale na segmenty operacyjne

	Aktywa segmentów	
	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Segment Rafineryjny	26 447 353	26 681 137
Segment Detal	5 416 802	5 348 138
Segment Petrochemia	12 265 878	11 021 204
Razem aktywa segmentów	44 130 033	43 050 479
Funkcje Korporacyjne	5 492 775	4 889 199
Wyłączenia	(462 433)	(963 928)
	49 160 375	46 975 750

w tym:

	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	
	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Segment Rafineryjny	4 589	28 127	13 986	11 532
Segment Detal	–	–	–	–
Segment Petrochemia	16 787	12 096	30 755	38 805
Razem aktywa segmentów	21 376	40 223	44 741	50 337
Funkcje Korporacyjne	10 802	11 265	1 356 845	1 510 795
	32 178	51 487	1 401 586	1 561 132

Do segmentów sprawozdawczych przyporządkowuje się wszystkie aktywa, z wyjątkiem aktywów finansowych oraz aktywów podatkowych. Wartość firmy przyporządkowano do segmentów sprawozdawczych. Aktywa użytkowane wspólnie przez segmenty sprawozdawcze przydziela się na podstawie przychodów generowanych przez poszczególne segmenty sprawozdawcze.

Aktywa w podziale na segmenty operacyjne według MSR 14 – Segmenty działalności

	Aktywa segmentów w tym:	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności
	Stan na 31.12.2008	Stan na 31.12.2008	Stan na 31.12.2008
Segment Rafineryjny	29 096 794	27 290	4 525
Segment Petrochemiczny	8 098 121	12 096	6
Segment Chemiczny	2 526 843	–	11 036
Pozostała działalność	6 129 341	1 008	1 545 565
Nieprzypisane aktywa	2 152 304	11 093	–
Wyłączenia	(1 027 653)	–	–
	46 975 750	51 487	1 561 132

b) Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących

	Zawiązania		Odwrócenia	
	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Segment Rafineryjny	(161 981)	(2 863 200)	178 691	194 099
Segment Detal	(79 824)	(55 441)	61 351	93 478
Segment Petrochemia	(69 511)	(182 894)	19 582	36 922
Funkcje Korporacyjne	(108 140)	(144 119)	110 366	132 654
	(419 456)	(3 245 654)	369 990	457 153

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów w podziale segmentowym ujawnione w sprawozdaniu z całkowitych dochodów obejmują:

- odpisy aktualizujące wartość należności;
- odpisy aktualizujące wartość zapasów;
- odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, zgodnie z MSR 36 i MSSF 5;
- odpisy aktualizujące wartość firmy.

Odpisy i odwrócenie odpisów aktualizujących dokonywane były w związku z wystąpieniem lub wygaśnięciem przesłanek związanych z przeterminowaniem należności, wystąpieniem należności nieściągalnych bądź dochodzeniem ich na drodze sądowej, jak również z utratą wartości rzeczowych aktywów trwałych.

W 2008 roku odpisy dokonane w segmencie rafineryjnym dotyczyły przede wszystkim utraty wartości aktywów trwałych ORLEN Lietuva. Odpisy dokonane w segmencie detalicznym dotyczyły głównie stacji paliw. W 2008 roku odpis w segmencie petrochemicznym wynikał głównie z utraty wartości aktywów spółki Spolana. W Funkcjach korporacyjnych dotyczących pozostałej działalności ujęto głównie odpisy na majątek odrębny i materiały zbędne.

Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących według MSR 14 – Segmenty działalności

	Zawiązania	Odwrócenia
	rok zakończony 31.12.2008	rok zakończony 31.12.2008
Segment Rafineryjny	(2 973 498)	328 125
Segment Petrochemia	(86 673)	27 779
Segment Chemiczny	(112 636)	10 576
Pozostała Działalność	(23 852)	45 636
Nieprzypisane	(34 158)	33 530
	(3 230 817)	445 646

Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących nie uwzględniało odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu odsetek.

c) Informacje geograficzne

Poniższe tabele prezentują informacje o skonsolidowanej sprzedaży Grupy Kapitałowej oraz o aktywach segmentów w poszczególnych obszarach geograficznych za 2009 i 2008 rok.

	Przychody od klientów zewnętrznych	
	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Polska	31 006 893	35 204 146
Niemcy	12 482 039	12 630 390
Czechy	8 289 715	9 817 894
Kraje Nadbałtyckie	5 194 438	7 920 363
Pozostałe kraje w tym:	10 954 905	13 960 432
– Szwajcaria	3 131 377	3 013 288
– Dania	1 109 150	772 371
– Ukraina	1 292 116	1 295 459
– Finlandia	23 982	1 812 680
	67 927 990	79 533 225

Skonsolidowane przychody Grupy Kapitałowej w podziale geograficznym za 2009 i 2008 rok nie uwzględniają pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

	Aktywa segmentu zgodne z kryterium rynków geograficznych	
	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Polska	28 345 194	24 510 680
Niemcy	1 335 837	1 257 458
Czechy	9 285 090	9 529 245
Kraje Nadbałtyckie	7 730 665	8 038 525
Pozostałe kraje	457 396	343 094
Aktywa segmentów	47 154 182	43 679 002
Aktywa niealokowane	2 006 193	3 296 748
Aktywa skonsolidowane	49 160 375	46 975 750

W następstwie nowej alokacji poszczególnych pozycji aktywów w danych za 2008 rok dokonano reklasyfikacji z aktywów niealokowanych do obszaru geograficznego Polska w wartości 457 082 tysiące złotych.

5.3. Przychody z głównych produktów i usług

Przychody Grupy z tytułu głównych produktów i usług przedstawiają się następująco:

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Segment Rafineryjny	36 569 602	46 033 371
Benzyny	10 247 438	11 333 387
Diesel	16 117 872	21 277 285
Lekki olej opałowy	1 540 447	2 218 224
Jet A-1	1 458 344	2 930 351
Ciężki olej opałowy	2 471 591	2 823 227
LPG	499 199	739 670
Asfalt	1 471 036	1 368 542
Oleje	282 535	265 798

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Pozostałe	2 481 140	3 076 887
Segment Detal	22 383 703	22 479 537
Benzyny	9 594 110	9 188 989
Diesel	8 674 140	9 337 361
Lekki olej opałowy	625 336	738 816
LPG	855 355	970 205
Pozostałe	2 634 762	2 244 166
Segment Petrochemia	8 877 040	10 934 614
Polietylen	1 561 136	1 784 065
Polipropylen	1 224 365	1 365 545
Etylen	710 283	900 036
Propylen	520 483	653 648
Toluen	135 867	205 532
Benzen	516 891	657 121
Butadien	128 260	171 945
Glikol	149 250	236 520
PCW	913 666	874 061
PCW Granulat	234 989	196 496
Canwil	232 028	355 603
Saletra amonowa	479 922	438 663
Pozostałe	2 069 900	3 095 379
Funkcje korporacyjne	97 645	85 703
Przychody skonsolidowane	67 927 990	79 533 225

5.4. Informacje o wiodących klientach

W Grupie Kapitałowej w przychodach z tytułu sprzedaży bezpośredniej nie zidentyfikowano wiodącego klienta.

6. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Grunty	893 847	891 185
Budynki i budowle	9 356 414	9 200 217
Urządzenia techniczne i maszyny	11 444 752	11 934 523
Środki transportu i pozostałe	863 386	875 729
Środki trwałe w budowie	4 512 038	3 367 103
	27 070 437	26 268 757

Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych według grup rodzajowych:

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2009	927 151	14 186 253	25 310 048	1 935 661	3 411 193	45 770 306
Zwiększenia	1 524	35 926	180 674	100 709	3 386 602	3 705 435
Reklasyfikacje	9 006	987 131	1 081 494	154 695	(2 169 356)	62 970
Zmniejszenia	(5 945)	(93 993)	(410 160)	(171 655)	(33 826)	(715 579)
Różnice kursowe	(6 786)	(87 711)	(345 790)	(13 432)	(33 187)	(486 906)
31 grudnia 2009	924 950	15 027 606	25 816 266	2 005 978	4 561 426	48 336 226
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące						
1 stycznia 2009	35 966	4 986 036	13 375 525	1 059 932	44 090	19 501 549
Amortyzacja	–	611 562	1 634 707	214 204	–	2 460 473
Inne zwiększenia	773	5 206	63 077	17 055	–	86 111
Odpisy aktualizujące	(2 953)	(58 767)	(22 347)	3 143	5 411	(75 513)
zawiązanie	3 442	60 335	30 817	5 437	9 976	110 007
odwrócenie	(6 395)	(119 102)	(53 164)	(2 294)	(4 565)	(185 520)
Reklasyfikacje	–	225 861	(218 624)	(82)	–	7 155
Zmniejszenia	(14)	(54 854)	(314 077)	(101 471)	–	(470 416)
Różnice kursowe	(2 669)	(43 852)	(146 747)	(50 189)	(113)	(243 570)
31 grudnia 2009	31 103	5 671 192	14 371 514	1 142 592	49 388	21 265 789
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2008	821 923	12 924 187	21 108 183	1 665 764	2 525 125	39 045 182
Zwiększenia	1 062	26 202	69 286	163 641	3 714 927	3 975 118
Reklasyfikacje	21 787	799 325	2 020 748	89 078	(3 008 168)	(77 230)
Zmniejszenia	(6 326)	(163 231)	(309 156)	(113 329)	(29 890)	(621 932)
Różnice kursowe	88 705	599 770	2 420 987	130 507	209 199	3 449 168
31 grudnia 2008	927 151	14 186 253	25 310 048	1 935 661	3 411 193	45 770 306
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące						
1 stycznia 2008	63 599	4 018 804	9 278 459	808 091	42 304	14 211 257
Amortyzacja	–	584 060	1 603 836	207 313	–	2 395 209
Inne zwiększenia	2 179	3 459	17 101	5 648	–	28 387
Odpisy aktualizujące	(33 511)	309 212	2 002 361	67 995	1 221	2 347 278
zawiązanie	6 396	380 267	2 019 213	69 190	9 428	2 484 494
odwrócenie	(39 907)	(71 055)	(16 852)	(1 195)	(8 207)	(137 216)
Zmniejszenia	(372)	(97 336)	(263 873)	(83 481)	–	(445 062)
Różnice kursowe	4 071	167 837	737 641	54 366	565	964 480
31 grudnia 2009	35 966	4 986 036	13 375 525	1 059 932	44 090	19 501 549
Wartość księgowa netto						
1 stycznia 2009	891 185	9 200 217	11 934 523	875 729	3 367 103	26 268 757
31 grudnia 2009	893 847	9 356 414	11 444 752	863 386	4 512 038	27 070 437
1 stycznia 2008	758 324	8 905 383	11 829 724	857 673	2 482 821	24 833 925
31 grudnia 2008	891 185	9 200 217	11 934 523	875 729	3 367 103	26 268 757

Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wynosiły odpowiednio 2 812 957 tysięcy złotych i 2 972 643 tysiące złotych, z uwzględnieniem różnic kursowych

Odpisy aktualizujące wykazane w ruchu rzeczowego majątku trwałego stanowią różnicę między wartością księgową netto aktywów a ich wartością odzyskiwalną. Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dokonała weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych. Gdyby w 2009 roku zastosowano ubiegłoroczne okresy użytkowania amortyzacja byłaby większa o 9 921 tysięcy złotych.

Wartość brutto w pełni zamortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu wynosiła 2 618 871 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 1 967 344 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Składniki rzeczowego majątku trwałego o wartości księgowej 738 049 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 1 120 737 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy.

Wartość księgowa czasowo nieużywanych rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 189 457 tysięcy złotych.

Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych wycofanych z użytkowania i niezakwalifikowanych do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 942 231 tysięcy złotych.

7. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

W 2009 i 2008 roku wystąpiły następujące zmiany w inwestycjach w nieruchomości:

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Stan na początek okresu	71 757	69 076
Przeklasyfikowanie z rzeczowych aktywów trwałych	–	2 037
Zakup	773	57
Sprzedaż	–	(215)
Korekta wyceny do wartości godziwej	(257)	(6 937)
Zmniejszenia z tytułu likwidacji	(228)	–
Różnice kursowe	(424)	8 157
Przeklasyfikowanie do rzeczowych aktywów trwałych	(134)	–
Pozostałe	–	(418)
	71 487	71 757

Składnikami inwestycji w nieruchomości są budynki socjalno-biurowe, częściowo przeznaczone pod wynajem oraz grunty.

W 2009 roku i 2008 roku Grupa uzyskała przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych w wysokości odpowiednio 11 954 tysiące złotych i 12 397 tysięcy złotych.

Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych, które w danym okresie przyniosły przychody z czynszów wyniosły odpowiednio 2 898 tysięcy złotych w 2009 roku i 3 199 tysięcy złotych w 2008 roku. Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych, które w danym okresie nie przyniosły przychodów z czynszów wyniosły odpowiednio 425 tysięcy złotych w 2009 roku i 371 tysięcy złotych w 2008 roku.

W zależności od charakteru inwestycji w nieruchomości do oszacowania wartości godziwej niezależny rzeczoznawca majątkowy zastosował metody porównawczą i dochodową. Metodę porównawczą stosowano przy założeniu, że wartość wycenianej nieruchomości jest równa cenie, jaką uzyskamy na rynku za nieruchomość o podobnym charakterze. W metodzie dochodowej obliczenia przeprowadzono przy użyciu techniki dyskontowania strumieni pieniężnych,

ze względu na zmienność dochodów w przewidywanej przyszłości. W analizie zastosowano 5-letni okres prognozy. Do dyskontowania zastosowano stopę dyskonta odzwierciedlającą wymaganą przez nabywców nieruchomości relację pomiędzy rocznym dochodem uzyskiwanym z nieruchomości a nakładami, jakie należy ponieść na ich zakup. Prognozy zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych dla wycenianych obiektów uwzględniają warunki zawarte we wszystkich umowach najmu oraz dowody zewnętrzne, takie jak aktualne rynkowe stawki najmu podobnych obiektów, tak samo zlokalizowanych i będących w takim samym stanie technicznym i standardzie oraz służące podobnym celom.

8. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Oprogramowanie	40 950	42 808
Patenty, znaki towarowe i licencje	494 383	484 102
Wartość firmy	89 811	87 633
Pozostałe	65 232	30 138
	690 376	644 681

Zmiany stanu wartości niematerialnych przedstawiały się następująco:

	Oprogra- mowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	Wartość firmy	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto					
1 stycznia 2009	197 990	919 297	110 710	93 422	1 321 419
Nabycie	9 624	4 704	(40 531)	86 435	60 232
Inne zwiększenia	6 530	5 436	22 639	87 429	122 034
Reklasyfikacje	4 629	76 037	–	89	80 755
Zmniejszenia	(5 153)	(35 655)	14 151	(141 840)	(168 497)
Różnice kursowe	(2 947)	(3 086)	230	(2 360)	(8 163)
31 grudnia 2009	210 673	966 733	107 199	123 175	1 407 780
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące					
1 stycznia 2009	155 182	435 195	23 077	63 284	676 738
Amortyzacja	13 415	67 965	–	13 101	94 481
Inne zwiększenia	418	1 609	1 985	1 818	5 830
Odpisy aktualizujące	1 698	4 059	(7 380)	(7 171)	(8 794)
zawiązanie	3 266	4 059	–	–	7 325
odwrócenie	(1 568)	–	(7 380)	(7 171)	(16 119)
Zmniejszenia	(1 831)	(34 983)	(8)	(12 294)	(49 116)
Różnice kursowe	841	(1 495)	(286)	(795)	(1 735)
31 grudnia 2009	169 723	472 350	17 388	57 943	717 404
Wartość księgowa brutto					
Nabycie	156 108	838 262	108 468	61 101	1 163 939
Inne zwiększenia	10 413	4 421	(2 295)	20 915	33 454
Reklasyfikacje	4 267	247	–	11 560	16 074
Zmniejszenia	6 270	57 027	–	4 767	68 064
Różnice kursowe	(3 731)	(26 151)	(2 833)	(13 738)	(46 453)
Różnice kursowe	24 663	45 491	7 370	8 817	86 341
31 grudnia 2008	197 990	919 297	110 710	93 422	1 321 419

	Oprogra- mowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	Wartość firmy	Pozostałe	Razem
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące					
1 stycznia 2008	124 685	366 645	22 610	33 171	547 111
Amortyzacja	12 227	65 619	–	11 180	89 026
Inne zwiększenia	755	105	2 010	9 338	12 208
Odpisy aktualizujące	1 072	38	(527)	11 816	12 399
zawiązanie	1 337	1 032	–	11 826	14 195
odwrócenie	(265)	(994)	(527)	(10)	(1 796)
Zmniejszenia	(2 681)	(11 510)	(3 374)	(6 808)	(24 373)
Różnice kursowe	19 124	14 298	2 358	4 587	40 367
31 grudnia 2008	155 182	435 195	23 077	63 284	676 738
Wartość księgowa netto					
1 stycznia 2009	42 808	484 102	87 633	30 138	644 681
31 grudnia 2009	40 950	494 383	89 811	65 232	690 376
1 stycznia 2008	31 423	471 617	85 858	27 930	616 828
31 grudnia 2008	42 808	484 102	87 633	30 138	644 681

Odpisy aktualizujące wartości niematerialne wynosiły na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku odpowiednio 16 917 tysięcy złotych i 15 005 tysięcy złotych, z uwzględnieniem różnic kursowych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dokonała weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania wartości niematerialnych. Gdyby w 2009 roku zastosowano ubiegłoroczne okresy użytkowania amortyzacja byłaby większa o 2 778 tysięcy złotych.

Wartość brutto wszystkich w pełni zamortyzowanych wartości niematerialnych, będących nadal w użytkowaniu wynosi 193 047 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 220 221 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartości niematerialne i prawne ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej.

Uprawnienia do emisji CO₂

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa posiadała przyznane i nabyte na rynku uprawnienia do emisji CO₂.

Przydział uprawnień do emisji CO₂ na poszczególne instalacje nastąpił w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów w formie Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień (KPRU II), w związku z przyjętym przez Unię Europejską Protokołem z Kioto z 11 grudnia 1997 roku do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych.

Uprawnienia do emisji CO ₂ w Grupie Kapitałowej PKN ORLEN	Ilość (tona)
Posiadane na 31 grudnia 2008 roku	13 045 409
Rozliczone za 2008 rok	(12 027 869)
Otrzymane i nabyte w 2009 roku	14 334 086
Sprzedane w 2009 roku	(13 489 814)
Posiadane na 31 grudnia 2009 roku	1 861 812
Emisja w 2009 roku	(11 910 909)
Zapotrzebowanie do rozliczenia za 2009 rok	(10 049 097)
Transakcje zakupu na termin zawarte w 2009 roku	11 684 380

Grupa dokonała zmiany prezentacji informacji o uprawnieniach do emisji CO₂ w stosunku do 2008 roku z prezentacji uwzględniającej ilość uprawnień przyznanych dla pięcioletniego okresu rozliczeniowego na prezentację ilości posiadanych uprawnień do emisji CO₂ odzwierciedlającą rzeczywisty stan uprawnień zapisanych na rachunkach rozliczeniowych.

W dniu przyznania uprawnień do emisji CO₂ 14 listopada 2008 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia EUA wyniosła 17,50 EUR, natomiast w dniu 31 grudnia 2009 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia EUA wyniosła 12,33 EUR.

Wartość firmy

Roczny test utraty wartości:

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa PKN ORLEN dokonała oceny wartości ekonomicznej wartości firmy zgodnie z wymogami MSR 36 i stwierdziła brak konieczności dokonywania odpisów bądź odwróceń wobec istniejącego stanu.

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Wartość firmy z konsolidacji:		
ORLEN PetroTank Sp. z o.o.	11 298	11 298
PetroCentrum Sp. z o.o.	5 897	5 897
ShipService SA	3 145	3 145
Ceska Rafinerska AS	7 694	7 753
Pozostałe	815	492
	28 849	28 585
Wartość firmy z połączenia:		
Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o.	51 902	51 902
ORLEN Deutschland GmbH	8 966	7 052
Pozostałe	94	94
	60 962	59 048
	89 811	87 633

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Wartość firmy z konsolidacji na początek okresu	28 585	27 014
Zwiększenia	(11)	6 368
PetroCentrum Sp. z o.o.	–	5 897
Grupa ORLEN Lietuva	(4)	471
Pozostałe	(7)	–
Zmniejszenia	–	(5 897)
Petrozachód Sp. z o.o.	–	(4 597)
Petroprofit Sp. z o.o.	–	(1 175)
Morena Sp. z o.o.	–	(125)
Różnice kursowe	275	1 100
Wartości firmy z konsolidacji na koniec okresu	28 849	28 585

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Wartość firmy z połączenia na początek okresu	59 048	58 844
Zwiększenia	2 210	–
ORLEN Deutschland GmbH	2 210	–
Zmniejszenia	(538)	(1 569)
AB Mažeikių Elektrinė	(538)	–
ORLEN Deutschland GmbH	–	(1 569)
Różnice kursowe	242	1 773
Wartości firmy z połączenia na koniec okresu	60 962	59 048

Koncesje

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Grupa posiadała koncesje z tytułu usług o charakterze świadczeń publicznych, z tytułu których wnoszone są coroczne opłaty obciążające wynik finansowy danego okresu.

Spółki Grupy Kapitałowej jako właściciele poszczególnych koncesji wydanych przez odpowiednie organy administracji publicznej dysponują koncesjami w szczególności na:

- Wytwarzanie paliw ciekłych;
- Obrót paliwami ciekłymi;
- Magazynowanie paliw ciekłych;
- Obrót paliwami gazowymi;
- Dystrybucja paliw gazowych;
- Krajowy transport paliw;
- Wykonywanie międzynarodowego zarobkowego przewozu drogowego;
- Wytwarzanie energii elektrycznej;
- Obrót energią elektryczną;
- Przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej;
- Wytwarzanie ciepła;
- Obrót ciepłem;
- Przesyłanie i dystrybucja ciepła;
- Magazynowanie węglowodorów płynnych;
- Eksploatacja złoża soli kamiennej;
- Rozpoznanie złoża soli kamiennej;
- Poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego
- Usługi ochrony osób i mienia.

Koncesje na obrót paliwami ciekłymi i gazowymi, wytwarzanie i magazynowanie paliw ciekłych, dystrybucję paliw gazowych, wytwarzanie, obrót oraz przesyłanie i dystrybucję ciepła, wytwarzanie, obrót, przesyłanie i dystrybucję energii elektrycznej wydane są w większości przypadków na okres 10 lat. Koncesje na krajowy transport paliw oraz wykonywanie międzynarodowego zarobkowego przewozu drogowego wydane są na okres od 5 do 45 lat. Koncesje na magazynowanie węglowodorów płynnych (do 1 września 2029 roku) i eksploatację złoża soli kamiennej (do 29 kwietnia 2033 roku) wydane są na okres 30 lat a koncesja na rozpoznanie złoża soli kamiennej (do 3 lutego 2012 roku) wydana została na okres 6 lat. Koncesje na poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego wydawane są na okres 5 lat (do 30 października 2012 roku).

9. PRAWO WIECZYSTEGO UŻYTKOWANIA GRUNTU

Grupa rozpoznała w ewidencji pozabilansowej prawa wieczystego użytkowania gruntu, otrzymane na mocy decyzji administracyjnej, w wysokości 981 672 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 993 711 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku. Prawa te były wycenione wg wartości godziwej na dzień 1 stycznia 2004 roku.

10. DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

a) Aktywa dostępne do sprzedaży

	Siedziba	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008	Udział Spółki w kapitale zakładowym / w ogólnej liczbie głosów na		Podstawowa działalność
				31.12.2009	31.12.2008	
SK Eurochem Sp. z o.o.	Polska – Włocławek	21 490	21 490	17,37%	17,37%	produkcja wyrobów chemicznych
Naftoport Sp. z o.o.	Polska – Gdańsk	31 026	31 026	14,10%	14,10%	budowa i eksploatacja stanowisk przeładunkowych paliw płynnych
Wodkan SA	Polska – Ostrów Wielkopolski	869	1 142	2,69%	2,84%	usługi wodno-kanalizacyjne
Pozostałe		6 248	8 516			
Wartość netto		59 633	62 174			

Odpisy aktualizujące aktywa dostępne do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wynosiły odpowiednio 78 570 tysięcy złotych i 81 059 tysięcy złotych.

b) Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Grupa posiadała udziały i akcje w następujących jednostkach wycenianych metodą praw własności:

	Wartość księgowa na dzień		Udział Grupy w kapitale zakładowym / w ogólnej liczbie głosów na dzień		Podstawowa działalność
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008	
Polkomtel SA	809 483	961 151	24,39%	24,39%	świadczenie usług w zakresie telefonii komórkowej usługi telekomunikacyjne
Wartość firmy powstała na nabyciu Polkomtel SA	537 920	537 920	–	–	
Inne	54 183	62 061	–	–	
	1 401 586	1 561 132	24,39%	24,39%	

Poniżej ujawniono skrócone informacje finansowe obejmujące łączne wartości aktywów i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku, przychodów, kosztów finansowych i wysokości zysku za 2009 i 2008 rok w spółce Polkomtel SA:

Polkomtel SA (wybrane dane finansowe)

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Aktywa obrotowe	1 345 004	1 577 911
Aktywa trwałe	7 065 775	7 097 736
Zobowiązania krótkoterminowe	4 112 669	3 697 124
Zobowiązania długoterminowe	969 861	1 042 891

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Przychody ze sprzedaży	7 881 712	8 328 875
Zysk z działalności operacyjnej	1 532 943	1 889 180
Zysk przed opodatkowaniem	1 385 161	1 678 319
Podatek dochodowy	(277 924)	(317 080)
Zysk netto	1 107 237	1 361 239

c) Spółki współkontrolowane konsolidowane metodą proporcjonalną

PKN ORLEN posiada 50%-owy udział w spółce joint-venture – Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. (BOP), zajmującej się produkcją, dystrybucją i sprzedażą poliolefin oraz w spółce Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny SA, która zajmuje się doradztwem, zarządzaniem i kierowaniem w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzaniem holdingami i zagospodarowaniem, kupnem i sprzedażą nieruchomości na własny rachunek.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku, udział Grupy w aktywach, zobowiązaniach, przychodach i kosztach BOP przedstawiał się następująco:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Aktywa obrotowe	440 694	489 856
Aktywa trwałe	713 142	780 708
Zobowiązania krótkoterminowe	342 867	799 154
Zobowiązania długoterminowe	345 027	1 526

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Przychody	1 178 196	1 384 139
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(1 059 890)	(1 337 059)
Zysk brutto na sprzedaży	118 306	47 080
Koszty sprzedaży	(69 772)	(67 473)
Koszty ogólnego zarządu	(11 833)	(12 254)
Przychody i koszty operacyjne netto	288	(556)
Zysk/Strata z działalności operacyjnej	36 989	(33 204)
Przychody/koszty finansowe netto	(47 977)	(90 088)
Strata przed opodatkowaniem	(10 988)	(123 291)
Podatek dochodowy	5 403	(12 928)
Strata netto	(16 391)	(110 363)

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku, udział Grupy w aktywach, zobowiązaniach, przychodach i kosztach Płockiego Parku Przemysłowo-Technologicznego SA przedstawiał się następująco:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Aktywa obrotowe	22 698	22 198
Aktywa trwałe	26 001	27 441
Zobowiązania krótkoterminowe	16 565	17 424
Zobowiązania długoterminowe	–	6

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Przychody	852	1 018
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(672)	(698)
Zysk/Strata brutto na sprzedaży	180	320
Koszty ogólnego zarządu	(2 063)	(2 126)
Przychody i koszty operacyjne netto	706	1 083
Przychody/koszty finansowe netto	1 082	1 330
Zysk przed opodatkowaniem	(95)	607
Podatek dochodowy	(21)	114
Zysk netto	(75)	493

11. UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW TRWAŁYCH

Na dzień 31 grudnia 2009 roku przeprowadzono test na utratę wartości aktywów dla ośrodków generujących przepływy pieniężne (CGU – ang. Cash Generating Unit), w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości zgodnie z MSR 36. W wyniku testu nie stwierdzono utraty wartości aktywów trwałych.

Na dzień 31 grudnia 2008 najistotniejszego odpisu aktualizującego wartość aktywów dokonano w kwocie netto (2 177 549) tysięcy złotych w odniesieniu do CGU ORLEN Lietuva prezentowanej w segmencie rafineryjnym (nota 8). Zawiązanie i odwrócenie odpisów dotyczyło urządzeń technicznych i maszyn w wysokości (1 921 240) tysięcy złotych, budynków i budowli w wysokości (189 556) tysięcy złotych i pozostałych w wysokości (66 753) tysięcy złotych. Wartość zastosowanej stopy dyskontowej przed opodatkowaniem dla ORLEN Lietuva wynosiła 10,80%. Ze względu na walutę funkcjonalną, którą dla ORLEN Lietuva jest USD, stopa wolna od ryzyka została ustalona na podstawie oprocentowania amerykańskich obligacji rządowych.

Opis okoliczności przeprowadzenia testu utraty wartości aktywów dla roku 2008 został zaprezentowany w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy PKN ORLEN za 2008 rok (Nota 7.8).

Analizy zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe Grupy PKN ORLEN zawarte w zatwierdzonym Planie Średnioterminowym 2009–2013 skorygowane do poziomu zatwierdzonych budżetów odpowiednio dla 2010 roku w modelu dla roku 2009 i budżetu 2009 dla modelu w roku 2008. Projekcje na kolejne lata analizy zostały oszacowane na bazie danych z ostatniego okresu szczegółowych planów z ewentualnymi korektami doprowadzającymi poziom przepływów pieniężnych do poziomu uznanego za adekwatny w kolejnych latach. Okres analizy dla poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne został ustalony na podstawie planowanego okresu użytkowania głównych składników majątkowych poszczególnych CGU.

Przyjęte przez Grupę prognozy przyszłych wyników finansowych opierają się na szeregu założeń, których część dotycząca czynników makroekonomicznych, w tym: kursy walut, ceny surowców, stopy procentowe jest poza kontrolą Spółki.

Zmiany tych założeń mogą wpłynąć na sytuację finansową Grupy, w tym na wyniki testów na utratę wartości aktywów trwałych i w konsekwencji mogą doprowadzić do zmian sytuacji majątkowej oraz wyników finansowych Spółki.

Informacje o kwocie zawiązania oraz odwrócenia odpisów aktualizujących w odniesieniu do każdej grupy aktywów zawarte są w notach o zmianie stanu wartości rzeczowych aktywów trwałych (nota 6) oraz o zmianie stanu wartości niematerialnych (nota 8).

Gdyby przyjęto ubiegłoroczne założenia szacowany poziom odpisu nie odbiegałby istotnie od aktualnie ujętych.

12. DŁUGOTERMINOWE POŻYCZKI I NALEŻNOŚCI

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Zaliczki na środki trwałe w budowie	698	39 937
Pożyczki udzielone	34 967	18 009
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	12 057
Pozostałe należności	11 282	17 743
	46 947	87 746

13. ZAPASY

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Materiały	5 816 392	4 920 803
Półprodukty i produkty w toku	763 586	753 667
Produkty gotowe	3 544 367	3 033 643
Towary	495 514	380 934
	10 619 859	9 089 047

Przedsiębiorcy operujący na polskim rynku, zobowiązani byli do końca 2009 roku utworzyć zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw (z wyłączeniem gazu płynnego LPG), w ilości odpowiadającej, co najmniej 76-dniom średniej dziennej produkcji lub przywozu, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim. W przypadku LPG obowiązywała wielkość odpowiadająca, co najmniej 13 dniom.

Szczegółowy sposób tworzenia i ustalania ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych w Polsce określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 sierpnia 2009 roku (Dz. U. nr 150 poz. 1211).

Szczegółowy sposób tworzenia i ustalania ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych w Republice Litewskiej określa Rozporządzenie nr 1901 z dnia 5 grudnia 2002 roku dotyczące zatwierdzenia procedury budowy, gromadzenia i utrzymywania magazynów produktów ropopochodnych i olejów oraz minimalnych ilości produktów ropopochodnych.

Powyższe rozporządzenie zostało zmienione w dniu 28 grudnia 2008 roku poprawką do ustawy o numerze X-115, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku. Zmiana ta ustanawia, że 90-dniowe zapasy obowiązkowe powinny być zgromadzone do 31 grudnia 2009 roku. Zmianie uległy także proporcje zapasów obowiązkowych. Zamiast proporcji 50/50 podmioty gospodarcze powinny akumulować 60-dniową wartość zapasów, a Państwo – 30-dniową.

W Republice Czeskiej sposób tworzenia i ustalania ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych reguluje Ustawa nr 189/1999 „Zapasy obowiązkowe ropy naftowej” wydana przez Parlament Republiki Czech z dnia 29 lipca 1999 znowelizowana Rozporządzeniem nr 560/2004 z dnia 24 września 2004. Zapasy obowiązkowe utrzymywane są przez Państwową Agencję na poziomie 90 dni importu netto ropy i finansowane są z budżetu.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wartość brutto zapasów obowiązkowych w Grupie wyniosła odpowiednio 6 050 447 tysięcy złotych i odpowiednio 5 261 019 tysięcy złotych.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów wynosiły 142 097 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 511 930 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku. Odpisy aktualizujące wartość zapasów prezentowane są w koszcie własnym sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku na zapasach o wartości księgowej odpowiednio 161 460 tysięcy złotych i 180 558 tysięcy złotych był ustanowiony zastaw jako zabezpieczenie zobowiązań Grupy.

14. NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Dostawy i usługi	4 491 501	4 706 398
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	188 878	189 690
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	430 121	617 365
Sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych	3 830	14 353
Zaliczki na środki trwałe w budowie	158 710	487 637
Odszkodowania dotyczące ubezpieczeń Grupa ORLEN Lietuva	12 338	207 326
Zaliczki na dostawy	12 607	2 848
Pozostałe należności	119 501	130 557
Należności netto	5 417 486	6 356 174
Odpis aktualizujący wartość należności	572 387	564 262
Należności brutto	5 989 873	6 920 436

Należności w walutach obcych wynoszą na dzień 31 grudnia 2009 roku 2 492 442 tysięcy złotych i na dzień 31 grudnia 2008 roku 2 671 114 tysięcy złotych.

Należności z tytułu dostaw i usług wynikają głównie ze sprzedaży wyrobów gotowych i towarów handlowych.

Szczegółowe rozbieżności od jednostek powiązanych zaprezentowano w nocie 34 – Informacje o podmiotach powiązanych.

Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej i działalności finansowej.

15. KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	43 208	123 698
Instrumenty pochodne rozpoznane w aktywach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające – rachunkowość zabezpieczeń	81 666	132 550
Dostępne do sprzedaży	247	178
Pożyczki udzielone i należności	55 884	1 406
	181 005	257 832

16. ŚRODKI PIENIĘŻNE

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	2 890 883	1 228 664
Pozostałe środki pieniężne (w tym środki pieniężne w drodze)	35 410	31 288
Pozostałe aktywa pieniężne	14 746	84 272
	2 941 039	1 344 224
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	24 459	115 136

17. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

W Grupie PKN ORLEN do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży zakwalifikowano następujące pozycje aktywów:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Udziały w Celio	12 173	12 267
Udziały w Konsorcjum Olejów Przetworzonych	84	84
Udziały w Apex-Elzar i Arbud	4 784	–
Inne składniki aktywów trwałych	15 137	39 136
	32 178	51 487

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa Unipetrol posiadała 97 udziałów w CELIO a.s. o wartości nominalnej 1 miliona CZK. Udział Grupy Unipetrol w spółce CELIO a.s. został zaklasyfikowany jako aktywo obrotowe przeznaczone do sprzedaży. Zarząd i Rada Nadzorcza Unipetrol zaakceptowały plan sprzedaży inwestycji w CELIO a.s. Całkowita wartość księgowa inwestycji wynosi 78 333 tysiące CZK. Transakcja sprzedaży jest przewidywana na kwiecień 2010 roku.

Pozycja innych składników aktywów trwałych obejmuje budynki i budowle, grunty, urządzenia techniczne i maszyny oraz środki transportu.

Wartość odpisu aktualizującego wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży w 2009 roku wyniosła 4 404 tysiące złotych.

18. KAPITAŁ WŁASNY

Kapitał zakładowy Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN SA na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi 534 636 tysięcy złotych, zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym. Podzielony jest na 427 709 061 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,25 złotych każda.

Kapitał zakładowy na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku składał się z następujących serii akcji:

	Liczba wyemitowanych akcji na 31.12.2009	Liczba wyemitowanych akcji na 31.12.2008	Ilość akcji zatwierdzonych do emisji na 31.12.2009	Ilość akcji zatwierdzonych do emisji na 31.12.2008
Seria A	336 000 000	336 000 000	336 000 000	336 000 000
Seria B	6 971 496	6 971 496	6 971 496	6 971 496
Seria C	77 205 641	77 205 641	77 205 641	77 205 641
Seria D	7 531 924	7 531 924	7 531 924	7 531 924
	427 709 061	427 709 061	427 709 061	427 709 061

Każda nowa emisja akcji w Polsce jest oznaczana jako nowa seria akcji. Wszystkie powyższe serie mają dokładnie takie same prawa.

Polityka zarządzania kapitałem

Celem Grupy w zarządzaniu kapitałem jest ochrona zdolności Grupy do kontynuowania działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy.

Zarząd monitoruje poziom wskaźnika zwrotu z kapitału, który jest definiowany jako stosunek wyniku z działalności operacyjnej do kapitału własnego. Na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wartość wskaźnika wynosiła odpowiednio 5% i (8)%.

Zarząd monitoruje również poziom dywidendy przypadającej na akcje zwykłe. Dodatkowo Grupa monitoruje poziom wskaźnika zadłużenia.

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Zadłużenie	13 204 227	13 892 765
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 941 039	1 344 224
Zadłużenie netto	10 263 188	12 548 541
Kapitał własny	21 707 211	20 531 647
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	47%	61%

18.1. Wybrane dane w zakresie kapitałów własnych (przypisanych akcjonariuszom Jednostki Dominującej)

Kapitał zakładowy na moment zmiany zasad rachunkowości, tj. stosowania MSR/MSSF, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych o kwotę 522 999 tysięcy złotych i zaprezentowany w pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej: korekta z tytułu przeszacowania kapitału zakładowego.

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej wynika z nadwyżki ceny emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną przy emisji akcji serii B, C i D. Kapitał ten na moment zmiany zasad rachunkowości, tj. stosowania MSR/MSSF, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych o kwotę 168 803 tysiące złotych i zaprezentowany w pozycji: korekta z tytułu przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej.

Saldo kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń wynika z wyceny instrumentów pochodnych spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Saldo kapitału z tytułu różnic kursowych z przeliczeń jednostek podporządkowanych jest korygowane o różnice wynikające z przeliczenia sprawozdania finansowego głównie spółek: ORLEN Deutschland z EUR na PLN, Grupy Unipetrol z CZK na PLN i Grupy ORLEN Lietuva z USD na PLN. W ramach tej pozycji prezentowane są również różnice kursowe z tytułu wyceny zobowiązań kredytowych w USD ujmowane jako zabezpieczenia inwestycji netto w podmiocie zagranicznym.

18.2. Kapitał zakładowy

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Kapitał zakładowy	534 636	534 636
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału zakładowego	522 999	522 999
	1 057 635	1 057 635

18.3. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 058 450	1 058 450
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	168 803	168 803
	1 227 253	1 227 253

18.4. Proponowany podział zysku za 2009 rok

a) Proponowany podział zysku za 2009 rok

Polityka Dywidend PKN ORLEN SA przewiduje określanie rekomendowanego poziomu dywidend w relacji do wolnych przepływów pieniężnych dla akcjonariuszy po realizacji budżetu inwestycyjnego i optymalizacji struktury kapitałowej („Free Cash Flow to Equity” – FCFE). Według przyjętej metodologii, w zależności od wyniku operacyjnego, nakładów inwestycyjnych oraz oczekiwań, co do zmian w poziomie zadłużenia w nadchodzącym okresie, Zarząd rozważa propozycję poziomu wypłaty dywidendy od 50% FCFE (określonego jako minimum w Polityce Dywidend) wzwyż.

Mimo dobrych wyników Spółki za rok 2009, wyliczenie FCFE daje wynik ujemny. W związku z powyższym, oraz uwzględniając utrzymujący się wysoki poziom zadłużenia Koncernu, Zarząd proponuje, by zysk netto za 2009 rok w kwocie 1 635 885 461,24 złotych został przeznaczony w całości na kapitał zapasowy Spółki.

b) Pokrycie straty za 2008 rok zgodnie z Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN

Na podstawie art. 395 § 2 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych oraz § 7 ust. 7 pkt 3 Statutu Spółki, Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN SA, po zapoznaniu się z wnioskiem Zarządu, oceną Rady Nadzorczej, postanowiło stratę za rok 2008 w wysokości (1 570 947 088,55) złotych pokryć z kapitału zapasowego Spółki.

Pokrycie straty wynika z zapisu § 1 Uchwały nr 6 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN z dnia 30 czerwca 2009 roku.

18.5. Kapitał własny akcjonariuszy mniejszościowych

Kapitał akcjonariuszy mniejszościowych obejmuje część aktywów netto podmiotów zależnych, która nie jest w sposób bezpośredni lub pośredni własnością akcjonariuszy Jednostki Dominującej.

Kapitał akcjonariuszy mniejszościowych w podziale na spółki:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Grupa Kapitałowa Unipetrol	2 040 319	2 138 492
Grupa Kapitałowa ANWIL	337 488	327 534
Grupa Kapitałowa Rafineria Trzebinia	95 999	73 804
Grupa Kapitałowa Rafineria Nafty Jedlicze	33 310	32 403
Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino” SA	38 279	35 176
Petrolot Sp. z o.o.	31 948	36 021
ORLEN Oil Sp. z o.o.	20 286	17 876
Pozostałe	71 679	57 250
	2 669 308	2 718 556

19. KREDYTY I POŻYCZKI

	długoterminowe		krótkoterminowe	
	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Kredyty bankowe i pożyczki	10 475 021	1 445 052	1 555 657	11 242 325
Dłużne papiery wartościowe	1 135 511	1 165 599	38 038	39 789
	11 610 532	2 610 651	1 593 695	11 282 114

Wartość kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych spadła o 688 538 tysięcy złotych netto w stosunku do stanu na koniec roku poprzedniego.

a) Kredyty bankowe

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na tysiące złotych)

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Złoty polski	828 115	814 927
Dolar amerykański	5 394 002	5 166 249
Euro	5 692 169	6 331 979
Korona czeska	106 856	350 249
Lit litewski	9 536	23 973
	12 030 678	12 687 377

- według rodzaju stopy procentowej

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
WIBOR	828 115	814 927
zmienna stopa	828 115	814 927
LIBOR	5 394 002	5 166 249
stała stopa procentowa	737 776	885 501
zmienna stopa	4 656 226	4 280 748
EURIBOR	5 692 169	6 331 979
zmienna stopa	5 692 169	6 331 979
PRIBOR	106 856	350 249
zmienna stopa	106 856	350 249
VLIBOR	9 536	23 973
zmienna stopa	9 536	23 973
	12 030 678	12 687 377

Grupa Kapitałowa PKN ORLEN SA opiera swoje finansowanie o stopę zmienną. W zależności od waluty finansowania są to O/N, T/N, jednotygodniowe do sześciomiesięcznego WIBOR, LIBOR, EURIBOR, PRIBOR oraz VLIBOR powiększone o marżę. Marża ta odzwierciedla ryzyko związane z finansowaniem Grupy Kapitałowej oraz zależna jest od poziomu wskaźnika zadłużenia netto (Net DEBT) do EBITDA (wynik operacyjny powiększony o amortyzację) i na dzień 31 grudnia 2009 nie przekraczała 3 punktów procentowych dla większości (89 %) kredytów.

b) Pożyczki

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku pożyczki obejmują pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku pożyczkę Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. od udziałowca Basell Europe HoldingS BV w kwocie 20 547 tysięcy złotych.

Na aktywach Grupy zabezpieczone były pożyczki i kredyty w wysokości 512 047 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 676 047 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku.

c) Dłużne papiery wartościowe

- według terminu wykupu

Stan dłużnych papierów wartościowych na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawiał się następująco:

	Obligacje długoterminowe o stałym oprocentowaniu	Obligacje długoterminowe o zmiennym oprocentowaniu
Wartość nominalna	310 800	750 000
Wartość księgowa	411 462	762 087
Termin wykupu	2013–12–28	2012–02–27
Rodzaj zabezpieczenia	bez zabezpieczeń	bez zabezpieczeń

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na tysiące złotych)

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Złoty polski	762 087	767 723
Korona czeska	411 462	437 665
	1 173 549	1 205 388

Grupa korzysta z kredytów i pożyczek zarówno w złotych polskich jak i w walutach obcych, oprocentowanych głównie według zmiennych stóp procentowych.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na 31 grudnia 2008 roku 9 475 449 tysięcy złotych zobowiązań długoterminowych z tytułu kredytów zostało wykazanych w zobowiązaniach krótkoterminowych. Były to zobowiązania wynikające z umów kredytowych zawierających zapis odnośnie wymaganego poziomu relacji zadłużenia netto do wskaźnika EBITDA (wynik z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację), który na dzień 31 grudnia 2008 roku został przekroczony. Szczegółowy opis zawarto w skonsolidowanym sprawozdaniu za rok 2008 (nota 7.16).

W kwietniu 2009 roku Jednostka Dominująca zakończyła rozmowy z kredytodawcami, uzyskując zgodę na okresowe przekroczenie maksymalnego wskaźnika zadłużenia oraz na kontynuowanie współpracy w ramach wcześniej przyznanych limitów i terminów spłaty kredytów. Inna spółka Grupy Kapitałowej w grudniu 2009 roku uzyskała zgodę kredytodawców na przekroczenie maksymalnego wskaźnika zadłużenia na 31 grudnia 2008 roku i zrestrukturyzowała umowę kredytową wydłużając okres kredytowania.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki naruszenia spłat kapitału bądź odsetek z tytułu kredytów lub pożyczek.

20. REZERWY

	długoterminowe		krótkoterminowe	
	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Środowiskowa	335 263	341 378	37 365	50 331
Na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	229 831	246 229	31 700	37 759
Na ryzyko gospodarcze	63 917	83 400	78 256	555 512
Na koszty programów osłonowych	–	49 266	51 369	40 762
Pozostałe	32 910	27 014	648 427	68 696
	661 921	747 287	847 117	753 060

W 2009 roku wystąpiły następujące zmiany stanu rezerw:

Zmiana stanu rezerw długoterminowych

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwy na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2009	341 378	246 229	83 400	49 266	27 014	747 287
Utworzenie	5 424	6 638	–	–	9 781	21 843
Reklasyfikacje	(2 796)	(84)	–	(49 266)	(32)	(52 178)
Wykorzystanie	(3 543)	(3 566)	–	–	(915)	(8 024)
Odwrócenie	(4 353)	(19 274)	(19 258)	–	(3 056)	(45 941)
Różnice kursowe	(847)	(112)	(225)	–	118	(1 066)
31 grudnia 2009	335 263	229 831	63 917	–	32 910	661 921

Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwy na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2009	50 331	37 759	555 512	40 762	68 696	753 060
Utworzenie	3 078	27 693	91 568	11 898	608 440	742 677
Reklasyfikacje	2 796	44	(560)	49 266	3 639	55 185
Wykorzystanie	(14 405)	(29 409)	(558 902)	(50 775)	(24 172)	(677 663)
Odwrócenie	(4 366)	(4 387)	(9 067)	(1 317)	(6 640)	(25 777)
Różnice kursowe	(69)	–	(295)	1 535	(1 536)	(365)
31 grudnia 2009	37 365	31 700	78 256	51 369	648 427	847 117

W 2008 roku wystąpiły następujące zmiany stanu rezerw:

Zmiana stanu rezerw długoterminowych

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwy na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2008	369 827	229 124	104 189	58 021	38 105	799 266
Utworzenie	5 032	35 651	556	–	3 068	44 307
Reklasyfikacje	(20 977)	–	–	(7 335)	(441)	(28 753)
Wykorzystanie	(488)	(11 394)	–	–	(791)	(12 673)
Odwrócenie	(22 549)	(12 376)	(32 221)	(1 420)	(18 856)	(87 422)
Różnice kursowe	10 533	5 224	10 876	–	5 929	32 562
31 grudnia 2008	341 378	246 229	83 400	49 266	27 014	747 287

Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwy na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2008	57 782	31 147	455 526	69 856	108 841	723 152
Utworzenie	1 682	29 020	161 493	5 110	59 644	256 949
Reklasyfikacje	20 977	(104)	2 261	9 535	(2 547)	30 122
Wykorzystanie	(30 185)	(20 214)	(60 295)	(43 410)	(25 713)	(179 817)
Odwrócenie	(1 099)	(2 059)	(6 678)	(2 850)	(81 179)	(93 865)
Różnice kursowe	1 174	(31)	3 205	2 521	9 650	16 519
31 grudnia 2008	50 331	37 759	555 512	40 762	68 696	753 060

Rezerwa środowiskowa

Grupa jest prawnie zobowiązana do rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego w obrębie zakładu produkcyjnego w Płocku, stacji paliw oraz baz magazynowych. Niezależni eksperci dokonali oceny zanieczyszczonych obiektów oraz oszacowali przyszłe wydatki na ryzyka środowiskowe w tym zakresie. Zarząd dokonał szacunku rezerwy na ryzyka środowiskowe związane z usunięciem zanieczyszczeń na podstawie analiz przygotowanych przez niezależnych ekspertów. Kwota rezerwy odpowiada najlepszemu szacunkowi Zarządu, co do przyszłych wydatków biorąc pod uwagę średni poziom kosztów ponoszonych na rekultywację, w podziale na obiekty, będące podstawą utworzenia rezerwy.

Potencjalne przyszłe zmiany regulacji i praktyki dotyczące ochrony środowiska mogą wpłynąć na wielkość tej rezerwy w przyszłych okresach.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia

Spółki Grupy Kapitałowej realizują program wypłaty nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia, które obejmują odprawy emerytalne i rentowe dla pracowników, zgodnie z obowiązującymi systemami wynagradzania i inne świadczenia po okresie zatrudnienia (ZFŚS, deputat węglowy). Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne (rentowe) są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę (rentę). Wysokość odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych zależy od stażu

pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Rezerwa na ZFŚS jest obliczona metodą indywidualną, dla każdego uprawnionego osobno. Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana wysokość świadczenia, jakie Spółka zobowiązuje się ponieść na podstawie wewnętrznego regulaminu. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego roku obrotowego jest obliczana przez niezależnego aktuarusza i przeszacowywana, jeżeli wystąpią istotne przesłanki mające wpływ na wysokość tego zobowiązania. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego rok obrotowy.

Świadczenia pracownicze

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
Wartość bieżąca zobowiązań na 01.01.2009	162 617	121 371	283 988
Koszty bieżącego zatrudnienia	8 507	5 295	13 802
Koszty odsetek	7 959	6 883	14 842
Zyski i straty aktuarialne	(8 192)	(8 719)	(16 911)
Wyplacone świadczenia	(23 007)	(11 943)	(34 950)
Koszty przeszłego zatrudnienia	11	12	23
Pozostałe	(850)	1 587	737
Wartość bieżąca zobowiązania na 31.12.2009	147 045	114 486	261 531
Wartość księgowa zobowiązania na 31.12.2009	147 045	114 486	261 531

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
Wartość bieżąca zobowiązań na 01.01.2008	150 377	109 894	260 271
Koszty bieżącego zatrudnienia	11 670	9 452	21 122
Koszty odsetek	6 479	5 998	12 477
Zyski i straty aktuarialne	12 584	4 470	17 054
Wyplacone świadczenia	(17 049)	(12 275)	(29 324)
Koszty przeszłego zatrudnienia	408	41	449
Pozostałe	(1 852)	3 791	1 939
Wartość bieżąca zobowiązania na 31.12.2008	162 617	121 371	283 988
Wartość księgowa zobowiązania na 31.12.2008	162 617	121 371	283 988

Stan na	Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń
31.12.2009	261 531
31.12.2008	283 988
31.12.2007	260 271
31.12.2006	215 814
31.12.2005	216 405

Łączna kwota kosztów ujętych w wyniku finansowym

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Koszty bieżącego zatrudnienia	13 802	21 122
Koszty odsetek	14 842	12 477
Zyski/straty aktuarialne	(16 911)	17 053
Koszty przeszłego zatrudnienia	23	449
Zyski z tytułu ograniczenia programu (dotyczy programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia jak również innych świadczeń pracowniczych)	46	(1 192)
Pozostałe	691	3 130
	12 493	53 039

W 2009 roku w Grupie wartość rezerwy na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia uległy zmianie, spowodowanej przyjęciem innych założeń, w głównej mierze w zakresie stopy dyskonta, oraz zmiany wskaźnika planowanego wzrostu wynagrodzeń.

Gdyby przyjęto ubiegłoroczne założenia rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia byłaby wyższa o 10 576 tysięcy złotych.

Do aktualizacji rezerwy na koniec bieżącego okresu Grupa Kapitałowa przyjęła poniższe założenia aktuarialne:

	2009	2010	2011	2012 i lata następne
Stopa dyskonta	5,75%	5,75%	5,75%	5,75%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	5%	5%	5%	5% oraz 3,5% w pozostałych latach
Przewidywalna inflacja	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Koszty świadczeń ujmuje się w następujących pozycjach sprawozdania z całkowitych dochodów.

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Koszty ogólnego zarządu	9 536	48 790
Koszty sprzedaży	41	64
Koszt wytworzenia	2 081	2 353
Pozostałe koszty operacyjne	1 121	3 859
Pozostałe przychody operacyjne	(1 044)	6
Zmiana struktury udziałowej	758	(2 033)
	12 493	53 039

Programy określonych składek

W oparciu o obowiązujące przepisy Grupa ma obowiązek odprowadzić składki do państwowych programów ubezpieczeń emerytalnych i rentowych. Z chwilą uiszczenia składek Grupa nie ma dalszych obowiązków w zakresie dokonywanych płatności. Skutki ujmuje się jako koszty świadczeń pracowniczych.

Obciążenie z tytułu programu określonych składek (ZUS) za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku wynosiło 332 449 tysięcy złotych i odpowiednio za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku 310 654 tysiące złotych.

Rezerwa na ryzyko gospodarcze

Ryzyka gospodarcze szerzej opisano w notce o postępowaniach sądowych (nota 39). Zmniejszenie rezerwy na ryzyko gospodarcze jest głównie skutkiem uregulowania zobowiązań związanych ze sporem z Agrofert a.s. i ENERGA-OPERATOR SA.

Rezerwa na koszty programów osłonowych

W związku z przeprowadzanymi w Spółce procesami restrukturyzacji, uruchomiono programy osłonowe dla pracowników. W ramach tych programów pracownicy, z którymi w wyniku prowadzonych działań restrukturyzacyjnych rozwiązano bądź rozwiąże się stosunek pracy za porozumieniem stron z przyczyn nie dotyczących pracownika, otrzymują dodatkowe odprawy oraz możliwość skorzystania z pakietu szkoleń.

Pracownicy, którzy zmieniają miejsce świadczenia pracy z inicjatywy pracodawcy mogą skorzystać z pakietu relokacyjnego obejmującego środki na zagospodarowanie oraz zwrot kosztów związanych ze zmianą miejsca zamieszkania.

Pozostałe rezerwy

Wzrost pozostałych rezerw związany jest głównie z utworzeniem rezerwy w kwocie 588 869 tysięcy złotych na zakup praw do emisji CO₂ wymaganych do rozliczenia emisji za 2009 rok.

21. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Umowy leasingu finansowego	70 525	70 413
Udzielone gwarancje	14 358	5 348
Pozostałe	48 538	65 793
	133 421	141 554

22. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Dostawy i usługi	7 130 654	4 464 176
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	1 561 697	1 356 514
Podatek od towarów i usług	791 151	703 443
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	96 572	323 240
Zwrot kosztu akcyzy dla kontrahentów przechowujących produkty w swoich składach podatkowych	152 865	174 776
Nabyte rzeczowe aktywa trwałe	1 150 007	741 447
Niezafakturowane usługi	63 660	38 269
Rabaty i upusty dla klientów	64 174	77 690
Dywidendy	5 719	1 085
Zaliczki na dostawy	32 095	65 842
Wynagrodzenia	194 710	180 814
Urlopy pracownicze	48 376	53 179

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Fundusze specjalne	19 347	16 444
Opłata środowiskowa	9 646	9 249
Zarachowanie zobowiązań inwestycyjnych	64 817	–
Leasing finansowy	28 951	63 827
Pozostałe zobowiązania	80 101	107 172
	11 494 542	8 377 167

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania denominowane w walutach obcych wynoszą 9 429 566 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 4 999 484 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku. Wartość księgowa krótkoterminowych zobowiązań z tytułu dostaw i usług odpowiada ich wartości godziwej ze względu na ich krótkoterminowy charakter.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku na aktywach Grupy zabezpieczone były zobowiązania z tytułu dostaw i usług w wysokości 68 983 tysięcy złotych.

23. PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Subwencje pozyskane z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego	55 210	59 200
Niezrealizowane punkty w programie lojalnościowym VITAY	64 565	72 845
Pozostałe	14 188	17 476
	133 963	149 521

Program VITAY jest programem lojalnościowym stworzonym dla klientów indywidualnych. Program VITAY funkcjonuje na rynku polskim od 14 lutego 2001 roku. Klienci dokonując zakupów w ramach programu otrzymują punkty VITAY, które następnie mogą wymienić na nagrody. Od czerwca 2006 roku nagroda jest dostępna paliwowa dla klientów w formie udzielanego rabatu na zakup paliwa.

Na niezrealizowaną i zapisaną na kontach klientów ilość punktów rozpoznaje się przychody przyszłych okresów. Przychody przyszłych okresów szacowane są na podstawie wskaźników udziału punktów, na które wydano nagrody paliwowe i pozapaliwowe, ilości punktów do realizacji w przyszłym okresie oraz bieżącego kosztu punktu w programie VITAY.

24. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Wykup udziałowców mniejszościowych Grupa ORLEN Lietuva	–	842 485
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe wykazywane w wartości godziwej przez wynik finansowy	64 851	91 357
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe z tytułu instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające	52 418	278 704
Pozostałe	205	63
	117 474	1 212 609

25. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Sprzedaż produktów	69 789 249	80 230 439
Sprzedaż usług	1 484 152	–
Podatek akcyzowy i inne opłaty	(19 829 406)	(18 312 878)
Przychody ze sprzedaży produktów netto	51 443 995	61 917 561
Sprzedaż towarów	17 013 116	19 730 227
Sprzedaż materiałów	297 367	–
Podatek akcyzowy i inne opłaty	(826 488)	(2 114 563)
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów netto	16 483 995	17 615 664
	67 927 990	79 533 225

Na kwotę przychodów zrealizowanych przez Grupę wpłynęła kwota uzyskanych ulg/obniżek w podatku akcyzowym w 2009 roku w wysokości 756 692 tysięcy złotych i odpowiednio w 2008 roku 612 792 tysięcy złotych.

Ulg/obniżenia stosowano w oparciu o obowiązujące przepisy w spółkach Grupy.

W 2008 roku obowiązywało Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 kwietnia 2004r w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego § 12 (Dz.U. z 2006r. Nr 72 poz. 500 z późn.zm.), od marca 2009 roku § 11 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lutego 2009 roku w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego, natomiast 15 października 2009 roku ogłoszona została pozytywna decyzja Komisji Europejskiej dotycząca przyznania Polsce środka pomocy w sprawie Pomoc Państwa nr 57/2008 i z tym dniem obowiązują przepisy art.89 ust.1 pkt.3, 7 i 8 Ustawy z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym (Dz U z 2009 r Nr 3, poz.11, z późn.zm.).

26. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Koszt własny sprzedaży

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(46 825 709)	(56 685 848)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(15 022 992)	(17 313 474)
	(61 848 701)	(73 999 322)

Koszty według rodzaju

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Zużycie materiałów i energii	(43 380 026)	(52 235 477)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(15 022 992)	(17 313 474)
Usługi obce	(3 699 892)	(3 952 554)
Wynagrodzenia i świadczenia na rzecz pracowników	(2 003 670)	(1 959 754)
Amortyzacja	(2 567 646)	(2 491 383)
Podatki i opłaty	(421 907)	(437 282)
Pozostałe	(1 634 767)	(3 457 125)
	(68 730 900)	(81 847 048)
Zmiana stanu zapasów	480 187	(101 990)

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Świadczenia na własne potrzeby	156 040	64 561
Koszty operacyjne	(68 094 673)	(81 884 477)
Koszty sprzedaży	3 507 700	3 323 721
Koszty ogólnego zarządu	1 504 707	1 462 477
Pozostałe koszty operacyjne	1 233 565	3 098 957
Koszty własne sprzedaży	(61 848 701)	(73 999 322)

W kosztach usług obcych rozpoznano koszty nakładów badawczych w wysokości 12 047 tysięcy złotych w 2009 roku i 20 394 tysiące złotych w 2008 roku.

27. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe przychody operacyjne

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	773 714	95 997
Odwrocenie rezerw	46 714	125 562
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności	99 140	149 027
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	184 153	136 833
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	55 870	150 200
Dotacje	6 526	7 004
Różnice inwentaryzacyjne	12 845	12 458
Pozostałe	84 797	70 849
	1 263 759	747 930

Pozostałe przychody operacyjne dotyczące otrzymanych dotacji w Grupie dotyczą głównie środków otrzymanych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Pozostałe koszty operacyjne

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	(50 579)	(49 655)
Zawiązanie rezerw	(696 427)	(196 745)
Odpisy aktualizujące wartość należności	(152 971)	(137 455)
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(118 120)	(2 512 935)
Koszty i straty z tytułu usuwania szkód	(19 055)	(20 369)
Likwidacja i niedobory składników majątku obrotowego oraz podatki od ponadnormatywnych ubytków	(52 005)	(30 017)
Darowizny	(13 480)	(15 749)
Pozostałe	(130 928)	(136 032)
	(1 233 565)	(3 098 957)

W związku ze zbyciem praw do emisji CO₂ w 2009 roku w pozycji zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych wykazano 717 177 tysięcy złotych, natomiast w pozycji zawiązanie rezerw wykazano 588 869 tysięcy złotych z tytułu utworzenia rezerwy na zakup praw wymaganych do rozliczenia emisji CO₂ za 2009 rok. W efekcie łączny wpływ na wynik operacyjny wynosi 128 308 tysięcy złotych.

28. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody finansowe

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Odsetki	58 799	127 630
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	679 407	139 837
Zysk ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	316	934
Zmniejszenie odpisu aktualizującego wartość należności	13 100	11 507
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	330 222	359 083
Aktualizacja wartości inwestycji	2 626	4 188
Pozostałe	9 805	59 621
	1 094 275	702 800

Koszty finansowe

Od dnia 1 stycznia 2009 roku, zgodnie z MSR 23, Grupa kapitalizuje jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia te koszty finansowania zewnętrznego, które można przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów trwałych. Kwota kosztów skapitalizowanych w 2009 roku wyniosła 126 367 tysięcy złotych. Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego za 2009 rok wyniosła 3,52%.

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Odsetki	(463 148)	(541 765)
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	(183 348)	(1 240 529)
Straty ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	(41)	(1 104)
Aktualizacja wartości inwestycji	(870)	(8 061)
Zwiększenie odpisu aktualizującego wartość należności	(8 823)	(14 837)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	(318 219)	(451 927)
Pozostałe	(48 625)	(23 191)
	(1 023 074)	(2 281 414)

29. PODATEK DOCHODOWY

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Podatek dochodowy bieżący	(331 702)	(290 650)
Podatek odroczony	191 217	679 427
	(140 485)	388 777

Podatek odroczony na 31 grudnia 2009 roku oraz na 31 grudnia 2008 roku ujmuje efekt zmiany stosowanej na Litwie stawki podatkowej z 20% w roku 2009 na 15% w roku 2010 oraz z 15% w roku 2008 na 20% w roku 2009 w wartościach 55 270 tysięcy złotych i (150 941) tysięcy złotych.

Różnica pomiędzy kwotą podatku wykazanego w wyniku finansowym a kwotą obliczoną według stawki od zysku przed opodatkowaniem wynika z następujących pozycji:

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Podstawa opodatkowania	1 440 652	(2 915 403)
Podatek dochodowy obliczony odpowiednio w 2009 i 2008 roku według obowiązującej stawki (19% w Polsce)	(273 724)	553 927
Różnice stawek pomiędzy Polską a Niemcami (24%)	(10 158)	(2 667)
Różnice stawek pomiędzy Polską a Czechami (20%)	2 557	1 139
Różnice stawek pomiędzy Polską a Litwą (15%)	5 168	368
Strata podatkowa za okres sprawozdawczy, na którą nie ujęto aktywa z tytułu podatku odroczonego	(25 417)	(19 386)
Strata podatkowa z poprzednich okresów sprawozdawczych, na którą ujęto aktywa z tytułu podatku odroczonego	32 198	–
Rezerwa na ryzyko gospodarcze i roszczenia sporne	(14 506)	(34 464)
Wycena spółek metodą praw własności	51 247	50 638
Niepodatkowe różnice kursowe	11 054	(27 646)
Przeszacowanie podatku dochodowego odroczonego w związku ze zmianą stawek podatkowych na Litwie	55 270	(150 941)
Pozostałe	25 826	17 809
Podatek dochodowy	(140 485)	388 777
Efektywna stawka podatku	10%	13%

Grupa PKN ORLEN nie stanowi podatkowej Grupy Kapitałowej. Ze względu na to, że spółki Grupy są odrębnymi podatnikami, aktywo z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwa na podatek odroczony muszą być obliczone indywidualnie w poszczególnych spółkach. W rezultacie, w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek odroczony – aktywo wynosi 290 820 tysięcy złotych na 31 grudnia 2009 roku i 485 362 tysięcy złotych na 31 grudnia 2008 roku oraz rezerwa na podatek odroczony wynosi 836 330 tysięcy złotych na 31 grudnia 2009 roku i 1 134 686 tysięcy złotych na 31 grudnia 2008 roku.

W 2009 roku nastąpiło zmniejszenie innych całkowitych dochodów wskutek odniesienia podatku odroczonego na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w wysokości (26 891) tysięcy złotych, w 2008 roku nastąpiło zwiększenie innych całkowitych dochodów z tego tytułu o 45 984 tysięcy złotych.

Podatek odroczony od zabezpieczenia udziałów w aktywach netto w Grupie ORLEN Lietuva (net investment hedge) został ujęty w innych całkowitych dochodach w pozycji Różnice kursowe z konsolidacji i wynosił za 2009 rok (47 709) tysięcy złotych a za 2008 rok 93 188 tysięcy złotych.

Rezerwa netto na podatek odroczony na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku składa się z następujących pozycji:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Aktywa z tytułu podatku odroczonego:		
Rezerwa środowiskowa	65 370	68 399
Różnica pomiędzy bieżącą wartością księgową a podatkową środków trwałych	93 721	111 002
Odpisy aktualizujące wartość należności	21 396	25 780
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne oraz rezerwa na niewykorzystane urlopy	55 475	64 423
Niezrealizowane punkty w programie lojalnościowym VITAY	12 267	13 726
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	499 797	514 211
Wycena instrumentów finansowych	10 920	16 693
Odpisy aktualizujące finansowy majątek trwały	5 545	5 208
Odpis aktualizujący wartość zapasów	28 008	112 648
Pozostałe rezerwy	130 569	43 007
Niezrealizowane ujemne różnice kursowe	179 294	233 785
Pozostałe koszty wynagrodzeń	24 548	27 902
Zarachowane koszty	22 960	6 656
Strata podatkowa	237 213	220 708
Pozostałe	31 623	36 048
	1 418 706	1 500 196
Rezerwa na podatek odroczony:		
Ulga inwestycyjna	82 685	82 064
Różnica pomiędzy bieżącą wartością księgową a podatkową środków trwałych	1 787 653	1 982 632
Nadwyżka aportu nad wartością objętych akcji	42 869	48 197
Leasing finansowy traktowany jako operacyjny w prawie podatkowym	13 688	30 433
Pozostałe	37 321	6 194
	1 964 216	2 149 520
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego netto	545 510	649 324

Na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Grupa posiadała nierozliczone straty podatkowe w wysokości 133 260 tysięcy złotych i 102 031 tysięcy złotych, w związku z którymi nie ujęto składnika aktywów z tytułu podatku dochodowego.

30. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

a) Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Zmiana stanu należności handlowych oraz pozostałych należności zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	984 388	564 816
różnica:		
Przeniesienie z działalności operacyjnej do inwestycyjnej:	(378 689)	7 944
Zmiana stanu zaliczek na środki trwałe w budowie	(368 166)	(4 738)
Zmiana stanu należności inwestycyjnych	(10 523)	12 682
Zmiana z tytułu zmiany składu Grupy Kapitałowej	3 478	(1 841)
Zmiana stanu należności przeklasyfikowanych do aktywów sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	(14 969)	–
Różnice kursowe	20 295	393 076
Pozostałe	41 828	22 787
Zmiana stanu należności w rachunku przepływów pieniężnych	656 332	986 782

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Zmiana stanu zapasów w sprawozdaniu zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(1 530 812)	1 276 362
Zmiana stanu zapasów z tytułu zmiany składu Grupy Kapitałowej	–	(6)
Różnice kursowe	(79 066)	500 049
Reklasyfikacje	(53 027)	–
Pozostałe	226	2 427
Zmiana stanu zapasów w rachunku przepływów pieniężnych	(1 662 679)	1 778 832

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań długoterminowych i zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	3 109 242	(766 122)
różnica:		
Przeniesienie z działalności operacyjnej do inwestycyjnej:	(408 560)	62 051
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	(408 560)	62 051
Przeniesienie z działalności operacyjnej do finansowej:	30 130	(30 120)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dywidendy	(4 634)	364
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu	34 764	(30 484)
Zmiana z tytułu zmiany składu Grupy Kapitałowej	(7 508)	(9 985)
Różnice kursowe	93 054	(593 050)
Pozostałe	4 598	(72 171)
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływów pieniężnych	2 820 956	(1 409 397)

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Zmiana stanu rezerw zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	8 691	13 794
Zmiana z tytułu zmiany składu Grupy Kapitałowej	(1 981)	492
Zmiana stanu rezerw na podatek odroczony dotyczący instrumentów finansowych	–	(6 354)
Różnice kursowe	(8 796)	(34 270)
Pozostałe	–	4 393
Zmiana stanu rezerw w rachunku przepływów pieniężnych	(2 086)	(21 945)

b) Wpływ środków pieniężnych netto ze sprzedaży udziałów i akcji w jednostkach powiązanych

Zrealizowana cena sprzedaży akcji i udziałów wyniosła w 2009 roku 2 086 tysięcy złotych i odpowiednio w 2008 roku 214 219 tysięcy złotych.

Środki pieniężne usunięte ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w związku ze sprzedażą akcji i udziałów w jednostkach powiązanych wyniosły w 2009 roku 117 tysięcy złotych i 14 738 tysiące złotych w 2008 roku.

31. INSTRUMENTY FINANSOWE

a) Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Instrumenty finansowe w podziale na kategorie

	Nota	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (przeznaczone do obrotu)	15	43 208	135 755
Instrumenty pochodne rozpoznane w aktywach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające – rachunkowość zabezpieczeń	15	81 666	132 550
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	10, 15	59 880	62 352
Pożyczki udzielone i należności:		4 729 303	5 095 792
Należności długoterminowe	12	11 282	17 743
Pożyczki udzielone	12, 15	90 851	19 415
Należności krótkoterminowe	14	4 627 170	5 058 634
Środki pieniężne	16	2 941 039	1 344 224
Aktywa według kategorii		7 855 096	6 770 673
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (przeznaczone do obrotu)	21, 24	70 406	91 357
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające – rachunkowość zabezpieczeń	24	52 418	278 704
Pozostałe zobowiązania:		21 721 016	20 080 803
Krótkoterminowe zobowiązania	22	8 494 958	5 315 169
Kredyty, pożyczki i emisja dłużnych papierów wartościowych	19	13 204 227	13 892 765
Inne	21, 24	21 831	872 869
Zobowiązania według kategorii		21 843 840	20 450 864
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	22	99 476	134 240
Zobowiązania finansowe		21 943 316	20 585 104

Instrumenty finansowe w podziale na klasy

	Nota	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Udziały i akcje w Spółkach	10, 15	59 880	62 352
Należności krótkoterminowe	14	4 627 170	5 058 634
Udzielone pożyczki	12, 15	90 851	19 415
Aktywa z wyceny instrumentów pochodnych i wbudowanych	15	124 874	268 305
Środki pieniężne	16	2 941 039	1 344 224
Należności długoterminowe	12	11 282	17 743
Aktywa finansowe		7 855 096	6 770 673
Emisja dłużnych papierów wartościowych	19	1 173 550	1 205 388
Kredyty i pożyczki	19	12 030 677	12 687 377
Zobowiązania krótkoterminowe	22	8 494 958	5 315 169
Wycena instrumentów pochodnych i wbudowanych	21, 24	122 824	370 061
Leasing finansowy	21, 24	99 476	134 240
Inne	21, 24	21 831	872 869
Zobowiązania finansowe		21 943 316	20 585 104

b) Zabezpieczenia zobowiązań i zobowiązań warunkowych na aktywach finansowych

Aktywa finansowe ustanowione jako zabezpieczenia zobowiązań lub zobowiązań warunkowych

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Cesja należności	278 609	272 971
Środki pieniężne zabezpieczone na rachunkach bankowych	134 787	154 826

Ponadto aktywa, eliminowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKN ORLEN, prezentowane w jednostkowych sprawozdaniach spółek, stanowiły zabezpieczenie zobowiązań spółek w ramach Grupy Kapitałowej.

Jest to zastaw w wysokości 43 553 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku – ustanowiony na udziałach w spółce ORLEN Oil i ORLEN Asphalt, będący zabezpieczeniem kredytu Rafinerii Trzebinia.

Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2008 roku ustanowiona została cesja wierzytelności od PKN ORLEN z tytułu dzierżawy magazynu ropy i paliw w wysokości 3 460 tysięcy złotych, jako zabezpieczenie kredytu inwestycyjnego w IKS „Solino”.

Powyższe zabezpieczenia dotyczą w większości kredytów bankowych spółek Grupy i mogą zostać przejęte przez kredytodawcę w przypadku braku terminowej spłaty zobowiązań kapitałowych i odsetkowych. Dotychczas, sytuacja taka nie miała miejsca oraz nie stwierdzono ryzyka zaistnienia takiej sytuacji w przewidywalnej przyszłości.

c) Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne wynikające z przychodów operacyjnych z tytułu sprzedaży produktów petrochemicznych i rafineryjnych oraz kosztów operacyjnych z tytułu zakupu ropy przed ryzykiem zmiany kursu walutowego (EUR/PLN dla sprzedaży, USD/PLN dla zakupów oraz sprzedaży). Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne związane z realizacją projektów inwestycyjnych przed ryzykiem zmiany kursów walutowych (EUR/PLN, USD/PLN, JPY/PLN).

Dla wyżej wymienionych transakcji stosuje się rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge). Jako instrumenty zabezpieczające stosowane są instrumenty pochodne (kontrakty forward i swapy).

Grupa zabezpiecza również przepływy pieniężne z tytułu płatności odsetkowych związanych z emisją obligacji w PLN oraz przepływy pieniężne związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania wykorzystując w tym celu IRS (swap procentowy).

Transakcje zabezpieczające, których rozliczanie i wycena do wartości godziwej wpływa na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie zostały zawarte w 2007 – 2009 roku.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowany termin realizacji i planowany termin wpływu na wynik zabezpieczanego przepływu:

- wartość godziwa, która w momencie realizacji zostanie ujęta w wyniku finansowym:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
Ekspozycja walutowa operacyjna		
2009 rok	–	(242 545)
2010 rok	40 246	–
Ekspozycja na stopę procentową		
2009–2012	–	(29 919)
1Q 2010 – 1Q 2012	(5 154)	–
1Q 2010 – 1Q 2014	(12 284)	–
	22 808	(272 464)

- wartość godziwa, która w momencie realizacji zostanie zaliczona do wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych, a w okresach następnych ujęta w wyniku finansowym poprzez odpisy amortyzacyjne:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
2009 rok (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	–	105 494
2010 rok i następne (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	6 441	20 816
	6 441	126 310

W 2009 roku z kapitału własnego usunięto (214 031) tysięcy złotych i ujęto:

- w wyniku finansowym w sprzedaży produktów – (313 143) tysięcy złotych, w nadwyżce różnic kursowych 9 776 tysięcy złotych, w odsetkach 261 tysięcy złotych oraz w rozliczeniu i wycenie instrumentów finansowych – (15 364) tysięcy złotych, oraz
- w środkach trwałych w budowie 104 444 tysiące złotych.

W 2008 roku z kapitału własnego usunięto 62 645 tysięcy złotych i ujęto:

- w wyniku finansowym w sprzedaży produktów – 72 438 tysięcy złotych, w nadwyżce różnic kursowych (6 557) tysięcy złotych i w odsetkach 48 tysięcy złotych, w kosztach finansowych z tytułu rozliczenia instrumentów (3 131) tysięcy złotych, oraz
- w wartości księgowej rzeczowych aktywów trwałych (156) tysięcy złotych.

Grupa posiada kontrakty zarówno na zakup i sprzedaż waluty, wskutek czego zmiany rynkowe w znacznym stopniu kompensują się w sensie ekonomicznym.

Niestosowanie rachunkowości zabezpieczeń

Dla transakcji zawieranych i rozliczanych w tym samym kwartale nie stosujemy rachunkowości zabezpieczeń, dlatego wynik z rozliczenia ujmowany jest w wynikach okresu.

Wartość godziwa transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne związane z realizacją projektów inwestycyjnych przed ryzykiem zmiany kursów walutowych (USD/PLN, EUR/PLN), dla których nie stosujemy rachunkowości zabezpieczeń, w związku z wyodrębnieniem wbudowanych instrumentów pochodnych dla tych kontraktów na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi 17 886 tysięcy złotych i odpowiednio 111 553 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym

Począwszy od drugiego kwartału 2008 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym (net investment hedge). Zabezpieczenie inwestycji netto polega na zabezpieczeniu ryzyka walutowego od części inwestycji netto w podmiocie zagranicznym, którego walutą funkcjonalną jest USD.

Za instrument zabezpieczający udziały w aktywach netto Grupy ORLEN Lietuva zostały uznane zobowiązania finansowe w tej walucie. Ujemne różnice kursowe, z tytułu przeliczenia tych zobowiązań na PLN w wysokości 381 944 tysięcy złotych (z uwzględnieniem wpływu podatku dochodowego) zostały ujęte w innych całkowitych dochodach w pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowany

d) Wartość godziwa instrumentów finansowych

Porównanie wartości godziwej do wartości księgowej instrumentów wycenianych według zamortyzowanego kosztu:

Aktywa finansowe	stan na 31.12.2009		stan na 31.12.2008	
	wartość godziwa	wartość księgowa	wartość godziwa	wartość księgowa
Udzielone pożyczki	90 739	90 851	19 220	19 415
Inne	8 804	11 282	17 794	17 743
	99 543	102 133	37 014	37 158
Zobowiązania finansowe				
Emisja dłużnych papierów wartościowych	1 206 947	1 173 550	1 197 112	1 205 388
Kredyty i pożyczki	12 054 959	12 030 677	12 814 463	12 687 377
Leasing finansowy	91 364	99 476	126 823	134 240
Inne	21 460	21 831	853 404	872 806
	13 374 730	13 325 534	14 991 802	14 899 811

Powyższe porównanie wartości księgowych i wartości godziwych instrumentów finansowych nie obejmuje klas instrumentów finansowych, które mają charakter krótkoterminowych należności i zobowiązań, których wartość księgowa jest zbliżona do wartości godziwej.

Metody i założenia przyjęte na potrzeby wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wg zamortyzowanego kosztu

Nabyte obligacje, udzielone pożyczki, zobowiązania finansowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i inne wyceniono do wartości godziwej przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowano przy zastosowaniu stóp dyskontowych obliczonych na podstawie rynkowych stóp procentowych (wg stanu na koniec okresów sprawozdawczych na podstawie kwotowań 3-miesięcznych stóp procentowych dostępnych w systemie Reuters) powiększonych o marże właściwe dla poszczególnych instrumentów finansowych.

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
WIBOR 3M	4,270%	5,880%
EURIBOR 3M	0,700%	2,892%
LIBOR 3M	0,251%	1,425%
PRIBOR 3M	1,540%	3,630%
VILIBOR 3M	3,900%	9,890%

Metody wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej

Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej Grupa wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wycenę wszystkich instrumentów pochodnych wyliczoną w wartości godziwej.

Grupa wycenia instrumenty pochodne do wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe, stopy procentowe, krzywe forward i zmienności dla walut i towarów pochodzące z aktywnych rynków. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego Grupa nie dokonywała zmian metod wyceny instrumentów pochodnych.

Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia oraz jako zobowiązania, gdy ich wartość jest ujemna. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone w wynik finansowy roku obrotowego.

Wartość godziwa udziałów i akcji notowanych na aktywnych rynkach jest ustalana na podstawie notowań rynkowych (Poziom 1). W pozostałych przypadkach, wartość godziwa jest ustalana na podstawie danych wsadowych prócz cen giełdowych sklasyfikowanych na poziomie 1, dających się zaobserwować bezpośrednio lub pośrednio (Poziom 2).

Instrumenty finansowe, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Grupa posiada udziały i akcje w spółkach, dla których nie jest możliwe sporządzenie wiarygodnej wyceny wartości godziwej. Dla spółek tych nie istnieją aktywne rynki ani nie odnotowano porównywalnych transakcji na tego typu walorach. Wartości akcji i udziałów na dzień 31 grudnia 2009 roku i 2008 roku ujęte zostały odpowiednio w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy w kwocie 58 764 tysięcy złotych i 61 032 tysięcy złotych według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Na koniec okresu sprawozdawczego nie ma wiążących decyzji w zakresie sposobu i terminu zbycia tych aktywów.

e) Charakter i zakresy ryzyk związanych z instrumentami finansowymi

Działalność Grupy wiąże się przede wszystkim z narażeniem na następujące ryzyka finansowe:

- ryzyko kredytowe;
- ryzyko płynności;
- ryzyka rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej),

Ryzyko kredytowe

Grupa narażona jest w dużym stopniu na ryzyko kredytowe związane przede wszystkim z należnościami handlowymi. Grupa prowadząc działalność handlową realizuje sprzedaż produktów i usług dla podmiotów gospodarczych z odroczonym terminem płatności, w wyniku czego może powstać ryzyko nieotrzymania należności od kontrahentów za dostarczone produkty i usługi. Grupa, w celu zminimalizowania ryzyka kredytowego, a także w celu utrzymywania możliwie najniższego kapitału obrotowego zarządza ryzykiem poprzez obowiązującą procedurę przyznawania kontrahentom limitu kredytu kupieckiego i określenie formy jego zabezpieczenia.

Przyjęty okres spłaty należności związany z normalnym tokiem sprzedaży wynosi 14–30 dni.

Kontrahent kupujący z odroczonym terminem płatności jest indywidualnie oceniany pod kątem ryzyka kredytowego. Część należności jest ubezpieczana w ramach zorganizowanych programów ubezpieczenia kredytu kupieckiego. Dodatkowo należności kontrahentów są regularnie monitorowane przez służby finansowe. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych zgodnie z obowiązującymi procedurami następuje wstrzymanie sprzedaży i uruchamiana jest windykacja należności.

W oparciu o analizę należności dokonano podziału kontrahentów na dwie grupy:

- I grupa – kontrahenci z dobrą lub bardzo dobrą historią współpracy w danym roku;
- II grupa – pozostali kontrahenci.

Podział należności nieprzeterminowanych według opisanego powyżej kryterium:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Grupa I	2 978 781	3 144 952
Grupa II	897 147	966 915
	3 875 928	4 111 867

Analiza wiekowa aktywów finansowych, które są zaległe na koniec okresu sprawozdawczego, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości:

	Należności krótkoterminowe stan na 31.12.2009	Pożyczki udzielone stan na 31.12.2009	Należności krótkoterminowe stan na 31.12.2008	Pożyczki udzielone stan na 31.12.2008
Do 1 miesiąca	629 167	–	762 429	–
1–3 miesięcy	37 578	–	52 866	–
3–6 miesięcy	18 349	–	22 241	–
6–12 miesięcy	15 659	78	7 290	78
Powyżej roku	50 490	–	101 941	78
	751 243	78	946 767	156

Koncentracja ryzyka związanego z należnościami handlowymi jest ograniczona ze względu na dużą liczbę kontrahentów z kredytem kupieckim rozproszonych w różnych sektorach gospodarki polskiej, niemieckiej, czeskiej i litewskiej.

Ryzyko kredytowe, wynikające z aktywów stanowiących dodatnią wycenę instrumentów pochodnych, jest uważane przez Grupę za niskie z uwagi na fakt, iż wszystkie transakcje zawierane są z bankami o wysokim ratingu kredytowym. Jednym z istotnych parametrów wyboru banku jest posiadanie ratingu na poziomie nie mniejszym niż A.

Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego narażenia na ryzyko kredytowe dla poszczególnych klas.

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Udziały i akcje w spółkach	59 880	62 352
Należności krótkoterminowe	4 627 170	5 058 634
Udzielone pożyczki	90 851	19 415
Aktywa z wyceny kontraktów terminowych	124 874	268 305
Środki pieniężne	2 941 039	1 344 224
Inne	11 282	17 743
	7 855 096	6 770 673

Ze względu na współpracę Grupy głównie z polskimi i międzynarodowymi bankami o wysokim ratingu kredytowym ryzyko związane z lokowaniem środków pieniężnych jest znacząco ograniczone.

W ocenie Zarządu ryzyko zagrożonych aktywów finansowych jest odzwierciedlone poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Informacje dotyczące utraty wartości poszczególnych klas aktywów ujęte są w notach opisujących te aktywa.

Grupa na dzień 31 grudnia 2009 i 31 grudnia 2008 roku nie rozpoznała aktywów stanowiących zabezpieczenia na rzecz Grupy.

W następstwie zmiany warunków płatności w odniesieniu do należności od odbiorców produktów Grupy w wysokości 13 409 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i odpowiednio 32 523 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku nie wystąpiła konieczność rozpoznania w wyniku finansowym utraty wartości tych należności.

Grupa przeprowadza analizy aktywów finansowych, w przypadku których indywidualnie dokonuje odpisów zgodnie z zasadami przedstawionymi w polityce rachunkowości.

Ryzyko płynności

Grupa narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku, wskaźnik relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik płynności bieżącej) wynosił 1,37, natomiast wartość tego wskaźnika na 31 grudnia 2008 roku wynosiła 0,81.

Szczegółowe informacje w zakresie kredytów zawiera nota nr 19.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku maksymalne możliwe zadłużenie z tytułu kredytów wynosiło 17 029 569 tysięcy złotych, z tego pozostało do wykorzystania 4 794 093 tysięcy złotych, a na dzień 31 grudnia 2008 roku odpowiednio 16 931 082 tysięcy złotych i 5 770 166 tysięcy złotych.

W celu zapewnienia dodatkowego źródła środków potrzebnych do zabezpieczenia swojej płynności finansowej Jednostka Dominująca podpisała w 2006 roku Program Emisji Obligacji. Emisje obligacji umożliwiają Spółce wyjście poza tradycyjny rynek bankowy i pozyskanie środków od innych instytucji finansowych, korporacji czy osób fizycznych. Koszt pozyskania środków dla Jednostki Dominującej jest konkurencyjny w stosunku do kredytów bankowych. Program emisji obligacji jest również wykorzystywany do zarządzania płynnością w ramach krajowej i zagranicznej Grupy Kapitałowej.

W celu optymalizacji kosztów finansowych w Grupie Kapitałowej funkcjonuje system zarządzania płynnością – cash pool obejmujący na dzień 31 grudnia 2009 roku ponad 20 spółek.

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych w 2009 i 2008 roku przedstawiała się następująco:

31.12.2009	do 1 roku	1–3 lata	3–5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Wyemitowane obligacje – wartość niezdyskontowana	12 163	750 000	–	–	762 163
Otrzymane kredyty i pożyczki – wartość niezdyskontowana	2 417 338	9 567 397	40 138	878 021	12 902 894
Zobowiązania handlowe	8 494 958	–	–	–	8 494 958
Płatności netto z tyt. Instrumentów pochodnych – kwoty rozliczane brutto	78 330	5 555	–	–	83 885
Płatności netto z tyt. Instrumentów pochodnych – kwoty rozliczane netto	–	5 154	33 699	–	38 853
Pozostałe zobowiązania finansowe	65	19 130	1 213	1 423	21 831
	11 002 854	10 347 236	75 050	879 444	22 304 584

31.12.2008	do 1 roku	1–3 lata	3–5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Wyemitowane obligacje – wartość niezdyskontowana	52 262	–	750 000	397 875	1 200 137
Otrzymane kredyty i pożyczki – wartość niezdyskontowana	11 698 643	1 197 797	244 901	14 219	13 155 560
Zobowiązania handlowe	5 352 149	–	–	–	5 352 149
Płatności netto z tyt. Instrumentów pochodnych – kwoty rozliczane brutto	279 459	69 364	–	–	348 823
Płatności netto z tyt. Instrumentów pochodnych – kwoty rozliczane netto	7 376	–	13 862	–	21 238
Pozostałe zobowiązania finansowe	842 783	24 722	2 650	2 714	872 869
	18 232 672	1 291 883	1 011 413	414 808	20 950 776

W pozycji otrzymane kredyty i pożyczki – wartość niezdyskontowana, na dzień 31 grudnia 2008 roku kwota 9 475 449 tysięcy złotych dotyczy zobowiązań długoterminowych przekwalifikowanych na zobowiązania krótkoterminowe ze względu na zaistniałe przekroczenie warunków części umów kredytowych.

Ryzyka rynkowe

Grupa narażona jest na ryzyka rynkowe związane z kursami walutowymi, stopami procentowymi, cenami towarów i cenami uprawnień do emisji CO₂.

Zarządzanie ryzykami rynkowymi w ramach Grupy PKN ORLEN prowadzone jest poprzez jednostki, które w największym stopniu narażone są na te ryzyka, tj. PKN ORLEN, Basell Orlen Polyolefins, ORLEN Asfalt, ANWIL, a także Unipetrol oraz ORLEN Lietuva.

PKN ORLEN zarządza ryzykami rynkowymi wynikającymi z powyższych czynników w oparciu o Politykę zarządzania ryzykiem rynkowym. Polityka określa zasady zarządzania każdą z tych ekspozycji poprzez zdefiniowanie procesu pomiaru ekspozycji, parametrów zabezpieczania danego ryzyka, instrumentów stosowanych dla celów zabezpieczeń, jak również obowiązującego dla zabezpieczeń danego źródła ryzyka horyzontu czasowego. Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym są realizowane poprzez wskazane do tego komórki organizacyjne pod nadzorem Komitetu Ryzyka Finansowego, Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe wynikające z należności i zobowiązań krótkoterminowych, środków pieniężnych, wydatków inwestycyjnych oraz zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji własnych denominowanych w walutach obcych. Ekspozycja walutowa jest zabezpieczana instrumentami typu forward lub swap.

Dla kursu USD/PLN występuje częściowo naturalny hedging, gdyż przychody ze sprzedaży produktów uzależnionych od kursu USD są równoważone przez koszty zakupu ropy w tej samej walucie. W przypadku kursu EUR/PLN, w walucie tej denominowane są przychody ze sprzedaży produktów petrochemicznych. Dla tej grupy pozycji hedging naturalny występuje w ograniczonym zakresie (np. odsetki od kredytów denominowane w EUR, część zakupów inwestycyjnych).

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych pozycji aktywów i pasywów (stan na 31 grudnia 2009 roku) na wynik finansowy brutto i kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut w stosunku do PLN:

rok zakończony 31.12.2009

Wpływ instrumentów finansowych na wynik finansowy brutto				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(515 838)	-15%	515 838
EUR/PLN	+15%	(760 774)	-15%	760 774
JPY/PLN	+15%	(30 109)	-15%	30 109
		(1 306 721)		1 306 721

Wpływ instrumentów finansowych na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	3 158	-15%	(3 158)
EUR/PLN	+15%	(109 247)	-15%	109 247
JPY/PLN	+15%	39 427	-15%	(39 427)
		(66 662)		66 662

Wpływ instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmioty zagraniczne				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(938 630)	-15%	938 630
EUR/PLN	+15%	5 159	-15%	(5 159)
CZK/PLN	+15%	(102 652)	-15%	102 652
JPY/PLN	+15%	2	-15%	(2)
LTL/PLN	+15%	60 134	-15%	(60 134)
		(975 987)		975 987

Łączny wpływ instrumentów finansowych na kapitał własny				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(1 451 310)	-15%	1 451 310
EUR/PLN	+15%	(864 862)	-15%	864 862
CZK/PLN	+15%	(102 652)	-15%	102 652
JPY/PLN	+15%	9 320	-15%	(9 320)
LTL/PLN	+15%	60 134	-15%	(60 134)
		(2 349 370)		2 349 370

Wpływ zmian kursów istotnych walut w stosunku do PLN na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na 31 grudnia 2009 roku:

rok zakończony 31.12.2009

Łączny wpływ na kapitały własne				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(336 294)	-15%	336 294
EUR/PLN	+15%	(795 946)	-15%	795 946
CZK/PLN	+15%	870 094	-15%	(870 094)
JPY/PLN	+15%	9 318	-15%	(9 318)
		(252 828)		252 828

Powyższa analiza dotyczy wrażliwości całkowitych aktywów netto jednostek zagranicznych (w tym wrażliwości instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych) według stanu na 31 grudnia 2009 roku.

Łączny wpływ zmian kursów istotnych walut w stosunku do PLN na kapitały własne z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na 31 grudnia 2009 roku:

rok zakończony 31.12.2009

Wrażliwość inwestycji netto w podmioty zagraniczne z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	176 386	-15%	(176 386)
EUR/PLN	+15%	74 075	-15%	(74 075)
CZK/PLN	+15%	870 094	-15%	(870 094)
		1 120 555		(1 120 555)

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych pozycji aktywów i pasywów (stan na 31 grudnia 2008 roku) na wynik finansowy brutto i kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut w stosunku do PLN:

rok zakończony 31.12.2008

Wpływ instrumentów finansowych na wynik finansowy brutto				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(575 829)	-15%	575 829
EUR/PLN	+10%	(582 187)	-10%	582 187
CZK/PLN	+10%	152 575	-10%	(152 575)
JPY/PLN	+20%	(3 771)	-20%	3 771
LTL/PLN	+10%	65 056	-10%	(65 056)
		(944 156)		944 156

Wpływ instrumentów finansowych na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(29 669)	-15%	29 669
EUR/PLN	+10%	(114 619)	-10%	114 619
JPY/PLN	+20%	75 405	-20%	(75 405)
		(68 883)		68 883

Wpływ instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	66 337	-15%	(66 337)
EUR/PLN	+10%	108 527	-10%	(108 527)
CZK/PLN	+10%	308 781	-10%	(308 781)
JPY/PLN	+20%	1	-20%	(1)
LTL/PLN	+10%	4 136	-10%	(4 136)
		487 782		(487 782)

Łączny wpływ instrumentów finansowych na kapitał własny				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	(539 161)	-15%	539 161
EUR/PLN	+10%	(588 279)	-10%	588 279
CZK/PLN	+10%	461 356	-10%	(461 356)
JPY/PLN	+20%	71 635	-20%	(71 635)
LTL/PLN	+10%	69 192	-10%	(69 192)
		(525 257)		525 257

Wpływ zmian kursów istotnych walut w stosunku do PLN na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na 31 grudnia 2008 roku:

rok zakończony 31.12.2008				
Wrażliwość inwestycji netto w podmioty zagraniczne				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	987 322	-15%	(987 322)
EUR/PLN	+10%	44 703	-10%	(44 703)
CZK/PLN	+10%	604 430	-10%	(604 430)
		1 636 455		(1 636 455)

Powyższa analiza dotyczy wrażliwości całkowitych aktywów netto jednostek zagranicznych (w tym wrażliwości instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych) według stanu na 31 grudnia 2008 roku.

Łączny wpływ zmian kursów istotnych walut w stosunku do PLN na kapitały własne z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na 31 grudnia 2008 roku.

rok zakończony 31.12.2008				
Łączny wpływ na kapitały własne				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
USD/PLN	+15%	381 824	-15%	(381 824)
EUR/PLN	+10%	(652 103)	-10%	652 103
CZK/PLN	+10%	757 005	-10%	(757 005)
JPY/PLN	+20%	71 634	-20%	(71 634)
LTL/PLN	+10%	65 056	-10%	(65 056)
		623 416		(623 416)

Powyższe odchylenia kursów skalkulowano na podstawie zmienności historycznej dla poszczególnych kursów walut oraz prognoz analityków.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko walutowe obliczono jako różnicę pomiędzy pierwotną wartością księgową instrumentów finansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) a ich potencjalną wartością księgową przy założonych wzrostach/spadkach kursów walut. W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ odchylen kursów walut na wartość godziwą przy niezmiennych poziomach stóp procentowych.

Dla pozostałych walut wrażliwość instrumentów finansowych jest nieistotna z punktu widzenia Grupy.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej wynikające z udzielonych pożyczek, posiadanych lokat bankowych oraz zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek opartych o zmienne stopy procentowe. Grupa posiada transakcje pochodne zabezpieczające (swapy procentowe IRS) część ryzyka przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej, dla których stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zgodnie z aktualizacją polityki zarządzania ryzykiem w 2009 roku Grupa dodatkowo zabezpieczała ryzyko stopy procentowej kredytów walutowych w EUR i w USD.

Analiza wrażliwości na stopę procentową

Wpływ instrumentów finansowych na wynik finansowy brutto i kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń z tytułu zmian istotnych stóp procentowych:

Stopa procentowa	Założone Odchylenia		Wpływ na wynik finansowy		Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		Wpływ na kapitał własny	
	2009	2008	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
WIBOR	+50	+100	(8 448)	(16 723)	3 938	10 271	(4 510)	(6 452)
LIBOR	+50	+25	(23 289)	(10 700)	23 810	–	521	(10 700)
EURIBOR	+50	+150	(41 986)	(94 999)	28 890	(9 473)	(13 096)	(104 472)
PRIBOR	+50	+100	(12 665)	10 870	–	–	(12 665)	10 870
VILIBOR	+100	+100	(95)	(237)	–	–	(95)	(237)
			(86 483)	(111 789)	56 638	798	(29 845)	(110 991)
WIBOR	–50	–100	8 448	16 723	(3 895)	(10 589)	4 553	6 134
LIBOR	–	–25	–	10 700	–	–	–	10 700
EURIBOR	–	–150	–	94 999	–	9 990	–	104 989
PRIBOR	–50	–100	12 665	(10 870)	–	–	12 665	(10 870)
VILIBOR	–100	–100	95	237	–	–	95	237
			21 208	111 789	(3 895)	(599)	17 313	111 190

Wyżej określone stopy procentowe obrazują ich zmianę na dzień 31 grudnia 2009 w stosunku do 31 grudnia 2008 roku.

Powyższe odchylenia stóp procentowych skalkulowano na podstawie wahań stóp procentowych w okresie oraz prognoz analityków.

Grupa nie posiada instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej. W wartości godziwej Grupa wycenia instrumenty pochodne.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku, wpływ zmian stóp procentowych zaprezentowano w ujęciu rocznym.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko stóp procentowych obliczono jako iloczyn salda pozycji księgowych wrażliwych na stopy procentowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz adekwatnego odchylenia stopy procentowej. W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ odchyleń stóp procentowych na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut.

Ryzyko zmian cen towarów

Grupa narażona jest na ryzyko zmian cen towarów z tytułu:

- wydatków na zakup ropy naftowej do przerobu, które są uzależnione od wolumenu przerobu, poziomu zapasów, kształtowania się ceny ropy na rynkach światowych oraz dyferencjału;
- przychodów ze sprzedaży produktów rafineryjnych i petrochemicznych, które są uzależnione od wolumenu sprzedaży, kształtowania się cen produktów na rynkach światowych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku nie występowały instrumenty zabezpieczające ryzyko zmian cen towarów.

Ryzyko cen uprawnień do emisji CO₂

Na podstawie obowiązujących uregulowań prawnych wynikających z przyjętego przez Unię Europejską Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych, PKN ORLEN decyzją Rady Ministrów otrzymał przydział uprawnień praw do emisji CO₂. Szczegółowe informacje zawarte są w nocie 8.

Grupa corocznie dokonuje weryfikacji liczby uprawnień wraz z określeniem sposobu systematycznego bilansowania stwierdzonych niedoborów/nadwyżek na zasadach transakcji wewnątrzgrupowych, bądź transakcji na rynku terminowym i spot w zależności od sytuacji.

W 2009 roku Grupa sprzedała posiadane nadwyżki uprawnień do emisji CO₂. Grupa zawarła transakcje zakupu zbliżonej ilości uprawnień na termin.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na 31 grudnia 2008 roku Grupa posiadała instrumenty finansowe o wartości księgowej odpowiednio 14 845 tysięcy złotych oraz 23 359 tysięcy złotych, których wycena zależy od zmian cen uprawnień do emisji CO₂.

Zyski/straty netto z tytułu instrumentów finansowych rozpoznane w przychodach i kosztach finansowych według kategorii

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (przeznaczone do obrotu)	(2 852)	(65 708)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (ujęte w wyniku finansowym)	(11 406)	31 317
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	–	22 467
Pożyczki (udzielone)	2 477	18 501
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	(291 813)	(1 339 858)
Należności krótkoterminowe	(34 172)	358 957
Zobowiązań krótkoterminowe	329 135	(631 892)
Środki pieniężne	76 003	56 043
Część nieskuteczna instrumentów zabezpieczających odniesiona na wynik finansowy w okresie	14 819	(25 395)
Pozostałe	(10 990)	(3 046)
	71 201	(1 578 614)

Przychody i koszty z tytułu odsetek obliczane są przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Koszty finansowe z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w podziale na klasy instrumentów finansowych

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Odpisy aktualizujące udziały i akcje w Spółkach	(870)	(8 061)
Odpisy aktualizujące odsetki od należności (jako instrumenty finansowe)	(8 823)	(14 837)
	(9 693)	(22 898)

Odwroćenie odpisów aktualizujących wartość należności ujęto w nocie 27.

32. LEASING

a) Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca

Leasing operacyjny

Grupa jako leasingobiorca na dzień 31 grudnia 2009 oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku posiadała nieodwołalne umowy leasingu operacyjnego. Umowy leasingowe o charakterze operacyjnym (dzierżawa, najem) dotyczą głównie zbiorników, stacji paliw, środków transportu i sprzętu komputerowego. Przedmiotowe umowy nie zawierają żadnych klauzul dotyczących warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych. W większości przypadków istnieje możliwość przedłużenia umowy. Opłaty leasingowe, wynikające głównie z umów dzierżawy i najmu, ujęte jako koszt okresu wynosiły 228 939 tysięcy złotych w 2009 roku i odpowiednio 203 531 tysięcy złotych w 2008 roku.

Suma przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu umów leasingu nieodwoływanego na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku przedstawiała się następująco:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Do jednego roku	86 888	85 036
Od 1 roku do 5 lat	336 321	338 087
Powyżej 5 lat	657 335	630 702
	1 080 544	1 053 825

Leasing finansowy

Grupa jako leasingobiorca na 31 grudnia 2009 roku posiada umowy leasingowe o charakterze finansowym.

W zawartych umowach leasingowych obowiązują ogólne warunki leasingu finansowego, nie ma szczególnych ograniczeń oraz dodatkowych warunków. Umowy leasingu finansowego nie zawierają żadnych klauzul dotyczących warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych. W większości przypadku istnieje możliwość przedłużenia umowy.

Sumy przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu wyżej wymienionych umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku przedstawiały się następująco:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Do jednego roku	26 969	64 789
Od 1 roku do 5 lat	52 668	55 515
Powyżej 5 lat	27 539	21 968
	107 176	142 272

Wartości bieżące przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu wyżej wymienionych umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku przedstawiały się następująco:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Do jednego roku	23 831	52 636
Od 1 roku do 5 lat	43 197	50 631
Powyżej 5 lat	18 163	15 418
	85 191	118 685

Różnica pomiędzy łączną kwotą przyszłych minimalnych opłat leasingowych a ich wartością bieżącą wynika z dyskontowania opłat leasingowych stopą procentową wynikającą z umowy.

Wartość księgowa netto na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku dla każdej grupy aktywów w leasingu finansowym przedstawiała się następująco:

	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
Wartości niematerialne	1 132	1 267
oprogramowanie	1 132	1 267
Rzeczowe aktywa trwałe	177 384	185 244
budynki i budowle	24 034	16 763
urządzenia techniczne i maszyny	72 442	55 405
środki transportu	80 383	83 896
pozostałe	525	29 180

b) Grupa Kapitałowa jako leasingodawca

Leasing operacyjny

Grupa jako leasingodawca na dzień 31 grudnia 2009 roku i na dzień 31 grudnia 2008 roku nie posiadała nieodwołalnych umów leasingu operacyjnego.

Grupa posiada umowy o charakterze operacyjnym dotyczące dzierżawy, najmu maszyn, urządzeń i budynków oraz gruntów należących do Grupy.

Leasing finansowy

Grupa jako leasingodawca na dzień 31 grudnia 2009 roku nie posiadała umów leasingu o charakterze finansowym. Na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa posiadała umowy leasingu o charakterze finansowym dotyczące dzierżawy dystrybutorów. Inwestycje leasingowe brutto należne z tytułu wyżej wymienionych umów leasingu wynosiły 17 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa nie posiadała bieżących minimalnych opłat leasingowych należnych z tytułu wyżej wymienionych umów leasingu finansowego. Na dzień 31 grudnia 2008 roku bieżące minimalne opłaty leasingowe z tytułu leasingu finansowego do jednego roku wynosiły 17 tysięcy złotych.

Ujawnienia wynikające z MSSF 7 dotyczące leasingu finansowego ujęte są w nocie 31 i prezentowane są łącznie z innymi instrumentami finansowymi.

33. PONIESIONE NAKŁADY INWESTYCYJNE ORAZ PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU PODPISANYCH KONTRAKTÓW INWESTYCYJNYCH

Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2009 oraz w 2008 roku wynosi odpowiednio 3 776 325 tysięcy złotych i 4 018 294 tysiące złotych, w tym nakłady na inwestycje związane z ochroną środowiska 254 375 tysięcy złotych i 515 062 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz 31 grudnia 2008 roku wartość przyszłych zobowiązań z tytułu podpisanych do tego dnia kontraktów wynosi odpowiednio 969 098 tysięcy złotych i 1 969 908 tysięcy złotych.

34. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

Informacje dotyczące znaczących transakcji z podmiotami powiązanymi

a) Informacje o istotnych transakcjach zawartych przez Spółki lub jednostki zależne z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

W 2009 roku w Grupie nie wystąpiły istotne transakcje zawarte z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.

a) Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami

W 2009 roku osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim spółki Grupy nie udzieliły zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń oraz nie zawarto z nimi innych umów zobowiązujących do świadczeń na rzecz Spółki i jednostek z nią powiązanych.

W 2009 roku nie wystąpiły istotne transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami.

b) Transakcje Spółki z podmiotami powiązanymi poprzez kluczowy personel kierowniczy Spółki oraz spółek Grupy Kapitałowej

W 2009 roku kluczowy personel kierowniczy Spółki oraz spółek Grupy na podstawie złożonych oświadczeń o zawartych transakcjach ze stronami powiązanymi wykazał następujące rodzaje transakcji:

Rodzaj powiązania poprzez kluczowy personel kierowniczy Spółki i spółek Grupy Kapitałowej	Sprzedaż	Zakup	Należności	Zobowiązania
Osoby nadzorujące	442 266	244 639	18 072	2 414
Osoby zarządzające	68	16	–	–
Pozostały kluczowy personel	16	–	–	–
	442 350	244 655	18 072	2 414

c) Transakcje Jednostki Dominującej ze stronami powiązanymi w okresie zakończonym 31 grudnia 2009 roku oraz stan rozrachunków na dzień 31 grudnia 2009 roku

	Jednostki zależne	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Wyłączenia	Razem jednostki powiązane
Sprzedaż	22 263 291	1 835 038	18 155	(23 180 810)	935 674
Zakupy	3 101 129	15 636	121 564	(3 108 947)	129 382
Przychody finansowe z tytułu odsetek	6 622	1 344	8	(7 294)	680
Przychody finansowe z tytułu dywidend	199 106	–	418 222	(617 328)	–
Koszty finansowe z tytułu odsetek	9 331	–	3	(9 331)	3
Należności krótkoterminowe (netto)	2 323 570	426 025	2 665	(2 536 583)	215 677
Odpisy aktualizujące należności	477	3	18	(479)	19
Zobowiązania krótkoterminowe	630 545	1 837	10 738	(631 464)	11 656
Należności długoterminowe	14 721	41 082	–	(35 262)	20 541
Zobowiązania długoterminowe	24 617	–	–	(24 617)	–

Powyższe transakcje z podmiotami powiązanymi obejmują sprzedaż i zakupy produktów rafineryjnych i petrochemicznych, ropy naftowej oraz zakupy usług remontowych, transportowych i innych.

Rozrachunki z podmiotami powiązanymi obejmują należności i zobowiązania handlowe i finansowe.

Grupa udzieliła na rzecz jednostek zależnych poręczeń w wysokości 777 923 tysiące złotych.

35. WYNAGRODZENIE, ŁĄCZNIE Z WYNAGRODZENIEM Z ZYSKU WYPŁACONE I NALEŻNE LUB POTENCJALNIE NALEŻNE ZARZĄDOWI, RADZIE NADZORCZEJ ORAZ CZŁONKOM KLUCZOWEGO PERSONELU KIEROWNICZEGO ZGODNIE Z MSR 24

Świadczenia dla Zarządu, Rady Nadzorczej i kluczowego personelu kierowniczego obejmują krótkoterminowe świadczenia pracownicze, świadczenia po okresie zatrudnienia, pozostałe świadczenia długoterminowe oraz świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy wypłacone, należne lub potencjalnie należne w okresie.

Wynagrodzenia Członków Zarządu, Rady Nadzorczej i kluczowego personelu kierowniczego Grupy

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki:	17 751	22 777
– wynagrodzenia wypłacone i należne Członkom Zarządu pełniącym funkcję w roku	14 358	21 661
– wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu pełniącym funkcję w latach poprzednich	3 393	1 116
Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki	1 210	1 094
Wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego Spółki	32 584	41 697
Wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego spółek zależnych Grupy Kapitałowej	144 108	140 811

Dane za 2008 rok w zakresie wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego Grupy zostały skorygowane o kwotę 26 618 tysięcy złotych w celu zapewnienia porównywalności z okresem bieżącym.

Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego (w tym Członków Zarządu)

W 2005 roku wprowadzony został system motywacyjny dla kluczowego personelu kierowniczego PKN ORLEN i Grupy Kapitałowej, system motywowania przez cele, czyli Management by Objectives (MBO). System motywacyjny dotyczy Zarządu i kluczowych stanowisk kierowniczych. Osoby objęte systemem MBO wynagradzane są za realizację zadań indywidualnych, wyznaczonych im na początku okresu rozliczanego oraz celu solidarnościowego. Rada Nadzorcza wyznacza zadania dla poszczególnych Członków Zarządu. Postawione cele mają charakter jakościowy lub ilościowy (dający się sparametryzować) i rozliczane są po zakończeniu roku, na który zostały wyznaczone, na zasadach przyjętych w Regulaminie Systemu Motywowania.

Na wysokość przyznanej premii wpływa również cel solidarnościowy. W przypadku, gdy założony poziom wyznaczonego celu solidarnościowego zostanie zrealizowany, każdemu zostaje wypłacona premia w pełnej wyliczonej wysokości. Natomiast, gdy cel solidarnościowy nie zostanie wykonany wszyscy pracownicy otrzymują połowę wypracowanej premii. Wprowadzony system skłania pracowników do współpracy, w celu osiągnięcia najlepszych wyników na poziomie Koncernu.

Wynagrodzenia związane z zakazem konkurencji i rozwiązaniem umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska

Umowy zawarte pomiędzy emitentem a osobami zarządzającymi stanowią, iż osoby te zobligowane są przez okres 6 lub 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej. W okresie tym Członkowie Zarządu uprawnieni są do otrzymywania wynagrodzenia w wysokości sześć- lub dwunastokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatnego w równych ratach miesięcznych.

Ponadto umowy te przewidują wypłatę wynagrodzenia w przypadku rozwiązania umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska. Wynagrodzenie w takim przypadku wynosi sześć- lub dwunastokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

36. WYNAGRODZENIE, WYNIKAJĄCE Z UMOWY Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH, NALEŻNE LUB WYPŁACONE Z TYTUŁU BADANIA I PRZEGLĄDU SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Audytorem Grupy jest KPMG Audyt Sp. z o.o. Zgodnie z podpisaną umową zawartą w dniu 30 maja 2005 roku na okres 2005–2009 wykonuje on przeglądy śródroczne i badanie jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych począwszy od II kwartału 2005 roku.

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Wynagrodzenia z tytułu badania KPMG Audyt Sp. z o.o.* w odniesieniu do Jednostki Dominującej:	1 340	1 460
– wynagrodzenia z tytułu badania rocznego sprawozdania finansowego	615	730
– inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego	725	730
Wynagrodzenia za usługi pokrewne KPMG Audyt Sp. z o.o.** w odniesieniu do Jednostki Dominującej	503	770
Wynagrodzenia spółek KPMG z tytułu badania w odniesieniu do jednostek zależnych:	5 189	6 801
– wynagrodzenia z tytułu badania rocznego sprawozdania finansowego	2 752	3 213
– inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego	2 437	3 588
Wynagrodzenia spółek KPMG za usługi pokrewne w odniesieniu do jednostek zależnych w tym:	715	625
– usługi doradztwa podatkowego	715	128
	7 747	9 656

* Wynagrodzenia z tytułu badania obejmują kwoty netto należne lub wypłacone podmiotowi uprawnionemu do badania za badanie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Jednostki Dominującej oraz przegląd śródrocznych jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

** Wynagrodzenia za usługi pokrewne obejmują pozostałe kwoty netto należne lub wypłacone podmiotowi uprawnionemu do badania. Obejmują one usługi związane z badaniem lub przeglądem jednostkowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, ale nieuwzględnione w pozycji „Wynagrodzenia z tytułu badania”.

W 2005 roku w Jednostce Dominującej uregulowana została procedura udzielania dodatkowych zleceń biegłemu rewidentowi i podmiotom powiązanych z biegłym rewidentem. Komitet Audytowy Rady Nadzorczej podejmuje decyzję o udzieleniu zlecenia Audytorowi na dodatkowe usługi.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zmieniono prezentację kwot wynagrodzenia wynikającego z umowy z podmiotem uprawnionym do badania i przeglądu skonsolidowanych sprawozdań finansowych z wartości brutto na netto.

37. STRUKTURA ZATRUDNIENIA

	rok zakończony 31.12.2009	rok zakończony 31.12.2008
Przeciętne zatrudnienie w osobach		
Pracownicy fizyczni	13 010	12 578
Pracownicy umysłowi	9 953	10 742
	22 963	23 321
Stan zatrudnienia w osobach		
Pracownicy fizyczni	12 617	12 454
Pracownicy umysłowi	9 918	10 502
	22 535	22 956

Zmiana stanu zatrudnienia w Grupie Kapitałowej pomiędzy stanem na 31 grudnia 2009 roku a stanem na 31 grudnia 2008 roku wynikała ze zmiany spółek objętych konsolidacją 1 016 osoby oraz redukcji zatrudnienia (1 437) osoby.

38. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

a) Grupy PKN ORLEN za rok zakończony 31 grudnia 2009 oraz za rok zakończony 31 grudnia 2008

Zobowiązania warunkowe

	rok zakończony 31.12.2008	zwiększenia / zmniejszenia	rok zakończony 31.12.2009
Toczące się postępowania w sprawie nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym	306	(306)	–
Postępowanie antymonopolowe UOKiK	18 500	–	18 500
Sprawy sporne dochodzone na drodze sądowej	17 396	(11 743)	5 653
	36 202	(12 049)	24 153

Aktywa warunkowe

Spółka Grupy Kapitałowej zrealizowała w 2008 roku inwestycję na Instalacji Kwasu Azotowego obniżając emisję podtlenków azotu, co zgodnie z obowiązującymi regulacjami daje możliwość uzyskania za okres od momentu uruchomienia inwestycji do końca okresu sprawozdawczego około 1 314 tysięcy ERU (*Emission Reduction Unit* – jednostka redukcji emisji). Wartość 1 ERU na dzień 31 grudnia 2009 roku jest szacowana (w oparciu o notowania CER – *Certified Emission Reduction*) na około 43 złote. Obecnie spółka jest w procesie pozyskania dalszych opinii i akceptacji organów zewnętrznych, od których zależeć będzie możliwość uzyskania tych jednostek.

39. INFORMACJE O ISTOTNYCH POSTĘPOWANIACH TOCZĄCYCH SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI

Na dzień 31 grudnia 2009 roku spółki Grupy Kapitałowej PKN ORLEN SA były stroną w następujących istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej:

39.1. Postępowania, w których spółki z Grupy Kapitałowej PKN ORLEN SA są stroną pozwaną

39.1.1. Postępowania, których wartość stanowi więcej niż 10% kapitałów własnych Emitenta

Ryzyko dotyczące zbycia aktywów i wierzytelności w związku z nabyciem akcji Unipetrol

W dniu 30 czerwca 2009 roku Sąd Arbitrażowy w Pradze:

- wydał orzeczenie, w którym zasądził od PKN ORLEN na rzecz Agrofert Holding a.s. kwotę 77 266 500 EUR wraz z odsetkami i kosztami postępowania, dochodzoną w pozwie z dnia 16 grudnia 2005 roku. Orzeczenie zostało wykonane przez PKN ORLEN w dniu 3 lipca 2009 roku,
- oddalił powództwo Agrofert Holding a.s. przeciwko PKN ORLEN o zapłatę kwoty 77 266 500 EUR, dochodzonej na podstawie pozwu z dnia 3 kwietnia 2006 roku znosząc jednocześnie koszty obu stron,
- oddalił powództwo Agrofert Holding a.s. o zapłatę kwoty 409 102 494 CZK dochodzonej na podstawie pozwu z dnia 25 maja 2006 roku i zasądził na rzecz PKN ORLEN zwrot części kosztów postępowania.

Obecnie w toku jest postępowanie arbitrażowe zainicjowane w grudniu 2006 roku pozwem złożonym przez Agrofert Holding a.s. o zapłatę odszkodowania z tytułu szkód będących między innymi wynikiem czynów nieuczciwej konkurencji oraz bezprawnego naruszenia dobrego imienia firmy Agrofert Holding a.s. Wartość przedmiotu sporu wynosi 19 464 473 000 CZK wraz z odsetkami. PKN ORLEN SA uważa to roszczenie za bezpodstawne.

39.1.2. Pozostałe istotne postępowania, których łączna wartość nie przekracza 10% kapitałów własnych Emitenta

a) Postępowania podatkowe w Rafinerii Trzebinia SA

Na koniec okresu sprawozdawczego 31 grudnia 2009 roku w Rafinerii Trzebinia SA toczą się następujące postępowania i kontrole podatkowe:

- **Postępowanie podatkowe w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za okres maj – wrzesień 2004 roku.**

W wyniku przeprowadzonego przez Urząd Celny postępowania, ustalono zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku akcyzowego za okres maj–wrzesień 2004 roku w kwocie 100 milionów złotych. Zarząd Spółki złożył odwołanie od przedmiotowych decyzji. W grudniu 2005 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie (Dyrektor IC) utrzymał w mocy decyzje organu pierwszej instancji. W lutym 2006 roku, na wniosek Rafinerii Trzebinia, Dyrektor IC wstrzymał wykonanie zaskarżonych decyzji do czasu rozpoznania skarg przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie (WSA).

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2008 roku WSA przychylił się do skargi wniesionej przez Rafinerię Trzebinia, uchylając decyzje Dyrektora IC. W dniu 16 stycznia 2009 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

W dniu 25 sierpnia 2009 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Dyrektora Izby Celnej w Krakowie w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za wrzesień 2004 roku. W dniu 25 września 2009 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie wydał decyzje określające wysokość zobowiązania w podatku akcyzowym za miesiące: maj, czerwiec, lipiec i sierpień 2004 roku w wysokości 80 milionów złotych. W dniu 14 października 2009 r. Rafineria Trzebinia SA odwołała się do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie od w/w decyzji.

W dniu 22 stycznia 2010 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wydał decyzje za miesiące maj, czerwiec lipiec i sierpień 2004 roku uchylające decyzje organu pierwszej instancji w całości i przekazujące sprawę do ponownego rozpatrzenia przez ten organ.

- **Postępowanie kontrolne w zakresie prawidłowości obliczania i wpłacania podatku akcyzowego oraz podatku od towarów i usług za lata 2002, 2003 oraz okres styczeń – kwiecień 2004 roku.**

W styczniu 2005 roku Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Krakowie („UKS”) wszczął wobec Rafinerii Trzebinia postępowanie kontrolne w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku akcyzowego oraz podatku od towarów i usług za rok 2002 i 2003. W maju 2006 roku wszczęte zostało również postępowanie kontrolne, dotyczące okresu styczeń – kwiecień 2004 roku.

W dniu 5 grudnia 2007 roku Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Krakowie wydał wynik kontroli skarbowej w zakresie podatku akcyzowego za 2002 rok uznając rozliczenia dokonane przez Rafinerię Trzebinia za prawidłowe.

W lipcu 2008 roku do Rafinerii Trzebinia wpłynął protokół sporządzony przez UKS, dotyczący badania ksiąg rachunkowych Spółki za rok podatkowy 2003 określający potencjalne dodatkowe zobowiązanie akcyzowe w wysokości 73 408 tysięcy złotych oraz protokół z badania ksiąg rachunkowych za okres od stycznia do kwietnia 2004 roku, określający potencjalne dodatkowe zobowiązanie akcyzowe w wysokości 126 150 tysięcy złotych. Spółka złożyła do ww. protokołów zastrzeżenia i dodatkowe wyjaśnienia.

W dniu 27 listopada 2008 wydany został wynik kontroli skarbowej w zakresie rzetelności deklarowania podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku akcyzowego i podatku od towarów i usług za 2003 rok, a w dniu 5 grudnia 2008 roku za okres styczeń – kwiecień 2004 roku.

Organ kontroli w wydanych wynikach uznał, że księgi podatkowe są wadliwe w części w jakiej ujęto w deklaracji za sierpień 2003 roku odliczenie podatku akcyzowego w kwocie 1 585 tysięcy złotych.

Rafineria Trzebinia SA odwołała się od tej decyzji i kwotę spornego zobowiązania uregulowała wraz z odsetkami. W dniu 30 stycznia 2009 roku Dyrektor Izby Skarbowej w Krakowie uchylił zaskarżoną przez Rafinerię Trzebinia SA decyzję przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.

W dniu 9 marca 2009 roku Rafineria Trzebinia SA wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie na wyżej wymienioną decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w zakresie wadliwego sformułowania jej uzasadnienia prawnego.

- **Postępowanie podatkowe w sprawie określenia kwoty podatku od towarów i usług za okres styczeń–sierpień 2005 roku.**

W październiku 2006 roku Naczelnik Małopolskiego Urzędu Skarbowego (dalej: MUS) wszczął postępowanie podatkowe w sprawie określenia kwoty podatku od towarów i usług za okres styczeń, luty, kwiecień–sierpień 2005 roku. W lutym 2007 roku Naczelnik MUS w Krakowie wszczął również postępowanie podatkowe, dotyczące miesiąca marca 2005 roku.

W dniu 12 stycznia 2009 roku Naczelnik Małopolskiego Urzędu Skarbowego w Krakowie wydał decyzję o umorzeniu postępowania podatkowego z tytułu podatku od towarów i usług za w/w okres.

Kwoty podane w niniejszej notce obejmują zobowiązania podatkowe podstawowe. Ostateczny rezultat wynikający z powyższych postępowań kontrolnych, jak również potencjalny wpływ rozszerzenia postępowań na inne okresy na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie jest znany.

Zarząd na podstawie posiadanych opinii uznanych doradców podatkowych uważa, iż wyżej wymienione toczące się postępowania z dużym prawdopodobieństwem zakończą się wynikiem pozytywnym dla Rafinerii Trzebinia SA. W związku z powyższym, w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2008 rok i 2009 rok nie utworzono rezerw na pokrycie ewentualnych zobowiązań.

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego status sprawy nie uległ zmianie.

b) Postępowanie Urzędu Regulacji Energetyki („URE”) w Rafinerii Trzebinia SA

W marcu 2006 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wszczął z urzędu postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z naruszeniem warunków koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych. Istota postępowania dotyczy możliwości bezpośredniego stosowania przepisów dyrektyw unijnych, w sytuacji kiedy, z jednej strony po 1 maja 2004 roku Polska stała się członkiem Unii Europejskiej, a z drugiej brak było rozporządzeń Ministra Gospodarki w sprawie norm jakościowych dla biopaliw.

We wrześniu 2006 roku Prezes URE nałożył karę pieniężną na Rafinerię Trzebinia w wysokości 1 miliona złotych. Decyzja Prezesa URE została uchylona w kwietniu 2007 roku wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie. W listopadzie 2007 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Prezesa URE i zasądził zwrot kosztów postępowania na rzecz Rafinerii Trzebinia. Wyrok jest prawomocny.

W marcu 2008 roku Przedstawiciel Prezesa URE wniósł skargę kasacyjną, która 4 września 2008 roku została przyjęta przez Sąd Najwyższy do rozpoznania. Wyrokiem z dnia 5 listopada 2008 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie oraz przekazał sprawę od ponownego rozpoznania do powyższego Sądu. W ocenie Sądu Najwyższego konieczne jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w zakresie norm jakościowych właściwych dla produkowanego w spornym okresie biopaliwa. Równocześnie Sąd Najwyższy stwierdził, iż posiadana przez Rafinerię Trzebinia SA koncesja upoważniała do produkcji oraz wprowadzania do obrotu biopaliwa. W dniu 25 marca 2009 roku Sąd Apelacyjny wykonując decyzję Sądu Najwyższego dotyczącą konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego uchylił wyrok Sądu Okręgowego SOKiK i przekazał mu sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego status sprawy nie uległ zmianie.

c) Opłata przesyłowa w rozliczeniach z ENERGA-OPERATOR SA (następcą prawnym Zakładu Energetycznego Płock SA)

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego PKN ORLEN uczestniczy w dwóch postępowaniach sądowych dotyczących rozliczenia opłaty systemowej z ENERGA-OPERATOR SA Kwestię będącą przedmiotem postępowań sądowych, reguluje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie energią elektryczną. Powyższe rozporządzenie zgodnie z § 36 zmieniło sposób rozliczania opłaty systemowej stanowiącej składnik opłaty przesyłowej wprowadzając zgodnie z § 37 możliwość innego sposobu ustalenia tej opłaty.

• Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest stroną pozwaną

Przedmiotem postępowania sądowego jest rozliczenie spornej opłaty systemowej, za okres od dnia 5 lipca 2001 roku do dnia 30 czerwca 2002 roku. Obowiązek rozliczenia opłaty przesyłowej wynika z umowy pomiędzy ENERGA-OPERATOR SA a PKN ORLEN w sprawie sprzedaży energii elektrycznej, która zawarta została bez rozstrzygnięcia kwestii rozliczeń spornych, dotyczących opłaty systemowej. Strony uznały, iż ma ona charakter cywilnoprawny w związku z czym kwestia spornej opłaty powinna zostać rozstrzygnięta przez właściwy sąd powszechny.

W roku 2003 ENERGA-OPERATOR SA zawiadzał PKN ORLEN do próby ugodowej w trybie pojednawczym, a następnie pozwał PKN ORLEN. W 2004 roku Sąd wydał nakaz zapłaty należności z tytułu tak zwanej opłaty systemowej przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA-OPERATOR SA w wysokości 46 232 tysiące złotych. W sprzeciwie od nakazu zapłaty PKN ORLEN wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 25 czerwca 2008 roku Sąd Okręgowy wydał w przedmiotowej sprawie wyrok i oddalił powództwo ENERGA-OPERATOR SA w całości oraz zasądził na rzecz PKN ORLEN kwotę 31 tysięcy złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania. We wrześniu 2008 roku ENERGA-OPERATOR SA złożyła apelację od powyższego wyroku.

Sąd Apelacyjny w Warszawie po rozpoznaniu apelacji ENERGA-OPERATOR SA w dniu 10 września 2009 roku ogłosił zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2008 roku. Zasądzono zapłatę przez PKN na rzecz ENERGA-OPERATOR SA kwoty 46 232 tysiące złotych powiększonej o odsetki ustawowe i zwrot kosztów postępowania. W dniu 30 września 2009 roku PKN dokonał zapłaty. Spółka złożyła również wniosek o uzasadnienie wyroku, gdyż możliwe jest zaskarżenie wyroku skargą kasacyjną do Sądu Najwyższego w terminie 2 miesięcy od doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.

Wyrok Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi PKN ORLEN w dniu 4 grudnia 2009 roku. W dniu 4 lutego 2010 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną.

• **Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest interwenientem ubocznym**

W 2004 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wezwał PKN ORLEN jako przypozywanego w sprawie PSE-Operator SA (następcy prawnego PGE Polska Grupa Energetyczna SA, działającej uprzednio pod nazwą Polskie Sieci Elektroenergetyczne) przeciwko ENERGA-OPERATOR SA.

W marcu 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok zasądający od ENERGA-OPERATOR SA na rzecz PSE kwotę 62 514 tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 143 tysięcy złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania. Spółka ENERGA-OPERATOR SA złożyła apelację od powyższego wyroku. Na podstawie opinii prawnej niezależnego eksperta PKN ORLEN nie wniósł apelacji. Sąd Apelacyjny wyrokiem z 19 marca 2009 roku oddalił apelację ENERGA-OPERATOR SA od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądającego wymienioną kwotę. Wyrok w tej sprawie jest już prawomocny. Pozwany złożył od tego wyroku skargę kasacyjną, która w dniu 5 lutego 2010 roku została przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 26 marca 2010 roku uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

Orzeczenie w tej sprawie nie będzie skutkowało powstaniem zobowiązań bezpośrednio dla PKN ORLEN, który jest jedynie interwenientem ubocznym.

d) Postępowania antymonopolowe

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa jest uczestnikiem postępowań antymonopolowych:

- Postępowanie w związku z podejrzeniem zawarcia przez PKN ORLEN i Grupę LOTOS SA porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku sprzedaży benzyny uniwersalnej U95, wszczęte w marcu 2005 roku. W grudniu 2007 roku Prezes UOKiK nałożył na PKN ORLEN oraz Grupę LOTOS kary pieniężne za udział w ww. porozumieniu. Kara nałożona na PKN ORLEN wyniosła 4 500 tysięcy złotych. PKN ORLEN złożył odwołanie od powyższej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Termin rozprawy sądowej został wyznaczony na dzień 27 kwietnia 2010 roku.
- Postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez PKN ORLEN w latach 2000–2004, praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku glikolu, poprzez ustalenie ceny płynu do chłodziń „Pettygo” w sposób nieadekwatny do wzrostu cen glikolu, wszczęte w marcu 2005 roku. W grudniu 2006 roku Prezes UOKiK nałożył na PKN ORLEN karę pieniężną w wysokości 14 000 tysięcy złotych. PKN ORLEN wniósł odwołanie od powyższej decyzji. Według niezależnych opinii prawnych obciążenie Spółki obowiązkiem zapłaty kary pieniężnej jest mało prawdopodobne, jednak w związku z aktualnym statusem sprawy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rozpoznane zostało zobowiązanie warunkowe. Trwa postępowanie przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie.
- Postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez PKN ORLEN, Stację Paliw Kogut Sp.j. oraz Spółkę MAGPOL B. Kułakowski i Wspólnicy Sp.j. praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku płynnych paliw silnikowych, wszczęte w lipcu 2008 roku. PKN ORLEN przekazał odpowiedź na zarzuty postawione przez Prezesa UOKiK oraz przedstawił wniosek o wydanie decyzji zobowiązaniowej w trybie art. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W razie uwzględnienia wniosku Prezes UOKiK nie będzie mógł nałożyć na strony postępowania kary pieniężnej.

e) Roszczenia i spory sądowe – Tankpol Sp. z o.o.

Postępowanie sądowe zostało wszczęte przez Spółkę Tankpol Sp. z o.o. (obecnie Tankpol R. Mosio i Wspólnicy sp.j.) przeciwko PKN ORLEN. Roszczenie dotyczy zwrotu 253 z 470 udziałów w Spółce ORLEN PetroTank Sp. z o.o., które Tankpol przeniósł na rzecz PKN ORLEN tytułem przewłaszczenia na zabezpieczenie, zgodnie z umową zawartą w dniu 20 grudnia 2002 roku. Sąd Apelacyjny w Warszawie orzekł, że PKN ORLEN ma obowiązek przeniesienia na Spółkę Tankpol R. Mosio i Wspólnicy Sp.j. 26 udziałów Spółki ORLEN PetroTank Sp. z o.o. W tym zakresie wyrok jest prawomocny. W wyniku skargi kasacyjnej złożonej przez Spółkę Tankpol R. Mosio i Wspólnicy sp.j. sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Warszawie. Wyrokiem z dnia 8 stycznia 2010 roku Sąd Okręgowy

oddalił powództwo Tankpol R. Mosio i Wspólnicy Sp.j. w zakresie zwrotu 227 udziałów ORLEN PetroTank. Wyrok ten nie jest prawomocny. Zwrot pozostałych 26 udziałów jest już prawomocnie zasądzony.

f) Roszczenia związane z karą nałożoną przez Komisję Europejską na Unipetrol a.s.

W listopadzie 2006 roku w związku z domniemanym porozumieniem w obszarze produkcji ESBR (emulsji polimeryzowanego kauczuku styrenowo-butadienowego) Komisja Europejska nałożyła grzywnę na spółki Shell, Dow, Eni, Unipetrol i Kaucuk. Unipetrol a.s. wspólnie z ówczesną spółką zależną Kaucuk a.s. zostały obciążone karą w wysokości 17,5 mln EUR. Unipetrol a.s. i Kaucuk a.s. wpłaciły grzywnę do Komisji Europejskiej. Jednocześnie obie spółki złożyły apelację do Sądu Pierwszej Instancji w Luxemburgu. Postępowanie sądowe jest obecnie w toku.

W związku z powyższą decyzją Komisji Europejskiej do Unipetrol a.s. wpłynęło roszczenie z tytułu strat, które producenci opon wnieśli przeciwko wszystkim członkom porozumienia ESBR do Sądu Najwyższego Anglii i Walii. Powodowie domagają się odszkodowania wraz z odsetkami w ramach rekompensaty strat, które ponieśli w wyniku rzekomego porozumienia. Kwota odszkodowania nie została jeszcze oszacowana. Unipetrol a.s. zakwestionował jurysdykcję brytyjskich sądów odnośnie rozpatrywanych spraw roszczeniowych. Odwołanie Unipetrol a.s. jest obecnie rozpatrywane.

Jednocześnie włoska grupa Eni, jeden z podmiotów, na które Komisja Europejska nałożyła grzywnę, skierowała sprawę do sądu w Mediolanie, w której stara się dowieść że porozumienie ESBR nie istniało w związku z czym producenci opon nie ponieśli strat. Działanie spółki Eni zostało przedstawione spółce Unipetrol a.s., która podjęła decyzję, że będzie stroną w postępowaniu.

Rozprawa sądowa dotycząca odwołania Unipetrol przeciwko decyzji Komisji Europejskiej odbyła się 20 października 2009 przed Sądem Pierwszej Instancji Unii Europejskiej. Wyrok oczekiwany jest w przeciągu kilku miesięcy.

39.2. Postępowania, w których PKN ORLEN jest stroną pozywającą

Postępowanie arbitrażowe przeciwko Yukos International UK B.V.

W dniu 15 lipca 2009 roku PKN ORLEN złożył w Sądzie Arbitrażowym przy Międzynarodowej Izbie Handlowej w Londynie wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego przeciwko Yukos International UK B.V. z siedzibą w Holandii w związku z transakcją nabycia akcji AB Mažeikių Nafta. Roszczenia PKN ORLEN dotyczą niezgodności ze stanem faktycznym niektórych oświadczeń Yukos International dotyczących sytuacji spółki AB Mažeikių Nafta na dzień zamknięcia transakcji nabycia przez PKN ORLEN akcji AB Mažeikių Nafta, tj. 14 grudnia 2006 roku.

Na obecnym etapie sprawy, roszczenia PKN ORLEN dotyczą zwrotu kwoty 250 milionów USD, zdeponowanej na rachunku zastrzeżonym, jako część ceny za akcje AB Mažeikių Nafta w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń PKN ORLEN wobec Yukos International. PKN ORLEN zastrzegł sobie prawo do zwiększenia swoich żądań lub wystąpienia z dodatkowymi roszczeniami na dalszym etapie sprawy.

W dniu 14 września 2009 roku Yukos International złożył w Sądzie Arbitrażowym przy Międzynarodowej Izbie Handlowej odpowiedź na wniosek PKN ORLEN o wszczęcie postępowania arbitrażowego, w którym Yukos International wniósł o oddalenie całości żądań PKN ORLEN oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Postępowanie arbitrażowe toczy się przed Trybunałem Arbitrażowym w Londynie, w oparciu o Reguły Postępowania Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej.

W dniu 4 grudnia 2009 roku odbyło się pierwsze posiedzenie trybunału arbitrażowego w Londynie, w wyniku którego PKN ORLEN i Yukos International uzgodniły m.in. harmonogram postępowania oraz zakres kompetencji trybunału arbitrażowego. Zgodnie z tym harmonogramem PKN ORLEN ma m.in. termin na złożenie pozwu do dnia 3 maja 2010 roku.

40. POZOSTAŁE INFORMACJE

a) Czynniki i zdarzenia mogące mieć wpływ na przyszłe wyniki

Jednostka Dominująca jest w trakcie procesu zbierania i analiz wiążących ofert od potencjalnych nabywców jej udziałów w Grupie Kapitałowej „ANWIL” SA objętej skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, dopuszczonych do kolejnej fazy procesu sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2009 roku aktywa ogółem Grupy Kapitałowej „ANWIL” SA wynosiły 2 699 293 tysięcy złotych, aktywa netto 1 942 963 tysięcy złotych, a zysk netto za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku 66 679 tysięcy złotych.

Jednostka Dominująca jest w trakcie przygotowania procesu zbycia udziałów w Polkomtel SA wycenionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKN ORLEN metodą praw własności w wysokości 1 347 403 tysięcy złotych.

Na tym etapie nie można określić ostatecznych wyników tych procesów.

b) Inne informacje

Zabezpieczenia akcyzowe i akcyza od wyrobów i towarów znajdujących się w procedurze zawieszonego poboru na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiły 1 289 169 tysięcy złotych.

Gwarancje i poręczenia na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiły 224 765 tysięcy złotych.

41. WYDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie wystąpiły istotne wydarzenia mogące mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe.

42. POZOSTAŁE

Niniejsze skonsolidowane sprawozdania finansowe zostały autoryzowane przez Zarząd Jednostki Dominującej w Warszawie w dniu 29 marca 2010 roku.

Dariusz Krawiec
Prezes Zarządu

Sławomir Jędrzejczyk
Wiceprezes Zarządu

Wojciech Kotlarek
Członek Zarządu

Krystian Pater
Członek Zarządu

Marek Serafin
Członek Zarządu

Dane adresowe

Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna

ul. Chemików 7, 09–411 Płock

Centrala:

tel.: 24 / 365 00 00, fax: 24 / 365 40 40

www.orlen.pl

Biuro w Warszawie

Warsaw Trade Tower, ul. Chłodna 51, 00–867 Warszawa

Centrala:

tel.: 22 / 695 35 50, fax: 22 / 695 35 17

Biuro Prasowe

tel.: 24 / 365 41 50, 365 59 29

fax: 24 / 365 50 15

e-mail: media@orlen.pl

Biuro Relacji Inwestorskich

tel.: 24 / 365 33 90

fax: 24 / 365 56 88

e-mail: ir@orlen.pl

ORLEN Deutschland GmbH

Ramskamp 71–75

25337 Elmshorn

tel.: +49 (4121) 47 50 – 0

fax: +49 (4121) 47 50 – 4 3000

e-mail: info@orlen-deutschland.de

www.orlen-deutschland.de

Unipetrol a.s.

Na Pankráci 127

140 00 Praha 4

tel.: +42 225 001 444

fax: +42 225 001 447

e-mail: info@unipetrol.cz

www.unipetrol.cz

AB ORLEN Lietuva

Juodeikiai

89467 Mažeikių r., Lietuva

tel.: +370 443 9 21 21

fax: +370 443 9 25 25

e-mail: post@orlenlietuva.lt

www.orlenlietuva.lt